

**T.C.**  
**BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ**

**ADİ KONKORDATODA KESİN MÜHLET  
VE HUKUKİ SONUÇLARI**

**Yüksek Lisans Tezi**

**TOLGA TÜRKOĞLU**

**İSTANBUL, 2019**



**T.C.**

**BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ**

**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**ÖZEL HUKUK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**ADİ KONKORDATODA KESİN MÜHLET  
VE HUKUKİ SONUÇLARI**

**Yüksek Lisans Tezi**

**TOLGA TÜRKOĞLU**

**Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi MELİS TAŞPOLAT TUĞSAVUL**

**İSTANBUL, 2019**

**T.C.**  
**BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ**  
**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**  
**ÖZEL HUKUK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**Tezin Adı:** Adi Konkordatoda Kesin Mühlet ve Hukuki Sonuçları

**Öğrencinin Adı Soyadı:** Tolga TÜRKOĞLU

**Tez Savunma Tarihi:** 18.07.2019

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğu Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından onaylanmıştır.

**Doç. Dr. Burak KÜNTAY**  
**Enstitü Müdürü**

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğunu onaylarım.

**Program Koordinatörü**

Bu Tez tarafımızca okunmuş, nitelik ve içerik açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak yeterli görülmüş ve kabul edilmiştir.

	Ünvan/Ad	İmza
<b>Tez Danışmanı</b>	Dr. Öğr. Üyesi Melis Taşpolat Tuğsavul	
<b>Üye</b>	Prof. Dr. Adnan Deynekli	
<b>Üye</b>	Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem Yazıcı Tıktık	

## TEŞEKKÜR

Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Yüksek Lisans Programı'nda yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “*Adi Konkordatoda Kesin Mühlet ve Hukuki Sonuçları*” konulu çalışmam 18.07.2019 tarihinde oy birliği ile kabul edilmiştir. Öncelikle ders ve tez yazım sürecinde desteğini her zaman arkamda hissettiğim, bilgi ve tecrübesi ile her daim bana yol gösteren değerli hocam, tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Melis TAŞPOLAT TUĞSAVUL'a çalışmamın danışmanlığını kabul ettiği ve daimi desteği için teşekkür ederim. Jüride yer almayı kabul eden değerli hocalarım Prof. Dr. Adnan DEYNEKLİ ve Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem YAZICI TIKTIK'a da jürimde yer almayı kabul ettikleri ve çalışmama olan katkıları için teşekkürlerimi sunarım. Son olarak ise desteklerini her zaman için hissettiğim, yalnız çalışmam süresince değil hayatımın her anında bana destek veren, güvenen ailem; annem Serpil TÜRKOĞLU, babam Erol TÜRKOĞLU ve ablam Tuğçe TÜRKOĞLU'na varlıkları ve sahip olduğum her şey için teşekkür ederim.

**Av. Tolga TÜRKOĞLU**  
**Bodrum, Ağustos 2019**

## ÖZET

### **Adi Konkordatoda Kesin Mühlet ve Hukuki Sonuçları**

**Tolga TÜRKÖĞLU**

Özel Hukuk Tezli Yüksek Lisans Programı

**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Melis TAŞPOLAT TUĞSAVUL

Temmuz 2019, 155 Sayfa

7101 ve 7155 sayılı Kanun'lar ile değişik 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nun 285 ve devamı maddelerinde düzenlenen konkordato kurumu, mali durumu bozulmuş olan gerçek veya tüzel kişilerin içinde buldukları durumdan kurtulmalarını sağlayan, borçlu ve alacaklıların borçların tasfiyesine ilişkin olarak anlaşmaları ve bu anlaşmanın mahkemece tasdik edilmesi ile hüküm ifade eden bir yeniden yapılandırma prosedürüdür. 7101 sayılı Kanun değişikliği öncesinde kuruma başvuru akabinde sürecin işlemesi hususunda oldukça önem arz eden konkordato mühleti ise, kanun değişikliği ile birlikte korumanın hemen cari olabilmesi açısından şekli şartların varlığı ile birlikte verilen geçici mühlet ve prosedürün başarıya ulaşmasının mümkün görülmesi ile birlikte verilen kesin mühlet olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Konkordatonun mahkemece tasdiki hususunda borçlu ile alacaklılarının kanunda yer alan şartlar dahilinde anlaşmalarının gerektiği ve bu anlaşmanın da kesin mühlet içerisinde gerçekleştiği dikkate alındığında, kesin mühletin prosedür açısından oldukça önem arz eden bir süreç olduğundan bahsetmek pek tabidir. Kanunda da borçluya kesin mühlet verilmesine birçok hukuki sonuç bağlanmış olup, bu sonuçlar da 7101 ve 7155 sayılı Kanun değişiklikleri ile birlikte çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır.

**Anahtar Kelimeler:** 7101 sayılı Kanun, 7155 sayılı Kanun, İİK, Konkordato Mühleti, Konkordatoda Kesin Mühletin Hukuki Sonuçları.

## ABSTRACT

### **Peremptory Respite Within Ordinary Concordat and Its Legal Consequences**

**Tolga TÜRKOĞLU**

Master of Private Law with Thesis

**Thesis supervisor:** asst. professor Melis TAŞPOLAT TUĞSAVUL

July 2019, 155 Pages

The concordat institution which enables the natural or legal persons whose financial status is deteriorated to fix their status, is regulated in articles 285 and following of the Execution and Bankruptcy Law no. 2004 which is amended by Laws no. 7101 and 7155, is a restructuring procedure that takes effect with agreement between the debtor and its creditors regarding the liquidation of debts and the approval of this agreement by the court. Concordat respite which is very important for the process following the application to the institution prior to the Law Amendment No. 7101, is divided into two with the amendment of the law: Temporary respite which is granted with the existence of formal requirements in order to ensure that the protection becomes immediately current; and peremptory respite which is granted in case the success of the procedure to be seen possible. It is clear that the peremptory respite is a crucial process for the procedure taking into consideration that the debtor and its creditors must agree to the terms of the law in order to get approval from the court, and that this agreement is concluded within the peremptory respite. The law also has many legal consequences attached to the peremptory respite for the debtor, and these consequences constitute the subject of our work, as Law Amendments No. 7101 and 7155 do.

**Keywords:** Law No. 7101, Law No. 7155, EBL, Concordat respite, Legal consequences of Concordat peremptory respite.

## İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR .....	iii
ÖZET .....	iv
ABSTRACT .....	v
İÇİNDEKİLER .....	vi
KISALTMALAR .....	ix
GİRİŞ .....	1

### BİRİNCİ BÖLÜM

#### GENEL OLARAK KONKORDATO KURUMU VE KONKORDATODA MÜHLET

I. Genel Olarak Konkordato Kurumu .....	6
A. Konkordato Kurumu, Hukuki Niteliği ve Türleri .....	6
1. Konkordato Kurumu ve Hukuki Niteliği .....	6
2. Konkordatonun Türleri .....	11
B. Konkordato Başvurusu, Başvuruya Eklenecek Belgeler ve Başvurunun Değerlendirilmesi .....	19
1. Konkordato Başvurusu .....	19
2. Konkordato Başvurusuna Eklenecek Belgeler ve Konkordato Başvurusunun Değerlendirilmesi .....	27
II. Konkordato Mühleti .....	35
A. Konkordatoda Geçici Mühlet .....	36
B. Konkordatoda Kesin Mühlet .....	42
III. Konkordato Mühletinin Kaldırılması .....	48
A. Geçici Mühletin Kaldırılması .....	48

B. Kesin Mühletin Kaldırılması .....	51
IV. Konkordato Mühleti Aşamasında Kanun Yolları .....	56

## İKİNCİ BÖLÜM

### KESİN MÜHLET AŞAMASINDAKİ KURUMLAR VE KESİN MÜHLETİN HUKUKİ SONUÇLARI

I. Genel Olarak .....	60
II. Konkordatoda Kesin Mühlet Aşamasındaki Kurumlar .....	60
A. Konkordato Komiserinin Atanması .....	60
1. Konkordato Komiseri Hakkında Genel Bilgiler .....	64
2. Konkordato Komiseri Olma Koşulları .....	68
3. Konkordato Komiserinin Görevleri .....	74
4. Konkordaton Komiserinin Hak ve Yükümlülükleri .....	78
a. Konkordato Komiserinin Hakları .....	78
b. Konkordato Komiserinin Yükümlülükleri .....	80
5. Konkordato Komiser Listesi ve Konkordato Komiserliği Sicili .....	85
6. Konkordato Komiserlerinin Denetimi ile Konkordato Komiserlerinin Tazminat ve Cezai Sorumluluğu .....	86
B. Alacaklılar Kurulunun Atanması .....	90
1. Alacaklılar Kurulunun Tanımı, Hukuki Niteliği ve Amacı .....	91
2. Alacaklılar Kurulunun Oluşturulması .....	93
3. Alacaklılar Kurulunun Görevleri ile Çalışma Usûl ve Esasları .....	96
III. Konkordato Kesin Mühletinin Hukuki Sonuçları .....	99
A. Kesin Mühletin Borçlu Bakımından Hukuki Sonuçları .....	99
1. Borçlunun Tasarruf Yetkisine İlişkin Sonuçlar .....	99
a. Borçlunun Komiser Nezaretinde Faaliyetlerine Devam Etmesi .....	99
b. Borçlunun Mahkeme İzni İle Yapabileceği İşlemler .....	101
c. Borçlunun Tasarruf Yetkisinin Kaldırılması .....	104

d. Borçlunun Tasarruf Yetkisine İlişkin Sınırlamalar ve Yasak İşlemler Hususunda Borçlu İle İşlem Yapan Üçüncü Kişilerin Durumu .....	106
2. Borçlunun Malvarlığına İlişkin Olarak Defter Tutulması ve Rehinli Malların Kıymet Takdiri .....	108
B. Kesin Mühletin Alacaklılar Bakımından Hukuki Sonuçları .....	114
1. Takiplerin Durması ve Yeni Takip Yasağı .....	114
2. Kesin Mühletin Borçlu Hakkındaki Mevcut Hacizlere Etkisi .....	122
3. Kesin Mühletin İhtiyati Tedbir ve İhtiyati Haciz Kararlarına Etkisi .....	123
4. Kesin Mühletin Zamanaşımı ve Hak Düşürücü Sürelere Etkisi .....	127
5. Kesin Mühletin Konusu Para Olmayan Alacaklara Etkisi .....	128
6. Kesin Mühletin Yabancı Para Alacaklarına Etkisi .....	129
7. Kesin Mühletin Faizlere Etkisi .....	130
8. Kesin Mühletten Önceki Müstakbel Alacağın Temlikinin Hükümsüzlüğü .....	131
9. Kesin Mühletin Rehinli Alacaklılar Bakımından Sonuçları .....	133
C. Adi Konkordatoda Takas .....	137
D. Kesin Mühletin Davalara Etkisi .....	141
E. Kesin Mühletin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları .....	144
SONUÇ .....	150
KAYNAKÇA .....	156

## KISALTMALAR

<b>And.</b>	: Anadolu
<b>Aşa.</b>	: Aşağıda
<b>ATM</b>	: Asliye Ticaret Mahkemesi
<b>AY</b>	: Anayasa
<b>AYM</b>	: Anayasa Mahkemesi
<b>b.</b>	: Bent
<b>BAM.</b>	: Bölge Adliye Mahkemesi
<b>BDDK</b>	: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
<b>Bkz.</b>	: Bakınız
<b>C.</b>	: Cilt
<b>c.</b>	: Cümle
<b>CD</b>	: Ceza Dairesi
<b>dn.</b>	: Dipnot
<b>E.</b>	: Esas
<b>E.T.</b>	: Erişim Tarihi
<b>f.</b>	: fıkra
<b>HD</b>	: Hukuk Dairesi
<b>HGK</b>	: Hukuk Genel Kurulu
<b>HMK</b>	: Hukuk Muhakemeleri Kanunu
<b>İBD</b>	: İstanbul Barosu Dergisi
<b>İBY</b>	: İstanbul Barosu Yayınları

<b>İİD</b>	: İcra ve İflâs Dairesi
<b>İİK</b>	: İcra ve İflas Kanunu
<b>İst.</b>	: İstanbul
<b>İsv.</b>	: İsviçre
<b>İsv. İİK</b>	: İsviçre İcra ve İflâs Kanunu
<b>İ.T.M.H.</b>	: İcra Tetkik Mercii Hakimliği
<b>İzm.</b>	: İzmir
<b>K.</b>	: Karar
<b>Karş.</b>	: Karşılaştırınız
<b>KHK</b>	: Kanun Hükmünde Kararname
<b>KOBİ</b>	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
<b>m.</b>	: madde
<b>MİHBİR</b>	: Türk Medeni Usûl ve İcra İflâs Hukukçuları Birliği
<b>MİHDER</b>	: Medeni Usûl ve İcra – İflâs Hukuku Dergisi
<b>MSUGT</b>	: Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği
<b>MÜHFAD</b>	: Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi
<b>Parg.</b>	: Paragraf
<b>RG.</b>	: Resmi Gazete
<b>S.</b>	: Sayı
<b>s.</b>	: sayfa
<b>SPK</b>	: Sermaye Piyasası Kurumu
<b>T.</b>	: Tarih

<b>TL</b>	: Türk Lirası
<b>TBB</b>	: Türkiye Barolar Birliği
<b>TBBD</b>	: Türkiye Barolar Birliği Dergisi
<b>TBK</b>	: Türk Borçlar Kanunu
<b>TBMM</b>	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
<b>TCK</b>	: Türk Ceza Kanunu
<b>TMK</b>	: Türk Medeni Kanunu
<b>TTK</b>	: Türk Ticaret Kanunu
<b>TÜİK</b>	: Türkiye İstatistik Kurumu
<b>vb.</b>	: ve benzeri
<b>vd.</b>	: ve devamı
<b>Y.</b>	: Yargıtay
<b>YOİKK</b>	: Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu
<b>Yönetmelik</b>	: Konkordato Komiserlerinin Niteliklerine ve Alacaklılar Kurulunun Zorunlu Olarak Oluşturulmasına Dair Yönetmelik
<b>yuk.</b>	: Yukarıda

## GİRİŞ

Ekonomik anlamda sıkıntı içerisinde bulunan gerçek veya tüzel kişilerin, içine düştükleri bu durumdan kurtulabilmeleri için hukuk sistemlerinde birtakım yeniden yapılandırma prosedürleri öngörüldüğü bir gerçekliktir. İflas erteleme, sermaye şirketleri ile kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılması, konkordato gibi hukuki müesseselerin ana amacının ekonomik anlamda darboğaza giren gerçek ve/veya tüzel kişilerin yaşamış olduğu problemlere çözüm üretmeye çalışarak özel şahıslar üzerinden kamu esenliğini sağlamak olduğu söylenebilir.

Kanunda öngörülen yeniden yapılandırma prosedürlerinden birisi ise günümüzde sıkça tartışılan, haberlere konu olan ve tüm toplumun ama az ama çok haberdar olduğu konkordato kurumudur. Tacir olup olmadığına bakılmaksızın her borçlu tarafından işletilebilen bir prosedür olan konkordato kurumu güncelliğine paralel olarak birçok hukuki ve sosyoekonomik sorunu da beraberinde getirmekte; bu alanda söz sahibi olan akademidekiler ve uygulayıcılar ise karşılaşılan problemlere çözümler üretmeye çalışmaktadır. Bu kapsamda bir taraftan çözüm olarak kendisine başvurulmuş hukuki kurumların öte taraftan bizzat kendisinin çeşitli sorunlar ürettiği de söylenebilir.

Her ne kadar yürürlükten kaldırılmış olan iflâs erteleme ve halihazırda yürürlükte bulunan ve sık bir şekilde başvurulmuş konkordato kurumları hukukçular nezdinde tartışma konusu olsa da bu kurumların taşımış olduğu toplumsal karakter nedeniyle işçiler ve aileleri, bankalar, KOBİ'ler, üreticiler bu hukuki müesseselerden doğrudan etkilenmektedir. Bu bağlamda yasa koyucu da bu tür kurumları ihdas ederken salt alacaklı ile borçlu arasındaki ilişkiyi dikkate almamakta, hukuki müesseseleri toplumsal sorunlara çözüm aracı olarak kullanabilmektedir.

Örnek vermek gerekirse TÜİK verilerine göre, Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaşta kişiler için işsiz sayısı 2019/Şubat döneminde geçen yıl aynı döneme oranla 1 milyon 376 bin miktarında artarak 4 milyon 730 bin olmuştur. İşsizlik oranı ise

geçen aynı döneme oranla 4,1 puanlık artış ile %14,7 seviyesindedir<sup>1</sup>. Bu artışın kaynağında döviz piyasalarındaki dalgalanmaların ve ülke ekonomisinin genelinde söz konusu problemlerin mevcut olduğundan bahsetmek pek tabidir. Dolayısıyla ekonomik sorunlar birçok toplumsal sorunu tetiklemekte, konkordato gibi kurumlar da bu sorunlara merhem işlevi görebilmektedir. Zira konkordato gibi kurumların işletilerek borçlunun borçlarının tasfiye edilmesinin işsizliğe de fayda sağlayabileceği izahtan varestedir. Bu kapsamda konkordato kurumunun kamusal yönünün de bulunduğundan söz etmek mümkündür.

Borçlunun ticari hayatını sürdürmesi açısından oldukça önemli olan konkordato kurumunu, sadece borçluyu iflâstan kurtaran bir prosedür olarak görmek ve açıklamak imkânsızdır. Zira borçlu ile alacaklılarının, borçlu ve alacaklı sıfatıyla ve icra organları aracılığıyla karşı karşıya gelmeleri kişisel ve ticari tüm ilişkileri zedelemektedir. İşletmelerin faaliyet gösterdikleri sektörün darlığı sebebiyle piyasada faaliyet gösteren tüm tacirlerin birbirlerini tanıdıkları veya başka tacirler vasıtasıyla tanıma ihtimalleri olduğu göz önüne alınırsa, cebri icra prosedürleri ile bu tacirlerin karşı karşıya gelmeleri maddi ve manevi yıkımlara da sebebiyet verebilecektir. Bu kapsamda konkordato kurumu ile birlikte alacaklıların alacaklarına kavuşması, alacaklılar ile borçlu arasındaki kişisel ve ticari ilişkilere oldukça katkı sağlayacaktır.

Kelime itibarıyla Latince bir kökene sahip olan ve sözleşme, anlaşma anlamlarına gelen konkordatoyu genel anlamda borçlunun alacaklıları ile kanunda öngörülen şartlar dahilinde anlaşması ve aralarında söz konusu olan alacak borç ilişkisinin karşılıklı olarak sona erdirilmesi olarak tanımlamak mümkündür<sup>2</sup>.

Mahiyeti itibarıyla kolektif bir cebri icra prosedürü olan konkordato, tek tarafın kendi iradesini dikte ettirdiği bir kurum olmayıp; tarafların ortak iradesinin uzun soluklu olacak şekilde programlandığı ve günün sonunda hem alacaklıların hem de borçlunun menfaatlerinin maksimum fayda ile gerçekleşmesine hizmet ederek adeta oyun teorisinin icra iflâs kanununa izdüşümünü gerçekleştirmektedir. Zira

---

<sup>1</sup> <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=30690>.

<sup>2</sup> YILMAZ, Ejder, İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, Ankara 2016, s. 1256; YILMAZ, Ejder, Hukuk Sözlüğü, 10. Baskı, Ankara 2011, s. 788.

konkordato kurumunun işletilmesi hem borçlunun hem de alacaklıların menfaatine bir sonucun ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Şöyle ki, hakkında konkordato prosedürü işletilen borçlu borçlarını tasfiye ederek iflâs etmekten kurtulacaktır. Alacaklılar ise, borçlunun iflâs etmesi neticesinde elde edecekleri alacak miktarlarına kıyasen daha fazla miktarda alacaklarına kavuşacaklardır. Bunun dışında konkordato alacaklılar arasındaki eşitliğin bozulmasına da engel olarak tüm alacaklıların tatminine yönelik bir prosedür olması sebebiyle de alacaklıların menfaatindedir.

Belirtmek gerekir ki, konkordato kurumu yakın dönemdeki değişiklikler öncesinde güncel olarak uygulamasına pek rastlanılan bir kurum değildir. Ancak geçmişte, 4949 sayılı Kanun dönemine kadar oldukça sık başvuru alan bir yeniden yapılandırma prosedürü olması sebebiyle de büyük hukukçuların elinden çıkma zengin bir bibliyografyaya sahiptir. İflas erteleme kurumunun, doktrinde bir dönem üzerine ölü toprağı serpilmiş kurum<sup>3</sup> ve icra iflâs hukukunun üvey evladı<sup>4</sup> olarak dahi anılmasına sebebiyet vermiştir. Ancak 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ilan edilen 669 sayılı Kanun Hükmünde Kararname m. 4 ile iflâs erteleme kurumuna başvurunun durdurulması ve 7101 sayılı Kanun m. 65 ile de iflâs erteleme kurumunun İcra ve İflas Kanunu'ndan tamamen çıkartılması akabinde konkordato kurumu tekrardan gündeme gelmiştir.

Çalışmamızın konusunu konkordato kurumunda kesin mühlet kavramı ve kesin mühlet kurumunun sonuçları teşkil etmektedir. Konkordato mühleti, konkordato başvurusu akabinde borçluya verilen ve borçlunun başta takip yasağı olmak üzere yasadan kaynaklı birtakım avantajlara sahip olmasını sağlayan süreyi ifade etmektedir. 7101 sayılı Kanun ile birlikte söz konusu geçici ve kesin mühlet ayrımı ise Türk hukuku için gerçekten yenidir. Esasen konkordatonun omurgasını teşkil edebilecek mahiyette dahi değerlendirilebilecek olan konkordato mühletinin borçluya geç verilmesi ivedi takipler ile birlikte diğer alacaklılar ve borçlunun ciddi zarara uğraması gibi birtakım problemleri doğurmaktaydı. Değişiklik ile birlikte ise,

---

<sup>3</sup> **TANRIVER**, Süha, İflas Dışı Adi Konkordatoya İlişkin Temel Problemler ve Çözüm Arayışları, MİHBİR 13. Antalya Toplantısı – 09 – 10 Ekim 2015, Ankara 2017, s. 249.

<sup>4</sup> **ATALAY**, Oğuz, “Konkordato Reformu Hakkında Değerlendirmeler”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, 4 Mayıs 2018, İstanbul 2018, s. 112.

başvuru akabinde şekli şartların mevcudiyeti halinde derhal verilen geçici mühlet kurumu konkordatoya dahil edilerek, projenin başarıya ulaşma şansının komiser raporu ile mahkemeye sunulduktan sonra mahkemece yapılacak değerlendirme neticesinde verilen mühlet ise kesin mühlet olarak nitelendirilmiştir. Konkordatonun nihai ve esas amacı olan tasdik hususunda borçlu ile alacaklılarının yasada öngörülen şartlar dahilinde anlaşmalarının gerektiği göz önüne alındığında, kesin mühletin kurum içindeki öneminin oldukça fazla olduğu sonucuna varılmaktadır. Çalışmamız da kurum açısından oldukça önemli gördüğümüz kesin mühletin hukuki sonuçlarının değerlendirilmesi ve bu kapsamda 7101 ve 7155 sayılı Kanun değişikliklerinin kurum üzerindeki etkilerine ilişkindir.

Konkordatoda kesin mühletin hukuki sonuçları izah edilirken öncelikle birinci bölümde konkordato kurumu hakkında genel hususlar ile konkordatoda mühlet kurumu incelenmiştir. Burada öncelikle kuruma ilişkin genel bilgiler verilecek ve konkordato türleri incelenecektir. Konkordato kavramı bünyesinde birçok farklı türü barındırmaktadır. Birçok türü bulunan konkordato kurumunun türleri değerlendirilirken de farklı ayrımlara gidilmektedir. Kategorizasyon bir müessesenin etraflıca anlaşılması için mühim rol oynayan bir işleve sahip olduğundan konkordato kurumunun anlaşılması da bünyesindeki farklı türlerin anlaşılması ile mümkün olacaktır. Dolayısıyla bu alanda yapılacak bir çalışmanın konkordato türlerine değinmemesi de beklenemeyecektir. Bu kapsamda resmi kurumların katılımı söz konusu olmayan Türk Borçlar Kanunu anlamında bir özel hukuk sözleşmesi niteliğini haiz mahkeme dışı konkordato ile resmi kurumların katılımının söz konusu olduğu mahkeme içi konkordato, müflisin gerçekleştirdiği iflâs içi konkordato ve diğer tüm konkordato hallerini kapsayan iflâs dışı konkordato, yapılış itibarıyla borçluya vade verilmesini öngören vade konkordatosu, borçlunun borçlarında indirim öngören tenzilat konkordatosu ve bu ikisinin birlikte cari olduğu karma konkordato ve son olarak da amaç itibarıyla gerçekleştirilen ayırım hususunda borçluya ait malvarlığı değerlerinin devri ile gerçekleştirilen malvarlığının terki suretiyle konkordato ile adi konkordato türleri bulunmakta olup; ilgili bölümde bu türler güncel yargı kararlarına değinilerek açıklanacaktır.

Konkordato başvurusu ile başvuruda kullanılan belgeler değerlendirildikten sonra konkordatoda mühlet kavramının incelenmesine geçilecektir. Konkordatoda geçici

ve kesin mühlet ayrımları, mühletin kaldırılması ve bu aşamadaki kanun yolları bu bölümde incelenecektir. Zira kesin mühletin hukuki sonuçları izah edilirken bu aşamaya nasıl gelindiği ve konuya ilişkin esas hususların idrakinin önem arz ettiğini düşünmekteyiz.

Ayrıca şu hususu da belirtmemiz gerekir ki İcra ve İflas Kanunu'nda, yukarıda belirtilen temel ayrımlardan, adi konkordato üzerinde durulmaktadır. Çalışmamız da esas itibarıyla daha geniş uygulama alanı bulan adi konkordatoya ilişkindir. Çalışmamızın esas konularından birini teşkil eden kesin mühletin hukuki sonuçları ise çalışmamızda çeşitli temel başlıklar altında ele alınmıştır. Öncelikle prosedürün adeta orkestra şefi konumunda olan konkordato komiseri, Türk Hukukuna 4949 sayılı Kanun ile birlikte malvarlığının terki suretiyle konkordato kurumu ile birlikte giren alacaklılar kurulu, kesin mühletin borçlu, alacaklılar ve sözleşmeler bakımından sonuçları alt başlıkları ve güncel yargı kararları ile birlikte anlatılmaya gayret edilecektir.

# BİRİNCİ BÖLÜM

## GENEL OLARAK KONKORDATO KURUMU

### VE KONKORDATODA MÜHLET

#### I. Genel Olarak Konkordato Kurumu

##### A. Konkordato Kurumu, Hukuki Niteliği ve Türleri

###### 1. Konkordato Kurumu ve Hukuki Niteliği

İflasın ertelenmesi kurumuna, 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ilan edilen 669 sayılı Kanun Hükmünde Kararname m. 4 ile başvuru imkânının durdurulması ve 7101 sayılı Kanun ile de söz konusu kurumun İcra ve İflas Kanunu'ndan tamamen çıkartılması<sup>5</sup> akabinde tekrardan gündeme gelen konkordato<sup>6</sup>, 4949 sayılı Kanun dönemine kadar hukukumuzda oldukça fazla

---

<sup>5</sup> 7101 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve bazı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun'un genel gerekçesinde söz konusu değişikliğe duyulan ihtiyacın nedenleri belirtilmektedir: “Bir ülkede yatırım ortamının iyileştirilmesi, yargı sisteminin kalitesi, hızı ve sözleşmelerin icrası konusundaki gücüyle yakından ilişkilidir. Ekonomi ve hukuk alanları birbiriyle yakın ilişki içinde olup bu ilişki aynı zamanda bir ülkenin yatırım ortamının iyi olup olmadığı hakkında fikir vermesi bakımından önemlidir. Etkin bir hukuk sistemi, yatırım ortamının iyileştirilebilmesi için olmazsa olmaz bir şart olarak karımıza çıkmaktadır. Türkiye’de yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla oluşturulan Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu (YOİKK) uzun süredir çalışmalarını sürdürmektedir. YOİKK çalışmaları, çeşitli bakanlıklar tarafından yürütülen teknik komiteler eliyle ve her yıl iş dünyasının talepleri doğrultusunda güncellenen eylemler doğrultusunda yapılmaktadır. Bu komitelerden olan ve 16/1/2012 tarihli ve 2012/2 sayılı Bakanlar Kurulu Prensip Kararı ile oluşturulan Yatırım Ortamı Mevzuatı ve Hukuksal Süreçler Teknik Komitesi Adalet Bakanlığı başkanlığında çalışmalarını sürdürmektedir. YOİKK Platformu, Ülkemizdeki sivil toplum kuruluşlarının da görüşlerine uygun olarak 2016 – 2017 dönemindeki çalışmalarını; uluslararası raporlarda, Ülkemizin yatırım yapabilme görünümünün iyileştirilmesine teksif etmiş ve bunun için yapılması gereken çalışmaları eylem planı olarak gündemine almıştır. Yatırım ortamının iyileştirilmesi amacına hizmet eden hukuksal süreçlerle ilgili çalışmalar Adalet Bakanlığı tarafından yürütüldüğünden işbu tasarı taslağı hazırlanmıştır... Tasarıda yer alan en önemli değişiklik, bünyesinde pek çok sorunu barındıran iflâs erteleme kurumunun yürürlükten kaldırılması ve konkordato kurumunun etkin ve işlevsel bir yapıya kavuşturulmasıdır. Ülkemizde 2003 yılından bu yana uygulanan iflâsın ertelenmesi kurumu, ihdas amacının gerçekleştirilmesi konusunda isteneni verememiştir. Bu sebeple 15 Temmuz 2016 tarihinde kabul edilen 6728 sayılı Kanunla iflâsın ertelenmesi kurumu revize edilmiştir. İflasın ertelenmesi kurumunda alacaklıların herhangi bir şekilde söz sahibi olmaması, sürecin borçlu ve mahkeme arasında yürütülmesi ve yaşanan yargılama sorunları birlikte değerlendirildiğinde bu kurumun tamamıyla yürürlükten kaldırılması ve bunun yerine alacaklılar ile borçlunun bir müzakere sonrasında anlaşmaları ve bu anlaşmanın mahkemece tasdiki esasına dayanan konkordato kurumunun daha etkin ve aktif bir şekilde kullanılması ticari ve sosyal hayat bakımından bir ihtiyaç olarak görülmüştür...” (ÖZTEK, Selçuk / BUDAK, Ali Cem / TUNÇ YÜCEL, Müjgan / KALE, Serdar / YEŞİLOVA, Bilgehan, Yeni Konkordato Hukuku, Ankara 2018, s. 29 – 30).

<sup>6</sup> “Konkordato, kelime anlamıyla sözleşme, anlaşma anlamına gelen ‘concordat’, ‘konkordat’; ‘concordato’ kelimesinin karşılığıdır” (YILMAZ, Şerh, s. 1256); “Konkordato, Fransızca kelime anlamı ile, mahkeme önünde yapılan bir sulhnamedir” (KAPLAN, İbrahim, İsviçre İcra ve İflâs

uygulama alanı bulmuş bir kurumdur. Kaynağı İsviçre’de 11.04.1889 tarihinde kabul edilip 01.01.1892 tarihinde yürürlüğe giren “Borç İçin Takip ve İflas Hakkında Kanun” olan konkordato kurumu, Türk hukukunda 18.04.1929 yılında kabul edilmiş 1424 sayılı ilk İcra ve İflas Kanunu’ndan bu yana kullanılmaktadır<sup>7</sup>.

Alacaklılar arasındaki eşitliğin bozulmasına engel olan<sup>8</sup>, İİK 285 vd. maddelerinde düzenlenen ve Latince “*Concordatum*” kelimesinden Türkçeye geçen, kelime anlamları anlaşmak ve fikir birliğine varmak olan<sup>9</sup> konkordato kurumuna ilişkin muhtelif birçok tanım bulunmakla birlikte kurumu; borçlunun, alacaklılarının belirli bir çoğunluğu ile yaptığı, alacaklıların alacaklarının bir kısmından feragat etmeleri ve/veya borçluya borcun ödenmesi hususunda bir süre verdikleri ve mahkemece tasdik olunmak şartı ile hüküm ifade eden bir icra hukuku anlaşması yapılması imkânı doğuran<sup>10</sup>; ve en nihayetinde borçlunun borcundan kurtulmasına hizmet eden, iflâsın hafifletilmiş bir şekli<sup>11</sup> ve çoğunlukla da borçluların iflâsını önleyen<sup>12</sup> bir

---

Hukukunun Borçların Ertelenmesine (Konkordatoya) İlişkin Malvarlığı Yönetimi Sözleşmesi Hükümleriyle Mukayeseli Olarak Yeni Türk Konkordato Hukuku, Ankara 2019, s. 17).

<sup>7</sup> PEKCANITEZ, Hakan / ERDÖNMEZ, Güray, 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, İstanbul 2018, s. 1; ÖZTEK, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 31.

<sup>8</sup> ÜSTÜNDAĞ, Saim, İflâs Hukuku (İflâs, Konkordato, İptal Davaları), İstanbul 1986, s. 183; ATALI, Murat / ERMENEK, İbrahim, İcra ve İflas Hukuku (Takip Hukuku I – Takip Hukuku II), Ankara 2018, s. 329; OY, Osman / OY, Onur, (7101) Sayılı İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapan Kanun Kapsamında Konkordato, İstanbul 2018, s. 3.

<sup>9</sup> SARISÖZEN, M. SERHAT, 7101 sayılı Kanun Kapsamında İcra İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler (7155 Sayılı Kanun Kapsamındaki Değişikliklerle), 3. Baskı, Ankara 2019, s. 85; ORUÇ, Murat, Konkordato Uygulama Rehberi, İstanbul 2018, s. 3; ORUÇ, Murat / ÇATIKKAŞ, Özgür / ŞUEKİNCİ, Cafer, Hukuki ve Mali Yönleriyle Konkordato, İstanbul 2019, s. 5.

<sup>10</sup> TANRIVER, Süha, Konkordato Komiseri, Ankara 1993, s. 3; ERİŞ, Gönen, Uygulamalı İflâs ve Konkordato Hukuku, Ankara 1991, s. 792; ERUYGUR, K. Halûk, Yedieminlik, Ankara 2008, s. 77; Konkordato, borçlunun alacaklıları ile anlaşarak gerçekleştirilmektedir. Borçlu bu anlaşma kapsamında bütün malvarlığı değerlerini terkedebileceği gibi, mallarını muhafaza ederek alacak şartlarında birtakım değişiklikler gerçekleştirilmesini sağlayabilir (BELGESAY, Mustafa Reşid, İcra ve İflâs Hukuku, Konkordato – İflâs – İptal Davası – Tahliye, 2. Baskı, İstanbul 1953, s. 10); MUŞUL, Timuçin, 28.02.2018 tarih ve 7101 sayılı Kanunla İcra ve İflâs Kanunu’nda yapılan yeni düzenlemeye göre; İflâs ve Konkordato Hukuku, Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırma, Ankara 2018, s. 347.

<sup>11</sup> Konkordato, hukuksal kuram olarak iflâstan önce gelen bir ödeme yolu olarak da tanımlanmıştır (ŞİMŞEK, Edip, İcra ve İflas Kanunu Açıklamalar ve İçtihatlar, Ankara 1989, s. 900); Esasen konkordato iflâstan oldukça farklıdır. Zira konkordatoda borçluların tasfiyesi bizzat borçlunun kendisi tarafından gerçekleştirilmektedir. Başka bir deyişle konkordato prosedürünce ödemeler borçlunun kendisi tarafından yapılır. İflâsta hakkında iflâs prosedürü söz konusu olan borçlunun malvarlığı değerleri paraya çevrilerek, elde edilen tutar alacaklılara ödenir (ERİŞ, s. 791 – 792); Taşpınar Ayvaz, adi konkordatonun İİK’da düzenlenmiş en önemli iyileştirme veya yeniden yapılandırma aracı olduğunu belirtirken, iflâsta cari olan borçlunun malvarlığına bütünüyle zarar verici olan tutumun konkordatoda yerini borçlunun ekonomik varlığına sürdürebilmesi durumuna bıraktığına değinmiştir (TAŞPINAR AYVAZ, Sema, İcra – İflâs Hukukunda Yeniden Yapılandırma, Ankara 2005, s. 237).

<sup>12</sup> POSTACIOĞLU, İlhan E., Konkordato Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 1965, s. 11; TUNÇ YÜCEL, Müjgan, “İflas İçin Konkordato Konusunda Uygulamada Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 107 – 108 / 2013, s. 26.

hukuki kurum olarak tanımlamak mümkündür<sup>13</sup>. Konkordato kurumunun işletilmesi borçlunun ticari hayatını sürdürmesi açısından oldukça önemli olup, bu önemi sadece borçlunun iflâstan kurtulması ile açıklamak mümkün değildir. Zira alacaklılar ile borçlunun cebri icra organları vasıtasıyla karşı karşıya gelmesi taraflar arasındaki kişisel ve özellikle de ticari ilişkileri ciddi boyutta zedelemektedir. Konkordato kurumunun işletilerek alacaklıların alacaklarına kavuşması, borçlunun ise borçlarını tasfiye etmesi alacaklılar ile borçlu arasındaki kişisel ve ticari ilişkinin korunmasına oldukça katkı sağlayacaktır. Böyle bir durum, borçlu ile alacaklıların geleceğe yönelik olarak ticari ilişkilerini sürdürmeleri imkânını doğuracak, geniş kapsamda bakıldığında da ülke ekonomisine dahi faydalı olacaktır<sup>14</sup>.

Konkordato, bünyesinde yer alan mühlet kurumu aracılığı ile borçlu ve alacaklılar arasında bir tür ateşkes sağlama amacı gütmektedir<sup>15</sup>. Bu kurumdan faydalanılmak sureti ile, borçlunun icra takiplerine karşı güvende tutulması ve iflâstan kurtulması, alacaklıların ise icra ve iflâs takipleri neticesinde elde edilecek tutara kıyasen daha fazla tutar elde etmesi ve işletmenin devamlılığının sağlanarak işsizliğin de önlenmesi sağlanmaktadır<sup>16</sup>. Esasen sülh merkezli gerçekleştirilmiş ve başarılı bir prosedür yürütülerek tasdik ile prosedürün tamamlanmış olduğu bir konkordatonun barış ve kamu menfaatlerinin korunmasına dahi hizmet ettiğini belirtmek de olanaklıdır<sup>17</sup>.

Yukarıda izah edilen tüm hususlar dikkate alındığında konkordatodan, elinde olmayan sebeplerle işleri istediği gibi gitmemiş ve mali durumu bozulmuş dürüst borçluları koruma amacı güden<sup>18</sup>, iflâsa göre hafifletilmiş ve borçlunun mali

<sup>13</sup> **UYAR**, Talih, Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri, 2. Baskı, Ankara 2019, s. 3; **TOROSLU**, M. Vefa, Hukuksal ve Finansal Açıdan Konkordato, Ankara 2019, s. 22; **ERCAN**, İbrahim, İcra ve İflas Hukukunda Mal Varlığının Terki Suretiyle Konkordato, Konya 2008, s. 43.

<sup>14</sup> **ATALI / ERMENEK**, s. 329; **KAPLAN**, s. 17.

<sup>15</sup> **YILDIRIM**, Kamil / **DEREN YILDIRIM**, Nevhis, İcra ve İflas Hukuku, 7. Baskı, İstanbul 2016, s. 517.

<sup>16</sup> **YILDIRIM / DEREN YILDIRIM**, s. 517; **ATALI / ERMENEK**, s. 330; **UYANIK**, Atilla, Konkordato, Ankara 2018, s. 23.

<sup>17</sup> **ATALI / ERMENEK**, s. 330; **YILMAZ**, Ejder, “İflâs ve Konkordato Uygulamasıyla İlgili Bazı Sorunlar Üzerine Düşünceler”, Makaleler (1973 – 2013), C. I, Ankara 2014, s. 732 – 733.

<sup>18</sup> **KURU**, Baki, İcra ve İflas Hukuku, Tamamen Yeniden Yazılmış Üç Misli Genişletilmiş 3. Baskı, C: IV, İstanbul 1997s. 3583; **KURU**, Baki, İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, Ankara 2013, s. 1443; **KURU**, Baki, İflas ve Konkordato Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 1988, s. 403; **KURU**, Baki, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 2. Baskı, Ankara 2018, s. 496; **ARSLAN**, Ramazan / **YILMAZ**, Ejder / **TAŞPINAR AYVAZ**, Sema / **HANAĞASI**, Emel, İcra ve İflâs Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2018, s. 539; **ULUKAPI**, Ömer, İcra ve İflas Hukuku, Konya 2015, s.

durumunun düzeltilmesine de imkân sağlayarak hem borçlunun hem de alacaklıların menfaatine bir kurum<sup>19</sup> olarak bahsetmek olanaklıdır. Zira borçlunun aktiflerinin paraya çevrilmesi neticesinde elde edilecek olan meblağın, borçlunun işletmesini yeniden yapılandırarak borçlarını ödemesi durumuna nazaran daha olumsuz bir netice doğurduğu hususu önemi yadığanamayacak niteliktedir.

Konkordato kurumunun hukuki niteliği doktrinde tartışmalı olup gerek İsviçre hukukunda gerekse Türk hukukunda kurumun hukuki niteliğine ilişkin olarak farklı görüşler mevcuttur. Bu görüşler konkordatonun hukuki nitelik itibarıyla bir

---

519; **POSTACIOĞLU**, s. 21; **BELGESAY**, s. 12; **OLGAÇ**, s. 1947; **ÖNEN**, Ergun, “İflastan Sonra Konkordato”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 8, S. 3 / 1976, s. 78; **ERDÖNMEZ**, Güray, “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Alacaklılar Kurulunun Görev ve Yetkileri”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2003/1, s. 199; **YILMAZ**, Düşünceler, s. 725.

<sup>19</sup> Tanrıver de konkordatonun hem borçlu hem de alacaklıların menfaatine bir kurum olduğundan bahsederken, alacaklıların menfaatlerinin tali planda kaldığına değinmektedir. Konkordato ile borçlu itibarını ve kredibilitesini korurken, alacaklılar iflâs yolu ile ellerine geçecek miktardan daha çok alacağı kavuşmaktadırlar (**TANRIVER**, s. 4 – 5); Eriş, özellikle borçlunun tacir olmadığı durumlarda önce icra takibi gerçekleştiren alacaklıların alacaklarına kavuşmalarına karşı diğer alacaklıların oldukça mağdur durumda kaldıklarına değinerek, konkordatonun hem borçlu hem de alacaklılar bakımından menfaat barındırdığını belirtmiştir (**ERİŞ**, Gönen, En Son Değişikliklerle Gereçeli – Açıklamalı – İçtihatlı İcra ve İflâs Kanunu, Ankara 2005, s. 1081 – 1082); Ansay, konkordato prosedürü ile borçluya sağlanan imkânlarla değinerek, prosedürün borçluya yararına olduğunu belirtmiştir (**ANSAY**, Sabri Şakir, Hukuk İcra ve İflâs Usûlleri, 4. Baskı, Ankara 1956, s. 336); Konkordato prosedüründe alacaklıların da menfaatlerinin yadsınamaz miktarda olduğu kabul edilmektedir. Zira alacaklılar borçlunun iflâs ettiği durumlarda çok daha az bir miktarda alacaklarına kavuşabilmektedirler (**KURU**, İflâs ve Konkordato, s. 408; **BURULOĞLU**, Enver / **REYNA**, Yuda, Konkordato Hukuku, İstanbul 1968, s. 3; **MUŞUL**, s. 347); Konkordato prosedürünün genel olarak borçlu yararına bir kurum olduğundan da bahsedilmiştir. Ancak konkordatoda alacaklıların iflâsa kıyasen daha fazla miktarda alacağı kavuşmaları sebebiyle alacaklıların yararına olmadığından bahsedilmesi olanaklı değildir (**AKYAZAN**, Sıtkı, İcra ve İflâs Kanunundaki Yeni ve Değişik Hükümler Üzerinde İnceleme ve Açıklamalar, Ankara 1965, s. 196; **OLGAÇ**, s. 1934); Muşul, ayrıca konkordatonun alacaklılar arasında eşitlik sağladığı hususuna da değinmektedir. Şöyle ki, borçlunun daha önceden mallarının hacze konu edilmesi sebebiyle, borçlunun alacaklıların alacağını tahsile yarar herhangi bir malı kalmamış olabilir. Alacaklılar tarafından mevcut hacizlere şartların oluşmaması sebebiyle iştirak edilmemiş de olabilir. Böyle durumlarda konkordato kurumu vasıtasıyla alacağına kavuşma ihtimali söz konusu olan alacaklıların da sözleşme çerçevesinde alacağına kavuşabilmesi sağlanmaktadır (**MUŞUL**, s. 347); Belgesay, konkordatonun borçludan ziyade alacaklıların menfaatleri için kabul edilmiş olan bir kurum olduğunu belirtmektedir (**BELGESAY**, s. 11); Konkordato için yalnızca borçlunun lehine bir kurum olarak bahsetmek olanaklı değildir. Zira mali durumu kötüye giden bir borçludan alacağın tahsili masraf zamana bağlı iken konkordato ile masraf ve süre açısından efektif bir alacak tahsili söz konusu olmaktadır (**HÜDAYİOĞLU**, Behçet, 538 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikleriyle İcra ve İflâs Kanunu ve Tatbikatı – Yargıtay Kararlarıyla, Ankara 1967, s. 314); **ALTAY**, Sümer / **ESKİOCAK**, Ali, 7101 Sayılı Kanun’la Yapılan Düzenlemelerin Işığında Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku, 4. Baskı, İstanbul 2018, s. 23; **PEKCANİTEZ** / **ERDÖNMEZ**, s. 4 – 5; **ARLAN** / **YILMAZ** / **TAŞPINAR AYYVAZ** / **HANAĞASI**, s. 541; **UYAR**, Talih / **UYAR**, Alper / **UYAR**, Cüneyt, İcra ve İflâs Hukuku Rehberi, C. 2, 3. Baskı, Ankara 2015, s. 2029; **ÖNEN**, s. 78; **MUŞUL**, s. 347; **MUŞUL**, Timuçin, İcra ve İflâs Hukuku Esasları, 6. Baskı, Ankara 2017, s. 828; **ATALI** / **ERMENEK**, s. 330; **KARSLI**, Abdurrahim, İcra ve İflâs Hukuku, 3. Baskı, İstanbul 2014, s. 533; **ERCAN**, İsmail, Uygulamalar İçin İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı, 4. Baskı, Ankara 2019, s. 888; **EROĞLU**, Orhan, Uygulamada Konkordato, 2. Baskı, Ankara 2019, s. 23.

sözleşme<sup>20</sup> olduğunu, yargı tasarrufu<sup>21</sup> olduğunu, kanundan kaynaklı hukuki bir işlem<sup>22</sup> olduğunu ve standart cebri icra prosedürlerinin yerine ikame edilmiş, borçlunun yararına bir hafifletilmiş kolektif cebri icra prosedürü<sup>23</sup> olduğunu kabul etmektedirler.

Konkordatonun hukuki niteliğine ilişkin olarak tarafımızın da katıldığı hâkim görüşü; konkordatonun, yasada mevcut olan şartların yerine getirilmesi durumunda mevcut cebri icra usûllerinin yerini alan, iflâsa benzer<sup>24</sup> ancak iflâstan daha özel nitelikleri bulunan ve iflâsa kıyasen daha hafif, kolektif bir cebri icra müessesesi olduğu

<sup>20</sup> Sözleşme teorisine göre konkordato, borçlu tarafından alacaklılarının çoğunluğu ile bağitlanmış bir sözleşme niteliğindedir (**ALTAY / ESKİOCAK**, s. 20); Ve konkordatonun hükümleri de bu sözleşmeden doğmaktadır (**TANRIVER**, s. 6; **TANRIVER**, Süha / **DEYNEKLİ**, Adnan, Konkordatonun Tasdiki, Ankara 1996, s. 32); Bu teoriyi kabul edenler kurumun onama makamı olan asliye ticaret mahkemesinin, konkordatonun gerçekleştirilmesinde önemli bir işlevi bulunmadığını kabul etmektedir. Bu görüşü savunanlar konkordatoyu, ödeme şartlarının tadiline ilişkin salt bir sözleşme olarak görmektedirler (**BERKİN**, Necmeddin, İflâs Hukuku, 4. Baskı, İstanbul 1972, s. 522; **BERKİN**, Necmeddin, İflâs Hukukunda Konkordato, İstanbul 1949, s.; **ERİŞ**, s. 792; **AKYAZAN**, s. 195; **OLGAÇ**, s. 1934; **YILMAZ**, Düşünceler, s. 732; **KAPLAN**, s. 18; **TİKVEŞ**, Özkan, İçtihatlarla Açıklamalı İcra ve İflâs Kanunu (Şerh), İstanbul 1990, s. 302); Doktrinde, konkordatonun hukuki nitelik itibarıyla bir sözleşme olduğu hususundaki görüşün, konkordatonun ona olumsuz oy kullananlar bakımından bağlayıcı nitelik taşınması sebebiyle eleştirildiği belirtilmektedir (**TANRIVER**, s. 6; **TANRIVER / DEYNEKLİ**, s. 32).

<sup>21</sup> Yargı tasarrufu teorisine göre konkordato, yargı organı olan mahkemenin objektif kazaî tasarrufudur. Bu teoriyi kabul edenler görüşlerini, konkordato kurumunun ona muvafakat etmeyen alacaklılar açısından da bağlayıcı nitelik taşınması hususuna dayandırmaktadır (**ALTAY / ESKİOCAK**, s. 21); Doktrinde, konkordatonun hukuki nitelik itibarıyla bir yargı tasarrufu, mahkemenin bir hükmü olduğuna ilişkin görüşün, borçlunun kurumun işler vaziyette olduğu dönemde kuruma aykırı hareketler ile konkordatonun reddi veya feshine sebebiyet vermesi ve mahkemece verilen kararların ise ifa yokluğu sebebiyle feshinin mümkün olmaması sebepleriyle eleştirildiği, kurumun bu teori ile açıklanmasının mümkün olmadığı belirtilmektedir (**TANRIVER**, s. 6; **TANRIVER / DEYNEKLİ**, s. 33); Ayrıca bu görüş, konkordatonun kabulüne ilişkin çoğunluğun iradesini yok sayması sebebiyle de eleştirilmektedir (**ALTAY / ESKİOCAK**, s. 21).

<sup>22</sup> Kanuni işlem teorisine göre konkordato, kanundan kaynaklı hukuki bir işlem olarak nitelendirilmekte olup, bu görüş kapsamında konkordatodan, kanundan kaynaklı bir cebri icra kurumu olarak belirtilmekle yetinilmektedir (**ALTAY / ESKİOCAK**, s. 22); Doktrinde, konkordatonun hukuki nitelik itibarıyla kanundan kaynaklı hukuki bir işlem olduğuna ilişkin görüş, mahkemece verilen tasdik kararını ve alacaklıların iradelerini dikkate almaması ve konkordatonun karakteristik özelliklerini açıklayamamasından kaynaklı olarak eleştirilmektedir. Ayrıca bir kurumun hukuk niteliği açıklanırken onun salt hukuki bir işlem olduğundan bahsetmenin kurumun karakteri, nitelik ve özelliklerini yansıtmak bakımından yetersiz kalacağına aşikâr olduğu da belirtilmektedir (**TANRIVER**, s. 6 – 7; **TANRIVER / DEYNEKLİ**, s. 33; **ALTAY / ESKİOCAK**, s. 22).

<sup>23</sup> Usul (Prosedür) teorisine göre konkordato, klasik cebri icra usûllerinin yerine geçen, borçlu yararına bir kolektif cebri icra kurumudur (**ALTAY / ESKİOCAK**, s. 22).

<sup>24</sup> Postacıoğlu, konkordato kurumunun iflâsa kıyasla çok daha az masraflı bir kurum olduğu belirtmektedir. Zira iflâs idaresinde çok yüksek bedellerin ödenmesi söz konusu olabilmektedir. Ayrıca, konkordato iflâsa kıyasla çok daha yüksek randıman alınmasını sağlayan bir hukuki kurum olarak değerlendirilmektedir (**POSTACIOĞLU**, s. 14 – 15); Ayrıca konkordato iflâsa göre çok daha avantajlı bir kurumdur. Zira iflâsa kıyasen çok daha basit ve kısa sürede çok daha fazla borç tasfiyesine hizmet etmektedir (**AKYAZAN**, s. 196).

şeklinde<sup>25</sup>. Zira konkordato prosedürü gerçekten de kendisine has birtakım özellikleri barındıran ancak prosedürün söz konusu olması ile de borçlu aleyhine cari olabilecek İİK'daki prosedürlerin uygulanmasının önüne geçen, borçlunun mali durumunu düzeltmesine de olanak sağlayan bir kurumdur. Hem mehz İsviçre hukukunda hem Türk hukukunda konkordato ile ilgili düzenlenen hükümler ve özellikle de söz konusu hükümlere ilişkin gerekçelerde iyileştirme kavramı üzerinde durulmuş, borçların tasfiyesinin iyileştirme çerçevesinde gerçekleştirilme esası ile prosedürün işletilmesi gerekliliğine değinilmiştir. Hâl böyle iken, İİK'da düzenlenen diğer tasfiye prosedürlerinden ve özellikle de borçların yapılandırılması hususunda borçlu ile alacaklılar tarafından imzalanan klasik genel hükümlere tabi sözleşmelerden konkordatoyu ayırmak gerekmektedir.

## 2. Konkordatonun Türleri

Yukarıda tanımı ve hukuki niteliği üzerinde durulan konkordato kurumunun birçok türü bulunmakla birlikte, kurumun türleri değerlendirilirken, çeşitli ayrımlara başvurulmaktadır. Bu hususta resmî kurumların katılımının bulunup bulunmamasına göre gerçekleştirilen ayrımda; mahkeme dışı ve mahkeme içi konkordato ayrımı karşımıza çıkmaktadır<sup>26</sup>.

<sup>25</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 4; PEKCANITEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral / ÖZEKES, Muhammet, İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 5. Baskı, İstanbul 2018, s. 441 – 442; TANRIVER, s. 7; TANRIVER / DEYNEKLİ, s. 33 – 34; POSTACIOĞLU, s. 12; KURU, C: IV, s. 3586; KURU, El Kitabı, s. 1444; ALTAY / ESKİOCAK, s. 23 – 24; BURULOĞLU / REYNA, s. 3; KALE, Serdar, Sorularla Konkordato (İflas Dışı ve İflas İçi Adi Konkordato), İstanbul 2017, s. 1 – 2; ERCAN, s. 43-51; ORUÇ, s. 4; ORUÇ / ÇATIKKAŞ / ŞUEKİNCİ, s. 6; ÇUKACI, Yusuf, Cahit, Konkordato, Ankara 2019, s. 4; COŞKUN, Mahmut, Konkordato ve İflas, 2. Baskı, Ankara 2019, s. 35; Konkordato için cari olan tanımda kurum, bir sözleşme olarak değil, kolektif bir icra kurumu olarak gösterilmektedir. Esasen bir sözleşmeye dayanan konkordato, borçlu ile alacaklıların yasa da belirtilen yeterli çoğunluğunun onayı ile gerçekleştirilmektedir. Ancak normal bir sözleşmeden farklı olarak sözleşmeye onay vermemiş kişileri de etkiler bir niteliği bulunmaktadır. Bu husus konkordatoyu bir sözleşme olmaktan çıkartıp, özel bir tasfiye şekli olarak değerlendirmemizi sağlamaktadır (POSTACIOĞLU, s. 13; OLGAC, s. 1935); Ayrıca Belgesay, konkordatonun nitelik itibarıyla bir cebri icra yolu olmadığını belirtmektedir. Bu görüşü de konkordato ile alacaklıların alacaklarını tahsil etmedikleri hususu ile açıklamaktadır. Zira Belgesay'a göre borçlu ile alacaklılar, konkordato kapsamında alacak şartlarında tadil için bir akit bağtılamaktadırlar (BELGESAY, s. 10 – 11); Postacioğlu ise konkordatonun iflâs tasfiyesi ile ortak niteliğine ilişkin olarak, her iki kurumun da kolektif niteliği haiz olduğunu belirtmekte olup, buna ilişkin sebebin ise, her iki kurumun da borçlunun tüm borçlarına ilişkin olarak gerçekleştirilmesi olduğunu belirtmektedir (POSTACIOĞLU, s. 11); Olgaç tarafından da konkordatonun kolektif bir tasfiye şekli olduğu belirtilmektedir (OLGAÇ, Senai, İcra – İflâs, 2. Cilt, Ankara 1978, s. 1934); Borçlunun, bütün borçlarını kapsayan ve bunların bazı koşullarla ödenmesini gerektiren kolektif tasfiye usulüne “konkordato” denilmektedir (TİKVEŞ, s. 301); Konkordatonun kolektif bir tasfiye metodu olması sebebi ile iflâsa yaklaştığı yönündeki düşünce için Bkz. ERİŞ, s. 791.

<sup>26</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 6; UYAR, s. 19; MUŞUL, s. 348; KAPLAN, s. 18.

Mahkeme dışı konkordato, borçlunun sözleşme serbestisi çerçevesinde bütün veya bir kısım alacaklıları ile; herhangi bir resmi kurumun katılımı bulunmaksızın gerçekleştirdiği, tümüyle Borçlar Kanunu hükümlerine tabi bir özel hukuk sözleşmesidir<sup>27</sup>. Mahkeme dışı konkordato, tamamen söz konusu sözleşmenin taraflarını, yani alacaklılar ve borçluyu bağlamaktadır<sup>28</sup>. Özel konkordato ve gayri resmi konkordato adları ile de anılmakta olan<sup>29</sup> mahkeme dışı konkordatoda borçlu, alacaklıları ile ayrı ayrı sözleşme yapabileceği gibi, tüm alacaklıları ile tek bir sözleşmede yapabilir<sup>30</sup>. Önemle belirtmek gerekir ki, mahkeme dışı konkordatonun takipleri durdurucu bir etkisi bulunmamakta, bu kapsamda alacaklılar borçlunun iflâsını dahi talep edebilmektedirler<sup>31</sup>.

Mahkeme içi konkordato ise, borçlu ve alacaklıların yanı sıra, İİK’da düzenlenen usûle göre, resmî kurumların katılımının da söz konusu olduğu, borçlu ile alacaklıların mahkemenin gözetim ve denetimi altında gerçekleştirdikleri konkordato türüdür<sup>32</sup>. Mahkeme içi konkordatoya adli konkordato ile resmi konkordato da denilmektedir<sup>33</sup>. Mahkeme içi konkordato, konkordatoya muvafakati söz konusu

---

<sup>27</sup> **TANRIVER**, s. 8 – 9; **TANRIVER / DEYNEKLİ**, s. 35; **PEKCANITEZ**, Hakan, Medeni Usûl ve İcra – İflâs Hukukunda Yabancı Para Alacaklarının Tahsili, 3. Baskı, Ankara 1998, s. 259; **KURU**, İflas ve Konkordato, s. 406; **BERKİN**, Konkordato, s. 117; **ARLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI**, s. 540; **BERKİN**, s. 525; **ANSAY**, s. 336 – 337; **YILMAZ**, Şerh, s. 1257; **ERİŞ**, s. 793; **BURULOĞLU / REYNA**, s. 5; **UYAR**, s. 20; **UYAR / UYAR / UYAR**, s. 2031; **ÖNEN**, s. 78; **YILDIRIM / DEREN YILDIRIM**, s. 518; **MUŞUL**, s. 348 – 349; **ULUKAPI**, s. 523; **ULUKAPI**, Konkordato, s. 13 - 14; **ATALI / ERMENEK**, s. 331 – 332; **ALTAY / ESKİOCAK**, s. 31, s. 425 – 426; **ERCAN**, El Kitabı, s. 890; **KAPLAN**, s. 19; **BİLGİN**, Mahmut, İflâs, İflâsın Ertelenmesi, Konkordato ve Yargılama Usulü, 2. Baskı, Ankara 2016, s. 1171; **DELİDUMAN**, Seyithan, “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato”, <http://www.e-akademi.org/makaleler/sdeliduman-4.htm>, S. 28 / 2004, Parg. 19 – 22; **TOROSLU**, s. 28 – 29; **BALCI**, Şakir, Türk Hukukunda Konkordato, İzmir 2007, s. 23; **AYDEMİR**, Efrail, Konkordato ve Yeniden Yapılandırma, 2. Baskı, Ankara 2019, s. 20 – 21; İcra ve İflas Kanunu’nda konkordatoya ilişkin bir düzenleme bulunmasaydı dahi, konkordatosu tasdik edilebilecek niteliklere sahip borçluların, herhangi bir resmi makamı araya sokmaksızın alacaklıları ile anlaşarak durumunu düzeltilmesi olanaklı olup, borçlu ile alacaklılar arasında cari olacak bu tür bir anlaşmaya özel konkordato da denilmektedir. Özel konkordato Borçlar Kanunu’nun genel hükümlerine tabi niteliktedir (**ÜSTÜNDAĞ**, s. 183 – 184).

<sup>28</sup> **KURU**, İflas ve Konkordato, s. 406; **KURU**, El Kitabı, s. 1445; **ARLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI**, s. 540; **ERCAN**, El Kitabı, s. 890.

<sup>29</sup> **ARLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI**, s. 540; **ERİŞ**, s. 793; **YILMAZ**, Düşünceler, s. 730.

<sup>30</sup> **BURULOĞLU / REYNA**, s. 5.

<sup>31</sup> **ERCAN**, El Kitabı, s. 890.

<sup>32</sup> **TANRIVER / DEYNEKLİ**, s. 38; **ALTAY / ESKİOCAK**, s. 31; **YILMAZ**, Şerh, s. 1257; **UYAR / UYAR / UYAR**, s. 2031; **ATALI / ERMENEK**, s. 332; **ERCAN**, El Kitabı, s. 890; **KAPLAN**, s. 19; **BİLGİN**, s. 1171.

<sup>33</sup> **KURU**, El Kitabı, s. 1444; **ARLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI**, s. 540; **BALCI**, s. 23; **AYDEMİR**, s. 21.

olmayan alacaklılar için de bağlayıcı ve mecburi bir nitelik taşımaktadır<sup>34</sup>. Mahkeme içi konkordatonun, konkordatonun yapılaş biçimine, yapıldığı zamana ve yapılma amacına göre olmak üzere üç türü bulunmaktadır<sup>35</sup>.

Mahkeme içi konkordato yapılaş biçimine göre üç farklı türe ayrılmaktadır. Bunlar vade, tenzilat ve karma konkordatolardır<sup>36</sup>.

Vade konkordatosu; alacaklıların alacak miktarlarının herhangi bir kısmından vazgeçmeksizin sadece borçluya yeni bir vade tarihi tanımaları veya borçların taksidde bağlanması suretiyle gerçekleştirilen konkordatodur<sup>37</sup>. Vade konkordatosunun, borçlunun malvarlığı değerlerinin borçlunun borçlarının tümüne yettiği durumlarda yapılacağı kabul edilmektedir<sup>38</sup>. Buna göre borçlunun sahip olduğu malvarlığı değerlerinin tümü alacaklıların alacaklarını karşılamaya yetecek miktarda olabilir. Ancak borçlunun vadesi gelmiş borçlarını o an malvarlığı değerlerini satarak ödemesi söz konusu olmayabilir. Böyle durumlarda borçlu, vade konkordatosu vasıtasıyla alacaklılardan kendisine borçların ödenmesi hususunda bir

<sup>34</sup> UYAR, s. 20; ARLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 540; ULUKAPI, s. 523.

<sup>35</sup> EROĞLU, s. 24 – 25.

<sup>36</sup> TANRIVER / DEYNEKLİ, s. 39; PEKCANITEZ, Yabancı Para, s. 259; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 443; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 6; YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 518; UYAR, s. 20; KURU, İstinaf Sistemi, s. 497; ERİŞ, s. 793; Söz konusu ayırım İİK m. 285 f. 1 hükmünde de belirtilmekte olup; söz konusu hüküm şu şekildedir: “*Borçlarını, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek veya muhtemel bir iflâstan kurtulmak için konkordato talep edebilir*”; Ayrıca doktrinde, vade, tenzilat ve karma konkordato haricinde borçlu tarafından birden fazla alternatif bir arada içeren ödeme projelerinin alacaklıların seçimine sunulması şeklinde de konkordato talebinde bulunulabileceği belirtilmekte olup, bu konkordato şeklinden terditli konkordato (projesi) olarak bahsedilmektedir (ULUKAPI, s. 524; ULUKAPI, Konkordato, s. 32).

<sup>37</sup> TANRIVER / DEYNEKLİ, s. 39; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 6; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 443; KURU, El Kitabı, s. 1444; UYAR, s. 20; UYAR / UYAR / UYAR, s. 2031; KURU, İstinaf Sistemi, s. 497; ARLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 540; YILMAZ, Şerh, s. 1257; YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 518; ERİŞ, s. 793; MUŞUL, s. 348 – 349; MUŞUL, İcra ve İflâs Hukuku, s. 829; ATALI / ERMENEK, s. 331; ALTAY / ESKİOCAK, s. 58; DELİDUMAN, Konkordato, Parg. 29; EROĞLU, s. 25 – 26; ERCAN, El Kitabı, s. 891; ERUYGUR, s. 77; TOROSLU, s. 31 – 32; GÖKGÖZ, Ahmet / AKGÜL, Alper, Mali ve Hukuki Yönleriyle Konkordato Soru – Cevap, Ankara 2018, s. 4; KUMKALE, Rüknetin Konkordato, 4. Baskı, Ankara 2019, s. 18 – 19; BİLGİN, s. 1172; BALCI, s. 22; AYDEMİR, s. 22; BÜLBÜL, Duran, Hukuki ve Mali Yönleriyle Konkordato, Ankara 2019, s. 22; ARSLAN, Aziz Serkan, “Konkordato Mühletinin İşçi Alacaklarına Etkisi”, TBBD, S. 142 / 2019, s. 252.

<sup>38</sup> KURU, C. IV, s. 3603; ALTAY / ESKİOCAK, s. 58; MUŞUL, s. 349 – 350; KALE, Serdar, “7101 Sayılı İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflas Dışı Adi Konkordato”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 5 (1) / 2018, s. 252; UYAR, s. 21.

vade verilmesini istemek suretiyle borçların tamamını ödeme teklifinde bulunur<sup>39</sup>. Önemle belirtmek gerekir ki vade konkordato ise borçluya borcuna ilişkin olarak yeni bir vade verilmesi borcun yenilendiği anlamına gelmemektedir<sup>40</sup>.

Tenzilat konkordatosu; alacaklıların alacaklarının belirli bir kısmından vazgeçmek ve konkordato talebinde bulunan borçlunun ise alacaklıları ile anlaşılan indirimli tutar üzerinden borçlarını ödemek üzere alacaklılar ile borçlunun anlaşmaları suretiyle yapılan konkordatodur<sup>41</sup>. Borçlarını karşılayacak oranda aktive sahip olan diğer bir deyiş ile borca batık durumda olmayan borçluların tenzilat konkordatosu teklif etmesi durumunda söz konusu teklifin görevli ve yetkili mahkemece reddedileceği kabul edilmektedir<sup>42</sup>. Yasa hükmünde tenzilat veya vade konkordatosuna başvuru

<sup>39</sup> KURU, C. IV, s. 3603.

<sup>40</sup> AKYAZAN, s. 195; Borcun yenilenmesi borcu sona erdiren hallerden biri olup, TBK m. 133 ve 134 hükümlerinde düzenlenmektedir. Borcun yenilenmesini, "... *tarafların mevcut bir borcu (veya borç ilişkisini) sona erdirerek, bunun yerine geçmek üzere yeni bir borç (borç ilişkisi) kurup, bu iki kazandırmayı tek bir hukuki sebebe (yenileme sebebine) dayandırdığı ve böylece gerçekleştirilen iki kazandırma arasında bir bağlantı kurduğu sözleşme...*" olarak tanımlamak mümkündür (ÖNAY, Işık, Yenileme, İstanbul 2016, s. 76).

<sup>41</sup> TANRIVER / DEYNEKLİ, s. 40; PEKCANITEZ, Yabancı Para, s. 260; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 443; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 6; KURU, El Kitabı, s. 1444; KURU, İstinaf Sistemi, s. 497; ÖZTEK, Özbek – Konkordato Şerhi, s. 122 – 123; ARLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 539 – 540; YILMAZ, Şerh, s. 1257; YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 518; ERİŞ, s. 793; MUŞUL, s. 348 – 349; MUŞUL, İcra ve İflâs Hukuku, s. 829; ATALI / ERMENEK, s. 331; ALTAY / ESKİOCAK, s. 57 – 58; UYAR / UYAR / UYAR, s. 2031; DELİDUMAN, Konkordato, Parg. 30; EROĞLU, s. 25; ERCAN, El Kitabı, s. 891; ERUYGUR, s. 77; BİLGİN, s. 1172; TOROSLU, s. 32; GÖKGÖZ / AKGÜL, s. 4; KUMKALE, s. 18; BALCI, s. 22; AYDEMİR, s. 22; BÜLBÜL, s. 22; ARSLAN, s. 252.

<sup>42</sup> Borçlu tarafından sahip olunan malvarlığı değerlerinin, borçlunun pasiflerinin iki katı, üç katı veya daha da fazlası olduğu durumlarda, borçlunun talebinin reddi gerekmektedir (ERİŞ, s. 801); Yargıtay tarafından da bu hususa ilişkin olarak aktifi pasifinin üç katı olan borçlu tarafından konkordato istenemeyeceğine ilişkin olarak karar verilmiştir: "...*Konkordato mühleti isteyen borçlunun dilekçesine ekli olarak verdiği bilançoya nazaran aktifi pasifinin üç misli olduğu ve konkordato isteyeninin mevcudu borçlarının ödemeye kâfi olmayan borçlulara tanınmış bir hak bulunduğu cihetle, konkordato talebinin reddine dair olan merci kararının tasdikine...*" Y. İİD, 14.10.1964 T., 12958 (ALTAY / ESKİOCAK, s. 490); Borçlu tarafından teklif edilen konkordato borçlunun malvarlığı ile orantılı olmalıdır. Borçluya ait yeterince aktif bulunuyorsa ve borçlunun ihtiyacı salt vadeye ilişkinse vade konkordatosuna ilişkin başvuruda bulunulması gerekmektedir (KURU, İflas ve Konkordato, s. 415); Borçlunun yakın zamanda miras vb. bir gelir elde etmesi muhtemelse, borçlu tarafından teklifte bulunurken bu hususun da hesaba katılması gerekmektedir. Borçlu yakın zamanda eline geçecek söz konusu tutar ile borçlarını ödeme imkânına sahipse tenzilat konkordatosundan faydalanamaz (BELGESAY, s. 13 – 14); Berkin de mevcudu ile orantılı olmayan bir konkordato teklifinde alacaklıları zarara uğratma kastının aranmadan teklifin direkt reddedilmesi gerektiğini savunmaktadır (BERKİN, s. 531; BERKİN, Konkordato, s. 34); Konkordato prosedürü tasdik akabinde projeye onay vermemiş alacaklıları da bağlamaktadır. Bu nedenle borçlu tarafından gerçekleştirilen teklifin borçlunun malvarlığı ile orantılı olması oldukça önemlidir. Zira bu şekilde azınlıkta kalan ve prosedüre iştirak etmeyen alacaklılar korunmaktadır. Bu hususta 4949 sayılı Kanun öncesinde aranan asgari yüzde ellilik ödeme şartının artık kanunumuzda mevcut olmadığından da unutulmaması gerekmektedir. Borçlu tarafından oldukça düşük bir oranda teklif yapılması da, söz konusu teklifin borçlunun malvarlığı ile orantılı olduğu durumlarda herhangi bir soruna sebebiyet vermeyecektir (YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 534); Kuru ise, bu hususta iyi niyetli borçluların korunması

hususunda herhangi bir sınırlama belirtilmese de İİK m. 285 hükmünün gerekçesinde<sup>43</sup> bu hususta bir ayrıma gidilerek, borca batık olmamakla birlikte borç ödemedi aciz haldeki borçlular tarafından ancak vade konkordatosuna başvurulabileceği, bu husustaki tenzilat konkordatosu taleplerinin reddedileceği belirtilmektedir. Zira bu durum; İİK m. 305/I, b hükmünde bahsi geçen ve konkordatonun tasdik şartlarından olan “*teklif edilen tutarın, borçlunun kaynakları (mevcudu) ile orantılı olması*” koşuluna<sup>44</sup> aykırılık teşkil etmektedir<sup>45</sup>. Ayrıca tenzilat konkordatosu gerçekleştirildiği durumlarda, alacaklılar ile anlaşılan tutardan artakalan meblağın yani tenzilat tutarının akıbetinin ne olacağı hususu da

---

gerektiğini direkt red kararının yerinde olmadığını savunmaktadır. Şöyle ki, borçlu tarafından iyi niyetli bir şekilde konkordato teklifinin cari olduğu durumlarda, mahkemece yaptırılan bilirkişi incelemesi akabinde borçlunun sahip olduğu malvarlığının borçlunun teklifinden fazlasını karşıladığının ortaya çıkması durumunda borçluya, mevcut teklifini alınan rapor hususunda revize etmek üzere izin verilerek sorunun çözülebileceğini belirtmektedir (KURU, C. IV, s. 3603); Yargıtay da bu hususlara ilişkin olarak bir kararında aktifi pasifinden daha çok olan borçlunun konkordato talebinde bulunamayacağına karar vermiştir: “*Konkordato istemek için; mevcudun borçları ödemeye yetmemesi gerekmesine, aktifinin pasifinden çok olduğu anlaşılan müştekinin konkordato isteyemeyeceğine, tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, temyiz olunan kararda yazılı gerekçelere göre yerinde bulunmayan temyiz sebeplerinin reddiyle usûl ve kanuna uygun merci kararının İİK. 366. ve HYUK. 438. Maddeleri uyarınca (ONANMASINA)...*” Y. 12. HD, 27.01.1983 T., 10263/411; İlk derece mahkemesi tarafından da mevcudu borçlarının tamamını ödeyebilecek durumda olan borçlunun tenzilat istemesinin mümkün olmadığı hususunda güncel bir karar verilmiştir: “*...Borca batık olmamakla birlikte borç ödemedi aciz halinde bulunan bir borçlunun vade konkordatosu istemesi mümkündür. Diğer bir deyişle mevcudu borçlarının tamamını ödeyebilecek durumda olan bir borçlunun mallarını o anda satarak vadesi gelmiş bütün borçlarını ödemesi mümkün değilse, o zaman borçlu borçlarını %100 yani tamamen ödeme taahhüdünde bulunarak alacaklılarından kendisine bir mühlet verilmesini isteyebilir (vade konkordatosu). Bu durumdaki bir borçlunun normal olarak tenzilat konkordatosu isteyebilmesi mümkün değildir. Zira böyle bir teklif ödenmesi “teklif edilen meblağın borçlunun kaynakları ile orantılı olması” şartına uygun düşmez. Nitekim İcra İflas Kanunu Konkordatonun tasdiki şartlarını içeren 305.maddenin a bendinde adi konkordatoda teklif edilen tutarın, borçlunun iflâsı halinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktardan fazla olacağına anlaşılması mal varlığının terki suretiyle konkordatoda paraya çevirme halinde elde edilen hasılat veya üçüncü kişi tarafından teklif edilen tutarın iflâs yoluyla tasfiye halinde elde edilebilecek bedelden fazla olacağına anlaşılması, b bendinde teklif edilen tutarın borçlunun kaynakları ile orantılı olması tasdik şartları içerisinde gösterilmiştir. 7101 sayılı kanun ile değişik 285.maddenin Hükümet gerekçesi de bu yöndedir. Bu itibarla mevcudu borçlarının tamamını ödeyebilecek durumda olan davacı borçlunun düzenlemiş olduğu konkordato profesinde %20 tenzilat istemesi mümkün değildir” İst. And. 2. ATM, 30.11.2018 T., 784/1237 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).*

<sup>43</sup> İİK m. 285 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: “*...Ülkemiz uygulamasında çok kere borçlu alacaklılarından hem vade hem de tenzilat istemekte ve böylece karma konkordato teklif etmektedir. Borca batık olmamakla birlikte borç ödemedi aciz halinde bulunan bir borçlunun vade konkordatosu istemesi mümkündür. Diğer bir deyişle, mevcudu borçlarının tamamını ödeyebilecek durumda olan bir borçlunun mallarını o anda satarak vadesi gelmiş bütün borçlarını ödemesi mümkün değilse, o zaman borçlu borçlarını yüzde yüz, yani tamamen ödeme taahhüdünde bulunarak alacaklılarından kendisine bir mühlet verilmesini isteyebilir (vade konkordatosu)...*”.

<sup>44</sup> Doktrin tarafından, uygunluk şartına ilişkin olarak kabul edilen kriter, alacaklıların konkordato neticesinde elde edebilecekleri tutarın, iflâs tasfiyesi neticesinde elde edilecek tutardan az olmaması şeklindedir (TANRIVER / DEYNEKLİ, s. 93; TANRIVER, Konkordato Komiseri, s. 46; BERKİN, s. 531; POSTACIOĞLU, s. 24; ALTAY / ESKİOCAK, s. 80); Uygunluk şartı hususunda detaylı bilgi için Bkz. ULUKAPI, Konkordato, s. 155 vd.

<sup>45</sup> ÖZTEK, Özbek – Konkordato Şerhi, s. 122 – 123; UYAR, s. 21; POSTACIOĞLU, s. 24; KURU, İflas ve Konkordato, s. 415; BELGESAY, s. 13; OLGAC, s. 1938, s. 1948; EROĞLU, s. 25.

tartışılmaktadır. Doktrinde yer alan bir görüş, tenzilat konkordatosunun bakiye tutarın ibrasını gerektirdiğini savunmaktadır. Bu görüşün kabulü durumunda, borçlu tarafından bakiye tutara ilişkin gerçekleştirilen ödemeler sebepsiz zenginleşme teşkil edecek olup, iade talebi mümkün olacaktır<sup>46</sup>. Diğer görüş ise, bakiye tutarın eksik borç teşkil ettiği yönündedir. Bu durumda bakiye tutara ilişkin borç tutarı konkordatonun tasdikinden sonra dahi mevcut olacak ancak söz konusu tutarın talebi mümkün olmayacaktır. Söz konusu tutarın talebe konu edildiği durumlarda ise borçlu tarafından defa ileri sürülebilecektir. Bununla birlikte borçlu tarafından alacaklıya söz konusu bakiye tutara ilişkin bir ödeme gerçekleştirilirse bu sebepsiz zenginleşme teşkil etmeyecek ve iade talebi mümkün olmayacaktır<sup>47</sup>.

Karma konkordato<sup>48</sup> ise; vade ve tenzilat konkordatosundaki durumların birlikte cari olduğu konkordato türüdür. Bu konkordato türünde alacaklılar, hem borçluya yeni bir vade tanırlar hem de alacaklarının bir kısmından feragat ederler<sup>49</sup>. Uygulamada cari olan konkordato taleplerinin büyük bir çoğunluğunun karma konkordatoya ilişkin olduğu belirtilmektedir<sup>50</sup>.

<sup>46</sup> **BURULOĞLU / REYNA**, s. 80; **ONAR**, Sıddık Sami, İcra Hukukunda Temel Bilgiler, İstanbul 1968, s. 353; **MUŞUL**, s. 350; Ayrıca tenzilat konkordato ve ibra arasındaki ilişki hususunda detaylı bilgi için Bkz. **ARAT**, Ayşe / **ERCAN ÖZLER**, Meltem, “Konkordato – İbra İlişkisi Çerçevesinde Konkordatonun Bir Tür İbra Olup Olmadığı Sorunu”, Terazi Hukuk Dergisi, C. 13, S. 145 / 2018, s. 23 vd.

<sup>47</sup> **KURU**, İflas ve Konkordato, s. 489; **MUŞUL**, s. 350.

<sup>48</sup> Karma konkordato kombine konkordato ve bileşik konkordato isimleriyle de anılmaktadır (**PEKCANITEZ**, Yabancı Para, s. 260; **ARLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI**, s. 540).

<sup>49</sup> **TANRIVER / DEYNEKLİ**, s. 41 – 42; **PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ**, s. 6; **PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES**, Ders Kitabı, s. 443; **KURU**, El Kitabı, s. 1444; **KURU**, İstinaf Sistemi, s. 498; **UYAR**, s. 21; **UYAR / UYAR / UYAR**, s. 2031; **ARLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI**, s. 540; **ALTAY / ESKİOCAK**, s. 59; **YILMAZ**, Şerh, s. 1257; **YILDIRIM / DEREN YILDIRIM**, s. 518; **ERİŞ**, s. 793; **MUŞUL**, s. 348 – 349; **MUŞUL**, İcra ve İflâs Hukuku, s. 829; **ATALI / ERMENEK**, s. 331; **DELİDUMAN**, Konkordato, Parg. 31; **ERCAN**, El Kitabı, s. 891; **ERUYGUR**, s. 77; **TOROSLU**, s. 32 – 33; **GÖKGÖZ / AKGÜL**, s. 4; **BALCI**, s. 22; **AYDEMİR**, s. 22; **BÜLBÜL**, s. 22; Karma konkordatonun uygulanması ile alacaklıların elde edeceği alacak miktarlarının iflâsa oranla daha fazla bir miktarda olduğu durumlarda, söz konusu konkordato türünün seçilmesinin isabetli olacağına ilişkin bir ilk derece mahkemesi kararı bulunmaktadır: “*Talebin kabulü ile alacaklıların, alacaklılarının %40’ından vazgeçmeleri nedeniyle, borçlu .....A.Ş.’nin konkordato kapsamına dahil borçlarınınin %60’ını 21.05.2018 tarihinden itibaren başlamak üzere her ayın 21’inde aylık taksitler halinde 60 ayda ödenmesine...*” Ank. 14. ATM, 2018/187 E., 2018/283 K. (**EROĞLU**, s. 26).

<sup>50</sup> **MUŞUL**, s. 349 – 350; **EROĞLU**, s. 26; **ARSLAN**, s. 252.

Mahkeme içi konkordatonun yapıldığı zamana göre iki farklı türü bulunmaktadır. Zamana göre ayırım gerçekleştirilirken esas alınan zaman iflâsın açıldığı an olup, bu konkordatolardan biri iflâs dışı ve diğeri ise iflâs içi konkordatodur<sup>51</sup>.

İflâs dışı konkordato; iflâsa tabi olan borçluların, iflâs etmeden önce teklif ettikleri; iflâsa tabi olmayan borçluların ise her zaman teklif ettikleri konkordatodur<sup>52</sup>. Diğeri bir deyiş ile iflâs dışı konkordatodan, iflâsa tabi olsun veya olmasın, herhangi bir borçlunun yapmış olduğu konkordato şeklinde bahsetmek mümkündür. Bu konkordato türünde iflâsa tabi borçlu, henüz müflis sıfatını haiz olmadan konkordato teklif eder ve konkordato tasdik edilirse, iflâs etmekten kurtulacaktır. Bu özelliği sebebi ile, iflâs dışı konkordato için iflâsı önleyici konkordato da denilmektedir<sup>53</sup>.

İflâs içi konkordato ise; müflisin teklif ettiği, iflâstan sonraki konkordato türüne denilmektedir<sup>54</sup>. İflâs içi konkordato müflis tarafından, iflâstan kurtulmak için teklif edilmektedir<sup>55</sup>. İflâs içi konkordatonun talep edilebildiği zaman dilimi borçlu hakkında iflâs kararı verilmesi başka yani iflâsın açılması ile başlamakta olup, iflâs masası tarafından tasfiye işlemlerinin tamamlanarak asliye ticaret mahkemesi tarafından İİK m. 254 f. 3 uyarınca iflâsın kapanmasına karar verilmesi ile sona ermektedir<sup>56</sup>. Normal koşullarda iflâs eden ve iflâs ile birlikte müflis sıfatını haiz olan borçlu tarafından, tüm borçlar ödenmeksizin iflâsın kaldırılması söz konusu

<sup>51</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 443; ARLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 540; ERİŞ, s. 793; KURU, İflas ve Konkordato, s. 406; OLGAÇ, s. 1935; TOROSLU, s. 29 – 31; BALCI, s. 23.

<sup>52</sup> TANRIVER / DEYNEKLİ, s. 42; PEKCANITEZ, Yabancı Para, s. 260; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 443, s. 488; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 6; KURU, C. IV, s. 3588; KURU, İflas ve Konkordato, s. 406; KURU, İstinaf Sistemi, s. 498; ARLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 540; POSTACIOĞLU, s. 15; ERİŞ, s. 794; BURULOĞLU / REYNA, s. 5; MUŞUL, s. 348 – 349; ALTAY / ESKİOCAK, s. 32 – 33; YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 519, s. 520; ATALI / ERMENEK, s. 332; UYAR / UYAR / UYAR, s. 2031; ERCAN, El Kitabı, s. 891, s. 893; TOROSLU, s. 29 – 30; OY / OY, s. 5.

<sup>53</sup> KURU, El Kitabı, s. 1445; KURU, İstinaf Sistemi, s. 498; KURU, İflas ve Konkordato, s. 408; ERİŞ, s. 794; ÜSTÜNDAĞ, s. 185; AKYAZAN, s. 200; HÜDAYİOĞLU, s. 314; YILMAZ, Düşünceler, s. 731; EROĞLU, s. 27; ERTEN, Alper Efe, Mali Durumu Bozulan Sermaye Şirketlerinin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması, Ankara 2006, s. 29; BALCI, s. 24.

<sup>54</sup> POSTACIOĞLU, s. 15; BURULOĞLU / REYNA, s. 5; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 443; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 6; ÜSTÜNDAĞ, s. 211; KURU, İflas ve Konkordato, s. 406; BELGESAY, s. 11; YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 519; MUŞUL, s. 349; ATALI / ERMENEK, s. 332; UYAR / UYAR / UYAR, s. 2031; KARSLI, s. 534 – 535; EROĞLU, s. 27; ERCAN, El Kitabı, s. 891; TOROSLU, s. 31; GÖKGÖZ / AKGÜL, s. 5; BALCI, s. 24.

<sup>55</sup> TANRIVER / DEYNEKLİ, s. 43; KURU, C. IV, s. 3588; KURU, El Kitabı, s. 1445; KURU, İstinaf Sistemi, s. 498; UYAR, s. 21; ALTAY / ESKİOCAK, s. 33.

<sup>56</sup> MUŞUL, s. 349.

olmamaktadır. İflas içi konkordato ise bu hususun istisnasını teşkil ederek, iflâsın kaldırılması imkânını sağlamaktadır<sup>57</sup>. İflas içi konkordatoda müflis tarafından teklif edilen konkordatonun kabul ve tasdik edilmesi durumunda, borçlu hakkındaki iflâs İİK m. 182 f. 1<sup>58</sup> hükmü uyarınca tüm hüküm ve sonuçları ile kaldırılmaktadır<sup>59</sup>.

Yukarıda izah edilen tasniflerin yanı sıra mahkeme içi konkordatonun; yapılış amacına göre de iki türü bulunmaktadır. Bunlar İİK m. 285 ile m. 308/h arasında düzenlenen adi konkordato ve 4949 sayılı Kanun ile 2003 yılında yapılan değişiklikler ile hukukumuzda giren ve İİK m. 309/a ile m. 309/1 arasında düzenlenen malvarlığının terki suretiyle konkordatolardır. Adi konkordatoya; yukarıda izah edilen mahkeme dışı konkordato ile malvarlığının terki suretiyle konkordato haricindeki tüm konkordato türleri dahil olup<sup>60</sup>, bu türde malvarlığının değil borçların tasfiyesi esastır<sup>61</sup>.

Malvarlığının terki suretiyle konkordatonun; borçlunun ekonomik durumunun düzeltilmesi ve işletme faaliyetlerinin devamı gibi amaçları bulunmamaktadır. Bu konkordato türünün borçlunun malvarlığının ya alacaklılara ya da üçüncü bir kişiye devri cari olmak üzere iki şekilde gerçekleştirildiği kabul edilmektedir. Borçlunun malvarlığının üçüncü bir kişiye devri şeklinde gerçekleştirilen malvarlığının terki suretiyle konkordatoda borçlunun malvarlığının tamamı veya sadece bir kısmı üçüncü bir kişiye devredilebilir. Bu konkordato türünde devir, malvarlığının tamamı veya bir kısmı kendisine devredilen üçüncü kişinin, belirlenen bir vadede alacaklılara ödeme yapması kaydı ile gerçekleştirilmektedir<sup>62</sup>. Tüm bu hususlar dikkate

<sup>57</sup> BELGESAY, s. 11.

<sup>58</sup> İİK m. 182 f. 1: “Borçlu bütün alacaklılarının taleplerinin geri aldıklarına dair bir beyanname veya tekmil alacakların itfa olunduğu hakkında bir vesika gösterir veya akdolan konkordato tasdik edilirse mahkeme, iflâsın kalkmasına ve borçlunun serbestçe tasarrufu için mallarının kendisine iadesine karar verir”.

<sup>59</sup> KURU, C. IV, s. 3588; KURU, El Kitabı, s. 1445; KURU, İstinaf Sistemi, s. 498; ÜSTÜNDAĞ, s. 211; BELGESAY, s. 11; EROĞLU, s. 27.

<sup>60</sup> TANRIVER / DEYNEKLİ, s. 44.

<sup>61</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 443; UYAR, s. 21; ERCAN, El Kitabı, s. 891 – 892.

<sup>62</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 6 – 7; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 443 – 444, s. 492; ARLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 540, s. 562; BELGESAY, Şerh, s. 275; TAŞPINAR AYVAZ, s. 255 – 257; TANRIVER, Süha, “4949 sayılı İcra ve İflas Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’ un Adi Konkordato ile İlgili Hükümlerde Getirmiş olduğu Değişikliklerin Tespiti ve Değerlendirilmesi, TBBD, S. 51 / 2004, s. 67; KARSLI, s. 535 – 536; AKİL, Cenk, “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Tasfiye Memuru”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 61 S. 3 / 2012, s. 821; DURAK, Yasemin, “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato”, İBD, C. 88, S. 6 / 2014, s. 338

alındığında İsviçre hukukunda tasfiye konkordatosu<sup>63</sup> adı ile de anılan malvarlığının terki suretiyle konkordatodan bir iyileştirme tedbiri olarak bahsedilemeyeceği<sup>64</sup> ve söz konusu konkordato türünün adeta iflâs kurumuna benzediği de doktrinde belirtilmiştir<sup>65</sup>.

## **B. Konkordato Başvurusu, Başvuruya Eklenecik Belgeler ve Başvurunun Değerlendirilmesi**

### **1. Konkordato Başvurusu**

Konkordato talebi İİK m. 285’de düzenlenmektedir. Söz konusu maddenin birinci ve ikinci fıkrasına göre; *“Borçlarını, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek veya muhtemel bir iflâstan kurtulmak için konkordato talep edebilir. İflas talebinde bulunabilecek her alacaklı, gerekçeli bir dilekçeyle, borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilir”*. Mezkûr düzenleme uyarınca, borçlarını vadesi geldiği halde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlunun, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek veya muhtemel bir iflâstan kurtulmak için konkordato talep edebileceği, iflâs talebinde bulunabilecek her alacaklı tarafından da gerekçeli bir dilekçe ile talebin gerçekleştirilebileceği belirtilmektedir.

Öncelikle konkordato talebinde bulunabilecek kişiler üzerinde durulması yerinde olacaktır. Bu hususta önemle belirtmek gerekir ki, konkordatoya başvurabilmek açısından borçlunun tacir olup olmamasının başka bir deyiş ile borçlunun iflâsa tabi kişilerden olup olmamasının yasa gereği herhangi bir önemi bulunmamaktadır. Zira

---

– 339; **DELİDUMAN**, Konkordato, Parg. 36 – 47; **ERCAN**, El Kitabı, s. 892; **TOROSLU**, s. 33; **GÖKGÖZ / AKGÜL**, s. 5; **OY / OY**, s. 5; **OY**, Osman, Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato, İstanbul 2009, s. 15; **ERTEN**, s. 31; **BALCI**, s. 23; **AYDEMİR**, s. 20; **BÜLBÜL**, s. 23; Malvarlığının terki suretiyle konkordato kurumu ile ilgili detaylı bilgi için Bkz. **TANRIVER / DEYNEKLİ**, s. 44 – 51.

<sup>63</sup> **YILDIRIM / DEREN YILDIRIM**, s. 519.

<sup>64</sup> **PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ**, s. 7; **ATALAY**, Oğuz, “Konkordato Hukukundaki Değişiklikler”, Bankacılar Dergisi, S. 47 / 2003, s. 104.

<sup>65</sup> **BURULOĞLU / REYNA**, s. 6; **PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES**, Ders Kitabı, s. 493; Taşpınar Ayvaz, malvarlığının terki suretiyle konkordatonun iflâsın alternatifi olduğuna değinirken, bu konkordato türünde deyim yerindeyse özelleştirilmiş bir iflâstan söz edebilmenin olanaklı olduğunu belirtmiştir (**TAŞPINAR AYVAZ**, s. 256).

yasa hükmünde yer alan “herhangi bir borçlu” ibaresi bu hususu destekler mahiyettedir<sup>66</sup>. Bunun yanı sıra İİK m. 285 f. 3<sup>67</sup> hükmünde de iflâsa tabi olmayan kişiler bakımından da yetki hususu ayrıca belirtilmekte olup, her borçlu konkordato prosedürüne başvuru hakkına sahip durumdadır<sup>68</sup>. İflâsa tabi olsun veya olmasın her borçlu tarafından prosedüre başvurunun cari olması, bu yönüyle konkordato kurumunu diğer yeniden yapılandırma prosedürlerinden ayırarak, borçlular arasındaki eşitliği sağlamaktadır<sup>69</sup>.

Her ne kadar borçlunun iflâsa tabi olup olmaması önem arz etmese de konkordato talebinde bulunan borçlunun gerçek veya tüzel bir kişiliğinin bulunması gerekmektedir<sup>70</sup>. Başvuruda önem arz eden husus başvuru borçlunun medeni kanun anlamında bir kişiliğe sahip olmasıdır. Şöyle ki; yasa hükmü uyarınca tacir olmayan gerçek kişiler dahi konkordato teklifinde bulunabilmektedirler<sup>71</sup>.

Yukarıda izah edilen nedenlerle tüzel kişiliği bulunmayan adi şirket için konkordato teklifinde bulunulması mümkün değildir. Adi şirket için ancak adi şirketi oluşturan

---

<sup>66</sup> TANRIVER / DEYNEKLİ, s. 54; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 445; KURU, İflas ve Konkordato, s. 408; ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 539; ERİŞ, s. 792; BELGESAY, Şerh, s. 275; BURULOĞLU / REYNA, s. 8; ERİŞ, s. 794; OLGAÇ, s. 1937; ATALI / ERMENEK, s. 330; MUŞUL, s. 348, s. 353; HÜDAYIOĞLU, s. 314; KALE, 7101 sayılı Kanun, s. 216; ORUÇ, s. 7; ORUÇ / ÇATIKKAŞ / ŞUEKİNCİ, s. 9; ERCAN, El Kitabı, s. 888, s. 894; Y. 12. HD, 20.04.1989 T., 10847/5857 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).

<sup>67</sup> İİK m. 285 f. 3: “Yetkili ve görevli mahkeme; iflâsa tabi olan borçlu için 154 üncü maddenin birinci veya ikinci fıkralarında yazılı yerdeki, iflâsa tabi olmayan borçlu için yerleşim yerindeki asliye ticaret mahkemesidir”.

<sup>68</sup> POSTACIOĞLU, s. 18.

<sup>69</sup> YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 517.

<sup>70</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 445; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 7; KURU, İflas ve Konkordato, s. 411; ERİŞ, s. 794; BELGESAY, s. 11; BURULOĞLU / REYNA, s. 11; AKYAZAN, s. 196; OLGAÇ, s. 1934, s. 1937, s. 1939; MUŞUL, s. 356.

<sup>71</sup> 4949 sayılı Kanun öncesi dönemde konkordato yoğun bir uygulama alanına sahipti. Bu dönemde de hem iflâsa tabi olan hem de iflâsa tabi olmayan borçlular konkordato talep edebilmekteydiler. Ancak bu dönemde konkordato prosedürünün sonunda iflâsa tabi olmayan kişilerin de iflâslarına karar verilebilmekteydi. Bundan kaynaklı olarak 4949 sayılı Kanun öncesi dönemde uygulamada gerçek kişilerin ve gerçek kişi tacirlerin konkordato başvurularına pek rastlanılmamıştır. İflas kararı ile cari olan birtakım ağır sonuçlar göz önüne alındığında başvuruların neden gerçekleşmediği oldukça açıktır. 7101 sayılı Kanun değişikliğinde ise borçlu tarafından teklif edilen konkordato akabinde geçici mühletin reddine ilişkin karar ile birlikte iflâsa tabi kişilerin dahi iflâslarına karar verilmemektedir. Konkordatonun tasdik edilmediği durumlarda da iflâsa karar verilme hususu konkordato talep eden borçlunun iflâsa tabi kişilerden olmasına bağlı kılınmıştır. Bunlar göz önüne alındığında 7101 sayılı Kanun değişikliği ile birlikte gerçekleştirilecek konkordato başvurularının borçluya yargılama giderleri dışında herhangi bir zorluğu ve riski söz konusu değildir (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 8); ALANGOYA, Yavuz, “Sermaye Şirketlerinde Yeniden Yapılandırma”, Konkordato – Uzlaşma – İflasın Ertelenmesi, İBY, İstanbul 2006, s. 13; YILMAZ, Düşünceler, s. 730.

ortakların konkordato teklifinde bulunması söz konusu olabilir. Bu durum cari olduğunda ise, adi şirketi oluşturan her bir ortak için ayrı ayrı konkordato şartlarının meydana gelip gelmediğinin araştırılması gerekmektedir<sup>72</sup>. Belirtmek gerekir ki, tüzel kişiliği bulunmayan miras şirketlerinin de adi şirketler gibi konkordato teklifinde bulunmaları mümkün değildir<sup>73</sup>.

Borçlu vekilinin, konkordato teklifinde bulunabilmesi için vekaletnamesinde bu hususta özel yetkisinin bulunması gerekmektedir<sup>74</sup>. Zira bu husus konkordato teklifinin bir sülh teklifi niteliğinde olmasından kaynaklanmaktadır<sup>75</sup>.

Vesayet altındaki bir borçlu için vasi, ancak bu hususta vesayet makamı olan sulh hukuk mahkemesinden izin alarak, konkordato teklifinde bulunabilir<sup>76</sup>.

Mirasçıların tereke borçları için konkordato teklifinde bulunup bulunamayacakları hususu doktrinde tartışmalı durumdadır<sup>77</sup>. Bu hususta ikili bir ayırım yapıldığı görülmektedir. Söz konusu ayırımı öncelikle, mirası kayıtsız ve şartsız kabul eden mirasçılar bakımından bir ayırım yapılmıştır. Mirası kayıtsız ve şartsız kabul eden mirasçılar, borçlunun alacaklılarına karşı şahsen sorumluluğu bulunduğundan bu

---

<sup>72</sup> ALTAY / ESKİOCAK, s. 90; OLGAÇ, s. 1939; UYAR, s. 23; ORUÇ, s. 8; ORUÇ / ÇATIĞKAŞ / ŞUEKİNCİ, s. 10; ERCAN, El Kitabı, s. 894; Y. 12. HD, 22.06.1998 T., 7023/7608; Y. 19. HD, 24.05.1995 T., 3761/4546 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)); Ayrıca Yargıtay tarafından bir kararda, adi ortaklığı oluşturan ortakların her birinin kendi şahsı adına talepte bulunması gerekliliğinin yanı sıra, böyle bir durumda ortağın kişisel mallarının da ortaklık payına dahil edilerek talep sahibi borçlunun aktifinin belirlenmesi gerektiği belirtilmiştir: Y. 19. HD, 20.10.1993 T., 7181/6809 ([www.kazanci.com](http://www.kazanci.com)).

<sup>73</sup> KURU, İflas ve Konkordato, s. 413.

<sup>74</sup> HMK m. 74 f. 1: “Açıkça yetki verilmemiş ise vekil; sulh olamaz, hâkimi reddedemez, davanın tamamını ıslah edemez, yemin teklif edemez, yemini kabul, iade veya reddedemez, başkasını tevkil edemez, haczi kaldıramaz, müvekkilinin iflâsını isteyemez, tahkim ve hakem sözleşmesi yapamaz, konkordato veya sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılması teklifinde bulunamaz ve bunlara muvafakat veremez, alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına başvuramaz, davadan veya kanun yollarından feragat edemez, karşı tarafı ibra ve davasını kabul edemez, yargılamanın iadesi yoluna gidemez, hâkimlerin fiilleri sebebiyle Devlet aleyhine tazminat davası açamaz, hangileri hakkında yetki verildiği açıklanmadıkça kişiye sıkı sıkıya bağlı haklarla ilgili davaları açamaz ve takip edemez”.

<sup>75</sup> PEKCANİTEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 447 – 448; KURU, El Kitabı, s. 1447; KURU, İflas ve Konkordato, s. 409; MUŞUL, s. 353; UYAR, s. 23; ORUÇ, s. 8; ORUÇ / ÇATIĞKAŞ / ŞUEKİNCİ, s. 10; ERCAN, El Kitabı, s. 895; BALCI, s. 55; Y. 12. HD, 15.01.2018 T., 26497/9 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)); Y. 12. HD, 20.11.2017 T., 23266/14357; Y. 12. HD, 17.11.2017 T., 212246/13752 ([www.kazanci.com](http://www.kazanci.com)).

<sup>76</sup> PEKCANİTEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 448; UYAR, s. 24; Y. 2. HD, 28.03.1996 T., 2944/3299; Y. HGK, 15.04.1964 T., 4-173/317 ([www.kazanci.com](http://www.kazanci.com)).

<sup>77</sup> ÖZTEK, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 116; UYAR, s. 24; Tereke namına konkordato teklifinde bulunulamayacağına ilişkin görüş için Bkz. BELGESAY, s. 11.

durumda konkordato teklifinde bulunulabileceği kabul edilmektedir. İkinci ayırmada ise mirasçılar veya haklarını tehlikede gören alacaklılar tarafından resmi tasfiyenin talep edildiği durumlar bakımından bir ayırım yapılmıştır. Söz konusu ayırmada, resmi tasfiyenin cari olduğu durumlarda mirasçıların tereke borçlarından şahsen sorumlulukları bulunmamaktadır. Bu durumda iflâs usûlü ile tasfiye prosedürü işletileceğinden tereke adına konkordato teklifinde bulunulması mümkün değildir<sup>78</sup>.

Anonim şirketlerde TTK m. 377 hükmü uyarınca yönetim kurulu şirketin konkordato teklifinde bulunup bulunmayacağı hususunda karar vermeye yetkili olup, şirket genel kurulundan bu hususta ayrıca bir karar alınması gerekmemektedir<sup>79</sup>. Kooperatiflerde de durum aynı olup, yönetim kurulu konkordatoya başvuru hususunda yetkili organdır. Limited şirketlerde ise, TTK m. 634 hükmü uyarınca müdür veya müdürler kurulunun konkordato teklifi hususundaki kararı gerekmektedir<sup>80</sup>.

Kolektif şirket temsilcileri tarafından konkordato teklifinde bulunulabilmesi, şirket içerisinde bulunan tüm ortaklar tarafından onayın cari olması ile mümkündür. Bu hususun sebebi olarak konkordato teklifinde bulunmanın mutat işlerden sayılmaması gösterilmektedir<sup>81</sup>.

Komandit şirket tarafından konkordato teklifinde bulunulabilmesi ancak tüm komandite ortaklar<sup>82</sup> tarafından teklifin gerçekleştirilmesi ile mümkün olup,

---

<sup>78</sup> AKYAZAN, s. 196; OLGAÇ, s. 1938 – 1939.

<sup>79</sup> KURU, C. IV, s. 3593; “...Konkordato borçlu şirket lehine bir borç erteleme yolu olup, yönetim kurulunun genel kuruldan geçirmeden konkordato teklif edebileceğine, esasen yasa, kolektif şirketlerdeki düzenlemenin aksine olarak, “olağan ve olağanüstü işlemler” ayrımı anonim şirketler için mevcut bulunmamasına...” Y. 11. HD, 09.02.1990 T., 230/773 (ALTAY / ESKİOCAK, s. 513).

<sup>80</sup> ERCAN, El Kitabı, s. 894.

<sup>81</sup> KURU, İflas ve Konkordato, s. 411; OLGAÇ, s. 1939; KALE, Sorularla Konkordato, s. 7; TOROSLU, s. 35; Yargıtay tarafından da bir kararda bu hususa değinilmiştir: “...Konkordato mutat muamele sayılabilir mi? Konkordato, şirketin ticari itibarına, kredisine, müşterileri ile olan münasebetine etkili neticeler doğuracağı gibi tasdik edilmemesi veya konkordato mühletinin kaldırılması halinde alacaklılardan herhangi birinin talebiyle iflasına hükmolunması gibi çok ciddi ve tehlikeli neticelere de ulaşabilir. Gerek ciddiyet ve önemi ve gerekse şirket hayatında tekerrür edebilecek tasarruflardan olmaması sebebiyle konkordato talep etmek yetkisini mutat muamele tabirine sokmağa imkân yoktur. Mutad olmayan muamelenin, şirket için mühim faydalar temin edecek, bazı tehlikeleri önleyecek nitelikte bulunması neticeye etkili değildir. Böyle bir halde, tek şirketin itirazı dahi muamelenin yapılmaması için kâfidir” Y. İİD, 08.12.1964 T., 13561/14045 (ALTAY / ESKİOCAK, s. 493).

<sup>82</sup> Komandite ortaklar sorumlulukları sınırlandırılmamış olan ortaklardır.

komandit şirkete dahil komanditer ortakların talep ve onay hususunda herhangi bir yetkileri bulunmamaktadır<sup>83</sup>.

Şirketler topluluğuna dahil olan şirketler tarafından, malvarlıkları toplamı sanki bir bütünlük gibi değerlendirilerek konkordato istemi gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Bu topluluğa dahil bağlı şirketlerin her biri tarafından ayrı ayrı konkordato istemi gerçekleştirilmelidir. Ancak grup şirketlerinin ya da tüzel kişi ya da kefillerinin konkordato taleplerini aynı dilekçede birleştirmeleri olanaklıdır<sup>84</sup>.

Prosedüre başvurabilecek borçlulardan bahsetmişken birden fazla borçlunun birlikte konkordato prosedürüne başvurup başvuramayacağı hususu üzerinde de durmak gerektiği kanaatindeyiz. Birden fazla borçlunun birlikte prosedüre başvuru gerçekleştirilmesi gibi bir durum söz konusu olamamaktadır. Başka bir deyiş ile gerçek kişi ve tüzel kişi borçluların birlikte konkordato teklifinde bulunması mümkün değildir. Her gerçek veya tüzel kişi sadece kendisi için konkordato prosedürüne başvuruda bulunabilir<sup>85</sup>.

Konkordato teklifinde bulunan borçlunun borçlarının kaynağının, kuruma başvuru bakımından herhangi bir önemi bulunmamaktadır. Tacir olan ve olmayan tüm gerçek ve tüzel kişi borçlular bakımından, borcun kaynağına bakılmaksızın konkordato teklifi olanaklıdır<sup>86</sup>.

Yukarıda belirtildiği üzere, konkordatoya sadece borçlu değil aynı zamanda alacaklıların da başvurabileceği İİK m. 285 f. 2 hükmünde düzenlenmektedir<sup>87</sup>.

---

<sup>83</sup> KURU, İflas ve Konkordato, s. 412 – 413; OLGAÇ, s. 1939; KALE, Sorularla Konkordato, s. 7; TOROSLU, s. 35.

<sup>84</sup> ÖZTEK, Özbek – Konkordato Şerhi, s. 114 vd.; ERCAN, El Kitabı, s. 894.

<sup>85</sup> KURU, İflas ve Konkordato, s. 413; OLGAÇ, s. 1939.

<sup>86</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 7; ERCAN, El Kitabı, s. 894.

<sup>87</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 449; Pekcanitez / Erdönmez, 7101 sayılı Kanun öncesindeki dönemde iflâs erteleme kurumu bakımından da alacaklılara benzer bir imkânın tanındığını ancak uygulamada alacaklıların borçlu için böyle bir başvuruda bulduklarının hiç görülmediğini, istisnai haller harici konkordato prosedüründe de benzer bir netice ile karşılaşılmamasının muhtemel olduğunu belirtmiştir (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 8); Taşpınar Ayvaz, 4949 sayılı Kanun ile birlikte cari olan alacaklıların da borçluları için konkordato prosedürünü başlatmaları hususunun; tasfiyenin alternatifi olarak ticari işletmenin mümkünse yaşatılması amacı ile gerçekleştirildiğini belirtmektedir (TAŞPINAR AYVAZ, s. 245); Ayrıca bu değişiklik ile prosedür, sadece borçlunun iradesine bağlı olmaktan çıkmış, alacaklıların borçlu üzerinde konkordato ile baskı kurma imkânlarına kavuşmalarını sağlamıştır

Ancak önemle belirtmek gerekir ki borçlunun her alacaklısı tarafından konkordato talebinde bulunulması olanaklı değildir. Zira alacaklı tarafından konkordato başvurusunda bulunulabilmesi için borçlunun iflâsa tabi kişilerden olması, alacaklının ise borçlunun iflâsını isteyebilecek kişilerden yani hakkında iflâs sebepleri söz konusu kişilerden olması gerekmektedir<sup>88</sup>. Bunun yanı sıra belirtmek gerekir ki, alacaklı tarafından konkordato talebinde bulunulabilmesi için borçluya karşı en azından adi veya kambiyo senetlerine mahsus iflâs yolu ile takipte ödeme emrinin gönderilmesi ve bundan herhangi bir sonuç elde edilememesi de gerekmektedir<sup>89</sup>.

Konkordatoya başvurulabilecek haller için, İİK m. 285 hükmü dikkate alındığında kural olarak nakit sıkıntısı içerisinde bulunan borçluların konkordatoya başvurabileceğini belirtmek mümkündür. Ancak İİK m. 285 hükmünün hem borca batıklık ve İİK m. 178 f. 1<sup>90</sup> kapsamında iflâs sebebi teşkil eden aciz halini hem de İİK m. 177 f. 1 b. 2 kapsamında bağımsız bir doğrudan iflâs sebebi teşkil eden borçlunun ödemelerini tatil etmesi hallerini de kapsadığı kabul edilmektedir. Konkordato başvurusunda bulunulurken bu hallerden birinin varlığının yaklaşık ispat düzeyinde ispatlanması da yeterli kabul edilmektedir. Belirtmek gerekir ki, İİK m. 285’de bahsi geçen nakit sıkıntısı durumu aciz halinden farklılık arz etmektedir. Zira bir borçlunun nakit sıkıntısı içinde olması geçici bir durumken, aciz hali süreklilik arz eden bir durumdur<sup>91</sup>.

Konkordatoya başvurulabilecek hallerden birinin içinde olan borçlu tarafından veya bu hallerden biri içinde olan borçlunun kanundaki nitelikleri haiz alacaklısı tarafından

---

(TAŞPINAR, Sema, “Adi Konkordato Hakkında İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, Bankacılık ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 22, S. 2 / 2003, s. 58).

<sup>88</sup> ARLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 541; TAŞPINAR AYVAZ, s. 246; ATALI / ERMENEK, s. 332; ALTAY / ESKİOCAK, s. 76; KALE, Serdar, “İsviçre İcra İflâs Kanununun Adi Konkordato Hükümlerine Genel Bir Bakış”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 4 (2) / 2017, s. 156; ORUÇ, s. 7; ORUÇ / ÇATIKAŞ / ŞUEKİNCİ, s. 9; ERCAN, El Kitabı, s. 895.

<sup>89</sup> ÖZTEK, Özet – Konkordato Şerhi, s. 117 vd.; ERCAN, El Kitabı, s. 895.

<sup>90</sup> İİK m. 178 f. 1: “İflâsa tabi bir borçlu, aciz halinde bulunduğunu bildirerek yetkili mahkemeden iflâsını isteyebilir. Borçlu, bu halde bütün aktif ve pasifi ile alacaklılarının isim ve adreslerini gösteren mal beyanını iflâs talebine eklemek zorundadır. Bu belge mahkemeye ibraz edilmedikçe iflâsa karar verilemez”.

<sup>91</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 9; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 446 – 447; ERCAN, El Kitabı, s. 895; Borçlunun borca batık olmadığı hallerde ancak vade konkordatosu talep edebileceği ve borçlunun mevcut malvarlığının prosedüre başvuru açısından önemi hususunda detaylı bilgi için Bkz. yuk. Birinci Bölüm, I, A, 2.

gerçekleştirilebilecek konkordato talebinde görevli mahkeme İİK m. 285 f. 3 hükmü uyarınca asliye ticaret mahkemesi olup<sup>92</sup>, mahkemenin yetkisi ise yine aynı fıkrada düzenlenerek, hakkında başvuru gerçekleştirecek borçlunun iflâsa tabi kişilerden olup olmamasına göre belirlenmekte ve değişiklik göstermektedir<sup>93</sup>. Söz konusu hükme göre, “Yetkili ve görevli mahkeme; iflâsa tabi olan borçlu için 154 üncü maddenin birinci veya ikinci fıkralarında yazılı yerdeki, iflâsa tabi olmayan borçlu için yerleşim yerindeki asliye ticaret mahkemesidir”. Fıkra uyarınca konkordato teklifinde bulunmak için görevli ve yetkili mahkeme, iflâsa tabi olan borçlu için, m. 154 f. 1<sup>94</sup> veya f. 2<sup>95</sup> hükmünde yazılı yerdeki, iflâsa tabi olmayan borçlu için yerleşim yerindeki<sup>96</sup> asliye ticaret mahkemesidir. Asliye ticaret mahkemesi talep sahibi borçlunun tacir olup olmadığı ayrımı söz konusu olmaksızın teklifi incelemek hususunda görevlendirilmiş olup, borçlunun sıfatı yetki hususunda önem arz etmektedir. İflâsa ilişkin cari olan İİK m. 154 hükmüne gerçekleştirilen atıf dikkate alındığında konkordato talebinde yetkili yerin, borçlunun işlem merkezinin bulunduğu yer olduğu, merkezleri yurt dışında bulunan borçlunun ise yurtiçinde bulunan şubesinin olduğu belirtilmektedir. Merkezi yurt dışında bulunan borçluların yurt içinde birden fazla şubelerinin olması durumunda ise yetkili mahkeme, borçlunun yurtiçi merkez şubesinin bulunduğu yer mahkemesidir<sup>97</sup>. Görev hususunda önemle belirtmek gerekir ki, her asliye ticaret mahkemesinin konkordato başvurusunu inceleme olanağı bulunmamaktadır. İcra ve İflâs Kanunu’na eklenen geçici m. 14 ile asliye ticaret mahkemelerinin konkordato hususunda

<sup>92</sup> 7101 sayılı Kanun değişikliği öncesindeki İcra ve İflâs Kanunu m. 285 f. 4 hükmü uyarınca, konkordato teklifi hususunda icra mahkemesi görevliydi.

<sup>93</sup> ERİŞ, s. 794.

<sup>94</sup> İİK m. 154 f. 1: “İflâs yoluyla takipte yetkili merci, borçlunun muamele merkezinin bulunduğu mahaldeki icra dairesidir”.

<sup>95</sup> İİK m. 154 f. 2: “Merkezleri yurt dışında bulunan ticari işletmeler hakkında yetkili merci, Türkiye’deki şubenin, birden ziyade şubenin bulunması halinde merkez şubenin bulunduğu yerdeki icra dairesidir”.

<sup>96</sup> İİK m. 285 f. 3 hükmü uyarınca, konkordato başvurusunda yetkili mahkemenin iflâsa tabi olmayan borçlu için yerleşim yerindeki asliye ticaret mahkemesi olduğuna ilişkin ilk derece mahkemesi kararları için Bkz. İst. 1. ATM, 26.12.2018 T., 1208/1342; İst. 1. ATM, 23.11.2018 T., 1103/1160 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).

<sup>97</sup> Asliye ticaret mahkemesinin konkordato hususundaki yetkisi kamu düzenine ilişkin bir kesin yetki kuralı olup, mahkemece bu hususun re’sen araştırılması gerekmektedir. Borçlu ile alacaklılar tarafından bu kural hilafına bir yetki sözleşmesi bağitlanması olanaksızdır. Ayrıca borçlu ve alacaklılar konkordato prosedürünün hakem huzurunda görülmesine ilişkin de sözleşme bağitlayamazlar. Söz konusu sözleşme de geçersiz olup, prosedürün her halükârda asliye ticaret mahkemesi nezdinde görülmesi gerekmektedir (ÖZTEK, Özet – Konkordato Şerhi, s. 128 – 129; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 14); İcra mahkemesinin görevli olduğu dönemde de icra mahkemesinin konkordato hususundaki yetkisinin kamu düzenine ilişkin olduğu savunulmaktaydı. Bu husustaki düşünce için Bkz. TANRIVER / DEYNEKLİ, s. 60 – 61; KURU, El Kitabı, s. 1448; KALE, Sorularla Konkordato, s. 45.

uzmanlaşmasının sağlanması amacıyla HSK tarafından görevlendirilen mahkemelerin görev yapacağı kabul edilmektedir<sup>98</sup>. Buna göre, üçten az asliye ticaret mahkemesinin bulunduğu yerlerde bir numaralı asliye ticaret mahkemesi, üçten fazla asliye ticaret mahkemesinin bulunduğu yerlerde ise bir, iki ve üç numaralı asliye ticaret mahkemeleri ihtisas mahkemesi olarak belirlenmiştir<sup>99</sup>.

Konkordato talebi görevli ve yetkili asliye ticaret mahkemesine dilekçe ile başvurularak gerçekleştirilmektedir. Alacaklıların gerekçeli bir dilekçe ile başvurularına ilişkin İİK m. 285 f. 2 hükmünün yanı sıra borçlunun bizzat kendisi tarafından konkordato başvurusunun dilekçe olmaksızın sözlü bir şekilde gerçekleştirilemeyeceği yönünde yasada herhangi bir hüküm bulunmasa da sözlü bir konkordato başvurusuna rastlanması pek olası değildir<sup>100</sup>. Ayrıca konkordatoya başvuru hususunda mahkemeye sunulan dilekçe bir dava dilekçesi olmadığından, borçlunun herhangi bir hasım göstermesi söz konusu olmamakla birlikte<sup>101</sup>, alacaklı tarafından cari olan konkordato taleplerinde borçlunun davalı olarak gösterileceği kabul edilmektedir<sup>102</sup>.

<sup>98</sup> **ARLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI**, s. 542.

<sup>99</sup> HSK Birinci Dairesi'nin 03.04.2018 T. ve 538 sayılı Kararının ilgili kısmı: "...28/02/2018 tarihli ve 7101 sayılı İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 46. maddesiyle 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununa eklenen geçici 14. maddesi uyarınca;

...  
9) *Adi konkordatodan kaynaklanan talepler (İcra ve İflâs Kanunu 285 ilâ 308/h Maddeleri) 10) İflâstan sonra konkordatodan kaynaklanan talepler (İcra ve İflâs Kanunu 309. Madde) 11) Malvarlığının terki suretiyle konkordatodan kaynaklanan talepler (İcra ve İflâs Kanunu 309/a ilâ 309/l Maddeleri)*

...  
*Husularından kaynaklanan davalara; 1- Üç ve daha az asliye ticaret mahkemesi bulunan yerlerde 1 numaralı asliye ticaret mahkemesinin, 2- Üçten fazla asliye ticaret mahkemesi bulunan yerlerde ise 1, 2 ve 3 numaralı asliye ticaret mahkemelerinin, İhtisas mahkemesi olarak belirlenmesine, 7101 sayılı Kanun'un 46. maddesiyle 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununa eklenen geçici 14. maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu kapsamda görülmekte olan davalar bakımından iflâsın ertelenmesi ve konkordato talepleri hakkında talep tarihinde yürürlükte bulunan hükümlerin uygulanmasına, mahkemelerin derdest dava dosyalarının bu karara dayanarak anılan mahkemelere gönderilemeyeceğine, iş bu kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren açılacak davaların ise anılan mahkemelere tevzi edilmesine karar verildi" ([www.hsk.gov.tr](http://www.hsk.gov.tr)).*

<sup>100</sup> Pekcanitez / Erdönmez, yasada talebin yazılı bir şekilde yapılması hususunda açık bir hüküm bulunmamasından kaynaklı olarak, sözlü başvuruların da mümkün olabileceğini belirtmekle birlikte, borçlu tarafından asliye ticaret mahkemesine başvurularak sözlü talebin zapta geçirilmesinin de karşılaşılması güç bir ihtimal olduğu hususuna değinmiştir. Bunun yanı sıra İsviçre hukukunda çok basit durumlarda sözlü konkordato başvurusuna da rastlanılmaktadır (**PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ**, s. 9).

<sup>101</sup> **ERİŞ**, s. 794; **UYAR**, Talih, "“Konkordato” Nasıl Talep Edilir? Nasıl İncelenir? Nasıl Sonuçlandırılır? (Konkordato Süreci)", İBD, C. 92 / 2018, S. 6, s. 15; **ALTAY / ESKİOCAK**, s. 54.

<sup>102</sup> **UYAR**, Konkordato Süreci, s. 15; **ÖZKAN**, Hasan, Açıklamalı – İhtihatlı İcra ve İflas Davaları ve Tatbikatı Konkordato (m. 285 – 309/ü), İstanbul 2014, s. 11.

## 2. Konkordato Başvurusuna Eklenecek Belgeler ve Konkordato Başvurusunun Değerlendirilmesi

Konkordato prosedürüne başvuru gerçekleştirilirken birtakım belgelerin mahkemeye sunulması gerekmektedir. Borçlu tarafından başvuru ile birlikte yasada belirtilen belgelerin mahkemeye sunulması prosedür açısından geçici mühlet gibi önemli bir kararın derhal verilmesine sebebiyet verecek kadar önemli bir sonuca bağlanmıştır<sup>103</sup>. Borçlunun konkordato talebine hangi belgeleri eklemesi gerektiği İİK m. 286 hükmünde düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, “*Borçlu, konkordato talebine aşağıdaki belgeleri ekler. a) Borçlunun borçlarını hangi oranda veya vadede ödeyeceğini, bu kapsamda alacaklıların alacaklarından hangi oranda vazgeçmiş olacaklarını, ödemelerin yapılması için borçlunun mevcut mallarını satıp satmayacağını, borçlunun faaliyetine devam edebilmesi ve alacaklılara ödemelerini yapabilmesi için gerekli malî kaynağın sermaye artırımı veya kredi temini yoluyla yahut başka bir yöntem kullanılarak sağlanacağını gösteren konkordato ön projesi. b) Borçlunun malvarlığının durumunu gösterir belgeler; borçlu defter tutmaya mecbur kişilerden ise Türk Ticaret Kanununa göre hazırlanan son bilanço, gelir tablosu, nakit akım tablosu, hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden hazırlanan ara bilançolar, ticari defterlerin açılış ve kapanış tasdikleri ile elektronik ortamda oluşturulan defterlere ilişkin e-defter berat bilgileri, borçlunun malî durumunu açıklayıcı diğer bilgi ve belgeler, maddi ve maddi olmayan duran varlıklara ait olup defter değerlerini içeren listeler, tüm alacak ve borçları vadeleri ile birlikte gösteren liste ve belgeler. c) Alacaklıları, alacak miktarlarını ve alacaklıların imtiyaz durumunu gösteren liste. d) Konkordato ön projesinde yer alan teklife göre alacaklıların eline geçmesi öngörülen miktar ile borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktarı karşılaştırmalı olarak gösteren tablo. e) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından Türkiye Denetim Standartlarına göre yapılacak denetim kapsamında hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda makul güvence veren denetim raporu ile dayanakları. Borçlu, konkordato sürecinde*

<sup>103</sup> Pekcanitez / Erdönmez, alacaklılar bakımından da İİK m. 286’da sayılı belgelerin oldukça önemli olduğunu, zira söz konusu belgelerin başvurunun yasaya uygun olup olmadığı hususunda bilgi sahibi olmaya yaradığı ve en nihayetinde itiraza konu edilebileceğini belirtmektedir (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 14).

*mahkeme veya komiser tarafından istenebilecek diğer belge ve kayıtları da ibraz etmek zorundadır. Birinci fıkranın (e) bendi kapsamında düzenlenecek raporlar ve bu raporlara dayanak olacak denetimlerde, denetim kuruluşlarının faaliyetleri, hak ve yükümlülükleri, raporların inceleme ve denetimleri, bu raporlar sebebiyle doğacak idari ve hukuki sorumluluk ile diğer hususlar hakkında 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir*". Söz konusu hükümde, borçlu tarafından konkordatoya ilişkin gerçekleştirilen başvuruda hangi belgelerin görevli ve yetkili asliye ticaret mahkemesine sunulması gerektiği ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Bu belgelerden ilki, 7101 sayılı Kanun ile getirilmiş bir belge türü olan ve İİK m. 286 f. 1 (a) bendinde düzenlenen konkordato ön projesidir. Borçlunun, görevli ve yetkili mahkemeye sunacağı ve iyileşmenin nasıl gerçekleşeceğinin genel bir fotoğrafı mahiyetinde olan<sup>104</sup> bu ön proje, hem iyileştirme planını hem de ödeme planını birlikte içermekte olup, borçlu tarafından projede borçların ödenmesi hususunda kendisine yeni bir vade tanınması veya borç miktarında indirim gerçekleştirilmesi veya her ikisinin de talep edilmesi ve hatta taksitlendirilmesi teklif edilebilir<sup>105</sup>. Borçlunun bizzat kendisi ya da herhangi bir uzman tarafından hazırlanan ve mahkemeye sunulacak bu ön projede, detaylı olmasa da, içinde bulunulan olumsuz ekonomik durumun nasıl düzeltileceği, ne gibi önlemler ve tasarruflar ile bu sonucun hedeflendiği belirtilmelidir<sup>106</sup>. Hükümün gerekçesinden<sup>107</sup> de anlaşılacağı üzere borçlu, konkordato prosedürü devam ederken kendi isteği veya alacaklıların talebi ile ön projede değişikliğe gidebilir<sup>108</sup>. Zira adından da anlaşılacağı üzere bu proje bir ön projedir. Geçici ve kesin mühlet süresince değiştirilebilmekte; alacaklılar

<sup>104</sup> KALE, İsviçre İcra İflâs Kanunu, s. 156.

<sup>105</sup> BELGESAY, s. 18; AKYAZAN, s. 197; OLGAÇ, s. 1938; KURU, İstinaf Sistemi, s. 499; MUŞUL, s. 359 – 360; ERCAN, El Kitabı, s. 897 – 898; Ayrıca konkordato türleri hususunda detaylı bilgi için Bkz. yuk. Birinci Bölüm, I, A, 2.

<sup>106</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 15 – 16.

<sup>107</sup> İİK m. 286 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: "...Maddenin birinci fıkrasının (a) bendi konkordato projesinin (teklifinin) asgari olarak içermesi gereken hususlara ilişkindir. Bu bir ön projedir; geçici mühlet ve kesin mühlet zarfında değiştirilerek netleştirilebilecek ve böylece alacaklılar toplantısına başlangıçtaki ön projeden farklı bir konkordato projesi sunulabilecektir...".

<sup>108</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 15.

toplantısına konkordato teklif edilirken ki projeden farklı bir proje ile katılım sağlanması da mümkün olabilmektedir<sup>109</sup>.

İİK m. 286 f. 1 (b) bendinde; konkordato başvurusu ile birlikte verilmesi gereken başkaca belgelerden de bahsedilmektedir. Bunlar borçlunun malvarlığı ve mali durumunu gösterir belgeler, gelir tablosu, nakit akım tablosu<sup>110</sup>, nihai bilanço ve ara bilanço<sup>111</sup>lardır<sup>112</sup>. Önemle belirtmek gerekir ki borçlunun hem mevcut hem de

<sup>109</sup> **UYAR**, s. 33; **PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ**, s. 15; 7101 sayılı Kanun öncesinde konkordato talebi ile birlikte mahkemeye sunulmakta olan konkordato projesinin değiştirilmesi hususu ayrıca önem arz etmekteydi. Buna önem atfedilmesinin sebebi 7101 sayılı Kanun ile hukukumuzda yerini alan geçici mühlet gibi bir kurumun söz konusu olmaması ve projenin de bir ön proje gibi değerlendirilememesiydi. Bu dönemde konkordato talebi ile birlikte mahkemeye sunulan projenin alacaklılar toplantısı ve özellikle de konkordato komiserinin hazırlayacağı rapordan sonra değiştirilebileceği kabul edilmekteydi. Ancak söz konusu değişiklik alacaklıların yararına olarak prosedüre katkı sağlayacak ve konkordatonun tasdikine hizmet edecek mahiyette ise olanaklı kabul edilmiştir. Bunun dışında projenin alacaklıların aleyhine değiştirilmesi ancak tüm alacaklıların duruşmada borçlunun yeni bir proje düzenlenmesini kabul etmelerine bağlı kılınmıştır. Bu kapsamda mahkemenin borçlu tarafından yeni bir proje sunulması hususunda resen bir karar vermesi mümkün olmayıp, mahkemece ancak borçlu tarafından teklif edilen yeni projenin kabulüne veya reddine karar verilebilmektedir (**ERİŞ**, s. 795); 7101 sayılı Kanun m. 33 ile değişik İİK m. 305 f. 2 hükmüne göre, “Mahkeme konkordato projesini yetersiz bulursa kendiliğinden veya talep üzerine gerekli gördüğü düzeltmenin yapılmasını isteyebilir”. Burada önemle belirtmek gerekir ki, mahkemeye fıkra ile verilen yetki kapsamında konkordatoda kabul edilen koşulların değiştirilmesi mümkün değildir. Bu hususa örnek olarak, mahkemenin fıkra kapsamında ödeme biçimini değiştirmesi ve borçlu tarafından ödenecek tutarı arttırması gösterilmektedir. Mahkemece borçlu tarafından gerçekleştirilen ödeme teklifinin borçlunun malvarlığı ile orantısız olduğu ve bu şekilde alacaklılarca imzalandığı anlaşılırsa, tasdik talebinin hemen reddi yerine borçluya kesin süre verilmesi mümkündür. Borçlu tarafından, mahkemece kendisine verilen kesin sürede gerekli düzeltmenin gerçekleştirilmemesi durumunda tasdik talebinin reddi söz konusu olacaktır. Kesin sürede düzeltme gerçekleştirilirdyse de konkordato tasdik edilecektir. Alacaklıların hukuki durumlarında aleyhe bir değişikliğin söz konusu olmaması nedeniyle de tekrardan oylama gerçekleştirilmesine gerek bulunmamaktadır (**PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ**, s. 138).

<sup>110</sup> **Nakit Akımı (para akımı) Tablosu**: “Bir hesap döneminde oluşan para akımını, para giriş ve çıkışlarını, diğer bir deyişle işletmenin para tahsilat ve ödemelerini, kaynakları ve kullanım yerleri ile birlikte gösteren tablodur.” (**UYANIK**, s. 104); **Nakit Akım Tablosu**: “İşletmenin belirli bir dönemdeki nakit akışlarını, nakit kaynak ve kullanım yerlerini gösteren bir tablodur. Net Akım Tablosu, Brüt yönteme göre düzenlenecek ve Gelir Tablosundaki Net Satışlar tutarından hareket edilecektir. Nakit Akım Tablosunun düzenlenmesinde nakit kaynak kullanım yerleri üç grupta ele alınmıştır: İşletme Faaliyetleri, Yatırım Faaliyetleri, Finanslama Faaliyetleri” (**KARADENİZ**, Hasan, Yasal Düzenlemeli ve Uygulama Örneklili Konkordato, Ankara 2018, s. 85); Türkiye’de borsaya kote olan şirketler haricinde pek hazırlanması söz konusu olmayan nakit akım tablosu, İcra ve İflas Kanunu’ndaki son değişiklikler konkordato prosedürüne başvuru için gerekli belgelerden olarak sayılmıştır. Söz konusu tablo, tacirlerin mali ve finansal durumunun isabetli bir şekilde belirlenmesine hizmet etmektedir (**COŞKUN**, s. 63); MSUGT uyarınca, işletmelerdeki nakit akışı hakkında bir sahibi olunmasını sağlayan nakit akım tablosunun ana kalemlerini, işletmenin dönem başı nakit mevcudu, dönem içi nakit giriş ve çıkışları, dönem sonu nakit mevcudu ve nakit artış veya azalışları oluşturmaktadır (**BÜLBÜL**, s. 73 – 77).

<sup>111</sup> Maddede bahsi geçen ara bilanço TTK m. 376 f. 3’de belirtilen, anonim şirketin borca batıklık şüphesini uyandıran sebepler varsa yönetim kurulu tarafından hazırlanması gereken ara bilançolar ile aynıdır (**PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ**, s. 16 – 17); Ara Bilanço: “Dönem sonundaki bilanço değil, belli bir tarih veya bugünkü tarih ile çıkartılan bilançodur” (**ÖZTEK**, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 138).

<sup>112</sup> “Bilanço, borçlunun mâli durumunun ne olduğunu, aktif ve pasif değerlerini gösteren bilgileri içerir” (**MUŞUL**, s. 360); “Borçlu, konkordato projesinde bilimum mal, alacak ve paraya

gelecekteki mali durumu hakkında bilgi sahibi olunmasını sağlayan bu belgeler ilgilisi olan borçludan ilgisi olduğu oranda talep edilmektedir<sup>113</sup>. Tacir sıfatını haiz olsun veya olmasın konkordato başvurusunda bulunan her borçlunun bilanço düzenlemesi gerektiği kabul edilmektedir. Şöyle ki, borçlu tacir ise yasada belirtilen şekilde bir bilanço düzenleme yükümlülüğündeysen, borçlunun tacir olmadığı durumlarda bilanço düzenleme yükümlülüğü sınırlı bir bilanço ile söz konusu olmaktadır. Borçlu tarafından mahkemeye sunulan bilançonun konkordato talep tarihine yakın bir tarihte de düzenlenmesi oldukça önem arz etmektedir. Zira talep tarihine yakın bilanço konkordato başvurusunda bulunan borçlunun güncel mali durumu hakkında daha iyi bilgi sahibi olunmasına ve netice itibarıyla da mahkemece mühlet hususunda daha doğru bir karar verilmesine hizmet etmektedir<sup>114</sup>. Bunların yanı sıra borçlu tarafından ticari defterlere ilişkin belgelerin de konkordato talebi ile birlikte mahkemeye sunulması gerekmektedir. Özellikle tacir sıfatını haiz borçlu tarafından tutulması zorunlu olan defterlerin tutulmaması, borçlunun konkordato talebinde bulunması engel teşkil etmektedir<sup>115</sup>.

Borçlunun konkordato talep ederken, İİK m. 286 f. 1 (c) hükmü uyarınca mevcut alacaklıları ile bu alacaklıların alacak miktarlarını da mahkemeye bildirmesi gerekmektedir. Borçlu tarafından alacaklılar ve alacaklar bildirilirken; İİK m. 206<sup>116</sup> hükmü uyarınca alacaklıların imtiyaz durumunun da belirtilmesi gerekmektedir. İflas tasfiyesi sonunda hazırlanan pay cetveline benzetilebilecek olan söz konusu tablonun konkordato prosedürü devam ederken değişikliğe uğraması kuvvetle muhtemeldir.

---

*çevrilebilir haklarını ve zimmetine terettüp eden borçları eksiksiz göstermek mecburiyetindedir. Zira; alacaklılar ve alacak miktarına göre konkordato nisabını ve mevcudunun, borçlarının en az %50'sini karşıladığı, ancak bu suretle tespit edilebilir.” Y. 12. HD, 22.01.1974 T., 12679/413 ([www.kazanci.com](http://www.kazanci.com)).*

<sup>113</sup> “Mesela tacir olmayan ve defter tutmakla yükümlü bulunmayan bir borçludan ticari defterlerin açılış ve kapanış tasdiklerini sunmasının istenemeyeceği ortadadır” (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 16).

<sup>114</sup> 7155 sayılı Kanun değişikliği ile birlikte mali tabloların tarihinin, başvuru tarihinden en fazla 45 gün öncesine ait olabileceğine ilişkin yasal düzenleme yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak Konkordato Talebine Eklenecek Belgeler Hakkında Yönetmelik m. 7 f. 3 hükmüne göre, “Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde sayılan finansal tabloların tarihi bakımından, bunlara ilişkin hesap dönemi kapanışı üzerinden bir takvim yılı geçmemiş olmalıdır. Diğer bentlerde sayılan tablo, bilgi ve belgelerin tarihi ise mahkemeye başvuru tarihinden en fazla doksan gün öncesine ait olabilir”. Yönetmelik’te belirtilen ve a, b ve c bentlerinde sayılan finansal tablolar sırasıyla; TTK’na göre hazırlanan son bilanço, gelir tablosu ve nakit akım tablosudur.

<sup>115</sup> ERİŞ, s. 795.

<sup>116</sup> İİK m. 206 hükmünün birinci sırasında sayılı alacaklar bakımından, borçlu hakkında verilen mühlet kararı ile birlikte cari olan takip yasağı ve mevcut takiplerin durması hususu söz konusu değildir. Bu konuda detaylı bilgi için Bkz. aşağı. İkinci Bölüm, III, B, 1.

Zira konkordato prosedürü devam ederken, yeni alacak bildirimleri söz konusu olabilmekte ve bildirilen bu alacaklar da kabul edilebilmektedir<sup>117</sup>.

Alacaklıların zarara uğramayacaklarının gösterilmesi amacı ile istenen bir belge olan; alacaklıların eline konkordato ve borçlunun iflâsı hâlinde geçecek tutarı karşılaştırmalı olarak gösterir tablo; İİK m. 286 f. 1 (d) bendinde yer almaktadır. Bu tabloda konkordato prosedürü neticesinde alacaklılara gerçekleştirilecek ödeme ile borçlunun iflâsı halinde alacaklıların elde edeceği miktarlar gösterilmektedir<sup>118</sup>.

İİK m. 286 f. 1 (e) hükmü uyarınca; konkordatoya başvuru gerçekleştirilirken Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşları tarafından Türkiye Denetim Standartlarına göre yapılacak denetim ile hazırlanan güvence veren denetim raporunun da mahkemeye tevdi edilmesi gerekmektedir. İlgili hüküm uyarınca ön projede gerçekleştirilen teklifin gerçekleşme ihtimalinin yüksek olduğuna ilişkin olarak güvence veren denetim raporu yasa metninde de açıkça belirtildiği üzere; bağımsız denetim kuruluşları tarafından<sup>119</sup> hazırlanmaktadır. Yasada belirtilen ve teklifin gerçekleşme ihtimalinin yüksek olduğuna ilişkin olan “...konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda makul güvence veren...” ibaresi yaklaşık ispatın yeterli olduğuna ilişkindir. Yasa hükmü uyarınca söz konusu raporun talep amacı; borçlu tarafından kolaylıkla gerçekleştirilebilen teklife ciddiyet kazandırılması ve ön projenin bir kurum tarafından denetime tabi tutulmasıdır. Raporu hazırlayan

<sup>117</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 17; COŞKUN, s. 66.

<sup>118</sup> “Bu hükümlerden hareketle, borçlunun hazırlayacağı karşılaştırmalı tabloda asgari artırma bedelinin dikkate alınabileceği; borçlunun teklifinin asgari artırma bedelinin üzerinde olması halinde, alacaklılara iflâs tasfiyesine nazaran daha fazla para ödeneceği ileri sürülebilir. Ancak, bu varsayım afaki olup, genel geçer bir doğruluğa sahip değildir. Çünkü, gerek hacizde gerekse iflâsta bir malın hangi bedele satılacağına dair kesin bir tahminde bulunmak mümkün değildir. Tatbikatta borçlunun bazı malları için muhammen bedelin yarısına dahi alıcı çıkmazken, bazı mallar muhammen bedelin üzerindeki bir tutara satılabilmektedir. Öte yandan, iflâsta alacaklılara düşecek pay hesaplanırken yapılacak tasfiye masrafları (iflâs idaresi memurlarının ücretlerin, ilân ve tebligat masrafları vs.) elde edilecek satış gelirinden düşülecektir. Muhtemel bir iflâs tasfiyesinde hangi tutarda masraf yapılacağını da önceden kestirmek mümkün değildir. Bu sebeplerle, gerek borçlunun gerekse onun yerine bir uzmanın Kanun’da aranan tabloyu kesin verilere dayalı olarak ve tereddüt yaşanmayacak şekilde hazırlamasının güç olduğu düşünülmektedir. Bu durumun doğal bir sonucu olarak ise, konkordato projesinin tasdiki hâlinde alacaklılara iflâs tasfiyesine göre daha fazla para dağıtılıp dağıtılamayacağı tartışma konusu olacağı gibi, bu konuda objektif verilere dayalı ve bütün tarafları tatmin edecek bir çözüm bulmak da güç gözükmektedir” (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 18).

<sup>119</sup> Konkordato Talebine Eklenecek Belgeler Hakkında Yönetmelik m. 12 f. 2 hükmü uyarınca, bağımsız denetim kuruluşu tarafından güvence veren makul denetim raporu hazırlanırken, konkordato ön projesi, borçlunun malvarlığı durumunu gösterir belgelerin, alacak ve alacaklı listesinin ve karşılaştırma tablosunun incelenmesi gerekmektedir.

bağımsız denetim kuruluşlarının, borçlu tarafından kendilerine verilen bilgi ve belgelerin yanı sıra borçlunun malvarlığı ile ilgili SPK lisanslı değerlendirme kuruluşlarından faydalanmaları da olasıdır<sup>120</sup>.

Borçlu tarafından, konkordato prosedürü içerisinde mahkeme veya komiser tarafından istenebilecek diğer belge ve kayıtların ibrazı da İİK m. 286 f. 2 uyarınca zorunluluk arz etmektedir.

Borçlu tarafından sunulmuş olan belgelerin eksiksiz olup olmadığının mahkemeye mi yoksa acele görevlendirilecek bir bilirkişi tarafından mı inceleneceği hususunda yasada herhangi bir açıklık bulunmamaktadır. Uygulamada; İİK m. 287 f. 1 hükmünde bahsi geçen derhâl ibaresi ile borçlunun konkordato teklifinde bulunduğundan haberdar olan alacaklıları borçlu hakkında geçici mühlet kararı verilmeden ihtiyati haciz kurumundan faydalanarak borçlunun mallarını muhafaza

<sup>120</sup> 7155 sayılı Kanun değişikliği öncesindeki İİK m. 286 f. 1 (e)'nin son cümlesinde konkordato teklifinde bulunurken mahkemeye getirilecek olan söz konusu finansal analiz raporundan muaf olan borçlular belirtilmiştir. Söz konusu istisnada “635 sayılı KHK'nın 28 inci maddesi kapsamındaki küçük işletmeler için e bendindeki şart aranmaz” denilmektedir. Küçük işletmeler bakımından istisnanın cari olduğu bir durumda mikro işletmeler bakımından da istisnanın cari olması evleviyet prensibinin bir gereği olarak karşımıza çıkmaktaydı. Kanaatimizce de yerinde olan söz konusu değişiklik, aşağıda da belirtildiği üzere teklifte bulunanların çoğunluğunun yasa değişikliği öncesinde muaf durumda olması ve yasada öngörülen amaca ulaşılmaması sebebi ile oldukça yerindedir. Hüküm gerekçesinde de belirtildiği üzere söz konusu değişiklik, borçlu ve alacaklı arasındaki menfaat dengesinin daha iyi bir şekilde korunmasına da katkı sağlayacak mahiyettedir.

“Yukarıdaki tespit karşısında, mikro ve küçük işletmelerin toplam işletme sayısı içindeki oranının tespit edilmesinde fayda vardır. Bilindiği gibi, Türkiye'deki ticari işletmelerin önemli bir bölümünü KOBİ'ler oluşturmaktadır. TÜİK'in 2016 yılında yayınladığı verilerine göre, KOBİ'ler, 2014 yılında toplam girişim sayısının %99,8'ini oluşturmuştur. Bu işletmelerin için “mikro” ve “küçük” işletmelerin oranına bakıldığında ise, BDDK'nın verilerinden yararlanmak mümkündür. Aşağıda bir tablo hâlinde verile BDDK'nın verilerine göre, mikro ve küçük işletmeler bankacılık sistemine kote olan KOBİ niteliğindeki işletmelerin yaklaşık %95'ini oluşturmaktadır.

... Yukarıdaki veriler ışığında, Türkiye'deki işletmelerin önemli bir bölümü İcra ve İflâs Kanunu'nun 286. maddesindeki istisnadan yararlanma hakkına sahiptir ve bağımsız denetim kuruluşlarından mali analiz raporu getirmeksizin konkordato başvurusunda bulunabileceklerdir. Bu sonuç, Türkiye'deki ticari işletmelerin önemli bir bölümünün sadece kendi hazırladıkları ön proje, tuttukları ticari defter ve tablolarla hiçbir dış denetime tabi olmaksızın konkordato başvurusu yapabileceklerine işaret etmektedir” (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 20 – 21); 7101 sayılı Kanun' da küçük işletmeler bakımından söz konusu istisnanın 7155 sayılı Kanun ile kaldırılmasının yanı sıra, 7155 sayılı Kanun ile bağımsız denetim kuruluşları tarafından hazırlanan rapora ilişkin esaslar da tekrardan düzenlenmiştir. Söz konusu değişiklik ile öncelikle raporu hazırlayacak bağımsız denetim kuruluşları daraltılmıştır. 7101 sayılı Kanun döneminde SPK tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarının raporları kabul edilmekte iken, 7155 sayılı Kanun değişikliği ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşları tarafından hazırlanan raporlar başvuru için aranmaktadır. Bunun yanı sıra raporun niteliğinde de değişikliğe gidilmiştir. Şöyle ki, 7101 sayılı Kanun döneminde finansal analiz raporu istenirken, 7155 sayılı Kanun değişikliği ile makul güvence veren denetim raporu başvuru için gerekli kılınmıştır. 7155 sayılı Kanun değişikliği ile ayrıca söz konusu makul güvence veren denetim raporunun Türkiye Denetim Standartlarına göre gerçekleştirilecek denetim kapsamında hazırlanması hususu düzenlenmiştir (ERCAN, El Kitabı, s. 899 – 900).

altına aldırabilecekleri göz önünde bulundurularak, bilirkişi incelemesinin gerekmediği yönünde görüş mevcuttur<sup>121</sup>. Zira borçlu tarafından İİK m. 286'da belirtilen belgelere ilişkin olarak mahkemece şekli bir inceleme yapılacak olup<sup>122</sup>, söz konusu belgelerin esasına ilişkin ve ayrıntılı bir inceleme geçici mühlet kararı ile prosedüre atanacak geçici komiser tarafından gerçekleştirilecektir<sup>123</sup>. Yine uygulamada talep sahibi borçlu hakkında geçici mühlet kararı verilmesi akabinde prosedüre atanan geçici komiser veya komiser heyetine on gün veya yirmi gün gibi kısa süre içerisinde bir ön rapor sunulması hususunda mahkemece ara kararlar oluşturulduğu bilinmektedir.

Yukarıda belirtilen belgeler ile birlikte yetkili ve görevli asliye ticaret mahkemesine gerçekleştirilen konkordato başvurusu akabinde mahkeme, İİK m. 287 uyarınca geçici mühlet hususunda bir karar verecektir. Söz konusu belgeler eksiksiz olarak mevcut ise mahkemece derhal geçici mühlet kararı verilmesi gerekmektedir. Borçlu tarafından konkordato başvurusu esnasında eksik evrak verilmesi hususunda asliye ticaret mahkemesi tarafından nasıl bir yol izleneceği kanunda düzenlenmemiştir. Ancak sürece hâkim olan re'sen araştırma ilkesi çerçevesinde hakim tarafından borçluya makul bir süre verilerek eksik evrakların tamamlanmasının istenmesi yerindedir<sup>124</sup>.

---

<sup>121</sup> UYAR, s. 40.

<sup>122</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 449; KALE, 7101 sayılı Kanun, s. 220; Doktrinde Pekcanitez / Erdönmez, yasa metni dikkate alındığında, denetimin sadece şekli olarak gerçekleştirileceğinin anlaşıldığı ancak yasa gerekçesi dikkate alındığında, asliye ticaret mahkemesi tarafından sadece şekli bir denetim gerçekleştirilmesinin isabetli olmadığı yönünde görüş belirtmişlerdir (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 23).

<sup>123</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 450; ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 544.

<sup>124</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 22; KALE, İsviçre İcra İflâs Kanunu, s. 157; KALE, 7101 sayılı Kanun, s. 220; ERCAN, El Kitabı, s. 897; "O halde mahkemece dava dilekçesinin ekinde olduğu belirtilen dayanak belgelerin sunulması için talepçi vekiline sonuçları hatırlatılarak 1 haftalık kesin süre verilip, sonucuna göre karar verilmesi gerekirken hukuki dinlenme hakkını ihlal edecek şekilde talepçiye bu imkân tanınmadan dosya üzerinden tensiben istemin usûlden reddi kararının yerinde olmadığı kanaatiyle istinaf konu kararın HMK 353/1-a-6 maddesi gereğince kaldırılması gerekmekte..." İzm. BAM., 17. HD, 21.12.2018 T., 2506/1812; İzm. BAM., 17. HD, 12.05.2016 T., 1860/3097 (COŞKUN, s. 67 – 68); Y. 12. HD, 20.11.1989 T., 5009/14174 ([www.kazanci.com](http://www.kazanci.com)); "...Somut olaya gelince; bilindiği üzere konkordato, yapıldığı zamana göre iflâs içi ve dışı olmak üzere ikiye ayrılırken, içeriği itibariyle adi konkordato ve malvarlığının terki suretiyle konkordato olarak da sınıflandırmak mümkündür. Adi konkordato ise kendi içinde yüzde (tenzilât), vade (mühlet) ve kombine (bileşik) ve terditli (kademeli) konkordato olarak dörde ayrılmaktadır. Davacı tarafın sunduğu konkordato ön projesinin incelenmesinde; sunulan ön projenin malvarlığının terki suretiyle konkordato talebi olmadığı açıktır. Davacı tarafın tenzilât talep etmediği, borçların tamamen ödeneceği belirtilmemiştir. Ancak bu projede borçların ne kadar bir zamanda, hangi vadelerle vb. şekillerde ödeneceğine ilişkin bir teklif yoktur. Yukarıda açıklanan 112 parselin davacı tarafından piyasa koşullarında ve değerinde satılacağı ve borçların bu şekilde tasdiye edileceği öngörülmekle

İİK m. 287 f. 2 hükmünde, İİK m. 285 f. 2 uyarınca, talebi alacaklı tarafından cari olan konkordato teklifinde, İİK m. 286'da sayılan belgelerin sunumu hususunda mahkeme, borçluya makul bir süre vermektedir. Borçlu söz konusu belge ve kayıtları eksiksiz bir şekilde mahkemenin vereceği sürede sunmuş ise, mahkemece geçici mühlet kararı verilecektir. Ancak söz konusu belgelerin süresinde ve eksiksiz olarak sunulmaması durumunda ise alacaklının konkordato talebi mahkeme tarafından reddedilecektir. Zira borçlunun katılımının söz konusu olmadığı bir konkordato prosedürünün başarı ile sonuçlanması mümkün değildir<sup>125</sup>. Ayrıca kanunda alacaklı tarafından başvuru ile birlikte alacaklının kendisinde mevcut olmayan belgeleri sunması beklenmediğinden, borçlu tarafından başvurudaki gibi zorunluluk öngörülmemiştir. Ancak alacaklı tarafından başvuru ile birlikte bir proje önerilmesinin de gerektiği doktrinde belirtilmektedir<sup>126</sup>.

---

*beraber, mühlet konusunda hiçbir açıklama yoktur. Yine proforma gelir tablosu hazırlanmasına gerek duyulmadığı belirtilmektedir. İİK.'nun 7101 sayılı yasanın 15. maddesi ile değişik 287. maddesi gereğince, ilk derece mahkemesi, konkordato talebi üzerine İİK.'nun 286. maddesinde belirtilen belgelerin eksiksiz olarak sunulduğunun tespiti halinde geçici mühlet kararı vererek 297/2. maddesindeki hâller de dahil olmak üzere, borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır. Buna göre, davacı tarafından İİK.'nun 286. maddesinde belirtilen ve dilekçe ekinde sunulması dava şartı olan belgeleri tamamlaması için HMK m. 115/2'ye göre kesin süre verilerek ve konkordato ön projesinde bulunmayan mühlet ile ilgili olarak açıklama yaptırılarak, belgelerin de tamamlanması istenmeli ve kesin süre sonunda hâsıl olan sonuca göre karar verilmesi gerekirken, belgeleri tamamlaması ve projedeki eksikliğin (mühlet) açıklattırılıp giderilme imkânı tanınmadan (süre verilmeden) talebin yazılı gerekçeyle reddine karar verilmesi doğru olmadığından istinaf talebinin kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına dair aşağıdaki hükümler kurulmuştur..." İst. BAM., 17. HD, 24.01.2019 T., 2964/64. Ayrıca ilk derece mahkemesinin hiçbir belge sunulmadığı durumlarda süre verilmesinin yerinde olmadığına ve bu durumun hakkın kötüye kullanımını teşkil ettiğine ilişkin çeşitli kararları bulunmaktadır: "... İİK. 286. maddesinde belirtilen belgelerin bir kısmının ibraz edilmemesi halinde mahkemece bu belgelerin tamamlanması bakımından makul bir süre verilebilmesi mümkün görülse de, yukarıda izah edildiği üzere davacılar ... ve ... bakımından hiçbir belgenin ibraz edilmeyerek sadece dava dilekçesine adlarının eklenerek davacı olarak gösterilmesi karşısında artık İİK. 286. maddesindeki belgeleri sunması bakımından süre verilmesinin yerinde olmayacağı kanaatine varıldığından davacılar ... ve ...'ın konkordato başvurusunun bu nedenle reddi gerektiği kabul edilmiş ve aşağıdaki hüküm kurulmuştur..." İst. And. 1. ATM, 25.12.2018 T., 1202/1337; "...Mahkememize ibraz edilen konkordato talepli dilekçeye konkordato projesi eklenmediği gibi İİK'nun 286. maddesindeki belgelerden birinin dahi bulunmadığı, talebin dava dilekçesinden ibaret olduğu görülmüştür. Davanın açılış tarihi 14/11/2018 olup, ibraz edilebileceği düşüncesiyle karar tarihi olan 24/12/2018 tarihine kadar beklenmesine rağmen belgeler ibraz edilmemiştir. Mahkememizce de genel bir uygulama olarak benimsendiği üzere gerekçesiz ya da ekinde kanunun aradığı belgeleri içermeyen konkordato talebinin reddedilmeyerek eksikliklerin ikmali için süre verilmesi gerektiği bilinmektedir. Bununla birlikte tek bir dilekçe ile başvuru yapılarak, konkordato projesi dahi eklenmeksizin mahkemenin vereceği süre içerisinde hazırlık yapılarak belgelerin ikmal edilebileceği düşüncesiyle hareket edilmesi de hakkın kötüye kullanımı olarak değerlendirilmelidir. Bu sebeplerle davanın dava şartı yokluğu nedeniyle usûlden reddine karar verilerek aşağıda yazılı olduğu biçimde hüküm kurulmuştur..." Bakırköy 2. ATM, 24.12.2018 T., 1263/1139 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).*

<sup>125</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 449; MUŞUL, s. 366; UYAR, s. 39; ATALI / ERMENEK, s. 335.

<sup>126</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 449.

Konkordato başvurusuna ilişkin olarak gider avansının<sup>127</sup> yatırılması gerekliliği İİK m. 287 f. 4'de düzenlenmektedir İlgili madde uyarınca, konkordato başvurusunda bulunan kişi tarafından, konkordato gider avansının yatırılması gerektiği ve söz konusu hükme istinaden dava şartları ve bu şartların incelenmesine ilişkin olarak düzenlenen HMK m. 114 ve m. 115 hükümlerinin kıyasen cari olacağı belirtilmekte olup, mahkeme tarafından verilen kesin süre içinde ara kararın gereği yerine getirilmezse konkordato talebinin usûlden reddine karar verilmektedir<sup>128</sup>.

## II. Konkordato Mühleti

Konkordato mühleti, borçlu tarafından prosedüre başvurulması akabinde, başvuruyu değerlendiren mahkemece, yasada yer alan belirli koşulların varlığı halinde, dürüst borçluya alacaklıları ile anlaşma yapması ve bunun yanında borçlu aleyhine icra takip işlemlerinin gerçekleştirilememesi sağlayan ve borçlu tarafından başvuru gerçekleştirilen prosedürün neticelendirilebilmesi için borçluya tanınan bir süredir. Borçlu mahkeme tarafından kendisine verilen bu süre içerisinde alacaklılarının baskısından kurtulmakta ve teklif ettiği konkordatoyu alacaklılarına kabul ettirme hususunda önemli bir imkâna sahip olmaktadır<sup>129</sup>. Konkordato prosedürüne ilişkin birçok aşama mühlet içerisinde cari olduğu gibi; konkordatonun başarısızlıkla sonuçlanması da yine mühlet içerisinde belli olmaktadır<sup>130</sup>.

Nitelik itibarıyla geçici hukuki koruma tedbirleri arasında sayılabilecek mahiyette olan konkordato mühleti, diğer geçici hukuki koruma prosedürleri ile benzer bir

<sup>127</sup> Konkordato Gider Avansı Tarifesi m. 3 f. 1 uyarınca, konkordato gider avansı; her türlü tebligat ve posta ücretleri, bilirkişi ve komiser ücretleri, ilân ücretleri, iflâs gideri ile dosyanın Bölge Adliye Mahkemesi ve Yargıtay'a gidiş dönüş ücreti gibi giderleri kapsamaktadır.

<sup>128</sup> ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 543; MUŞUL, s. 357 – 358; ATALI / ERMENEK, s. 335; ERCAN, El Kitabı, s. 901; KUMKALE, s. 19; Bu hususta verilmiş güncel bir ilk derece mahkemesi kararı bulunmaktadır: “7101 Sayılı Kanun ile değişik İcra ve İflâs Kanununun 285/4 ncü maddesi “Konkordato talebinde bulunan, Adalet Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan tarifede belirtilen gider avansını yatırmaya mecburdur. Bu durumda 12/1/2011 tarihli 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 114 üncü ve 115 inci maddeleri kıyasen uygulanır.” Şeklinde olup bu madde hükmünce borçlular vekiline konkordato gider avansını yatırmaması için meşruhatlı davetiye tebliğ edilmesine karşı borçlular vekili kesin süre içerisinde konkordato gider avansını yatıramadığından İİK'nun 285/4 Maddesi yollamasıyla HMK'nun 11/1-(g), 114/2 ve 115/2 maddeleri uyarınca usûlden reddine karar verilmesi gerektiği sonucuna varılarak aşağıdaki gibi hüküm fıkrası oluşturulmuştur...” Bakırköy 3. ATM, 18.09.2018 T., 815/955 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).

<sup>129</sup> TANRIVER, s. 30; KALE, Sorularla Konkordato, s. 13; KURU, İflas ve Konkordato, s. 418, s. 427; ONAR, s. 358 – 359; UYAR, Talih, “Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları”, Terazi Hukuk Dergisi, C.4, S. 40 / 2009, s. 39 vd.; ULUKAPI, s. 530; ÖNEN, s. 84.

<sup>130</sup> ALTAY / ESKİOCAK, s. 49; SARISÖZEN, s. 119.

şekilde borçluya nefes alma imkânı sağlamakta<sup>131</sup>, borçlu hakkında verilen konkordato mühleti ile birlikte borçlu bir dokunulmazlık elde etmektedir<sup>132</sup>.

7101 sayılı Kanun ile birlikte hukukumuzda, konkordato mühleti, geçici ve kesin mühlet olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Esas itibarıyla birbirinden farksız olarak nitelendirilebilecek durumda olan bu iki kurumun netice itibarıyla da aynı sonuçları doğurduğu İİK m. 288 f. 1’de “*Geçici mühlet, kesin mühletin sonuçlarını doğurur*” demek suretiyle ifade edilmiştir. Konkordatonun amacına ulaşmasının hızlandırılması amacı ile daha kısa vakitte daha efektif bir korumanın cari olması için kanunumuzda söz konusu ayrıma gidilmiştir<sup>133</sup>. Borçlu hakkında kesin mühlet kararından önce ve başvuru ile birlikte yasada sayılı belgelerin eksiksiz olduğunun tespiti akabinde derhal verilen geçici mühlet ile de borçluya kendisini koruyan hükümlerden yararlanma imkânı oldukça ivedi bir şekilde sağlanmaktadır<sup>134</sup>.

Geçici ve kesin mühlet kurumları, genel çerçeveye, amaç ve doğrudukları hukuki neticeler açısından birbiriyle paralellik gösterse de, geçici ve kesin mühletin temin edilmesi ve mahkemece talep sahibi borçlu hakkında bu iki kuruma ilişkin karar verilmesi farklı kriterler ile söz konusu olabilmektedir. Aşağıda öncelikle geçici mühlet (a) akabinde de kesin mühlet (b) ve bunlara ilişkin özellik arz eden durumlar üzerinde durulacaktır.

### **A. Konkordatoda Geçici Mühlet**

Geçici mühlet, konkordato başvurusunun gerçekleştirilmesi akabinde İİK m. 286’da sayılı belgelerin eksiksiz olarak teslim edilmesi akabinde derhal verilecek olan mühlettir. Hukuki nitelik itibari ile geçici mühletin, kesin mühlette olduğu gibi geçici bir hukuki korunma mekanizması olduğu kabul edilmekte olup, bu kurum doktrinde

<sup>131</sup> **BUDAK / TUNÇ YÜCEL**, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 147.

<sup>132</sup> **BURULOĞLU / REYNA**, s. 29.

<sup>133</sup> **ÖZEKES**, Konkordato, s. 68; **ALTAY / ESKİOCAK**, s. 50.

<sup>134</sup> 4949 sayılı Kanun dönemi öncesinde Tanrıver tarafından, konkordato başvurusu ile mühlete ilişkin karar arasındaki geçen sürede alacaklı ve borçlunun zarara uğramamaları hususunda bir çözüm mekanizmasına ihtiyacın söz konusu olduğu belirtilmiştir (**TANRIVER**, “Konkordato Prosedürünün Islahı İle İlgili Bazı Düşünceler”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 50, S. 3 / 2001, s. 2).

iflâs ertelemeye cari olan ihtiyati tedbire de benzetilmektedir<sup>135</sup>. Zira asıl korunma konkordatonun tasdiki ile söz konusu olmaktadır<sup>136</sup>. Yukarıda izah edilen tüm hususlar dikkate alındığında temelsiz başvuruları ayıklama işlevi bulunan<sup>137</sup> geçici mühlet, muhtemel konkordatonun sonucunu talep akabinde derhal ve geçici olarak güvence altına alan, konkordatoya özgü bir geçici hukuki korunma mekanizması olarak tanımlamak mümkündür<sup>138</sup>.

Geçici mühlet aşaması kesin mühletin temellerini atmakta olup<sup>139</sup>, konkordato prosedürü açısından da emredici nitelikte bir aşamadır. Zira geçici mühlete ilişkin talebin mahkemece reddi durumunda konkordatoya ilişkin talep de reddedilmekte, geçici mühlet talebinin reddi akabinde kesin mühlete ilişkin talebin kabulü gibi bir durum söz konusu olmamaktadır<sup>140</sup>.

Geçici mühlet İİK m. 287 hükmünde düzenlenmektedir. İİK m. 287 f. 1 hükmüne göre; “*Konkordato talebi üzerine mahkeme, 286 nci maddede belirtilen belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit ettiğinde derhâl geçici mühlet kararı verir ve 297 nci maddenin ikinci fıkrasındaki hâller de dahil olmak üzere, borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır*”. Mevaz İsviçre hukukundaki düzenlemeden farklı<sup>141</sup> olarak İİK m. 287 f. 1 hükmünde belgelerin tam olduğunun mahkemece tespit edilmesi akabinde borçlu hakkında derhal geçici mühlet kararı verileceği düzenlenmektedir. Mahkemece İİK m. 287 f. 1 hükmü

<sup>135</sup> İİK m. 287 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: “*Maddeyle, “geçici konkordato mühleti” adı altında yeni bir kurum ihdas edilmekte; bu mühletin uzatmayla birlikte beş ayı geçmemek üzere “geçici olarak” tanınabileceği hükmüne bağlanmaktadır. Amerika Birleşik Devletlerindeki “otomatik durdurma” kurumundan esinlenilerek yapılan İsviçre İcra ve İflas Kanunu değişikliklerini (Kanuna eklenen m. 293a – m. 293d maddelerini) örnek alan bu düzenleme ödeme güçlüğü içindeki borçluya süratle geçici hukuki koruma sağlamaya yöneliktir. Şimdiye kadar aynı ihtiyaç iflâs erteleme talepleri üzerine verilen ihtiyati tedbir kararlarıyla karşılaşmaya çalışılmaktaydı*”; **SARISÖZEN**, s. 54; **UYAR**, s. 40; Madde gerekçesinde esinlendiği belirtilen otomatik durdurma kurumu Amerika İflas Kanunu’nun 11. Bölümü’nde düzenlenmektedir (**ATALAY**, Konkordato, s. 126).

<sup>136</sup> **ÖZEKES**, Muhammet, “Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, 4 Mayıs 2018, İstanbul 2018, s. 69.

<sup>137</sup> **PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ**, s. 46.

<sup>138</sup> **ÖZEKES**, Konkordato, s. 70.

<sup>139</sup> **PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ**, s. 22.

<sup>140</sup> **BUDAK / TUNÇ YÜCEL**, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 150; **KAPLAN**, s. 22.

<sup>141</sup> İsv. İİK m. 293a f. 3 hükmü uyarınca, geçici erteleme konkordatosunun onaylanması için açık ve net olarak iyileşmenin veya konkordatonun onaylanması hususunda borçlunun ekonomik durumunun açıkça olumlu ve yeterli görülmesi gerekmektedir. Söz konusu durumların mevcut olmaması halinde, konkordato talebi re’sen reddedilmekte, mahkemece borçlunun re’sen iflâsına karar verilmektedir (**KAPLAN**, s. 22).

uyarınca konkordato başvurusu ile birlikte kendisine teslim edilen İİK m. 286'da sayılı belgelerin tam olduğu tespit edilecek, esasa ilişkin bir inceleme söz konusu olmaksızın, şekli bir inceleme ile borçlu hakkında geçici mühlete karar verilecektir<sup>142</sup>. Doktrinde, her ne kadar yasada İİK m. 286'da sayılı belgelerin eksiksiz olduğunun tespiti akabinde geçici mühlete ilişkin kararın derhal verileceği belirtilmişse de, madde gerekçesi dikkate alındığında esasa ilişkin bir incelemenin de gerçekleştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir<sup>143</sup>. Kanaatimizce, İİK m. 287 f. 1 hükmü oldukça açık olup, gerekçede yer alan kurumun nitelik itibarıyla iflâs ertelemedeki ihtiyati tedbire benzetilmesi hususu ile geçici mühlet kararı verilmeden önce esasa ilişkin olarak inceleme gerçekleştirileceği sonucuna ulaşılması pek mümkün gözükmemektedir. Bu kapsamda da ivedi bir korunmadan faydalanmanın temel gaye olduğu bir sistemde, şekli inceleme akabinde derhal geçici mühlet kararı verilmesinin uygun olduğu görüşünderiz.

Yukarıda<sup>144</sup> da belirtildiği üzere konkordato talebi, borçlunun alacaklıları tarafından da gerçekleştirilebilmektedir. Konkordato talebinin alacaklılardan biri tarafından gerçekleştirildiği durumlarda geçici mühlet kararının ne şekilde verileceği hususu ise İİK m. 287 f. 2'de düzenlenmektedir. Söz konusu fıkra uyarınca, alacaklılardan biri tarafından konkordato teklifinde bulunduğu durumlarda, İİK m. 286'da sayılı bilgi ve belgelerin sunulmaması hususunda mahkemenin borçluya makul bir süre vereceği düzenlenmektedir. Borçlu tarafından söz konusu evrakların zamanında ve tam olarak sunulması halinde, borçluya geçici mühlet kararı verilmektedir. Söz konusu evrakların hazırlanması hususundaki tüm masraflar talep sahibi alacaklı tarafından karşılanmaktadır. Borçlu kendisine verilen süre içerisinde söz konusu evrakları tam ve eksiksiz sunmaz ise talep sahibi alacaklının gerçekleştirdiği konkordato talebi mahkemece reddedilecektir. Söz konusu fıkroda yalnızca alacaklı tarafından gerçekleştirilen konkordato başvurularına ilişkin olarak borçluya süre verileceği düzenlenmişse de borçlunun bizzat kendisi tarafından gerçekleştirilen ve

---

<sup>142</sup> **BUDAK / TUNÇ YÜCEL**, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 148; **ERDÖNMEZ**, Güray, “Yeni Konkordato Düzenlemesi Hakkında Bazı Tespitler”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, 4 Mayıs 2018, İstanbul 2018, s. 137; **KALE**, 7101 sayılı Kanun, s. 220.

<sup>143</sup> Zira madde gerekçesinde geçici mühlet, iflâs erteleme kurumundaki ihtiyati tedbire benzetilmiş kurumun cari olduğu dönemlerde de mahkemeler ihtiyati tedbir öncesi yüzeysel de olsa bir bilirkişi incelemesi yaptırmaktalardı (**PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ**, s. 23).

<sup>144</sup> Bkz. yuk. Birinci Bölüm, I, B, 1.

başvuruların tamamına yakınıni teşkil eden konkordato başvurularında da eksik belgeler mevcut ise yine borçluya süre verilmesi gerekmektedir<sup>145</sup>.

Konkordato geçici mühletine ilişkin karar, İİK m. 285 f. 3 uyarınca asliye ticaret mahkemesince verilmektedir. Yasada herhangi bir ayrıma gidilmiş olmasa da; konkordato mühletinin verilmesi, HMK m. 382/2, f, 6 hükmü uyarınca bir çekişmesiz yargı işi olduğundan, geçici mühlet kararı verilmesi de bu fıkra kapsamındadır. Çekişmesiz yargı işlerinde basit usûl söz konusu olduğundan, asliye ticaret mahkemesi tarafından duruşma yapılmaksızın geçici mühlet hususunda bir karar verilmesi ve borçlunun malvarlığı değerlerinin muhafazası amacıyla gerekli görülen tedbirlerin alınabilmesi olanaklıdır<sup>146</sup>. Tam bu noktada önemle belirtmek gerekir ki, alacaklı tarafından konkordato talebinin cari olduğu durumlarda duruşma açılarak borçlunun dinlenilmesi gerekmektedir. Zira borçluya, adil yargılanma hakkı kapsamında söz konusu olan hukuki dinlenilme hakkı tanınmalıdır<sup>147</sup>.

İİK m. 287 f. 1 c. 2’de mahkeme tarafından İİK m. 297 f. 2’deki haller de dahil olmak üzere, borçlunun malvarlığının muhafazası hususunda gerekli görülecek tüm tedbirlerin alınacağı düzenlenmektedir. Fıkroda yer alan “ve 297 nci maddenin ikinci fıkrasındaki hâller de dahil olmak üzere” ibaresinin sınırlı bir şekilde anlaşılması gerekliliği madde gerekçesinde<sup>148</sup> belirtilmiş olup, mahkemece İİK m. 297 f. 2 haricinde borçlunun malvarlığının muhafazasına ilişkin başkaca tedbirlere hükmedilmesi de olanaklıdır. Borçlunun malvarlığı hususunda gerekli tedbirlerin alınması alacaklıların korunması amacını taşımaktadır. Zira borçlu hakkında verilen geçici mühlet kararı ile birlikte borçlu, kendisinin menfaatine olacak birçok

<sup>145</sup> ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 544; Eksik belge bulunmasının tek başına ret sebebi teşkil etmeyeceğine ilişkin bir karar için Bkz. Y. 12. HD, 20.11.1989 T., 5009/14174 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).

<sup>146</sup> ATALI, Murat, Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2017, C. III, s. 2136; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 22; BUDAK / TUNÇ YÜCEL, ÖzteK – Konkordato Şerhi, s. 149; UYAR, s. 41.

<sup>147</sup> KAPLAN, s. 23; BUDAK / TUNÇ YÜCEL, ÖzteK – Konkordato Şerhi, s. 149; Adil yargılanma hakkının hukuki dinlenilme hakkını da içinde barındıran daha geniş bir içeriğe sahip olduğuna ilişkin düşünce için Bkz. TANRIVER, Süha, Hukuk Yargısı (Medeni Yargı) Bağlamında Adil Yargılanma Hakkı, TBB, S. 53 / 2004, s. 192; Hukuki dinlenilme hakkı ile ilgili detaylı bilgi için Bkz. ÖZEKES, Muhammet, İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler, Ankara 2009, s. 139 vd.

<sup>148</sup> İİK m. 287 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: “Maddenin birinci fıkrasında 297 nci maddeye yapılan atıf sınırlı şekilde anlaşılmalıdır; mahkeme uygun gördüğü takdirde borçlu aleyhine başlatılmış veya talepten sonra başlatılacak icra ve iflâs takiplerinin durdurulmasına veya yasaklanmasına da karar verebilir. Yalnız, buradaki yasaklama icra ve iflâs takibinin başlatılmaması olarak değil, başlatılıp yürütülememesi, örneğin ödeme emri gönderilememesi olarak anlaşılmalıdır”.

hükümden faydalanmaktadır. Bu durumda borçlu tarafından malvarlığı değerlerinin alacaklıların hilafına olacak şekilde azaltılması ihtimaline karşı alacaklıların da korunması gerekmektedir. Önemle belirtmek gerekir ki, doktrinde mahkeme tarafından geçici mühlet kararıyla birlikte alınacak olan tedbirlerin, maddi hukuktan kaynaklı hakların kullanımını engellemesinin mümkün olmadığı belirtilmektedir. İflas erteleme kurumunda da cari olan benzer tartışmada da mahkemece bu yönde tedbirler alınmayacağı kabul edilmektedir<sup>149</sup>. Örneğin geçici mühlet kararını veren mahkemenin alacağı bir tedbir ile; temlik, takas, mahsup, hapis hakkı gibi hukuki işlemlerin hak ve defilerin kullanımının önüne geçmesi olanaksızdır<sup>150</sup>.

İİK m. 287'nin Hükümet gerekçesinde tedbirlerin tahdidi olmadığına ilişkin olarak mahkeme tarafından uygun görülmesi durumunda, borçlu aleyhine başlatılmış veya talepten sonra başlatılacak takiplerin durdurulmasına veya yasaklanmasına da karar verilebileceği belirtilmiştir. Burada şu hususun üzerinde durmak gerektiği kanaatindeyiz. Şöyle ki, İİK m. 288 f. 1 hükmünde geçici mühletin, kesin mühletin hukuki sonuçlarını doğuracağı belirtilmektedir. Hal böyle iken, "*Kesin mühletin alacaklılar bakımından sonuçları*" kenar başlıklı İİK m. 294 f. 1'de düzenlenmiş ve kesin mühletin hukuki sonuçlarından biri olan yeni takip yasağı ve mevcut takiplerin durması hususuna ilişkin ayrıca bir karar verilmesinin gerekli olmadığı doktrinde<sup>151</sup> belirtilmektedir. Kanaatimizce de, yasadaki açık hükümlere rağmen İİK m. 287 hükmünün gerekçesinde belirtilen tedbire mahkemece karar verilmesine gerek bulunmamaktadır. Zira kesin mühletin hukuki sonuçlarını doğuran geçici mühlet için yeni takip yasağı ve mevcut takiplerin durması hususu yasa gereği söz konusudur. Doktrinde İİK m. 287 f. 1 hükmüne ilişkin olarak akla ilk gelen tedbirlerin, borçlunun malvarlığının tespiti ve bunların işletme gerekleri de dikkate alınarak

<sup>149</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 31 – 32.

<sup>150</sup> "...Bu durumda mahkemece davacı şirketin borca batıklık durumunun tereddüte yer bırakmayacak biçimde belirlenmesi ve projenin ciddi ve inandırıcı olup olmadığı ve süreç içindeki uygulamaların projede gösterilen iyileştirme unsurlarına uygun bulunup bulunmadığı hususunda somut verilere dayalı, teknik, denetime elverişli ve detaylı bir inceleme için dosyanın oluşturulacak uzman bir heyete tevdi ile dosya üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılması ve varılacak uygun sonuca göre bir karar verilmek gerekirken eksik inceleme ve hatalı değerlendirmeler ile yazılı şekilde karar verilmesi doğru olmadığı gibi; takas, mahsup, temlik, hapis hakkı kullanımı gibi maddi hukuktan doğan hakların kullanılmasına engel olacak biçimde ihtiyati tedbir kararı verilmiş olması da kabul şekli itibarıyla bozmayı gerektirmiştir..." Y. 23. HD, 20.06.2014 T., 782/4746 (YILMAZ, Şerh, s. 951 – 952).

<sup>151</sup> KALE, 7101 sayılı Kanun, s. 222; BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Öztek – Konkordato Şerhi, s. 152; ÖZEKES, Konkordato, s. 79.

korunmasına yönelik alınabilecek tedbirler olduğu; bu hususta da İİK m. 298'in kıyasen uygulanmasının isabetli olacağı belirtilmektedir<sup>152</sup>.

İİK m. 287 f. 3<sup>153</sup> hükmünde, mahkeme tarafından borçlu hakkında verilen geçici mühlet kararı ile birlikte, prosedürün başarı ile neticelenip neticelenmeyeceği hususunun yakından incelenmesi amacıyla<sup>154</sup> bir geçici konkordato komiseri görevlendirileceği düzenlenmektedir<sup>155</sup>.

Geçici mühletin süresi İİK m. 287 f. 4 hükmünde düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, geçici mühletin süresi üç aydır<sup>156</sup>. Üç aylık süre dolmadan borçlu veya geçici komiserin gerçekleştireceği talep üzerine<sup>157</sup> kök üç aylık sürenin iki aya kadar uzatılması olanaklıdır<sup>158</sup>. Konkordato teklifinin alacaklı tarafından gerçekleştirildiği durumlarda dahi alacaklıya geçici mühletin uzatımına ilişkin talepte bulunma hakkı yasada tanınmamıştır. Geçici mühletin uzatılmasına ilişkin talebin borçlu tarafından gerçekleştirildiği durumlarda, geçici komiserin olumlu görüşünün alınması da

<sup>152</sup> ÖZEKES, Konkordato, s. 79.

<sup>153</sup> İİK m. 287 f. 3: “Mahkeme, geçici mühlet kararıyla birlikte konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla bir geçici konkordato komiseri görevlendirir. Alacaklı sayısı ve alacak miktarı dikkate alınarak gerektiğinde üç komiser de görevlendirilebilir. 290 nci madde bu konuda kıyasen uygulanır”.

<sup>154</sup> İsv. İİK m. 293b hükmünde geçici komiserin, iyileştirme işlemleri veya konkordatonun tasdiki hususlarının başarı ile sonuçlanıp sonuçlanmayacağına yakinen denetlenmesi amacıyla görevlendirildiği belirtilmektedir (BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 154; KAPLAN, s. 23).

<sup>155</sup> İİK m. 287 f. 3'ün son cümlesi uyarınca konkordato komiserine ilişkin hükümler geçici komiser için de kıyasen uygulanmaktadır. Konkordato komiseri ile ilgili detaylı bilgi için Bkz. aşağı. İkinci Bölüm, II, A.

<sup>156</sup> İsv. İİK'da geçici mühlet süresi en fazla dört ay olarak düzenlenmektedir (KALE, İsviçre İcra İflas Kanunu, s. 159).

<sup>157</sup> İsv. İİK m. 293a hükmü uyarınca geçici mühletin uzatılmasına ilişkin talep sadece geçici komiser tarafından talep edilebilmektedir. Ancak prosedüre henüz geçici komiser atanmadığı durumlarda borçlu veya alacaklı tarafından da talep gerçekleştirilmesi olanaklıdır (KAPLAN, s. 24).

<sup>158</sup> İsviçre uygulamasında ek geçici mühlet kararını alabilmek, kök geçici mühlet süresindeki hedeflerin tutturulabilmesi koşuluna bağlanmıştır (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 27 – 28); Doğrudan mevcut bir hakmış gibi otomatik olarak verilmemesi gereken iki aylık ek sürede; üç aylık kök geçici mühlet süresi içerisinde ön projede belirtilen birtakım hedeflere ulaşılmasının aranması gerekmektedir (COŞKUN, s. 76); Kesin mühletin uzatılmasına ilişkin olarak düzenlenen İİK m. 289 f. 5 hükmünde uzatım kararı, güçlük arz eden özel durumların mevcut olmasına bağlı kılınmıştır. Bunun yanı sıra geçici mühletin uzatımına ilişkin düzenlenen İİK m. 287 f. 4 hükmünde, geçici mühletin uzatımı hususunda herhangi bir açıklık bulunmamaktadır. Burada İİK m. 289 f. 5 hükmündeki güçlük arz eden özel durumlar ifadesinin bu hüküm bakımından da kıyasen uygulanması düşünülebilir. Zira geçici ve kesin mühlet ayırımının söz konusu olmadığı eski yasa döneminde de uzatım hususunda herhangi bir açıklık bulunmamaktaydı. Doktrinde Tanrıver tarafından, bu hususun mahkemenin takdirine bırakıldığı, bu kapsamda da komiser tarafından somut olayın koşulları, tamamlanması gereken işlerin durumu ve borçlunun iyi niyeti ile çabasının dikkate alınarak bir talepte bulunulmasının isabetli olacağı belirtilmiştir (TANRIVER, Süha, “Konkordato Mühletinin Uzatılması”, TBBD, C. 7, S. 3 / 1995, s. 409).

gerekmektedir. Zira şekli inceleme neticesinde verilen geçici mühlet kararı akabinde esasa ilişkin değerlendirmeyi gerçekleştiren geçici komiserin desteği söz konusu olmayan bir uzatımın kabulü mümkün gözükmemektedir. Yasada ayrıca geçici mühletin süresi maksimum beş ay olarak düzenlenmiştir. Bu nedenle de yasada belirtilen beş aylık sürenin aşılmaması koşulu ile birden fazla kez uzatım talebinde bulunulması olanaklıdır<sup>159</sup>.

Geçici mühletin ilanı İİK m. 288 f. 2’de düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, geçici mühlet Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ve Basın – İlan Kurumunun resmi ilan portalında ilan edilmektedir<sup>160</sup>. Ayrıca fıkrada sayılan resmi kurumlara da bildirim gerçekleştirilmektedir<sup>161</sup>.

## **B. Konkordatoda Kesin Mühlet**

Konkordato kesin mühleti, iflâs dışı konkordatoda konkordatonun mahkemece tasdikinden önce ve geçici mühlet içerisinde mahkeme tarafından verilen karar ile birlikte hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun konkordato hükümlerinden faydalanmasını sağlayan özel dönemi ifade etmektedir<sup>162</sup>.

İİK m. 289 f. 1 hükmüne göre mahkeme tarafından kesin mühlete ilişkin karar, borçlu hakkında verilen geçici mühlet süresi içerisinde verilecektir. Borçlu hakkında kesin mühlete ilişkin kararı verecek olan mahkeme, geçici mühlet kararını tesis eden mahkemedir. Mahkeme tarafından kesin mühlete ilişkin karar hususunda re’sen harekete geçilip geçilmeyeceği hususunun kanunun lafzında açık olmadığı

<sup>159</sup> **BUDAK / TUNÇ YÜCEL**, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 155.

<sup>160</sup> İsv. İİK m. 293c f. 2’de bazı durumlarda borçlu hakkında verilen geçici mühlet kararının kamuya ilanında vazgeçilmesi öngörülmektedir. Şöyle ki, ilan akabinde borçlunun zarar uğrama ihtimali söz konusu ise söz konusu düzenleme uyarınca ilandan vazgeçilebilmektedir. Zira geçici mühlet kararı borçlu ile ticari faaliyet sürdüren diğer kişilerin peşin para ile çalışmak istemelerine veya borçlu ile ticari ilişkilerini tamamen kesmelerine sebebiyet verebilmektedir. Hal böyle iken borçlunun prosedür ile amaçlanan iyileşme sürecinin baştan sekteye uğrayacağı da ortadadır (**PEKCANİTEZ / ERDÖNMEZ**, s. 29 – 30; **BUDAK / TUNÇ YÜCEL**, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 160); İlandan imtina edilerek geçici mühletin verilmesi sessiz erteleme şeklinde de ifade edilmekte olup, bu durum üç şarta bağlanmaktadır. Bunlar yeterli sebebin varlığı, üçüncü kişilerin korunmasının gerekliliği ve bununla ilgili başvuru şartlarıdır (**KAPLAN**, s. 26).

<sup>161</sup> İİK m. 288’de adı geçen kurum ve kuruluşlar şunlardır: Tapu Müdürlüğü, Ticaret Sicil Müdürlüğü, Vergi Dairesi, Gümrük ve Posta İdareleri, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Mahalli Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Taşınır Kıymet Borsaları, Sermaye Piyasası Kurulu ve diğer lazım gelen yerler.

<sup>162</sup> **ERCAN**, El Kitabı, s. 908.

belirtilmekle<sup>163</sup> birlikte, mahkemece borçlu hakkında kesin mühlete ilişkin karar verilmesi için de prosedüre dahil tarafların herhangi bir talebine gerek bulunmadığı, hakim tarafından söz konusu kararın re'sen verilmesinin gerektiği kabul edilmektedir.<sup>164</sup>

Hakimin kesin mühlete ilişkin kararını, geçici mühlet sona ermeden tesis etmesi hususu fıkra uyarınca zorunluluk arz etmektedir<sup>165</sup>. Bunun yanı sıra doktrinde kesin mühlete ilişkin kararın en geç ne zaman verileceğine ilişkin hükmün bir düzen hükmü sayılması gerektiği de savunulmaktadır<sup>166</sup>. Geçici komiser tarafından raporun mahkemeye geçici mühlet süresi sona ermeden önce sunulduğu durumlarda, kesin mühlete ilişkin kararın geçici mühlet sonrasında da verilebileceği ve bu hususun kararın geçerliliğine etki etmeyeceği, geçici mühletin etkilerinin de kesin mühlet kararı verilinceye kadar devam edeceği kabul edilmektedir<sup>167</sup>. Bu hususta geçici komiser tarafından hazırlanması gereken raporun mahkemeye geç teslimi nedeniyle geçici mühletin sona ermesi ve bu durumda geçici mühlet sona erdikten sonra kesin mühlete karar verilip verilemeyeceği hususunun üzerinde durmak yerinde olacaktır. Doktrinde böyle bir durumda alacaklı ve borçlu arasındaki menfaat dengesinin borçlu lehine bozulmaması gerektiği belirtilerek, bu hususa olumsuz yaklaşmıştır. Zira aksi bir durum, geçici mühletin zaman bakımından belirsiz ve öngörülemeyen bir hal almasına neden olacaktır<sup>168</sup>. Doktrinde bu duruma çözüm olarak, geçici komisere raporunu sunması hususunda kesin bir süre verilmesinin isabetli olacağı belirtilmiştir<sup>169</sup>.

---

<sup>163</sup> BUDAK / TUNÇ YÜCEL, s. 165.

<sup>164</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 43 – 44; BUDAK / TUNÇ YÜCEL, s. 165.

<sup>165</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 46.

<sup>166</sup> BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Özet – Konkordato Şerhi, s. 164.

<sup>167</sup> BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Özet – Konkordato Şerhi, s. 164; Zira İsviçre doktrinde, mahkemeye isnat edilen sebepler nedeniyle borçlunun zararının doğmaması gerektiği, yasadaki diğer şartlar mevcut ise kesin mühlete geçici mühlet sona erdikten sonra da karar verilebileceği kabul edilmektedir (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 46).

<sup>168</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 46.

<sup>169</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 47; İst. 2. ATM'nin derdest 2019/98 E. sayılı dosyasında da bu hususa ilişkin olarak 17.05.2019 tarihinde bir ara karar oluşturulmuştur: "...Görevlendirilen geçici komiser heyetinin görevlerinin devamına, 3 hafta içinde kesin süre içinde geçici komiser heyeti tarafından sunulması gereken nihai raporun ibrazının istenmesine, nihai raporda davacının olası proje revizyonu ve son duruma göre davacıların bildirdiği konkordato kaynakları çerçevesinde konkordato teklifinin gerçekleşme imkan ve ihtimalinin bulunup bulunmadığı yönünden tespit ve görüşlerini içerir nihai rapor düzenlenmesinin istenmesine...".

Geçici mühlette olduğu gibi, kesin mühlet verilmesi de HMK m. 382, f. 2, f. 6 uyarınca bir çekişmesiz yargı işidir. Bu nedenle çekişmesiz yargı işlerinde genel kural olan basit usûlün uygulanmaktadır. Bu kapsamda da HMK m. 385 f. 2 uyarınca re'sen araştırma ilkesinin uygulanacağı kabul edilmektedir<sup>170</sup>.

Mahkeme tarafından kesin mühlete ilişkin karar verilirken, geçici mühlete ilişkin karar verilmesinde olduğu gibi salt şeklen bir inceleme gerçekleştirilmesi söz konusu değildir. Zira İİK m. 289 f. 3'de borçlu hakkında kesin mühlete karar verilebilmesi için “*Konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması*” gerekmektedir. Mahkemece bu kapsamda esasa ilişkin ayrıntılı bir inceleme gerçekleştirilerek bir karara varılacaktır<sup>171</sup>. Yasa metninde geçen konkordatonun başarıya ulaşmasına ilişkin ibareden anlaşılması gereken husus, konkordato talebinde bulunan borçlunun ekonomik durumunun düzelmesinin olanaklı olup olmadığı veya konkordato talebinin onaylanması koşullarının yerine gelip gelmeyeceğidir. Mahkeme tarafından bu hususta bir karara varılmasında geçici komiser tarafından hazırlanan raporun önemi oldukça fazladır. Zira İİK m. 287 f. 3 hükmünde de geçici mühlet kararıyla birlikte atanan geçici komiserin konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla atandığı belirtilmektedir<sup>172</sup>. Bunun yanı sıra mahkeme tarafından kesin mühlete ilişkin bir karar verilirken salt İİK m. 286'daki belgelerin mevcudiyeti ve prosedüre atanan geçici komiserin raporu ile bağlı kalınması söz konusu değildir<sup>173</sup>. Mahkeme tarafından gerek görülmesi durumunda başkaca belgelerin talebi mümkündür<sup>174</sup>.

<sup>170</sup> **BUDAK / TUNÇ YÜCEL**, s. 165; Pekcanitez / Erdönmez, İsviçre hukukunda kabul gören düşünce ile paralel olarak, konkordato mühleti verilmesinin kamu düzenini ilgilendirmediğini ve borçluya yasadaki şartların mevcudiyeti halinde kesin mühlet verilebileceğinden bahisle, mahkeme tarafından re'sen yeni vakia ve delil araştırmasına girişilemeyeceğinin kabulünün gerektiğini belirtmektedir (**PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ**, s. 44); Re'sen araştırma ilkesi ile ilgili detaylı bilgi için Bkz. **TANRIVER**, Süha, Medenî Usûl Hukuku, C. I, 2. Baskı, Ankara 2018, s. 373 vd.

<sup>171</sup> **BUDAK / TUNÇ YÜCEL**, s. 166.

<sup>172</sup> Mahkemece konkordato prosedürünün başarı ile sonuçlandırılacağına kanaat getirilmesinde, geçici komiser tarafından verilen rapor ve alacaklılar tarafından ileri sürülen itirazlar değerlendirilecektir. Bu nedenler ile geçici komiser tarafından asliye ticaret mahkemesine sunulacak rapor, borçlunun mevcut ekonomik durumu ve bu durumun iyileştirilmesinin olanaklı olup olmadığı hakkında mahkemeyi bir kanaate vardırarak nitelikte olmalıdır. Konkordato komiseri tarafından nitelikli ve mahkeme tarafından karar verilmesini sağlayacak mahiyette rapor tanzim edileceği düşüncesi ile de kesin mühlet şartlarının oluşup oluşmadığı hususunda mahkeme tarafından ayrıca bir bilirkişi incelemesi yaptırılmasına gerek olmadığı kabul edilmektedir (**PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES**, Ders Kitabı, s. 453 – 454).

<sup>173</sup> Mali konularda uzman kişilerden oluşan komiserlerin varmış olduğu sonuç hilâfına karar verilmesi için hakimın hakimlik bilgisinin yeterli olmayacağı, ek veya başka bir bilirkişi raporu alınmadan karar verilmemesi gerektiği yönünde güncel bir istinaf mahkemesi kararı bulunmaktadır: “*İİK'nın 287/3 maddesi gereğince, mahkeme geçici mühlet kararı ile birlikte konkordatonun başarıya ulaşmasının*

İİK m. 289 f. 2 hükmü uyarınca mahkeme tarafından kesin mühlete ilişkin karar verilmesi hususunda bir duruşma günü tayin edilmekte<sup>175</sup> ve borçlu ve varsa konkordato talebinde bulunan alacaklı dinlenilmek üzere duruşmaya davet edilmektedir. Fıkra da ayrıca geçici komiser tarafından tayin edilen duruşmadan önce yazılı raporun sunulacağı ve mahkeme tarafından gerekli görülürse geçici komiserin de duruşmada beyanının alınması hususunda hazır edileceği belirtilmektedir. Mahkeme tarafından gerçekleştirilen değerlendirmede ayrıca borçlu hakkında mühlet verilmesine ilişkin itirazları bulunan alacaklıların yazılı itiraz sebeplerinin de incelenmesi gerekmektedir. Fıkra da konkordato talep eden alacaklı haricindeki alacaklıların kesin mühlete ilişkin gerçekleştirilen duruşmada hazır edileceği düzenlenmemiştir. Ancak mahkeme tarafından diğer alacaklıların da duruşmaya çağrılarak dinlenmesi olanaklıdır<sup>176</sup>.

İİK m. 289 f. 3 hükmünde yukarıda detaylı izah edilen prosedürleri takiben ve yine yukarıda izah edilen koşulların varlığının tespiti ile birlikte borçluya bir yıllık kesin mühlet verileceği düzenlenmektedir. Yasa hükmünde kesin mühletin kural itibarıyla bir yıl olarak verileceği düzenlenmişse de doktrinde, söz konusu bir yıllık

---

*mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla bir geçici konkordato komiseri görevlendirir, alacaklı sayısı ve alacak miktarı dikkate alınarak gerekirse üç komiser de görevlendirilebilir” hükmü dikkate alındığında teknik bilgi gerektiren konkordato davalarında bir ya da davanın mahiyetine göre birden fazla komiser atanması yasanın emredici hükmü olup, konkordato ön projesinin başarıya ulaşıp ulaşamayacağını denetlenmesi hususunun komiserlerinin görüşü ve raporu alınmadan yapılamayacağı değerlendirilmelidir. İlk derece mahkemesince her ne kadar üç kişilik konkordato komiseri heyeti oluşturularak davacı şirketlerin konkordato projelerinin başarıya ulaşıp ulaşamayacağı noktalarında rapor alınmış ve bu rapor içeriklerine göre davacıların konkordato projelerinin uygulanabilme olanağı bulunduğu belirtilmiş ise de; bu konuda ek ya da başka bir bilirkişi raporu alınmadan teknik ve uzmanlık bilgisi gerektiren talep konusunun ayrı değerlendirilme yapılmak suretiyle, konkordato ön projesinin uygulanabilirlik durumunun mevcut olmadığı yönünde kanaat getirilerek davanın çözüme kavuşturulması doğru bulunmamıştır...Mahkeme dosyası ve Dairemizin daha önceki uygulamaları birlikte değerlendirilerek; mali konularda uzman kişilerce oluşan komiserlerin varmış olduğu sonuçta itibarıyla davacıların konkordato taleplerinin yerinde olduğu ve tasdiki halinde projenin uygulanabileceği belirtilmiş olmasına rağmen mahkemece bu konuda uzmanlarından rapor alınmayarak, hakimlik bilgisi de mali konularda değerlendirmeye yetmediğinden, ayrıca iflâs yönünden konkordato da belirlenen rayiç değerlerin güncel ve iflâs kararlarına özgü yöntemle denetlenmeden sonuca varılmasının kanuni dinlenme hakkı ve usûl kurallarına uygun görülmemiştir” İzm. BAM., 17. HD, 29.03.2019 T., 663/691; Ayrıca benzer bir güncel istinaf mahkemesi kararı için Bkz. İzm. BAM., 21.03.2019 T., 551/551 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).*

<sup>174</sup> BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 166.

<sup>175</sup> Mahkeme tarafından kesin mühlete ilişkin kararın verilmesi hususunda duruşma günü belirlenirken, masrafların yatırılmış olup olmadığı ve geçici komiser tarafından raporun sunulup sunulmadığının dikkate alınması gerekmektedir. Ayrıca kesin mühlete ilişkin duruşma gününün, İİK m. 304 f. 1 uyarınca konkordatonun tasdiki hususundaki duruşmasında olduğu gibi ilanı gerektirilmemektedir. Bununla birlikte prosedürün görüldüğü mahkemece bu yönde bir ilan kararının verilmesi olanaklıdır (BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 166 – 167).

<sup>176</sup> BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 166.

sürenin azami süre olarak kabul edilmesi gerektiği yönünde görüş bildirilmektedir<sup>177</sup>. Kanaatimiz, her ne kadar olması gerekenin yasada belirtilen sürenin ihtiyaca göre verilmesi yönünde olsa da yasa hükmünün oldukça açık olduğu ve kural olarak kesin mühletin bir yıl olarak verileceği şeklindedir. Zira yasa koyucu tarafından azami bir süre öngörüldüğü durumlarda bu yasada açıkça belirtilmektedir. Bu kapsamda, İİK m. 289 f. 5 hükmünde kesin mühletin uzatımına ilişkin olarak söz konusu olan altı aylık sürenin azami olduğu “*altı aya kadar uzatılabilir*” ibaresi ile belirtilmişken, kesin mühlet kararına ilişkin olarak İİK m. 289 f. 3 hükmünde “*borçluya bir yıllık kesin mühlet verilir*” şeklindeki ibare ile takdiri bir hususa yer verilmediği anlaşılmaktadır.

Kesin mühlete ilişkin verilen bir yıllık sürenin uzatılması hususu İİK m. 289 f. 5’de düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, “*güçlük arz eden özel durumlarda*” kesin mühletin altı aya kadar uzatılabilmesi mümkündür<sup>178</sup>. Fıkra uyarınca, kesin mühlet kararının verilmesinden farklı olarak re’sen hareket değil hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu veya prosedüre atanmış konkordato komiseri tarafından uzatım hususunda talepte bulunulması gerekmektedir. Bu durumda kesin mühletin uzatılmasına ilişkin talebin konkordato komiseri tarafından gerçekleştirilmesi söz konusu ise, komiser bunu gerekçeli rapor ile birlikte gerçekleştirecektir. Bunun yanı sıra uzatıma ilişkin talebin borçlu tarafından gerçekleştirildiği durumlarda ise konkordato komiserinin görüşü alınacaktır<sup>179</sup>. Fıkranın son cümlesinde ise her hâlükârda uzatıma ilişkin talebin kim tarafından yapıldığı fark etmeksizin, talebin mutlaka kesin mühlet sona ermeden önce<sup>180</sup>

<sup>177</sup> Burada önemle belirtmek gerekir ki, her ne kadar yasa hükmü borçluya direkt bir yıllık kesin mühlet verileceği şeklinde anlaşılmalı müsaitsin olsa da; yasada belirtilen bu bir yıllık sürenin azami kesin mühlet süresi olarak anlaşılması isabetlidir (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 54).

<sup>178</sup> İsviçre hukukunda İsv. İİK m. 295b f. 1 hükmü uyarınca kesin mühletin, karmaşık durumlarda ve salt konkordato komiserinin talebi üzerine yirmi dört aya kadar uzatılabileceği düzenlenmektedir (KAPLAN, s. 31); Ayrıca yasada bir defaya mahsus gibi ibare bulunmasa da, ek mühletin bir kereye mahsus olarak altı aya kadar süre ile verilebileceği kabul edilmektedir (SARISÖZEN, s. 61; UYAR, s. 51); Yasada açık bir hüküm bulunmamasıyla birlikte, alacaklıların; hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu veya konkordato komiseri tarafından gerçekleştirilen kesin mühletin uzatılması talebine istinaden itirazda bulunabilecekleri kabul edilmektedir (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 59).

<sup>179</sup> Mahkemece borçlunun talebi üzerine kesin mühletin uzatılması hususu değerlendirilirken komiser raporlarının esas alınması isabetli olacaktır. Zira konkordato komiseri tarafından mahkemeye sunulan raporlar, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun prosedürden ne şekilde faydalandığı ve süreye gerçekten ihtiyacı olup olmadığı noktasında mahkemeyi bilgi sahibi yapacaktır.

<sup>180</sup> Fıkırada belirtildiği üzere, kesin mühletin uzatılmasına ilişkin talebin mutlaka kesin mühlet sona ermeden gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Kesin mühletin sona ermesinden sonra gerçekleştirilen herhangi bir başvurunun söz konusu olması durumunda, başvuru yersiz olacak ve kesin mühlet kendiliğinden kalkacaktır. Komiser tarafından kesin mühlet süresi içerisinde talepte bulunulduğu durumlarda, yasada zorunlu kılınan gerekçeli raporun süresinde sunulmadığı hallerde de kesin mühlet kalkacaktır. Borçlunun süresinde talebinin olmasına karşı komiser tarafından raporun mahkemeye

gerçekleştirileceği ve uzatıma ilişkin mahkemece karar verilmeden önce de varsa alacaklılar kurulunun<sup>181</sup> görüşünün alınacağı belirtilmektedir<sup>182</sup>.

Kesin mühletin uzatımı hususunda esasa ilişkin unsur fıkra metninde de belirtildiği üzere güçlük arz eden özel durumların mevcudiyetidir. Bu husustan anlaşılması gereken, prosedürün alacak ve alacaklı bakımından kapsamlı ve kompleks olması, yabancılık unsuru içeren hukuki ilişkilerin söz konusu olması ve bu hususların yanı sıra tasdik hususunda süreci zora sokan ve borçluya yüklenmesi pek mümkün olmayan diğer durumların varlığıdır<sup>183</sup>. Kesin mühletin uzatılması için talepte bulunulurken, kesin mühletin neden yeterli olmadığına ilişkin sebepler ile mühletin ne kadar uzatılmasının istendiğinin de belirtilmesi gerekmekte olup, konkordato komiseri tarafından gerçekleştirilen taleplerde ise yukarıda da belirtildiği üzere gerekçeli rapor hazırlanarak bunun mahkemeye sunulması gerekmektedir<sup>184</sup>.

Mahkeme tarafından kesin mühlete ilişkin uzatım talebinin azami bir şekilde altı ay olarak kabulü ile birlikte bir yıllık kesin mühlet süresi de dikkate alındığında on sekiz aylık bir kesin mühlet süresi borçlu lehine söz konusu olmaktadır. Azami geçici mühlet süresi olan beş aylık süre de dikkate alındığında borçlunun, geçici ve kesin mühlet olmak üzere toplam yirmi üç aylık bir mühlet süresinden faydalanması olanaklıdır. Bu yirmi üç aylık toplam geçici ve kesin mühlet sürelerinin yanı sıra mahkeme tarafından İİK m. 304 f. 2 kapsamında konkordatonun tasdiki hususunda gerçekleştirilen yargılamada altı ayı aşmamak üzere konkordatonun tasdiki hakkında

---

süresinde teslim edilmediği durumlarda da yine kesin mühlet kalkacaktır. Bunların yanı sıra belirtmekte fayda vardır ki, esas olan kesin mühlet süresi bitmeden yasa da öngörüldüğü şekilde süre uzatım talebinin gerçekleştirilmesidir. Komiser veya borçlu tarafından süresinde ve yasa da belirtildiği şekilde taleplerde bulunulduysa, komiser tarafından rapor süresinde mahkemeye teslim edildiyse, mahkemece kesin mühlet süresi içerisinde uzatım kararı verilememesi durumundan borçlunun olumsuz etkilenmemesi hakkaniyet gereğidir. Mahkemece bu durumda borçlunun zarar görmemesi için çeşitli tedbirler alınabilir. Bu sorunun çözümüne ilişkin olarak mahkemece, komiserin raporunun ne zaman teslim edeceğine ilişkin olarak ve kendi inceleme gerçekleştireceği süreyi de göz önünde bulundurarak, komisere kesin bir süre verilmesi isabetli olacaktır (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 61 – 62).

<sup>181</sup> Alacaklılar Kurulu ile ilgili detaylı bilgi için Bkz. aşağı. İkinci Bölüm, II, B.

<sup>182</sup> Bu hususta alacaklılar kurulunun çoğunlukla ihtiyari olduğu hususunun üzerinde durmak gerekmekte olup, alacaklılar kurulunun oluşumunun çoğunlukla ihtiyari olduğu dikkate alındığında, her zaman alacaklıların görüşünün alınmasının mümkün olmadığı sonucuna varılmaktadır. Bu nedenle alacaklılar kurulunun oluşturulmadığı durumlarda önem arz eden alacaklılardan bir veya birkaçının görüşünün alınması, mahkemece kesin mühletin uzatılmasına ilişkin olarak hakkaniyetli bir karara varılması noktasında oldukça yerinde olacaktır (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 59).

<sup>183</sup> BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Özetk – Konkordato Şerhi, s. 174; KAPLAN, s. 31.

<sup>184</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 62.

karar verilinceye kadar mühlet hükümlerinin devamına karar verilebilmesi mümkündür<sup>185</sup>.

Kesin mühlet ile ilgili ilan hususu İİK m. 289 f. 6'da düzenlenmekte olup, söz konusu hükme göre, kesin mühlet verilmesi ve kesin mühletin uzatılması kararları İİK m. 288 hükmü uyarınca ilan edilmekte ve maddede bahsi geçen yerlere bildirilmektedir<sup>186</sup>.

### **III. Konkordato Mühletinin Kaldırılması**

Konkordato mühletinin kaldırılmasına ilişkin mevcut olan düzenleme esasen kesin mühlete ilişkin olarak İİK m. 291 ve m. 292'de düzenlenmiştir. Ancak söz konusu hükümler İİK m. 287 f. 5'in atfı ile geçici mühlet bakımından da kıyasen uygulanmaktadır.

İİK m. 291 hükmü borçlunun mali durumunun düzelmesi nedeniyle borçlu hakkında verilen mühletin kaldırılmasını düzenlerken, İİK m. 292 hükmünde borçlunun konkordato talebinin reddi ile hakkında iflâsa karar verilmesi düzenlenmektedir.

Aşağıda öncelikle İİK m. 291 ve m. 292 hükümlerinin geçici mühlet hususunda kıyasen ne şekilde uygulama alanı bulduğu ve bu hükümlerin yanı sıra geçici mühletin başkaca sebepler ile nasıl kaldırılacağı (a) incelenecektir. Ardından da kesin mühletin kaldırılması ile ilgili olan kısımda, esas itibarıyla kesin mühlete ilişkin olarak düzenlenmiş İİK m. 291 ve m. 292 hükümlerinin üzerinde (b) detaylıca durulacaktır.

#### **A. Geçici Mühletin Kaldırılması**

Borçlu için verilebilecek azami beş aylık geçici mühlet süresinin borçlu tarafından sonuna kullanılması gerekmemektedir. Mahkeme tarafından, geçici mühlet süresi

---

<sup>185</sup> BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 173.

<sup>186</sup> İİK m. 289 f. 6 hükmü, kesin mühlete ilişkin olarak ilan prosedürlerini geçici mühletin ilanını düzenleyen İİK m. 288 hükmüne atfı vermek suretiyle düzenlemiştir. Bu kapsamda geçici mühletin ilanına ilişkin detaylı bilgi için Bkz. yuk. Birinci Bölüm, II, A.

içerisinde borçlu hakkında söz konusu geçici mühletin kaldırılması, konkordato talebinin reddi ve borçlu için kesin mühlete karar verilmesi mümkündür.

Geçici mühlet kararı ile birlikte atanan geçici komiserin, kendisinin rapor hazırlaması için söz konusu olan azami süreyi sonuna kadar kullanma gibi bir zorunluluğu bulunmamaktadır. Temel görevi konkordatonun başarı şansının bulunup bulunmadığı ve ön projenin gerçekleştirilmesi makul bir proje olup olmadığının tespit edilmesi olan geçici komiser, borçlu tarafından prosedüre ilişkin olarak hazırlanan ve kendisine tevdi edilen ön projeyi incelediğinde, tasdikini olanaksız olduğuna veya borçlunun mevcut malvarlığı durumunun borçlu açısından olumlu gelişmelere yeterli olamayacağına kanaat getirirse, mahkemeye bir ara rapor sunarak durumu mahkemeye bildirmeli ve mahkemeden geçici mühletin kaldırılmasını talep etmelidir<sup>187</sup>. Zira konkordato prosedürün amacı alacaklılar ile borçlunun anlaşarak, söz konusu anlaşmanın mahkemece tasdikinin sağlanmasıdır. Hal böyle iken, prosedürün asıl amacının gerçekleşmesinin olanaksız olduğu bir durumda borçluya verilen mühlet kararı alacaklıların oldukça aleyhine bir durumun meydana gelmesinden başka hiçbir sonuç doğurmayacaktır. Bu durumda borçlu hakkında geçici mühlet kararı veren mahkeme tarafından prosedüre atanan geçici komiser, bir veya iki hafta gibi kısa bir sürede başvurunun mesnetli bir başvuru olup olmadığı, başarı şansının mümkün olup olmadığı hususlarına ilişkin bir ön rapor hazırlanmasının istenmesi yerinde bir hamle olacaktır<sup>188</sup>. Böylelikle üç aylık kök geçici mühlet süresinin boşuna ve alacaklılarına menfaatleri hilafına olacak şekilde geçmesinin önüne geçilmesi sağlanacaktır.

İİK m. 287 f. 5 hükmünün atfı ile söz konusu İİK m. 291'de borçlunun ekonomik durumunun iyileşmesi nedeniyle kesin mühletin kaldırılması düzenlenmektedir. Her ne kadar çok muhtemel bir durum olmasa da; borçlunun konkordato teklifi ile amaçladığı iyileşmenin, geçici mühlet süresi içerisinde meydana gelmesi durumu da

<sup>187</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 450; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 26; ATALAY, Konkordato, s. 126 – 127; COŞKUN, s. 76; Önemle belirtmek gerekir ki, komiserin borçlu hakkında verilen mühlet kararına direkt itiraz etme gibi bir hakkı bulunmamaktadır. Komiser ancak mühletin kaldırılması hususundaki gerekçeleri ihtiva eden bir raporu mahkemeye sunarak mahkemeden bu hususta bir karar verilmesini bekleyebilir. Yargıtay'ın bu husustaki kararları için Bkz. Y. 12. HD, 27.03.1984 T., 716/365; Y. 12. HD, 27.11.1986 T., 2249/13100 (ERİŞ, s. 811).

<sup>188</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 450; Uygulamada ön rapor, başvurudaki belgelerin tam olup olmadığı hususunda mahkemece geçici komiser veya komiser heyetinden talep edilen raporu ifade etmektedir.

ihtimal dahilindedir. Böyle bir durumun söz konusu olması halinde İİK m. 291 hükmü kıyasen uygulama alanı bulacaktır. Söz konusu hükmün kıyasen uygulanmasına göre, konkordato talebi ile amaçlanan iyileşmenin geçici mühlet süresi içerisinde gerçekleşmesi durumunda geçici komiser, hazırlayacağı yazılı rapor ile mahkemeyi bu hususta bilgilendirecektir. Bunun akabinde ise mahkeme, borçlu ve var ise konkordato talep eden alacaklıyı ve gerekiyor ise diğer alacaklıları duruşmaya davet ederek, davet ettiği tarafları da dinleyip; geçici mühletin kaldırılması ile konkordato talebinin reddine dair karar verecektir<sup>189</sup>. Söz konusu karar İİK m. 287 f. 5 hükmünün atfı ile cari olan İİK m. 291 f. 1 hükmünün son cümlesi uyarınca İİK m. 288 f. 2 ve f. 3 kapsamında ilan<sup>190</sup> olunacak ve ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilecektir.

İİK m. 287 f. 5'in atfı ile söz konusu olan İİK m. 292 hükmünde ise geçici mühlet içerisinde konkordato talebinin reddi ve iflâsın açılması düzenlenmektedir. Söz konusu hükmün geçici mühlet bakımından kıyasen uygulanmasına göre, geçici mühlet süresi içerisinde İİK m. 292'de belirtilen hallerin gerçekleşmesi durumunda mühletin kaldırılacak ve borçlu hakkında iflâs kararı verilecektir. İİK m. 292'de belirtilen bu haller; borçlu hakkında malvarlığının korunması için iflâsın açılmasının gerekmesi, konkordatonun başarıya ulaşmayacağına anlaşılması, borçlunun İİK m. 297<sup>191</sup>'ye aykırı davranması, borçlu tarafından geçici komiserin talimatlarına

<sup>189</sup> İstinaf mahkemesi bir kararında usûl ekonomisi kapsamında tarafların duruşmaya çağırılmasının her zaman gerekmediği sonucuna varmıştır: “...Açıklanan nedenlerle, somut olayın özelliği gözetildiğinde, konkordato komiser ön raporlarına göre, geçici mühlet kararının kaldırılarak, konkordato talebinin reddine dair verilen karar, sonuç olarak yerinde kabul edilmiştir. Her ne kadar yukarıda açıklanan gerekçeler ve İİK.'nun 287. maddesinin atfı ile 291. ve 292. maddeleri gereğince borçlu ve varsa yasada belirtilenlerin duruşmaya davet edilip dinlendikten sonra karar verilmesi gerekir ise de, tarafların duruşmaya çağırılması ve netice olarak aynı kararın verilmesinde HMK.'nin 30. maddede düzenlenen usûl ekonomisi ilkesi de gözetilerek hukuki yarar olmadığı kanaatine varılarak davacı vekilinin istinaf başvurusunun reddine dair karar verilmesi gerekmele aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur...” İst. BAM., 17. HD, 17.01.2019 T., 3168/32; İstinaf mahkemesinin komiserin emirlerine uyulmaması nedeniyle iflâs kararı verildiği durumlarda borçluya savunma ve hukuki dinlenilme hakkının tanınması gerektiği hususunda da bir kararı bulunmaktadır: “...Diğer bir anlatımla konkordato komiserinin emirlerine uyulmaması nedeniyle İİK. nun 292/c. maddesi gereğince iflâs kararı verildiğinden, aynı maddenin son fıkrası uyarınca borçlunun dinlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle davacı vekiline bu hak tanınmadan karar verilmesi aynı zamanda Anayasa'nın 26. ve 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 27.maddesi uyarınca savunma ve hukuki dinlenilme hakkının ihlali niteliğindedir. Yargıtay 23.Hukuk Dairesinin 15/10/2013 Tarih ve 2012/5593 E. da bu yöndedir. Öyleyse, davacı vekiline konkordato komiserinin raporunu inceleyip beyanda bulunması için fırsat tanımak, itirazlarının değerlendirmek suretiyle sonuca gidilmesi gerekmektedir...” İst. BAM., 17. HD, 17.01.2019 T., 2922/42 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).

<sup>190</sup> İlan hususunda detaylı bilgi için Bkz. yuk. Birinci Bölüm, II, A.

<sup>191</sup> Detaylı bilgi için Bkz. aşağı. İkinci Bölüm, III, A, 1.

uyulmaması<sup>192</sup>, borçlunun alacaklıları zarara uğratmak amacı ile hareket ettiğinin anlaşılması veya borca batık olduğu anlaşılan bir sermaye şirketi veya kooperatifin konkordato talebinden feragat etmesi durumlarıdır. Bu hükme ilişkin olarak önemle belirtmek gerekir ki, İİK m. 292 hükmü konkordato teklifi akabindeki geçici mühletin reddine dair kararlar bakımından uygulanmamaktadır<sup>193</sup>.

## B. Kesin Mühletin Kaldırılması

Geçici mühlet aşamasında olduğu gibi, borçlu hakkında verilen kesin mühletin mahkeme tarafından kaldırılması olanaklıdır. İİK m. 291 hükmünde borçlunun ekonomik durumunun düzelmesi nedeniyle kesin mühletin kaldırılması düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, konkordato talebinde amaçlanan iyileşmenin, kesin mühlet sona ermeden önce gerçekleştiği durumlarda konkordato komiseri tarafından durumun mahkemeye yazılı rapor ile bildirilmesi üzerine kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine dair karar verilmektedir. Ayrıca söz konusu karar İİK m. 288 hükmü uyarınca ilan edilerek ilgili yerlere bildirilecektir. Hükümün ikinci fıkrasında ise mahkemenin, konkordato talep eden borçlunun

---

<sup>192</sup> Geçici komiserin talimatlarına uyulmaması durumunda geçici mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ve davacı şirketin iflâsına karar verilmesi gerektiğine ilişkin istinaf mahkemesinin güncel bir kararı da bulunmaktadır: “...Davacı, konkordato talebinde dilekçeye ekli olarak İİK’nun 286. maddesinde belirtilen belgeleri mahkemeye sunduğundan 18/05/2018 tarihinde geçici mühlet kararı verilmiş gerekli tedbirler alındıktan sonra davacı şirkete konkordato komiseri atanmıştır Komiser 18/07/2018 tarihli raporunda; 11/07/2018 tarihli toplantıda, şirketin borçlarından kurtarılmasına ilişkin bir işlem yapılmadığı gibi, şirket ortakları arasındaki sorunlar nedeniyle sermaye artırımının da yapılmadığı, bu konuda şirket yetkilisinin uyarıldığı, şirket yetkililerine 18/07/2018 tarihine kadar ara raporun hazırlanması gerektiğinin bildirildiği, yapılan sözlü ve yazılı uyarılara rağmen rapor tanzimi için gereken mali kayıtların inceleme için sunulmadığı, şirketin stok, demirbaş, tesis, cihaz ve taşıtlarının rayiç değerlerinin belirlenmesi için 06/07/2018 tarihinde bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verilmesine rağmen ücret yatırılmadığından bu işlemin yapılamadığı, davacı şirket yetkilisi ve vekiline telefonla dahi ulaşılamadığı, konkordato talebine ekli bilançoda 30/03/2018 tarihli stok tutarının 3.221.647,05-TL olarak gösterildiği, şirketten stok listesinin istendiği, verilen stok listesine göre stok tutarının 261.391,58-TL olduğunun bildirildiği, her iki rapor arasında ciddi fark bulunduğu, mahkemece dinlenen şirket yetkilisinin de bu durumu doğruladığı belirtilmiştir. ...Somut olayda, davacı şirket, geçici mühlet süresinde atanan komiserin talimatlarına uymadığı, gerekli bilirkişi ücretlerini yatırmadığı, şirkete ait defterleri ve belgeleri incelemede hazır etmediği, bilançoda belirtilen sermaye artırımına gitmediği anlaşıldığından ilk derece mahkemesi kararında bir isabetsizlik bulunmadığından davacının istinaf başvurusunun HMK’nun 353/1b.1 maddesi gereğince esastan reddine dair aşağıdaki hüküm kurulmuştur...” İst. BAM., 17. HD, 22.11.2018 T., 2727/1955; Benzer bir ilk derece mahkemesi kararı için Bkz. Bakırköy 2. ATM, 05.11.2018 T., 570/975 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).

<sup>193</sup> UYAR, s. 41; COŞKUN, s. 77; Her ne kadar geçici mühlet talebinin reddine ilişkin kararlar ile birlikte İİK m. 292 hükmünün uygulanmayacağı genel kural olsa da, TTK m. 377 ve İİK m. 179 hükümleri uyarınca iflâs talebiyle birlikte veya iflâs yargılaması esnasında sermaye şirketleri ve kooperatiflerce gerçekleştirilecek konkordato talepleri bu genel kuralın istisnasını teşkil etmektedir. Zira bu durumda konkordato talebini reddeden mahkemece borçlunun borca batık olduğu tespit edilmişse borçlu hakkında iflâs kararı da verilebilmektedir (BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 150 – 151).

iyileşmesi sebebiyle borçlu hakkındaki kesin mühletin kaldırılmasına karar vermeden önce, borçlu ve varsa konkordato talebinde bulunan alacaklı ve alacaklılar kurulunu, gerekli görürse de diğer alacaklıları duruşmaya davet edeceği belirtilmektedir<sup>194</sup>.

Hükümde belirtilen iyileşme hususunda esas alınması gereken kriterin, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu tarafından, alacaklılara tam ve zamanında ödeme gerçekleştirebilecek ödeme gücünün kazanılması olduğuna Hükümet gerekçesinde değinilmektedir. Gerekçede ayrıca söz konusu iyileşme kriterine özellikle hükümde yer verilmediği üzerinde de durulmuştur. Buna sebep olarak da konunun kazai içtihatlarla bırakıldığı hususu gösterilmiştir<sup>195</sup>. Doktrinde, iyileşme hususunda konkordato teklif eden borçlunun konkordato teklifinde bulunduğu ekonomik durumdan daha iyi bir duruma gelmesi gerektiği üzerinde durulmaktadır. Şöyle ki, İİK m. 291 hükmü kapsamında bir iyileşmeden bahsedebilmek için, konkordato teklifinde bulunurken borca batık durumda olan bir borçlunun kesin mühlet süresi içerisinde borca batıklıktan kurtulması, aciz halinde olan borçlunun aciz halinden kurtulması, aciz haline düşme tehlikesi bulunan borçlunun ise söz konusu tehlikeden kurtulması gerekmektedir<sup>196</sup>. Borçlunun iyileşmesi ile birlikte kesin mühletin kaldırılması ile birlikte borçlunun iflâsa karar verilmesinin gerekmediği hususu Hükümet gerekçesinde de belirtilmektedir. Zira burada kesin mühletin kaldırılması hususu, borçlunun prosedüre ilişkin olarak vermiş olduğu şahsi gayretten ve bunun neticesinde cari olan bir başarıdan kaynaklanmaktadır.

Borçlu hakkında İİK m. 291 hükmü uyarınca kesin mühletin kaldırılması geçmişe etkili olacak şekilde sonuç doğurmaktadır. Diğer bir ifade ile aşağıda detaylıca izah edilecek olan kesin mühletin hukuki sonuçlarına ilişkin durumlar geçmişe dönük bir şekilde hüküm ifade edeceklerdir. Örnek vermek gerekirse, konkordatoya dahil

<sup>194</sup> İsviçre hukukunda kesin mühletin kaldırılması hususunda duruşma açılmasının zorunluluk arz etmediği kabul edilmektedir (**BUDAK / TUNÇ YÜCEL**, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 190).

<sup>195</sup> İİK m. 291 Hükümet gerekçesi: “*Konkordato hukuku bakımından yenilik taşıyan bu hükmü göre konkordato mühleti konkordato borçlusunun durumunun iyileşmesi sebebiyle de kaldırılabilir. Gerçekten de bazı hallerde geçici veya kesin konkordato mühleti, borçlunun iyileşmesi için tek başına yeterli olabilir. Bu durumda konkordato mühleti kaldırılır, konkordato prosedürüne devam edilmez, ama borçlunun iflâsına karar verilmesi için de bir sebep ortaya çıkmaz. İyileşme kavramı, borçlunun alacaklılara tam ve zamanında ödeme yapabilecek şekilde ödeme gücü kazanması şeklinde anlaşılabilir ise de bu madde çerçevesinde özellikle açıklanmamakta, konu kazai içtihatlarla bırakılmaktadır*”.

<sup>196</sup> **PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ**, s. 65; **PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES**, Ders Kitabı, s. 461; **UYANIK**, s. 125.

alacaklara faiz işlemiş sayılacak, müstakbel alacağın devri sözleşmeleri ise yeniden geçerli hale gelecektir<sup>197</sup>.

İİK m. 292 hükmünde kesin mühlet içinde konkordato talebinin reddi ile borçlu hakkında iflâsın açılması hususları düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, iflâsa tabi borçlu hakkında malvarlığının korunması için iflâsın açılmasının gerekmesi, konkordatonun başarıya ulaşmayacağıının anlaşılması, borçlunun İİK m. 297<sup>198</sup>'ye aykırı davranması, borçlu tarafından geçici komiserin talimatlarına uyulmaması, borçlunun alacaklıları zarara uğratmak amacıyla hareket ettiğinin anlaşılması<sup>199</sup> veya borca batık olduğu anlaşılan bir sermaye şirketi veya kooperatifin konkordato talebinden feragat etmesi durumlarında ve iflâsa tabi olmayan borçlu hakkında ise; konkordatonun başarıya ulaşmayacağıının anlaşılması, borçlunun İİK m. 297'ye aykırı davranması, borçlu tarafından komiserin talimatlarına uyulmaması durumlarında komiserin yazılı raporu üzerine kesin mühlet kararının kaldırılacağı ve borçlu iflâsa tabi ise iflâsına karar verileceği belirtilmektedir. Ayrıca hükmün son fıkrasında İİK m. 291 hükmünün son fıkrası ile benzer bir şekilde, mahkemece İİK m. 292 uyarınca karar verilmeden önce borçlu ve varsa konkordato talep eden alacaklı ve alacaklılar kurulunun her hâlükârda, diğer alacaklıların ise gerekli görülmesi halinde duruşmaya davet edilecekleri belirtilmektedir.

İİK m. 292, prosedürün devamı hususunda hukuken bir temel kalmadığı durumlara ilişkin olarak düzenlenmiş bir hüküm olup<sup>200</sup>, Hükümet gerekçesinde, söz konusu hükmün İsv. İİK m. 296b hükmünden esinlenilerek düzenlendiği hususuna değinilmiştir. Ancak İsviçre'de cari olan sert sistemden de uzaklaşmıştır. Şöyle ki, İsv. İİK hükümlerinde konkordato kesin mühletinin kaldırılması ile birlikte hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun iflâsa tabi kişilerden olup olmadığına bakılmaksızın, borçlunun iflâsına karar verilebilmekte iken İİK m. 292'de iflâs ancak iflâsa tabi kişiler için ve f. 1'de sayılı iflâs sebeplerinden birinin gerçekleşmesi ile söz konusu olmaktadır. İİK m. 292 hükmünün uygulanmasında iflâsa tabi olmayan kişiler için konkordato kesin mühletinin kaldırılması ile birlikte herhangi bir iflâs

<sup>197</sup> BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 190.

<sup>198</sup> Detaylı bilgi için Bkz. aşağı. İkinci Bölüm, III, A, 1.

<sup>199</sup> Fıkarda yer alan “*ya da borçlunun alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket ettiği anlaşılıyorsa*” ibaresi, 7155 sayılı Kanun m. 16 ile fıkraya eklenmiştir.

<sup>200</sup> BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 192.

kararı verilmemekte ancak konkordato talebinin reddine karar verilmektedir<sup>201</sup>. İsv. İİK m. 296b hükmünün yanı sıra Türk hukukunda cari olan İİK m. 292 hükmünün yerinde olduğu kanaatindeyiz. Zira iflâsa tabi olmayan kişiler hakkında verilen konkordato mühletinin kaldırılması kararı ile birlikte, bu kişilerin iflâslarına karar verilmesi, gerçekten kurumdan fayda sağlama ihtimali bulunan kişilerin hiç denemeksizin, prosedüre başvurudan imtina etmelerine sebep olabilecektir.

Borçlunun malvarlığında iyileşme olması ihtimaline binaen kesin mühletin sonuna kadar beklenmesi de gerekmemektedir. Bu noktada alacaklıların zararının giderek artması söz konusu ise, kesin mühletin kaldırılmasının hakkaniyet gereği gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Zira borçluya lehine verilen kesin mühlet kararı alacaklıların alacakları için ayrılan aktifi kesinlikle azaltmamalıdır<sup>202</sup>.

Konkordato projesinin tasdik olmayacağına oldukça açık olduğu durumlarda da kesin mühletin ivedilikle kaldırılması uygun olacaktır. Örneğin, alacak tutarı oldukça yüksek alacaklı veya alacaklılar tarafından, anlaşmanın sağlanmayacağı açıkça belirtiliyorsa, sonunda tasdik olunmayacak bir konkordato için mühletin sonuna kadar beklenmesi de doğru olmayacaktır<sup>203</sup>. Zira konkordatonun tasdik hususunda asliye ticaret mahkemesine sunulabilmesi için İİK m. 302 hükmünde belirtilen çoğunluk tarafından projenin kabul edilmesi gerekmektedir. Hal böyle iken, projenin kabulü hususunda oy oranı oldukça yüksek olan bir alacaklı veya alacaklıların prosedürün en başından bu yana gösterdikleri net tavır karşısında durularak, kesin mühletin sonuna kadar kullandırılması alacaklıların elde edilmesini tehlikeye sokmaktan başka hiçbir amaca fayda sağlamayacaktır.

<sup>201</sup> İİK m. 292 Hükümet gerekçesi: “Maddeyle, kesin mühlet içinde konkordato talebinin reddi ile iflâsın açılması düzenlenmektedir. Maddenin kaleme alınmasında İsviçre İcra ve İflas Kanununun 296/b maddesinden yararlanılmıştır. Ancak, burada İsviçre sistemi (m. 294, fıkra 3 ve m. 296/a) aşırı sert bulunarak bu sistemden farklı olarak iflâs kararının verilebilmesi iflâsa tabi şahıslar ile sınırlandırılmakta, ayrıca maddede sayılan iflâs sebeplerinden birinin gerçekleşmesi aranmaktadır. İflâsa tabi olmayan borçlu bakımından ise mahkeme sadece kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine re’sen karar verebilecektir. Maddenin birinci fıkrasının (b) bendindeki “başarıya ulaşma” ibaresi ile kastedilen haller iyileşmenin veya konkordatonun tasdikinin hiç mümkün olmadığı hallerdir. Aynı fıkranın (d) bendi uyarınca mahkeme, borca batık olduğu halde konkordato talebinden feragat eden sermaye şirketi veya kooperatifin borca batıklık nedeniyle iflâsına karar verecektir”; İİK m. 292 hükmünde mahkeme tarafından mühletin kaldırılması ve konkordato talebinin reddi ile re’sen borçlunun iflâsına karar verileceği düzenlenmekteyken, İsv. İİK m. 296b’de sadece borçlu hakkında iflâs kararı verileceği düzenlenmektedir (KAPLAN, s. 33).

<sup>202</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 66.

<sup>203</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 67; Alacak miktarı yüksek alacaklıların ciddi itirazlarının bulunduğu durumlarda reddi muhtemel konkordatoya ilişkin mühlet uzatımının da isabetsiz olduğuna ilişkin görüş için Bkz. BELGESAY, Şerh, s. 277.

Konkordato kesin mühletinin kaldırılıp kaldırılmaması hususu konkordato komiseri ve mahkemece değerlendirilirken, borçlu tarafından ön projede belirtilen ve sağlanması muhtemel kaynak ve ekonomik kazanımların ne aşamada olduğunun, herhangi bir gelişme olup olmadığının da takip edilmesi gerekmektedir. Borçlu tarafından ihtiyaç duyulduğu iddia edilen kaynaklara borçlunun ulaşamayacağı kuvvetle muhtemelse, kesin mühlet süresinin sonuna kadar beklemek veya süre sonunda uzatım talebine istinaden uzatım kararı vermek uygun değildir. Mahkeme borçlunun yanı sıra alacaklıların da menfaatlerine olacak şekilde kararlar vermeli, prosedürden fayda sağlanmasına yardımcı olmalıdır<sup>204</sup>. Zira hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun konkordato projesini hayata geçiremeyeceği aşikâr durumdayken mühleti sonuna kadar kullanması alacaklılar menfaatleri hilafına bir durumun cari olmasına sebebiyet verecektir. Hal böyle iken, konkordato komiseri ve mahkemenin prosedürü özellikle tasdik hususunda değerlendirmesi gerekmektedir. Konkordato mühleti yukarıda da belirtildiği üzere borçlu ile alacaklıların anlaşmalarının sağlanması hususunda işletilmekte olan bir kurumdur. Bu nedenle prosedürün tamamlanma ihtimalinin oldukça düşük olduğu durumlarda, alacaklıların da menfaatlerine olacak şekilde değerlendirme yapılarak bir karar verilmesi önem arz etmektedir.

Konkordato mühletinin kaldırılması hususunda alacaklıların talepte bulunmasının mümkün olup olmadığına ilişkin yasada herhangi bir açık hüküm bulunmamaktadır. Bu kapsamda değerlendirildiğinde konkordato mühletinin kaldırılmasına ilişkin talebin esasen konkordato komiseri tarafından mahkemeye sunulacak rapor ile gerçekleştirileceği belirtilebilir. Alacaklıların direkt olarak mahkemeden hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu hakkında verilen mühletin kaldırılması hususunda yukarıda belirtilen kanun hükümleri çerçevesinde talep hakları söz konusu olmamakla birlikte, alacaklıların bu hususta konkordato komiserini yönlendirmeleri, konkordato komiserini mahkemeye yasadaki aykırılıkların cari olduğu ve mühletin kaldırılmasını gerektiren sebeplerin gerçekleştiği hususunda rapor sunmaya tahrik etmeleri olanaklıdır. Bununla birlikte konkordato komiseri tarafından, alacaklıların bu husustaki taleplerine istinaden herhangi bir işlem gerçekleştirilmediği durumlarda

---

<sup>204</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 64 – 66.

alacaklıların şikâyet prosedürünü işletmeleri mümkün olabilir<sup>205</sup>. Alacaklılar ayrıca konkordatoya muvafakat etmemek suretiyle de haklarını koruyabilirler<sup>206</sup>.

#### IV. Konkordato Mühleti Aşamasında Kanun Yolları

Geçici mühlet içerisinde kanun yoluna başvuru hususu İİK m. 287 f. 6'da düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, geçici mühlet talebinin kabulü, geçici komiser görevlendirilmesi, geçici mühletin uzatılması ve tedbirlere ilişkin mahkeme tarafından verilen kararlara karşı kanun yoluna başvurulamamaktadır<sup>207</sup>. Bu aşamada kanun yoluna başvuru imkânının alacaklıların menfaatleri hilafına engellenmesinin altında borçlunun hukuki güvenliğinin sağlanması ve mühlet süresini rahat geçirmesi bulunmaktadır. Zira borçluya mali durumunu iyileştirebilmesi amacıyla alacaklıları ile anlaşma sağlaması hususunda verilen geçici mühlet, alacaklıların kanun yoluna başvurularını ile sekteye uğrayabilirdi. Yasa koyucu bu ihtimali bertaraf etmek amacı ve süreci hızlandırmak amacıyla yerinde bir düzenleme gerçekleştirmiştir<sup>208</sup>.

Yasada geçici mühlet kararı verilmesi ve bu kararın ferisi niteliğindeki kararlar bakımından kanun yolunu kapatılmakla birlikte, borçlu tarafından gerçekleştirilen geçici mühlet talebi ile geçici mühletin uzatımı taleplerinin reddine dair kararlara karşı istinaf kanun yoluna başvuru olanaklıdır. Zira mahkeme tarafından verilen nihai kararlara karşı aksine bir düzenleme bulunmadıkça kanun yolu açıktır<sup>209</sup>.

Konkordato komiseri ve alacaklılar kurulu ile bunların görevlerine ilişkin olan İİK m. 290 f. 5 uyarınca konkordato komiserinin işlemlerine ilişkin asliye ticaret mahkemesi

<sup>205</sup> POSTACIOĞLU, s. 66.

<sup>206</sup> ERİŞ, s. 824.

<sup>207</sup> Benzer durum İsv. İİK m.293d hükmünde de söz konusudur. Söz konusu hüküm uyarınca geçici erteleme kararı ile geçici erteleme komiserinin atanmasına karşı iptal davası açılmamaktadır (KAPLAN, s. 27); İsv. İİK'nun değişiklik gerekçesinde geçici mühlet kararna karşı kanun yoluna başvurunun söz konusu olmaması sebebiyle geçici mühletten süper geçici hukuki koruma şeklinde bahsedilmiştir (BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 148); İİK m. 287 hükmü uyarınca, ihtiyati tedbirlere ilişkin ara kararlara karşı istinaf yolunun kapalı olduğuna ilişkin güncel bir istinaf mahkemesi kararı da bulunmaktadır: “Konkordato talebine ilişkin davada, ara kararın istinafi söz konusu olup İİK 287. maddesine göre ihtiyati tedbirlere ilişkin ara kararların istinaf yolu kapalı olduğundan istinafa konu kararında ihtiyati tedbir talebi, hakkında verilmiş bir karar olduğu anlaşılmasıyla, HMK 352. maddesi gereğince istinaf talebinin usûlden reddine dair aşağıdaki hükmün kurulması gerekmiştir...” İzm. BAM., 17. HD, 18.01.2019 T., 2437/162 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).

<sup>208</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 29.

<sup>209</sup> ÖZEKES, Muhammet, Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2017, C. III, s. 2169; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 29; KURU, Baki, Hukuk Muhakemeleri Usûlü, Cilt 3, 6. Baskı, İstanbul 2001, s. 3004 – 3005.

nezdinde gerçekleştirilen şikâyet akabinde çıkan karara karşı da kanun yoluna gidilememektedir. Bunun yanı sıra yine İİK m. 290 f. 8 hükmü uyarınca alacaklılar kurulu tarafından komiserin değiştirilmesi hususundaki talebe istinaden verilen karara karşı da kanun yolu kapalıdır. Zira her iki fıkra da asliye ticaret mahkemesi tarafından talebe istinaden kesin karar verileceği belirtilmektedir.

Kesin mühlete karşı kanun yolları İİK m. 293'de düzenlenmektedir. Söz konusu hükmün birinci fıkrasına göre, kesin mühlet talebinin kabulü ile mühletin kaldırılması talebinin reddine ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamamaktadır. Alacaklı aleyhine olan bu durum sebebi ile, geçici ve kesin mühlet süresince *-hatalı dahi verilse-* verilen kararların herhangi bir denetime tabi tutulamaması sonucu doğmaktadır. Borçlunun yanı sıra alacaklılarında menfaatlerinin gözetilmesini gerektiren bir kurum olan konkordatoda; bu hüküm ile, menfaat dengesi borçlu lehine ciddi oranda bozulmaktadır. Söz konusu kararların istinafa kabil olmaması, borçluya, herhangi bir üst denetim mekanizması olmaksızın mühlet süresinin sonuna kadar mühletin sonuçlarından faydalanma olanağı sağlamaktadır. Zira geçici mühlet ile birlikte borçlu lehine cari olan takip yasağı, kesin mühletin verilmesi ile bir yıl daha söz konusu olacaktır. Kesin mühletin uzatılmasına ilişkin bir karar verilmesi durumunda da borçlu, altı aylık bir süre daha verilen karar herhangi bir denetime tabi olmaksızın kesin mühletin hukuki sonuçlarından faydalanabilecektir<sup>210</sup>. Ayrıca alacaklıların kesin mühletin uzatılmasına ilişkin olarak verilen karara karşı kanun yoluna gidip gidemeyecekleri hususunda yasada herhangi bir açıklık bulunmamaktadır. Ancak süreçten direkt etkilendikleri oldukça açık olan alacaklıların söz konusu uzatım kararına itiraz edebilmeleri hakkaniyet gereğidir. Kaldı ki geçici mühletin uzatılmasına ilişkin kararlara karşı kanun yolunun kapalı olduğu İİK m. 287 f. 6'da açıkça düzenlenmişken, kesin mühletin uzatılmasına ilişkin kararlara karşı kanun yolunun açık mı yoksa kapalı mı olduğuna dair herhangi bir hükmün bulunmaması, başvurunun önünde herhangi bir engel bulunmadığına işaret etmektedir<sup>211</sup>.

---

<sup>210</sup> Doktrinde bu durumun hakkaniyete aykırı olduğu belirtilmektedir. Ayrıca İsv. İİK m. 295c f. 1 hükmü uyarınca kesin mühlet talebinin kabulü ile kesin mühletin uzatılmasına ilişkin kararlara karşı itiraz kanun yolu mevcuttur (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 58 – 59; SARISÖZEN, s. 164).

<sup>211</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 59-63; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 455; SARISÖZEN, s. 166.

İİK m. 293 f. 2’de kesin mühletin reddi kararına karşı kanun yolu düzenlenmektedir. Mahkemece kesin mühletin reddine ilişkin karar verilmiş ancak borçlu hakkında iflâsın açılmasına karar verilmemişse, on günlük süre içerisinde istinaf kanun yoluna başvuru gerçekleştirilebilmektedir. İstinaf kanun yolu bu durumda başvuru gerçekleştirilebilecek tek kanun yoludur.

İİK m. 293 f. 3’de mahkemenin veya bölge adliye mahkemesinin konkordato talebinin reddiyle birlikte borçlunun iflâsına da karar verdiği hallerde İİK m. 164<sup>212</sup> hükmü uygulanmaktadır.

Netice itibarıyla, konkordato mühleti akabinde iflâs ile sonuçlanmayan kararlar açısından kanun yolu istinaf kanun yolu aşamasında sona erdiğinden bahsetmek mümkündür. Bunun yanı sıra konkordato mühleti akabinde iflâsın cari olduğu durumlarda, temyiz yoluna başvuru da olanaklıdır<sup>213</sup>. Bu hususta şu çıkarımın gerçekleştirilmesi de mümkündür. Konkordato talebinde bulunan borçlunun iflâsa tabi olmadığı durumlarda kanun yolu olarak sadece istinafa başvuru olanaklı iken, borçlunun iflâsa tabi olduğu durumlarda istinaf akabinde temyiz yoluna da başvuru gerçekleştirilmesi olanaklıdır<sup>214</sup>.

Yukarıda izah edilen tüm hususlar ile yasa koyucunun iradesi dikkate alındığında sistemin hızlı işlemesi, sekteye uğramadan sürecin tamamlanması amaçlanarak kanun yolları bakımından sistemin oldukça borçlu lehine düzenlendiği kanaatindeyiz.

---

<sup>212</sup> İİK m. 164: “Ticaret mahkemesince verilen nihaî kararlar, 160 ıncı maddenin son fıkrasına göre alınan masraftan karşılanmak suretiyle mahkemece re’sen taraflara tebliğ olunur. Bu kadarlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı da tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeler, Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır. İflâs kararına karşı kanun yoluna başvurulması, iflâsın ilânına ve masanın teşkiline mâni değildir. Yalnız ikinci alacaklılar toplantısı, iflâs kararı kesinleşmedikçe yapılamaz. Bölge adliye mahkemesince iflâs kararı kaldırılırsa, borçlunun malları üzerindeki tedbirler devam eder. Şu kadar ki, ticaret mahkemesi davanın seyrine göre bu tedbirleri değiştirmeye veya kaldırmaya yetkilidir”.

<sup>213</sup> İİK m. 293 Hükümet gerekçesi: “Konkordato hakkındaki kapsamlı kanun yolu denetimi konkordatonun tasdiki aşamasında kabul edilmekte; mühlet aşamasında kanun yolu denetimi sınırlandırılmaktadır. 287 nci maddenin son fıkrası hükmüne göre geçici mühlet talebinin kabulü, geçici komiser görevlendirilmesi, geçici mühletin uzatılması ve tedbirlere ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamayacağı gibi, 293 üncü maddeye göre de kesin mühlet talebinin kabulü ile kesin mühlet kaldırılması talebinin reddine ilişkin kararlara karşı da kanun yoluna başvurulamayacaktır. Kesin mühlet talebinin reddi kararlarına karşı ise kural olarak sadece istinaf yolu öngörülmüştür. İstisna olarak mahkemenin veya bölge adliye mahkemesinin konkordato talebinin reddiyle birlikte borçlunun iflâsına da karar verdiği hallerde bu kararlara karşı hem istinaf hem de temyiz kanun yollarına başvurulabilmesini öngören 164 üncü madde hükmü uygulanacaktır”.

<sup>214</sup> BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Özbek – Konkordato Şerhi, s. 200; SARISÖZEN, s. 165.

Doktrinde, alacaklı ile borçlu arasındaki menfaat dengesinin yeniden sağlanması amacıyla kanun yollarına ilişkin söz konusu hükümlerde değişikliğe gidilmesinin önem arz ettiği belirtilmekle birlikte<sup>215</sup>, kanaatimiz mevcut kanun hükümlerinin prosedüre katkı sağlayacağı ve bu şekilde kalmasının uygun olduğuna ilişkindir. Zira herkesin malumu olduğu üzere ülkemizde kanun yolu denetimi özellikle zamansal açıdan sürecin oldukça uzamasına sebebiyet vermektedir. Bu kapsamda alacaklılar tarafından prosedüre ilişkin gerçekleştirilen kanun yolu talepleri gerçekten de süreci sekteye uğratabilecek, anlaşma zemininden uzaklaşılmasına da neden olabilecektir. Hâl böyle iken, mevcut sistemde alacaklıların borçlu ile uzlaşma hususunda masaya oturması ve karşılıklı müzakerelerin gerçekleştirilmesi daha mümkün olacaktır.



---

<sup>215</sup> SARISÖZEN, s. 166.

## İKİNCİ BÖLÜM

### KESİN MÜHLET AŞAMASINDAKİ KURUMLAR VE KESİN MÜHLETİN HUKUKİ SONUÇLARI

#### I. Genel Olarak

Yukarıda da belirtildiği üzere, görevli ve yetkili asliye ticaret mahkemesi tarafından, İİK m. 287 hükmü uyarınca tarafından verilen geçici mühlet süresi içerisinde ve geçici komiser tarafından kendisine tevdi edilen rapora istinaden İİK m. 289 uyarınca borçlu hakkında kesin mühlet verilmesine ilişkin karar verebilmektedir. Borçlu hakkında verilen geçici mühlet ile birlikte birtakım sonuçlar söz konusu olmaktadır. İİK m. 288 f. 1 hükmünde geçici mühletın kesin mühletın hukuki sonuçlarını doğuracağı düzenlenmektedir. Yasada söz konusu hükme değinilirken kıyasen gibi bir ibareye de yer verilmemiştir. Bu kapsamda geçici mühlete ilişkin hukuki sonuçlar değerlendirilirken kesin mühletın hukuki sonuçlarının tamamının direkt geçici mühlet bakımından da söz konusu olduğunu belirtmek mümkündür. Bu hususta sadece iki farktan bahsetmek mümkündür. Bunlardan biri İİK m. 289 f. 4 uyarınca alacaklılar kurulunun kesin mühlet kararıyla birlikte oluşturulması ile İİK m. 299 ve m. 301 hükümleri uyarınca alacaklıların alacaklarını bildirmeye davet edilmesi ve alacaklılar toplantısının gerçekleştirilmesi hususlarıdır<sup>216</sup>. Bu hususlar dışında kesin mühletın hukuki sonuçlarının tamamı geçici mühlet için de cari olduğundan, çalışmamızda geçici mühletın hukuki sonuçlarına ayrıca yer verilmemiş olup, aşağıda öncelikle kesin mühlet aşamasındaki önemli kurumlar olan konkordato komiserliği ve alacaklılar kurulu, sonrasında ise kesin mühletın hukuki sonuçları detaylıca anlatılmaya gayret edilecektir.

#### II. Konkordatoda Kesin Mühlet Aşamasındaki Kurumlar

##### A. Konkordato Komiserinin Atanması

İİK m. 287 f. 3 hükmü uyarınca mahkeme tarafından borçluya ilişkin olarak geçici mühlete karar verilmesi durumunda, bir geçici komiser de görevlendirilmektedir<sup>217</sup>.

<sup>216</sup> BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Öztekte – Konkordato Şerhi, s. 159.

<sup>217</sup> 7101 sayılı Kanun değışikliğinden önceki dönemde doktrinde, kanunda yasaklanan tasarruflar haricindeki diğerk tasarrufların geçerli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi ve denetlenebilmesi veya

Prosedüre atanan bu geçici komiserin hangi amaçla prosedüre atandığı da yine fıkra da belirtilmektedir. Söz konusu fıkra uyarınca geçici komiser, prosedürün başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi hususunda prosedüre atanmış olup, bu hususa fıkra ya ilişkin Hükümet gerekçesinde de değinilmiştir<sup>218</sup>. Esasen konkordato komiserinin konkordato prosedürünün içinde yer alması geçici mühlet kararı ile birlikte söz konusu olmaktadır. Fıkranın devamında alacaklı sayısı ve alacak miktarı dikkate alınarak gerektiğinde üç komiser görevlendirilebileceği de belirtilmektedir. Ayrıca geçici komiser bakımından da konkordato komiseri ile konkordato komiserinin görevlerinin düzenlendiği İİK m. 290 hükmünün kıyasen uygulanacağı da hüküm altına alınmıştır. Bu hususların yanı sıra belirtmek gerekir ki prosedüre komiser atanması, basit yargılama usûlü çerçevesinde verilmiş bir çekişmesiz yargı kararıdır<sup>219</sup>.

Konkordato komiserinin atanmasına ilişkin mahkemece verilen kararın hukuki niteliği doktrinde tartışmalıdır. Bu kapsamda mahkemece verilen atama kararının idari bir işlem mi yoksa yargısal bir işlem mi olduğu üzerinde durulmuştur. İdari işlem, idare tarafından kamu gücü kullanılarak, idarenin idare işlevine ilişkin olarak yapılan tek yanlı irade açıklamalarıdır<sup>220</sup>. Yargısal işlem ise, doktrinde, şekli ve

---

hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun işletme üzerindeki tasarruf yetkisinin tamamen kaldırılarak bu yetkiyi devralacak bir geçici komiser atanması gerektiği yönünde görüş bildirilmiştir (TANRIVER, Problemler, s. 256; Türk hukukunda geçici mühlet kararı ile birlikte geçici komiser görevlendirilmesi zorunluluk arz etmektedir. Buna karşı İsv. İİK m. 293b f. 2 hükmünde haklı gösteren sebeplerin mevcudiyeti halinde, komiser atanmasından vazgeçilebileceği düzenlenmektedir (KAPLAN, s. 25; BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 155); Doktrinde Pekcanitez / Erdönmez, Türk hukukundaki düzenlemenin yerinde olduğuna ilişkin görüşte olmakla birlikte, İsv. İİK m. 293b f. 2’deki düzenlemenin İsviçre doktrininde de eleştiriye konu edildiğini, zira geçici mühlet içerisinde sürekli borç ilişkilerinin feshi ve konusu para olmayan alacakların paraya çevrilmesi gibi mühlete ilişkin bazı sonuçlar bakımından komiserin onayının gerekmede ve komiser onayı alınmaksızın yapılan işlemlerden kaynaklı borçları konkordatoya tabi olduğunu, bu durumun da borçlunun kredi potansiyelini zarara uğrattığını belirtmektedir (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 35 – 36).

<sup>218</sup> İİK m. 287 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: “Geçici konkordato mühleti kurumunun ihdasıyla daha ayrıntılı bir düzenleme yapılmaktadır. Geçici konkordato mühleti ile birlikte mahkemenin borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirlere karar vereceği ve konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla bir geçici konkordato komiseri atayacağı hükme bağlanmaktadır” ; İsviçre hukukunda da geçici komiserin; hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun malvarlığı durumu, kazanç ile gelirlerinin değerlendirilmesi ve tüm bu bilgiler ışığında iyileşme ihtimalinin bulunup bulunmadığının tespiti hususunda görüş ve rapor hazırlamakla görevlendirilmesi gerektiği belirtilmektedir (KAPLAN, s. 23).

<sup>219</sup> TANRIVER, s. 103; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 70; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 463.

<sup>220</sup> SEÇKİN, Sinan / ÜSTÜN, Gül, “İdari İşlemler Takdir Yetkisi ve Gerekçe İlkesi”, MÜHFAD, S. 21 / 2016, s. 510; İdari işlemin unsurları ile ilgili detaylı bilgi için Bkz. GÖZLER, Kemal, İdare Hukuku, C. 2, 2. Baskı, Bursa 2009, s. 743 vd.

maddi anlamda olmak üzere iki şekilde tanımlanmakta ve maddi anlamda gerçekleştirilen tanımın isabetli olduğu kabul edilmektedir. Bu kapsamda yargısal işlem, bağımsız ve tarafsız bir yargı organınca verilen ve yargısal usûller çerçevesinde soyut hukuk normunun somut bir olaya uygulanarak gerçekleştirilen işlemlere denilmektedir. Konkordato komiserinin atanmasına ilişkin karar veren asliye ticaret mahkemesinin bağımsız bir yargı organı olduğu aşikâr olup, bu atama işlemi de soyut hukuk normu olan icra ve iflâs kanununun somut bir konkordato prosedürüne uygulanması şekline gerçekleştirilmektedir. Bu nedenler ile konkordato komiserine ilişkin atama kararının hukuki nitelik itibarıyla yargısal bir işlem olduğu sonucuna varılmaktadır<sup>221</sup>.

İİK m. 287 f. 3 hükmünde bahsi geçen alacak ve alacaklı sayısının dikkate alınarak gerektiği durumlarda üç komiser atanabilmesi hususu ayrıca önem arz etmektedir<sup>222</sup>. Alacak veya alacaklı sayısının fazla olduğu durumlarda üç komiser görevlendirilebilmesine ilişkin olarak gerçekleştirilen düzenleme ile yasa koyucu üçten fazla komiserin prosedürde bulunmasını özellikle istememiştir. Bunun yanı sıra da karar nisabında eşitliğin söz konusu olmaması ve karar alınabilmesi amacıyla iki komiser atanmasını da engellemiştir<sup>223</sup>. Kanaatimizce kompleks prosedürler bakımından gerektiğinde üç komiser görevlendirilmesi oldukça yerinde bir düzenlemedir. Zira alacağın ve özellikle alacaklı sayısının fazla olması prosedüre ilişkin olarak tamamlanması gereken işlemleri fazlalaştırmakta ve prosedür içerisindeki işlemlerin bir komiser tarafından yapılmasını olanaksız kılmaktadır<sup>224</sup>. Ayrıca birden fazla komiserin atanmasının gerçekleştirildiği durumlarda mahkeme, konkordato komiserleri arasında görev ve yetki alanına ilişkin bir belirleme de

---

<sup>221</sup> **TANRIVER**, s. 100 – 104; Tanrıver ayrıca, konkordato komiseri atanmasına ilişkin kararın nitelik itibarıyla çekişmesiz yargı işi olduğunu bu nedenle de atama kararının idari bir işlem olarak değerlendirilemeyeceğini belirtmektedir (**TANRIVER**, s. 103).

<sup>222</sup> Eski kanun döneminde doktrinde borçlu hakkında verilen mühlet kararı ile birlikte en fazla kaç adet konkordato komiseri atanacağı hususu tartışılmaktaydı. Doktrinde bir kısım yazarlar yine kompleks prosedürler bakımından birden çok komiserin atanabileceği hususunda görüş bildirmekteydiler. Ancak yine bu dönemde, Kuru ve Buruloğlu / Reyna, yasa metninde bir komiser atanır ibaresinin geçmesi sebebiyle birden fazla konkordato komiserinin tayin edilemeyeceği görüşünü savunmaktaydılar (**KURU**, İflas ve Konkordato, s. 438; **BURULOĞLU / REYNA**, s. 24); Yılmaz da eski yasa dönemindeki İİK m. 287 f. 2 hükmü uyarınca bir kişinin komiser olarak seçilebileceğini ancak, kapsamlı prosedürlerde birden fazla kişinin de komiser olarak atanabilmesinin mümkün olmasının gerekliliğini belirtmekteydi (**YILMAZ**, Düşünceler, s. 734); Söz konusu gereklilik daha önce Tanrıver tarafından da belirtilmiştir (**TANRIVER**, s. 96).

<sup>223</sup> **BUDAK / TUNÇ YÜCEL**, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 154.

<sup>224</sup> **PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ**, s. 36.

gerçekleştirmelidir<sup>225</sup>. İİK m. 287 f. 3'e ilişkin Hükümet gerekçesinde maliyetin arttırılmaması amacıyla kural olarak bir geçici komiserin görevlendirilmesinin esas olduğu ancak yasadaki durumlar söz konusu ise üç geçici komiserin görevlendirilebileceği belirtilmektedir<sup>226</sup>. Maliyete ilişkin olarak şu hususu da vurgulamak gerekmektedir. Doktrinde, gerçekten ihtiyacın söz konusu olmadığı her prosedür bakımından üç komiser atandığı durumlarda gerçekten prosedüre ilişkin masrafların artacağı ve alacaklılara düşecek payın ise azalacağı belirtilmekte ise de, bununla birlikte, prosedür nitelik itibarıyla gerçekten üç komisere ihtiyaç duyulan bir prosedür ise ancak borçlu ekonomik anlamda üç komiserin ücretlerini dahi karşılayamayacak durumdaysa prosedüre geçici komiser atanmanın yersiz olduğu, borçlu tarafından gerçekleştirilen başvurunun ise tamamen reddinin gerektiği belirtilmektedir<sup>227</sup>.

Kesin mühlet aşamasında komiserin atanması ile ilgili düzenleme İİK m. 289 f. 3'de düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, mahkeme tarafından borçlu hakkında verilen kesin mühlet kararı ile birlikte yeni bir görevlendirme yapılmasını gerektiren bir durumun söz konusu olmaması halinde geçici komiser veya komiserlerin görevlerine devam etmesine karar verilecek ve dosya komisere teslim edilecektir. Geçici mühlet kararı ile birlikte prosedüre atanan geçici komiser veya komiserlerin görevlerine devam etmesi hususu gerçekten de isabetli bir düzenlemedir. Zira geçici mühlet süresi boyunca görevlerini icra ederken bir takım bilgi ve belgelere aşına olan geçici komiser veya komiserlerin, kesin mühlet aşamasında da görevlerine devam ettirilmesi söz konusu bilgi ve tecrübelerinden faydalanılmasını sağlamaktadır<sup>228</sup>.

7155 sayılı Kanun m. 15 f. son ile değişik İİK m. 290 f. 5 hükmü uyarınca konkordato komiserleri, asliye ticaret mahkemesi tarafından bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan komiser listesinden seçilmektedirler. Söz konusu listeye kayıt için de Adalet Bakanlığı tarafından yetki verilmiş kurumlardan alınacak

---

<sup>225</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 463; YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 529.

<sup>226</sup> İİK m. 287 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: "Konkordato prosedürünün maliyeti arttırmamak için kural, sadece bir geçici komiserin görevlendirilmesi ise de, özellikle alacaklı sayısı ve alacak miktarı gerektiriyorsa, üç kişinin geçici konkordato komiseri olarak görevlendirilebilmesine imkân tanınmaktadır".

<sup>227</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 36.

<sup>228</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 70; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 463.

eğitimin tamamlanmış olması gerekmektedir. Ayrıca, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, komiser olarak görevlendirilebilecek, yetkilendirilmiş ve sorumlu denetçi olarak onayı gerçekleştirilmiş bağımsız denetçileri bilirkişilik bölge kuruluna bildirmektedir. Listede ataması gerçekleştirilecek herhangi bir komiserin bulunmaması durumunda liste dışından bir atama gerçekleştirilmekte ve söz konusu durum bilirkişilik bölge kuruluna bildirilmektedir. Yine 7155 sayılı Kanun m. 15 ile değişik İİK m. 290 f. 6 hükmüne göre de konkordato komiserlerinin nitelikleri, eğitimi, eğitim verecek kurumlar ve eğitimden muaf tutulacaklar ile komiserliğe ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle<sup>229</sup> belirlenmektedir<sup>230</sup>.

Yukarıda izah edilen tüm hususların yanı sıra belirtmek gerekir ki, konkordato komiseri olarak prosedüre atanan kişinin görevi kabul gibi bir mecburiyeti bulunmamaktadır. Bu kapsamda konkordato komiserinin görevi, mahkeme tarafından prosedüre atanmak ile değil, atandığı görevi kabul etmesi ile başlamakta olup, komiser tarafından görevden istifa edilmesi, komiserin azli, mahkeme tarafından konkordatonun tasdikinin söz konusu olması durumlarında ise sona ermektedir<sup>231</sup>.

## 1. Konkordato Komiseri Hakkında Genel Bilgiler

Konkordato komiseri, konkordato prosedürünün işletilmesi ve bu prosedür içerisinde borçlu ile alacaklıların ve hatta kamunun menfaatlerini korumak ve dengelemekle görevlendirilmiş; işlev itibarıyla ise mühlet içerisinde borçlunun gerçekleştirdiği işlemleri denetlemekle ve konkordatoyu hazırlayarak tasdik hususunda mahkemeye sunmakla görevli olan bir kamu görevlisidir<sup>232</sup>. Mahkemenin “uzayan kolu” olarak

---

<sup>229</sup> Konkordato komiseri olma koşulları ve fıkrada bahsi geçen Yönetmelik; 02.06.2018 Tarih ve 30439 sayılı RG. ile yayımlanan Konkordato Komiserinin Niteliklerine ve Alacaklılar Kurulunun Zorunlu Olarak Oluşturulmasına Dair Yönetmelik olup, Yönetmelik hususunda detaylı bilgi için Bkz. aşağı. İkinci Bölüm, II, A, 2.

<sup>230</sup> İsviçre hukukunda borçlu ve alacaklılar tarafından prosedüre komiser olarak atanması istenilen kişinin bildirilmesinin önünde bir engel bulunmadığı kabul edilmektedir (**PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ**, s. 37); Ancak, borçlunun ve alacaklıların komiserin belirlenmesine ilişkin gerçekleştirdiği önerilerin mahkeme nezdinde herhangi bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır (**TANRIVER**, s. 97, s. 103); Zira konkordato komiseri olarak atanacak kişinin belirlenmesi ve atanması hususunda tüm yetki mahkemededir (**BERKİN**, Konkordato, s. 57).

<sup>231</sup> **PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES**, Ders Kitabı, s. 463.

<sup>232</sup> **TANRIVER**, s. 26, s. 136 – 137; **POSTACIOĞLU**, s. 68; **PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ**, s. 69; **ÖNEN**, s. 84; **BUDAK / TUNÇ YÜCEL**, Özet – Konkordato Şerhi, s. 178.

da nitelendirilen komiser, borçlu ve alacaklılar arasındaki temasın kurulması bakımından oldukça önemli bir göreve sahip olup, prosedür işletilirken borçlunun işçileri ve resmi makamlar için de ulaşılabilir bir muhatap konumundadır<sup>233</sup>.

Yasada öngörülen adi konkordato prosedürünün tamamı dikkate alındığında, prosedürün tamamının objektif ve tarafsız bir biçimde işletilmesi için; borçlu ve alacaklıların menfaatlerinin dengeli ve adil bir şekilde korunabilmesi için, sistem içerisinde borçlu ve alacaklılar haricinde; yabancı resmi bir görevliye ihtiyaç bulunmaktadır. Yasa ile bu ihtiyacın karşılanması amacı ile konkordato komiserliği kurumu düzenlenmiştir. Bu kurum, prosedürün işletilmesine ilişkin önemli görevlerin yanı sıra prosedürün asıl amacı olan konkordatonun tasdiki hususuna da hizmet etmektedir. Zira konkordato komiseri, prosedür içerisinde borçlu ve alacaklıların arasında anlaşma zemini sağlanmakta, menfaatleri zıt bu iki tarafın bir araya gelmesinde oldukça önemli rol oynamaktadır<sup>234</sup>.

Doktrinde konkordato komiserinin hukuki niteliğine ilişkin olarak birçok görüş bulunmaktadır. Bunlar konkordato komiserinin borçlunun veya alacaklıların temsilcisi olduğu<sup>235</sup>, mahkemenin vekili olduğu<sup>236</sup>, hem kamu görevine benzer bir

---

<sup>233</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 73; BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 178; Ayrıca Konkordato komiseri mahkeme içi konkordatoda söz konusu olan bir görevlidir. Yukarıda da izah edildiği üzere mahkeme dışı konkordatonun, herhangi bir resmi makamın katılımı söz konusu olmaksızın borçlu ile alacaklıların yaptığı özel hukuk sözleşmesi olduğu dikkate alındığında, mahkeme dışı konkordatoda komiser görevlendirilmeyeceği açıktır. Ayrıca yine yukarıda izah edilmiş, müflisin talebi üzerine cari olan iflâs içi konkordatoda da konkordato komiserinin herhangi bir işlevi söz konusu olmayacaktır. Zira komiserin icra edeceği tüm görevler iflâs içi konkordatoda iflâs idaresi tarafından gerçekleştirilecektir (TANRIVER, s. 26 – 27); Mahkeme dışı konkordato ile ilgili detaylı bilgi için Bkz. yuk. Birinci Bölüm, I, A, 2; İflas içi konkordato ile ilgili detaylı bilgi için Bkz. yuk. Birinci Bölüm, I, A, 2.

<sup>234</sup> TANRIVER, s. 27 – 28.

<sup>235</sup> Konkordato komiserinin borçlunun veya alacaklıların temsilcisi olduğuna dair görüş konkordato komiserini özel hukuk kurum ve kavramları çerçevesinde açıklamaya çalışmakta ve bu görüş icra iflâs hukukunun özel hukukun bir parçası olmasından kaynaklanmaktadır. Ancak bu görüş, kurumda taraflardan ziyade konkordato komiserinin üstlendiği görev esas alınarak hukuki niteliğin belirlenmesi ve komiserin görev itibarıyla tarafsız olması gerektiği düşüncesiyle isabetli bir şekilde eleştirilmektedir (TANRIVER, s. 109 – 113); Buruloğlu / Reyna da konkordato komiserinin borçlunun vekili veya mümessili olmadığını, alacaklıların da temsilciliğini gerçekleştiremeyeceğini belirtmektedir. Bu hususta da konkordato komiserinin bağımsızlığına değinerek, komiserin alacaklılar ile borçlu arasında nizamın sağlanması hususunda bir görev ifa ettiğini belirtmiştir (BURULOĞLU / REYNA, s. 39).

<sup>236</sup> Konkordato komiserinin mahkemenin vekili olduğuna dair görüş, konkordato komiserini borçlu veya alacaklıların değil, prosedüre atamasını gerçekleştiren mahkemenin vekili olarak nitelendirmekte, bu kapsamda da mahkeme ile komiser arasındaki ilişkiye TBK'daki vekalet hükümlerinin kıyasen uygulanması gerekmektedir. Ancak bu görüş, vekaletin her şeyden önce bir sözleşme olması, vekil olsa idi komiser tarafından görevinin icrasının kısmen veya tamamen bir başka kişiye bırakılmasının

görev yapan kişi statüsünde hem de borçlunun kanuni temsilciği olduğu<sup>237</sup>, hem kamu görevi yapan hem de münferit durumlarda borçlunun kanuni temsilcisi olduğu<sup>238</sup>, yönetime katılan özel kişi olduğu<sup>239</sup>, devletin resmi bir organı olduğu<sup>240</sup> ve sui generis bir kurum olduğuna<sup>241</sup> ilişkin görüşlerdir. Doktrinde hakim olan görüş konkordato komiserinin prosedür içerisinde kendisine verilen ve yasada belirtilen hususlardaki görevleri icra eden, iki tarafın da menfaatlerini korumakla yükümlü

---

mümkün olacağı ve komiserlik kurumunda böyle bir durumun söz konusu olmaması sebepleriyle eleştirilmektedir (TANRIVER, s. 113 – 115).

<sup>237</sup> Konkordato komiserinin hem kamu görevine benzer bir görev yapan kişi statüsünde hem de borçlunun kanuni temsilcisi durumunda bulunduğu dair görüş, amaç itibarıyla konkordato komiserini bir kamu görevlisi gibi değil ancak ona benzer bir görevli olarak vurgulamak istemektedir. Bu düşüncenin temelinde, konkordato komiserinin atamasının mahkeme tarafından gerçekleştirilmesi, komiserin bu atama ile birlikte devlete karşı bir görev icra etme yükümlülüğüne girmesi ve icra ettikleri görevin kamu yararı da taşıması hususları ile borçlunun mali hususlarının yönetiminin konkordato komiserinde olması bulunmaktadır. Ancak bu görüş, kamu görevine benzer ifadesinin Türk hukuku açısından belirsiz olması ve konkordato komiserine borçlunun ekonomik hususlarda idaresine ilişkin verilen görevin de denetimin kolay ve etkinleştirilmesi amacı ile borçludan çok alacaklıların yararına olması sebepleri ile eleştirilmektedir (TANRIVER, s. 115 – 117).

<sup>238</sup> Konkordato komiserinin hem kamu görevi yapan hem de münferit durumlarda borçlunun kanuni temsilcisi durumunda bulunduğu dair görüş, konkordato komiserinin hem bir kamu görevi icra ettiğini hem de istinai durumlarda borçlunun yasal temsilcisi olduğunu savunmaktadır. Ancak bu görüş, kamu hukukundan kaynaklı kurum ve kavramlar ile özel hukuktan kaynaklı kurum ve kavramlar arasında bağlantı kurularak konkordato komiserinin hukuki niteliğinin belirlenmesinin doğru olmadığı ve prosedür açısından tarafsızlığın önemli ve cari olmasının gerektiği, bu nedenle de komiserin bir temsilci olarak değerlendirilmemesi gerektiği hususları ile eleştirilmektedir (TANRIVER, s. 117 – 118).

<sup>239</sup> Konkordato komiserinin yönetime katılan özel kişi olduğuna ilişkin görüş, konkordato komiserinin özel bir kişi olarak spesifik bir devlet faaliyetine katıldığını savunmaktadır. Bu kapsamda da devletin yürütme gücü tarafından yerine getirilmesi gereken bir görevin hiçbir resmi sığa sahip olmayan konkordato komiseri tarafından özel kişi konumuyla yerine getirildiği belirtilmektedir. Ancak bu görüş, kendi içerisinde tutarsızlıkları barındırması ve anayasal açıdan da bir temele oturtulamaması yönüyle eleştirilmektedir (TANRIVER, s. 118 – 119).

<sup>240</sup> Konkordato komiserinin devletin resmi bir organı olduğuna dair görüş, Türk – İsviçre hukukunda hakim görüş olarak karşımıza çıkan bir görüştür. Bu görüşü savunanlar konkordato komiserinin borçlu ve alacaklıların menfaatlerini eşit bir şekilde koruyan ve bunu gerçekleştirirken de prosedürün yürütülmesini sağlayan bir resmi organ olduğunu ve İİK'daki icra ve iflâs müdürlerine ilişkin hükümlerin konkordato komiserleri bakımından da kıyasen uygulanmasının da bu görüşü desteklediğini belirtmektedirler. Hakim görüş olan bu görüş konkordato komiserinin devletin ayrılmaz bir parçası olmaması, devlet ile konkordato komiseri arasında yakın bir ilişkin bulunmaması ve konkordato komiserinin esasen kendi iradelerini açıklamasının söz konusu olması sebeplerine dayanılarak eleştirilmektedir (TANRIVER, s. 120 – 123).

<sup>241</sup> Konkordato komiserliğinin sui generis bir kurum olduğuna ilişkin görüş, konkordato komiserinin görev ve statü itibarıyla icra ve iflâs müdürlerine benzetilemeyeceği, aynı şekilde iflâs idaresine benzetilmesinin de olanaklı olmadığı düşüncesine dayanmaktadır. Bu görüş çerçevesinde konkordato komiserliği, yasada kendisine yüklenen görevleri yerine getirmekle yükümlü, geçici bir süre için oluşturulmuş sui generis diğeri bir ifade ile kendine özgü bir kurum olarak kabul edilmektedir. Ancak bu görüş, konkordato komiserliğinin sui generis bir kurum olarak kabul edilmesi durumunda, görevi üstlenen kişinin hak ve yükümlülükleri, yetkileri ve sorumlulukları bakımından özel mi yoksa kamu hukuku hükümlerine mi tabi olacağı hususunda belirsizliğin söz konusu olması ve görevi icra eden kişinin sıfatının belirsiz kalacağı hususlarından kaynaklı olarak eleştirilmektedir (TANRIVER, s. 123 – 124); Konkordato komiserinin yasada kendisine verilen görevleri icra eden, şahsına münhasır bir organ olduğuna ve icra memuru veya iflâs idaresine benzetilmemesi gerektiğine ilişkin görüş için Bkz. AKYAZAN, s. 204

devletin resmi bir organı olduğu şeklidir<sup>242</sup>. Tanrıver ise, konkordato komiserinin hukuki niteliğine ilişkin ve hakim görüşten farklı olarak konkordato komiserinin esas itibarıyla zıt menfaatleri haiz borçlu ve alacaklıların ve hatta kamunun müştereken korunması ve uzlaştırılmasına yönelik faaliyetlerinin bulunduğunu, kamu düzeninin sağlanmasına hizmet ettiğini ve en nihayetinde konkordato komiserinin kamu yararına görev icra eden bir kamu görevlisi<sup>243</sup> olduğunu savunmaktadır<sup>244</sup>. Kanaatimiz hakim görüş ile uyumlu olarak, konkordato komiserinin hukuki nitelik itibarıyla hem borçlu hem de alacaklıların menfaatlerini korumakla yükümlü bir resmi organ olduğu şeklidir. Zira mahkeme tarafından prosedüre atanan komiser, gerçekleştirmiş olduğu faaliyetle ilgili olarak resmi bir görev ifa etmektedir. Ayrıca hem borçlu hem de alacaklıların menfaatleri yararına da çalışmakta olan konkordato komiseri, esas itibarıyla tarafsız bir şekilde alacaklı ve borçlu arasındaki menfaat dengesini gözetmektedir. Bunun yanı sıra başarılı bir konkordatonun kamu menfaatine dahi hizmet ettiği düşünülürse komiserin, kamunun menfaatlerini korumak hususunda dahi yükümlü olduğundan bahsetmemiz olanaklıdır.

Konkordato komiserinin sadece konkordato işine ilişkin olarak bir icra organı olduğu, ve bu kapsamda da konkordato komiserlerinin hukuki statü ve işlev bakımından icra ve iflâs müdürlerine benzetildiği göz önüne alındığında, icra ve iflâs müdürlerine ilişkin birtakım hükümlerin konkordato komiserleri bakımından kıyasen uygulanması gerekmektedir<sup>245</sup>. Konkordato komiserleri hakkında kıyasen uygulanacak hükümlere ilişkin olan İİK m. 290 f. 3’de, İcra ve İflas Kanunu’nun “*Tutanaklar*” kenar başlıklı 8. maddesinin<sup>246</sup>, “*İş Görmekten Memnuiyet*” kenar başlıklı 10. maddesinin<sup>247</sup>,

<sup>242</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 69; ERİŞ, s. 805; Kuru, konkordato komiserinin resmi bir icra organı olduğunu belirtirken, bu vasfının sadece atanmış olduğu prosedür bakımından söz konusu olduğunu da belirtmektedir (KURU, İflas ve Konkordato, s. 439); Belgesay da konkordato komiserinin alacaklı veya borçlunun vekili olmadığını, bir memur gibi iki tarafın menfaatleri hususunda uzlaştırıcı bir faaliyet sürdürdüğünü belirtmektedir (BELGESAY, s. 22; BELGESAY, Şerh, s. 277); Belgesay ayrıca, konkordato komiseri ile borçlu arasındaki ilişkinin özel hukuk kaynaklı değil, kamu hukukuna dayalı bir ilişki olduğunu da belirtmektedir (BELGESAY, Şerh, s. 276); Olgaç tarafından da, ne alacaklı ne borçlunun vekili olan konkordato komiserinin resmi bir icra organı olduğu savunulmuştur (OLGAÇ, s. 1951).

<sup>243</sup> Kamu görevlileri ile ilgili detaylı bilgi için Bkz. GÖZLER, Kemal, İdare Hukuku, C. 1, 2. Baskı, Bursa 2009, s. 623 vd.

<sup>244</sup> TANRIVER, s. 124.

<sup>245</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 463 – 464; KURU, İflas ve Konkordato, s. 439; BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 179 – 180.

<sup>246</sup> İİK m. 8: “İcra ve iflâs daireleri yaptıkları muamelelerle kendilerine vakı talep ve beyanlar hakkında bir tutanak yaparlar. Sözlü itirazlar ile talep ve beyanların altları ilgililer ve icra memuru veya yardımcısı veya katibi tarafından imzalanır. İcra ve iflâs dairelerince verilen kararlar gerekçeli

“Memnu İşler” kenar başlıklı 11. maddesinin<sup>248</sup>, “Şikâyet ve Şartlar” kenar başlıklı 16. maddesinin<sup>249</sup>, “İcra Tebliğleri” kenar başlıklı 21. maddesinin<sup>250</sup> ve son olarak “İcra Dairelerinin Muhabereleleri” kenar başlıklı 359. maddesinin<sup>251</sup> kıyas yolu ile komiserler hakkında da uygulanacağı hususu düzenlenmektedir.<sup>252</sup>.

## 2. Konkordato Komiseri Olma Koşulları

Yasada kendisine yüklenen görevler ile prosedürün işletilmesi hususunda çeşitli faaliyetlerde bulunan ve kamu yararına da faaliyetleri söz konusu olan konkordato komiserinin; bilgi ve tecrübe açısından birikimli bir kişi olması<sup>253</sup>, borçlu tacir ise borçlu tarafından faaliyet gösterilen alana hakim olması, somut olayın özelliklerine

---

olarak tutanaklara yazılır. İlgililer bu tutanakları görebilir ve bunların örneğini alabilir. İcra ve iflâs dairelerinin tutanakları, hilafı sabit oluncaya kadar muteberdir”.

<sup>247</sup> İİK m. 10: “İcra ve iflâs işlerine bakan memur ve müstahdemler 1. Kendisinin, 2. Karı veya kocasının, nişanlısının yahut kan ve sıhri usûl ve firuunun veya üçüncü derece dahil olmak üzere bu dereceye kadar olan kan ve sıhri civar hısımlarının, 3. Kanuni mümessili veya vekili yahut müstahdemi bulunduğu bir şahsın, Menfaati olan işleri göremeyip derhal icra mahkemesine haber vermeye mecburdur. İcra mahkemesi müracaatı yerinde görürse o işi diğer bir memura, bulunmayan yerlerde katiplerinden birine verir”.

<sup>248</sup> İİK m. 11: “Tetik vazifesini gören hakimler ve icra ve iflâs memur ve müstahdemleri, dairelerince takip edilmekte olan bir alacak veya satılmakta bulunan bir şey hakkında kiminle olursa olsun kendileri veya başkaları hesaplarına bir akit yapamazlar. Yaparlarsa hükümsüzdür”.

<sup>249</sup> İİK m. 16: “Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikâyet olunabilir. Şikâyet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır. Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikâyet olunabilir”.

<sup>250</sup> İİK m. 21: “İcra dairelerince yapılacak tebliğler yazı ile ve Tebligat Kanunu hükümlerine göre olur. Bu tebliğler makbuz karşılığında doğrudan doğruya tevdi suretiyle de yapılabilir. İlamda ve 38 inci maddeye göre ilam hükmünde sayılan belgelerle ipotek senedinde yazılı olan adresi değiştiren alacaklı veya borçlu; keyfiyeti birbirlerine noter vasıtasıyla bildirmiş olmadıkça, tebligat aynı adrese yapılır ve bu adreste bulunmadığı takdirde Tebligat Kanununun 35 inci maddesi uygulanır. Adres değişikliği, yukarıdaki fıkra gereğince alacaklı veya borçlu tarafından diğer tarafa tebliğ olduğu halde eski adrese tebligat yaptırarak Tebligat Kanununun 35 inci maddesinden faydalanmış olan taraf bu suretle diğer tarafa verdiği bütün zararları yüzde 15 fazlasıyla ödemeye mecbur olduğu gibi hakkında 343 üncü maddedeki ceza da uygulanır”.

<sup>251</sup> İİK m. 359: “İcra memurları yaptıkları muameleden dolayı her daire ve makam ile doğrudan doğruya muhabere edebilirler”.

<sup>252</sup> Üstündağ, fıkra da sayılı hükümlerin konkordato komiseri bakımından da cari olması hususunda, konkordato komiserinin kamu hukukunca kendisine yüklenen yükümlülükleri yerine getirmekle görevli resmi ve en önemlisi bağımsız bir organ olması hususuna işaret etmektedir (ÜSTÜNDAĞ, s. 194); Kuru da yine fıkra da sayılı hükümlerin konkordato komiseri bakımından da cari olması hususunda, komiserin resmi bir icra organı olmasına değinmiştir (KURU, İflas ve Konkordato, s. 439); Belgesay, yine konkordato komiserinin atandığı görev itibarıyla icra memuru statüsünde olduğunu ve icra memurlarına ilişkin bazı hükümlerin bu sebeple komiserler bakımından cari olduğunu belirtmektedir (BELGESAY, s. 22 – 23); Olgaç tarafından da, konkordato komiserinin resmi bir icra organı olduğu hususuna atıf yapılarak, söz konusu hükümlerin kıyasen uygulandığı belirtilmiştir (OLGAÇ, s. 1951).

<sup>253</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 463; ERİŞ, s. 805; KURU, İflas ve Konkordato, s. 438; BURULOĞLU / REYNA, s. 24, s. 39; OLGAC, s. 1951; ÜSTÜNDAĞ, s. 194; ÇUKACI, s. 125.

göre gerektiğinde de spesifik bilgi ve yeteneğinin mevcut olması oldukça önemlidir<sup>254</sup>.

İİK m. 290 f. 5 hükmü uyarınca bilirkişilik bölge kurulları tarafından tutulan komiser listesinden seçilen konkordato komiserlerinin nitelikleri İİK m. 290 f. 6'da düzenlenmektedir. Söz konusu hükümde, konkordato komiserinin niteliklerinin Adalet Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan yönetmelik ile belirleneceği belirtilmektedir<sup>255</sup>. Bu hususta da 02.06.2018 Tarih ve 30439 sayılı Resmi Gazete ile Konkordato Komiserinin Niteliklerine ve Alacaklılar Kurulunun Zorunlu Olarak Oluşturulmasına Dair Yönetmelik yayımlanmıştır<sup>256</sup>.

Konkordato komiseri olmak için gerekli şartlar Yönetmelik m. 4'de düzenlenmektedir. “*Konkordato komiserinin nitelikleri*” kenar başlıklı söz konusu hükme göre, “*Konkordato komiseri olarak görevlendirilecek kişilerde aşağıdaki nitelikler aranır: a) Türk vatandaşı olmak. b) Tam ehliyetli olmak. c) En az dört yıllık lisans eğitimi veren fakültelerden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtiçindeki veya yurtdışındaki öğretim kurumlarından mezun olmak ve beş yıldan az olmamak üzere mesleki tecrübeye sahip bulunmak. ç) İflas etmemiş olmak. d) Son üç yıl içinde görevin gerektirdiği özen yükümlülüğüne uymadığından dolayı konkordato komiserliği görevine son verilmemiş olmak. e) Görevlendirildiği tarih itibarıyla disiplin yönünden meslekten veya memuriyetten çıkarılmamış ya da sanat icrasından veya mesleki faaliyetten yasaklanmamış olmak. f) Kamu hizmetinden yasaklı olmamak. g) Fiilen yürütmekte olduğu mesleğinin ilgili mevzuatında, konkordato komiserliğini yürütmesine engel bir hüküm bulunmamak. ğ) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile zimmet, irtikâp, rüşvet,*

<sup>254</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 70.

<sup>255</sup> İsviçre hukukunda konkordato komiserlerinin kimler olabileceğine ilişkin olarak herhangi bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Ancak uygulamada, iflâs hukuku konusunda uzman avukatların, noterlerin ve işletmelere muhasebe, vergi, defterlerin incelenmesi ve firma kuruluşu gibi işlemlerde danışmanlık veren uzmanların konkordato komiseri olarak görevlendirildiği görülmektedir. (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 70).

<sup>256</sup> 02.06.2018 Tarih ve 30439 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Konkordato Komiserinin Niteliklerine ve Alacaklılar Kurulunun Zorunlu Olarak Oluşturulmasına Dair Yönetmelik’ten, bundan sonra “Yönetmelik” olarak bahsedilecektir.

*hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflâs, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, gerçeğe aykırı bilirkişilik veya tercümanlık yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından mahkûm olmamak. h) Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmamak. Konkordato komiseri olarak üç kişinin görevlendirilmesi halinde, seçilecek komiserlerden birinin hukukçu ve birinin de yeminli mali müşavir olması tercih edilir. Bir kişi eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada geçici komiser ve komiser olarak görev yapamaz”.*

Konkordato komiseri olarak atanacak kişinin Türk vatandaşı olması gerekmektedir (Yönetmelik m. 4 f. 1, a). Bu hususun temelinde konkordato komiseri tarafından icra edilen faaliyetin nitelik itibarıyla bir kamu görevi olması ile konkordato komiserinin görevini icra ederken kamu yararına faaliyetlerde bulunması yatmaktadır. Bu hususa ilişkin olarak belirtmek gerekir ki, Yönetmelik’te her ne kadar konkordato komiseri olabilmek için Türk vatandaşı olma zorunluluğu öngörülmüşse de, komiserin Türk vatandaşlığını ne şekilde kazandığının herhangi bir önemi bulunmamaktadır. Sonradan Türk vatandaşı olan kişiler de konkordato komiseri olarak prosedürlere atanabilmektedirler<sup>257</sup>.

Konkordato komiseri olarak atanacak kişinin tam ehliyetli olması da gerekmektedir (Yönetmelik m. 4 f. 1, b). Bu hususta da tam fiil ehliyetine sahip olması zorunlu kılınan konkordato komiserinin, TMK m. 10<sup>258</sup> hükmü uyarınca ayırt etme gücüne sahip, ergin ve kısıtlı olmayan kişilerden olması gerekmektedir<sup>259</sup>.

Konkordato komiseri olarak atanacak kişinin, en az dört yıllık lisans eğitimi veren fakültelerden veya bunlara denk olduğu YÖK tarafından kabul edilmiş, yurtiçindeki veya yurtdışındaki öğretim kurumlarından mezun olmuş olması ve en az beş yıllık mesleki tecrübeye sahip olması gerekmektedir (Yönetmelik m. 4 f. 1, c). Bu noktada yönetmelik uyarınca konkordato komiseri olarak atanacak olan kişinin hangi mesleğe sahip olduğunun herhangi bir önemi bulunmamakla birlikte, prosedürün amacı göz

<sup>257</sup> **TANRIVER**, s. 86 – 87; **BURULOĞLU / REYNA**, s. 39.

<sup>258</sup> TMK m. 10: “*Ayırt etme gücüne sahip ve kısıtlı olmayan her ergin kişinin fiil ehliyeti vardır*”.

<sup>259</sup> Tam fiil ehliyeti hususunda detaylı bilgi için Bkz. **SEROZAN**, Rona, Medeni Hukuk, Genel Bölüm / Kişiler Hukuku, 7. Baskı, İstanbul 2017, s. 429 vd.; **OĞUZMAN**, Kemal / **SELİÇİ**, Özer / **OKTAY ÖZDEMİR**, Saibe, Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), 17. Baskı, İstanbul 2018, s. 52 vd.

önüne alındığında, hukuki ve ekonomik açıdan hayatını doğru bir şekilde yönetebilecek kişilerin konkordato komiseri olması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Konkordato komiseri için hukuki mi yoksa ekonomik bilgi birikiminin mi daha fazla olması gerektiği hususunda, somut konkordato prosedüründe cari olan ihtiyacın belirleyici olması gerekmektedir. Uygulamada 7101 sayılı Kanun değişikliğine kadar genellikle, icra ve iflâs müdürleri, avukatlar, noterler, hukuki müşavirler, mali müşavirler, muhasebeciler, hesap uzmanları ve mahkeme yazı işleri müdürlerinin konkordato komiseri olarak atandıkları görülmektedir. Mahkemece konkordato talebi akabinde verilen geçici mühlet kararı ile birlikte atanacak olan geçici komiserin de yukarıda izah edilen tüm hususlar dahilinde seçilerek, somut konkordato talebinde cari olan ihtiyaçlara göre seçilmesi uygun olacaktır<sup>260</sup>.

Konkordato komiseri olarak atanacak kişinin iflâs etmemiş olması gerekmektedir (Yönetmelik m. 4 f. 1, ç). Bu düzenlemenin altında yatan sebebin; prosedürün amacı ile ilintili olduğu kanaatindeyiz. Zira esas itibarıyla iflâstan kurulma amacı taşıyan bir kurumdaki tüm sistem ve süreci yönetecek, mahkemenin adeta “uzayan kolu” olacak bir kişinin iflâs etmiş bir kimse olması sistemin amacı ile çelişecektir.

Konkordato komiseri olarak atanacak kişinin son üç yıl içerisinde komiserlik görevinin gerektirdiği özen yükümlülüğüne aykırılıktan dolayı konkordato komiserliği görevine son verilmemiş (Yönetmelik m. 4 f. 1, d), prosedüre ataması gerçekleştirildiği tarih itibarıyla da disiplin yönünden meslekten veya kamu görevliliğinden çıkarılmamış ya da sanat icrasından veya mesleki faaliyetten yasaklanmamış (Yönetmelik m. 4 f. 1, e) ve kamu hizmetinden yasaklanmamış (Yönetmelik m. 4 f. 1, f) kişilerden olması gerekmektedir.

Konkordato komiseri olarak atanacak kişinin ayrıca fiilen icra ettiği mesleği ile ilgili mevzuatta konkordatoda komiserliği gerçekleştiremeyeceği yönünde hüküm bulunmaması da gerekmektedir (Yönetmelik m. 4 f. 1, g).

---

<sup>260</sup> **TANRIVER**, s. 87 – 88; “Ancak buradaki mesleki tecrübe hususunun atama sırasında çok iyi değerlendirilmesi gerekmektedir. Sadece kendi mesleği ile ilgili tecrübeye sahip olmanın, komiserlik için yeterli olamayacağı varsayımından hareketle gerekli özenin gösterilmesi nitelik ve nicelik olarak olayın değerlendirilmesi gerektiği muhakkaktır” (**UYANIK**, s. 214).

Prosedüre konkordato komiseri olarak atanacak kişinin, Yönetmelik m. 4 f. 1’de de bahsedilmiş ve “*Belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma*” kenar başlıklı TCK m. 53’de söz konusu olan sürelerin geçmesi durumunda dahi, kasten işlenen bir suç nedeniyle bir yıldan fazla süre ile hapis cezası ile cezalandırılan kişiler ile affa uğrasa dahi devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflâs, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, gerçeğe aykırı bilirkişilik veya tercümanlık yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından mahkum olmaması (Yönetmelik m. 4 f. 1, ğ) ve terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı kişilerden olmaması (Yönetmelik m. 4 f. 1, h) gerekmektedir.

Yönetmelikte yer alan tüm bu hükümler komiserlik görevinin niteliğinin bir gereği olarak karşımıza çıkmaktadır. Mahkemece komiser olarak atanacak kişilerin, borçlu ve alacaklıların ve hatta kamunun güvenine layık, dürüst ve iyi ahlâk sahibi kişiler olması gerekmektedir. Zira alacaklı ve borçluların yanı sıra kamu menfaati de bulunan bir kurumun işleyişinde büyük öneme sahip ve tarafsızlığını her daim koruması gereken bir göreve sahip kişinin yönetmelikte belirtilen nitelikleri taşıması oldukça önemlidir<sup>261</sup>. Bu nitelikleri karşılamayan kişilerin komiserlik gibi bir göreve atanması prosedür içerisinde başkaca suçların işlenmesine sebebiyet verebileceği gibi, prosedürün doğru ve dürüst bir şekilde işletilmesine de mani olacaktır. Esasen yetki itibarıyla oldukça fazla gücü elinde bulunduracak konkordato komiserinin dürüst ve doğruluk çerçevesinde çalışacak bir kimse olmaması, kötü niyetli borçlu veya alacaklılar tarafından prosedürün istenilen yöne çekilmesi ve hukuka aykırı işlemlerin gerçekleştirilmesinin zeminini oluşturacaktır.

Yönetmelik m. 2 f. 1’de konkordato komiseri olarak atanan kişi sayısının üç kişi olduğu durumlarda, bu komiserlerden birinin hukukçu ve birinin de yeminli mali müşavir olmasının tercih edileceği düzenlenmektedir. Söz konusu hüküm nitelik itibarıyla düzenleyici mahiyette bir hüküm olup, emredici bir nitelik taşımamaktadır. Her ne kadar mahkemeye bu hususta bir zorunluluk getirilmemişse de, söz konusu hükmün uygulanması, sürece hizmet edecek doğru bir kararın verilmesi sonucunu da beraberinde getirecektir. Zira hukukçu ve mali müşavirlerin özellikle hukuki ve

<sup>261</sup> TANRIVER, s. 89.

ekonomik bir prosedür olan konkordatoda yer almaları prosedüre katkı sağlayacak bir durumdur. Bu nedenle de söz konusu hükmün uygulanması prosedüre katılan herkesin menfaatine bir durumun ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

Yukarıdaki tüm niteliklerin yanı sıra bu niteliklere sahip olan komiserlerin eş zamanlı olarak geçici komiser veya konkordato komiseri olarak en fazla beş adet prosedürde yer alabileceği de düzenlenmektedir (Yönetmelik m. 4 f. 3). Söz konusu hüküm komiserlerin iş yüklerinin artmasının önüne geçmek ve en nihayetinde kurumun işleyişinin duraksamamasına hizmet etmektedir. Zira konkordato kurumunda konkordato komiserlerinin aşağıda detaylı olarak açıklanacağı üzere rapor hazırlamak, borçlu ve alacaklılar arasındaki anlaşma zeminin oluşturulmasını sağlamak gibi prosedür açısından oldukça kritik görevleri bulunmaktadır. İş yüklerinin artması sebebi ile mevcut prosedürlere gereken ilginin gösterilememesi hem borçlu hem de alacaklıların ve hatta kamunun menfaatleri hilafına bir durum oluşturacağı gibi, prosedür hususunda suiistimalleri de beraberinde getirecektir<sup>262</sup>.

Konkordato komiseri olarak bir konkordato prosedürüne atanacak olan kişinin aynı zamanda yasaklı kişilerden olmaması gerekmektedir. Konkordato komiseri, kendisinin, karı veya kocasının, nişanlısının veya kan ve kayın alt ve üstsoyunun veya üçüncü derece dahil olmak üzere bu dereceye kadar olan kan ve kayın hısımlarının, kanuni temsilcisi veya vekili, çalışanı, kayyımı ya da yasal danışmanı bulunduğu bir şahsın menfaatine olan işleri göremeyip derhal görevlendirmeyi yapan mahkemeye bu hususu bildirmek zorunda olup, mahkeme tarafından komiserin müracaatı yerinde görülürse de konkordato komiserinin görevine son verilmektedir (Yönetmelik m. 5, f. 1).

Konkordato komiserlerinin bağımsız olması gerekmektedir<sup>263</sup>. Borçlu veya alacaklılar ile ekonomik anlamda bir ilişki içerisinde de bulunmaları mümkün değildir. Borçlu ile aralarında hizmet veya vekalet ilişkisi bulunanlar ile hakim ve

---

<sup>262</sup> **BUDAK / TUNÇ YÜCEL**, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 182; **SARISÖZEN**, s. 150; “*Bu husus oldukça önemlidir. Yine başarısızlıkla sonuçlanan İflas Erteleme sürecinde, yeterliliği olmamasına rağmen onlarca dosyaya aynı kişi kayyım olarak atanmış ve sonuç ortadadır. Dolayısıyla çok isabetli olan bu kısıtlamanın yeterlilik, liyakat vb. unsurlarla desteklenmesi müessesenin işlerliği ve verimliliği açısından hayati olarak önemlidir*” (**UYANIK**, s. 215).

<sup>263</sup> **KURU**, İflas ve Konkordato, s. 438; **OLGAÇ**, s. 1951; **YILDIRIM / DEREN YILDIRIM**, s. 529.

savcılarının komiser olarak atanmaları mümkün değildir<sup>264</sup>. Tüzel kişilerin de konkordato komiseri olarak atanmaları olanaksızdır<sup>265</sup>. Konkordato komiseri olmaya yasaklı olanlara ilişkin yasal bir düzenlemenin bulunmadığı dönemde dahi konkordato komiserinin borçlu veya alacaklı ile herhangi bir bağının bulunmaması, bu iki taraftan tamamen bağımsız bir kişi olması gerektiği kabul edilmekteydi. Zira bu durumun temelinde konkordato komiserliğinin bir kamu görevi olması ve kamu görevlerinin icrasında da objektif ve tarafsızlık ilkelerinin cari olması bulunmaktadır<sup>266</sup>.

### 3. Konkordato Komiserinin Görevleri

Konkordato komiserinin görevleri İİK m. 290'da düzenlenmektedir<sup>267</sup>. Söz konusu hükmün birinci ve ikinci fıkrasına göre, “*Dosyayı teslim alan komiser kesin mühlet içinde, konkordatonun tasdikine yönelik işlemleri tamamlayarak dosyayı raporuyla birlikte mahkemeye iade eder. Komiserin görevleri şunlardır: a) Konkordato projesinin tamamlanmasına katkıda bulunmak. b) Borçlunun faaliyetlerine nezaret etmek. c) Bu kanunda verilen görevleri yapmak. d) Mahkemenin istediği konularda ve uygun göreceği sürelerde ara raporlar sunmak. e) Alacaklılar kurulunu konkordatonun seyri hakkında düzenli aralıklarla bilgilendirmek. f) Talepte bulunan diğer alacaklılara konkordatonun seyri ve borçlunun güncel malî durumu hakkında bilgi vermek. g) Mahkeme tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek*”. Hükmün birinci fıkrasında prosedüre atanmasını müteakip dosyayı teslim alan konkordato komiserinin, kesin mühlet içerisinde prosedürün neticelenmesi hususundaki işlemleri gerçekleştirerek raporu ile birlikte dosyayı mahkemeye iade edeceği belirtilmektedir. İkinci fıkrada ise konkordato komiserinin görevleri sayılmış olup, fıkrada sayılan söz konusu görevler ise aşağıda bu başlık altında incelenmektedir.

<sup>264</sup> Hakimler ve savcılarının konkordato komiseri olarak atanamaları Anayasa m. 140'tan kaynaklanmaktadır. Anayasa m. 140 f. 5'e göre “*Hakimler ve savcılar, kanunda belirtilenlerden başka, Resmî ve özel hiçbir görev alamazlar*”.

<sup>265</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 463; Tüzel kişilerin konkordato komiseri olarak görevlendirilmesine İsviçre hukukunda rastlanılmıştır. Burada borçlu ve alacaklılara eşit mesafede duran ve bilgi ve birikim açısından donanımlı yedi eminlik şirketlerinin prosedüre konkordato komiseri olarak atandığı görülmektedir (TANRIVER, s. 93 – 94).

<sup>266</sup> TANRIVER, s. 88.

<sup>267</sup> Doktrinde, konkordato komiserinin esas itibarıyla iki görevinin bulunduğu belirtilmektedir. Bunlar ise, nezaret ve tahkik görevleridir (ÜSTÜNDAĞ, s. 194).

Konkordato komiserinin konkordato projesinin tamamlanmasına katkıda bulunma görevi bulunmaktadır (İİK m. 290 f. 2, a). Konkordato komiseri, konkordato prosedürünün tamamlanması hususunda oldukça etkin rolü bulunan bir görevlidir. Zira konkordato talep eden borçlu hakkında verilen geçici mühlet kararı ile birlikte prosedüre ataması gerçekleştirilen geçici komiser, konkordato kesin mühletinin verilmesi ile konkordato komiseri olarak görevine devam ederek, her türlü işlemin hızlı ve etkin bir şekilde neticelendirilmesi ve tasdik aşamasına gelinerek; alacaklılar toplantısı akabinde imzalanan evrakın mahkemeye tasdik için sunulmasını sağlamaktadır. Bu kapsamda konkordato komiserinin görevlerinin prosedürün tamamına yayıldığını belirtmemiz olanaklıdır<sup>268</sup>.

Konkordato komiserinin, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun faaliyetlerine nezaret etme görevi bulunmaktadır (İİK m. 290 f. 2, b). Zira aşağıda<sup>269</sup> detaylıca üzerinde durulacağı üzere, borçlunun talebi üzerine hakkında konkordato prosedürünün cari olması ile tasarruf yetkisini tamamen kaybetmesi söz konusu değildir. Ancak borçlu tarafından, mühlet içerisinde gerçekleştirilecek işlemler geçici veya konkordato komiserinin nezaretinde gerçekleştirilebilmektedir<sup>270</sup>. Konkordato komiseri, mahkeme tarafından hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya ait işletmenin bizzat borçlu yerine kendisi tarafından yürütülmesi hususunda herhangi bir karar verilmedikçe, mühlet içerisinde borçlu tarafından gerçekleştirilen tasarrufları denetlemektedir. Ayrıca borçlu tarafından gerçekleştirilen bazı işlemlerin geçerli olarak gerçekleştirilebilmesi için de işleme onay vermek suretiyle katılabilmektedir. Hakkında konkordato prosedürünün cari olduğu borçlunun faaliyetlerinin konkordato komiseri nezaretinde gerçekleştirilmesindeki amaç, alacaklıların menfaatlerinin korunmasıdır<sup>271</sup>. Zira borçlu hakkında verilen mühlet kararı ile birlikte alacaklılar aleyhine cari olan takip yasağı ve mevcut takiplerin durması hususu karşısında alacaklıların da menfaatlerinin korunması oldukça önem arz etmektedir<sup>272</sup>. Konkordato komiseri yasa ile kendisine yüklenen bu görev kapsamında, borçlu tarafından gerçekleştirilebilecek, alacaklıların zarara uğrama

<sup>268</sup> TANRIVER, s. 27; TANRIVER / DEYNEKLİ, s. 56.

<sup>269</sup> Kesin Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları hususunda detaylı bilgi için Bkz. aşa. İkinci Bölüm, III, A, 1, a.

<sup>270</sup> BELGESAY, s. 22; BELGESAY, Şerh, s. 277; ÜSTÜNDAĞ, s. 194; POSTACIOĞLU, s. 70; KURU, İflas ve Konkordato, s. 441; ERİŞ, s. 805; AKYAZAN, s. 202.

<sup>271</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 466; YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 530.

<sup>272</sup> ÜSTÜNDAĞ, s. 194.

ihtimali bulunan işlemleri denetlemeli ve özellikle de borçlunun malvarlığına ilişkin olarak mevcudun korunması hususunda faaliyetlerde bulunmalıdır. Konkordato komiseri tarafından, borçlunun yasadaki yasaklara, mahkeme tarafından karar verilen sınırlamalara veya komiserin kendisi tarafından verilen bir şeyi yapma veya yapmama şeklindeki direktiflere aykırılığın tespit edildiği durumlarda, derhal borçluyu uyararak; mahkemeye durum ile ilgili bilgi vermelidir. Konkordato komiseri tarafından borçlu üzerindeki nezaret yetkisi kullanılırken oldukça dengeli olunması da gerekmektedir. Zira hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun aktifinin korunmasının yanı sıra mevcut malvarlığının arttırılması da gerekmektedir. Bu nedenle ticari faaliyetlerin sürdürülmesi hususundaki hareket serbestisinin borçluya sağlanması da oldukça önem arz etmektedir<sup>273</sup>. Aksi durum borçlarını tasfiye ederek, yeniden yapılanma hususunda prosedüre başvuran borçlunun prosedürü layığıyla kullanamamasına sebep olacak ve yasa koyucunun prosedüre ilişkin düzenlemeleri gerçekleştirirken ki amaçları ile çelişkili bir durumun ortaya çıkmasına sebebiyet verecektir.

Konkordato komiseri İİK’da kendisine yüklenen görevleri de yapmakla yükümlüdür (İİK m. 290 f. 2, c). Bu kapsamda da prosedürün işletilmesi hususunda oldukça etkin olan komiser yasa koyucu tarafından birçok görev yüklenmesi pek tabiidir. Komiser, İİK m. 298 f. 1 hükmü uyarınca konkordato talep eden borçlunun malvarlığının defterini tutmak ve değerlemesini yapmakla ve İİK m. 298 f. 2 hükmü uyarınca da rehinli malların kıymet takdirine ilişkin kararını alacaklıların incelemesine hazır bulundurarak, kıymet takdirine ilişkin kararını alacaklılar toplantısından önce yazılı olarak rehinli alacaklılar ile borçluya bildirmekle görevlidir<sup>274</sup>. Konkordato komiseri İİK m. 299<sup>275</sup> hükmünün atfı ile, İİK m. 288 uyarınca ilân yaparak alacaklıları alacaklarını bildirmeye<sup>276</sup> ve İİK m. 300<sup>277</sup> hükmü

<sup>273</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 73 – 74; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 466.

<sup>274</sup> Detaylı bilgi için Bkz. aşağı. İkinci Bölüm, III, A, 2.

<sup>275</sup> İİK m. 299: “Alacaklılar, komiser tarafından 288 inci madde uyarınca yapılacak ilânla, ilân tarihinden itibaren onbeş gün içinde alacaklarını bildirmeye davet olunur. Ayrıca, ilânın birer sureti adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir. İlânda, alacaklarını bildirmeyen alacaklıların bilançoda kayıtlı olmadıkça konkordato projesinin müzakerelerine kabul edilmeyecekleri ihtarı da yazılır”.

<sup>276</sup> POSTACIOĞLU, s. 72.

<sup>277</sup> İİK m. 300: “Komiser, borçluyu iddia olunan alacaklar hakkında açıklamada bulunmaya davet eder. Komiser, alacakların varit olup olmadığı hakkında borçlunun defterleri ve belgeleri üzerinde gerekli incelemelerde bulunarak bunların neticesini 302 nci madde gereğince vereceği raporda belirtir”.

uyarınca da borçluyu iddia olunan alacaklar hususunda beyanda bulunmaya davet etmektedir. Ayrıca İİK m. 301<sup>278</sup> uyarınca alacaklıları toplantıya çağırmakta ve İİK m. 302 f. 1<sup>279</sup> uyarınca alacaklılar toplantısına da başkanlık ederek, rapor sunmaktadır<sup>280</sup>. Konkordato komiseri, yasa da kendisinden talep edilmiş olan raporların yanı sıra mahkeme tarafından istenilen konularda ve uygun görülecek sürelerde ara raporlar sunmakla da görevlendirilmiştir (İİK m. 290 f. 2, d). Konkordato komiseri, mahkemeye sunacağı ara raporlarda prosedüre ilişkin sürecin gidişatı hususunda mahkemenin bilgi sahibi olmasını sağlamaktadır. Konkordato komiseri tarafından sunulan ara raporlarda özellikle, likiditenin planlanması, paraya çevirme işlemleri, likit varlıkların paraya çevrilmesi, borçların bildirim hususundaki ilanlar, envanterin düzenlenmesi ile bilgi ve belgelerin arşivlenmesi hususlarında mahkemeye bilgiler sunulacaktır. Konkordato komiseri tarafından sunulan bu ara raporlarda salt geçmiş durum değil, prosedürün planlanan akışı hakkında da mahkemeye bilgi verilecektir<sup>281</sup>.

Gerçekleştirmekte olduğu tüm faaliyetlerini alacaklılar kurulunun denetimi çerçevesinde sürdürmekte olan konkordato komiserinin alacaklılar kurulunu<sup>282</sup> prosedürün seyri hususunda düzenli aralıklarla bilgilendirme yükümlülüğü de bulunmaktadır (İİK m. 290 f. 2, e). Konkordato komiserinin, ayrıca alacaklılar kurulunda bulunmayan diğer alacaklıların da talebine istinaden, onları da prosedürün seyri ve borçlunun güncel mali durumu hakkında bilgilendirmesi gerekmektedir (İİK m. 290 f. 2, f). Esasen alacaklılar kurulunun teşekkülü ihtiyari olduğundan komiser tarafından alacaklıların bilgilendirilmesi daha önem arz etmektedir. Komiser tarafından bu yükümlülüğün, alacaklılara sirkülerin gönderilmesi şeklinde ifa edilebilmesi olanaklıdır. Komiser tarafından alacaklılara gönderilen bu sirkülerde

---

<sup>278</sup> İİK m. 301: “Konkordato projesinin hazırlanması, alacakların bildirilmesi ve tahkiki tamamlandıktan sonra komiser, 288 inci madde uyarınca yapacağı yeni bir ilanla alacaklıları, konkordato projesini müzakere etmek üzere toplanmaya davet eder. Toplantı günü ilandan en az on beş gün sonra olmak zorundadır. İlanda alacaklıların, toplantıdan önceki yedi gün içinde belgeleri inceleyebilecekleri de bildirilir. Ayrıca, ilânın birer sureti adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir”.

<sup>279</sup> İİK m. 302 f. 1: “Komiser alacaklılar toplantısına başkanlık eder ve borçlunun durumu hakkında bir rapor verir”.

<sup>280</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 467; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 71-73; BELGESAY, Şerh, s. 280.

<sup>281</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 73; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 468.

<sup>282</sup> Alacaklılar Kurulu ile ilgili detaylı bilgi için Bkz. aşağı. İkinci Bölüm, II, B.

yargılamanın güncel durumu hususunda alacaklılara bilgilerin verilmesi mümkündür<sup>283</sup>.

Konkordato komiseri, mahkeme tarafından kendisine verilecek diğer görevleri yerine getirmekle de görevlendirilmiştir (İİK m. 290 f. 2, g). Esasen bu hüküm ile yasa koyucu tarafından, komiserin görevlerinin yasa dışı sayılanlardan ibaret olmadığı belirtilmek istendiği kanaatindeyiz. Zira söz konusu düzenleme ile mahkemeye bir takdir yetkisi tanınmış, yasa dışı yer almayan ve atlanma ihtimali söz konusu olan diğer hususlarda da komiserden faydalanılmasının olanaklı hale getirilebilmesi sağlanmıştır.

#### **4. Konkordaton Komiserinin Hak ve Yükümlülükleri**

##### **a. Konkordato Komiserinin Hakları**

Konkordato komiseri olarak prosedüre atanan kişinin atanmış olduğu prosedüre istinaden birtakım hakları da bulunmaktadır. Bu haklardan ilki ücret alma hakkıdır. Zira konkordato komiseri gerçekleştirmiş olduğu görev karşılığında bir ücret almaktadır. Mahkemece emek ve mesai esasıyla belirlenecek olan bu ücret<sup>284</sup>, borçlu tarafından karşılanmaktadır<sup>285</sup>. 13.06.2019 Tarih ve 30800 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Konkordato Gider Avansı Tarifesi’nin “*Konkordato gider avansı*” kenar başlıklı m. 3’de konkordato komiserinin ücretleri gider avanslarından biri olarak belirtilmektedir. Esasen net bir rakam belirtilmemiş olmakla birlikte Tarife m. 4 f. 1, e’de konkordato talebinde bulunanın; “*mahkemece belirlenecek ücreti sonradan tamamlanmak üzere konkordato komiseri olarak görevlendirilecek kişi için asgari 1.000,00 Türk Lirası üzerinden hesaplanan beş aylık ücret tutarı*”nda avans olarak ödeneceği belirtilmektedir<sup>286</sup>. Doktrinde konkordato komiserinin avans ve teminat isteme hakkının bulunduğu ve bunun temelinde de komiserin ücretini temin

<sup>283</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 78.

<sup>284</sup> Mahkeme tarafından komiserine ödenecek ücretin miktarı hususunda takdir yetkisi kullanılırken, alacaklı sayısı ve prosedüre başvuru gerçekleştiren borçlunun işletmesinin büyüklüğünün dikkate alınması gerekmekte olup, her halükârda da komiser için belirlenecek ücretin tartışma yaratacak düzeyde yüksek olmaması ve borçluya ekstra külfet getirmemesi gerekmektedir (EROĞLU, s. 77).

<sup>285</sup> TANRIVER, s. 140; KALE, Sorularla Konkordato, s. 33.

<sup>286</sup> Mahkemece komiser ücretinin doğrudan borçlu tarafından komiserine ödeneceği hususunda bir karar verilebilmesi mümkündür. Ödeme yöntemine ilişkin olarak yasa dışı bir sınırlama öngörülmemişse de kötüye kullanımın bertaraf edilebilmesi için ücretin borçludan peşin alınarak, mahkemece komiserine ödemesi isabetli bulunmaktadır (EROĞLU, s. 77).

edememe riski ile karşı karşıya kalmasının önlenmek istenmesinin bulunduğu belirtilse de, Türk hukuku açısından avansın peşin olarak yatırılması söz konusu olduğundan böyle bir riskten bahsetmek pek mümkün değildir<sup>287</sup>. Ayrıca komiser hak ettiği ücretin ödenmemesi hem geçici hem de kesin mühletin kaldırılmasına sebebiyet verebilecek bir durum<sup>288</sup> olduğundan borçlunun böyle bir riski barındıran hareketler kaçınacağı düşünülebilir.

Konkordato komiserinin kaçınma ve ayrılma hakkı da bulunmaktadır. Bedensel engelleri veya sürekli hastalıkları sebebiyle görevi icra etmekte güçlük çekecek olanların, uhdesinde birden fazla konkordato komiserliği görevi bulunanların, asliye ticaret mahkemesince kabul edilecek başkaca bir mazereti bulunanların konkordato komiserliği görevini kabul etmekten kaçınmaları olanaklıdır (Yönetmelik m. 7 f. 1). Ayrıca konkordato komiserinin görevi icra ettiği esnada haklı bir mazeretin ortaya çıkması durumunda; beş gün içinde görevden ayrılmayı talep etmesi olanaklı olup, mazeretin kabulü ise mahkemenin takdirinde bulunmaktadır (Yönetmelik m. 7 f. 2). Bu noktada eski yasa döneminde belirtilen konkordato komiserinin istifa hakkının bulunduğu hususuna ayrıca değinmek önem arz edecektir. Zira komiser tarafından haklı bir mazeret bulunmaksızın da görevden istifa edilmesinin olanaklı olup olmadığının tartışılması gerektiği kanaatindeyiz. Yönetmelik hükmü ve bu hususa ilişkin başkaca yasal bir düzenlemenin bulunmadığı göz önüne alındığında istifanın ancak haklı bir sebebin varlığı halinde gerçekleştirilebileceği sonucuna varılmaktadır. Ancak prosedüre atanan komiserin haklı bir sebebi olmaması durumunda zorunlu bir şekilde göreve devam etmesi ve görevden istifa edememesi gibi bir durum temel hak ve hürriyetler ile dahi bağdaşmayacak bir durum olduğunu ve görevi istemediği halde mahkemenin zoru ile icra edecek bir kişiden prosedüre katkı sağlanmasının beklenmesi pek mümkün olmadığını düşünmekteyiz. İstifa hususunda cari olan bu sınırlamanın temelinde kamusal menfaatleri de koruyan bir prosedürde önemli bir görev icra eden komiserin keyfiyete istinaden prosedürden istifa etmesi ve prosedürü sekteye uğratmasının önlenmesi amaçlanmış olsa dahi, eski yasa dönemlerinde komiser istifa hakkının tanınması, mahkeme tarafından komiserin prosedürden azlinin mümkün olabilmesi durumunun karşısında yer alarak, mahkemenin bu yetkisini dengeler mahiyette bir hak olarak karşımıza çıkmaktaydı. Ayrıca komiser

---

<sup>287</sup> **TANRIVER**, s. 146 – 147.

<sup>288</sup> **EROĞLU**, s. 77.

de bu hakkını prosedürü sekteye uğratan bir dönemde kullanamamakta ve kullanması durumunda da sebebiyet verdiği zararlara ilişkin sorumlu olmaktadır<sup>289</sup>.

## **b. Konkordato Komiserinin Yükümlülükleri**

İcra ve iflâs müdürlerine ilişkin olarak İİK m. 8, m. 10 ve m. 11’de belirtilen yükümlülükler İİK m. 290 f. 3’ün atfı ile konkordato komiserleri bakımından da cari olmaktadır. Bu kapsamda konkordato komiserinin yükümlülüklerinden bahsederken, söz konusu maddelerin kıyasen uygulanması ile ortaya çıkacak yükümlülükler yer verilmesi de olanaklıdır<sup>290</sup>.

Konkordato komiseri gerçekleştireceği tüm işlemler ile kendisine gerçekleştirilen tüm talep ve beyanlar hakkında tutanak tanzimi ile yükümlüdür (İİK m. 8 kıyasen). Komiser tarafından tanzim edilen tutanaklar icra ve iflâs müdürleri tarafından düzenlenen tutanaklar gibi bir takım usûlü şartları barındırılmalıdır<sup>291</sup>. Bu hususta da komiserlerin kendileri tarafından düzenlenen tutanakları 11.04.2005 Tarih ve 25783 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliği’ne uygun olarak hazırlanmaları gerekmektedir.

Konkordato komiserinin yakınlarına ait işleri görme yasağına uyma yükümlülüğü de söz konudur. Bu hususta konkordato komiseri, atamasının gerçekleştirildiği konkordato prosedüründe, kendisinin, karı veya kocasının, nişanlısının ya da kan ve sıhrî alt ve üst soyunun veya üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) olan kan ve kayın hısımlarının kanuni temsilcisi, vekili ya da müstahdemi olduğu kişinin menfaati olan işleri göremez (İİK m. 10 kıyasen). Söz konusu yükümlülük, komiserliğin objektif ve tarafsız olarak faaliyet göstermesi gereken bir kurum olması gerekliliğinden kaynaklanmaktadır. Zira prosedürde oldukça etkin rol oynayan konkordato komiseri prosedüre ilişkin olarak bir kamu görevi icra etmekte, bu kamu görevindeki bağımsızlık ise ancak konkordato komiserinin konkordatonun tarafları ile hukuki, ekonomik ve hatta şahsi hiçbir bağının bulunmaması ile mümkün olabilecektir. Doktrinde İİK m. 10 hükmüne aykırılığın söz konusu olduğu durumlarda ilgililer tarafından komiserin reddedebilmesinin mümkün olması

<sup>289</sup> TANRIVER, s. 147; POSTACIOĞLU, s. 69; BELGESAY, s. 23 – 24; ERİŞ, s. 805; KURU, İflas ve Konkordato, s. 439;

<sup>290</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 464.

<sup>291</sup> TANRIVER, s. 148.

gerektiği savunulmaktadır<sup>292</sup>. Ancak yasada esas itibarıyla taraflara bu hususta bir yetki tanınmamaktadır. Ancak mahkemeden bu hususta bir talepte bulunulması olanaklı olmakla birlikte, komiser tarafından söz konusu yasağa aykırı olarak gerçekleştirilen söz konusu işlemlerin aşağıda<sup>293</sup> detaylıca inceleneceği üzere şikâyet yolu ile iptali de mümkündür<sup>294</sup>.

Konkordato komiseri, konkordatoya dahil alacaklar ile borçlunun malvarlığına ilişkin olarak, kiminle olursa olsun kendileri veya başka bir kişi hesabına sözleşme gerçekleştiremezler. Konkordato komiserlerinin söz konusu yasağa aykırı olarak gerçekleştirdiği işlemler hükümsüzdür (İİK m. 11 kıyasen). Söz konusu düzenlemenin komiserler bakımından cari olması, komiserin objektif ve tarafsız kalmasının sağlanması amacını taşımaktadır. Zira komiserin, ekonomik ve hukuki açıdan prosedüre taraf olanlar ile herhangi bir ilişki içinde bulunmaması ve bunun sürekli bir şekilde korunabilmesi ancak söz konusu hükmün mevcudiyeti ile mümkündür. Komiser tarafından söz konusu yasak hilafına gerçekleştirilen işlemler ise mutlak butlan ile sakat durumdadır<sup>295</sup>.

Yukarıda açıklananların yanı sıra konkordato komiserinin yükümlülükleri ayrıca Yönetmelik m. 7’de de düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, “*Komiser, görevini yerine getirirken aşağıdaki yükümlülüklerle uymak zorundadır: a) Görevini kanun, bu Yönetmelik ve dürüstlük kuralları çerçevesinde tarafsız, objektif ve özenle yerine getirmek. b) Kendisine tevdi olunan görevi bizzat yerine getirmek. c) Görevi sebebiyle öğrendiği surların gizliliğini sağlamak ve korumak. ç) Görevi sırasında elde ettiği bilgileri kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler yararına doğrudan veya dolaylı bir menfaat elde etmek için kullanmamak. d) Görev, unvan ve yetkilerini kullanarak kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler lehine menfaat sağlamamak, hediye kabul etmemek ve aracılıkta bulunmamak. Birinci fıkranın (c), (ç) ve (d) bentlerinde sayılan yükümlülükler komiserlik görevi sona erdikten sonra da devam eder. Komiser, görev almak için reklam sayılabilecek nitelikte girişim ve eylemlerde bulunamaz. Birinci fıkrada sayılan yükümlülüklerle aykırı davranan komiserin görevine mahkemece son*

<sup>292</sup> BERKİN, s. 543; BERKİN, Konkordato, s. 43

<sup>293</sup> Bkz. aşağıda. İkinci Bölüm, II, A, 6.

<sup>294</sup> TANRIVER, s. 151 – 153; KURU, İflas ve Konkordato, s. 438.

<sup>295</sup> BERKİN, s. 543; TANRIVER, s. 150.

*verilir. Bu durum derhâl bölge kuruluna ve ayrıca eylemin suç oluşturması hâlinde Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir”.*

Konkordato komiserinin, görevini yerine getirirken kanun, yönetmelik ve dürüstlük kuralları çerçevesinde tarafsız, objektif ve özenli olması gerekmektedir (Yönetmelik m. 7 f. 1, a). İfa ettiği kamu görevinin temel ilkeleri objektiflik ve tarafsızlık olan konkordato komiseri, konkordato prosedüründe yer alan tüm ilgililere karşı eşit bir şekilde işlem gerçekleştirmekle ve ilgililerin menfaatlerinin eşit bir şekilde korunmasını sağlamakla yükümlüdür. Konkordato komiserinin prosedürde yer alan alacaklılar arasında, yasada belirtilen imtiyazlar haricinde herhangi bir öncelik sıralaması gerçekleştirmesi mümkün değildir<sup>296</sup>. Konkordato komiserince söz konusu yükümlülüğe aykırı davranılarak yanlı hareket edilmesi hukuka aykırı bir tutumun gerçekleştirilmesini teşkil edecek ve kendisinin sorumluluğun doğmasını gündeme getirecektir. Bunun yanı sıra ilgililer, Yönetmelik tarafından komiserine yüklenmiş olan bu yükümlülüğün ihlali sebebiyle komiserin azlini talep edebilecekleri gibi, komiser tarafından gerçekleştirilen işlemlere ilişkin şikâyet yoluna da gidebileceklerdir<sup>297</sup>.

Konkordato komiserine tevdi olunan görevin komiserin bizzat kendisi tarafından yerine getirilmesi gerekmektedir (Yönetmelik m. 7 f. 1, b). Konkordato komiseri tarafından kendisine verilen görevin icrasının kısmen veya tamamen bir başka kişiye bırakılarak o kişi tarafından gerçekleştirilmesi mümkün değildir<sup>298</sup>. Bu kuralın temelinde, komiserin icra ettiği görevin nitelik itibarıyla bir kamu görevi olması ve kamu görevlerinin icrası hususunda da esas olan ilkenin görevin ifasının kısmen ya da tamamen bir başka kimseye tevdi edilememesi hususları bulunmaktadır<sup>299</sup>. Doktrinde görevin devrinin yanı sıra yetki devri ve komiser tarafından bilirkişiye başvurulmasının veya yardımcı şahıs görevlendirilmesinin mümkün olup olmadığı hususları da tartışma konusu olmuştur. Bu kapsamda yetki devrinin mümkün olmadığı ancak bilirkişi ve yardımcı şahıs görevlendirilmesinin görev ve yetkinin devri değil, komiserine verilen yetkilerin kullanılması olarak yorumlanacağı sonuçlarına varılmıştır<sup>300</sup>.

<sup>296</sup> PEKCANİTEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 465.

<sup>297</sup> TANRIVER, s. 155 – 156.

<sup>298</sup> BERKİN, Konkordato, s. 56 – 57; KURU, İflas ve Konkordato, s. 439; TANRIVER, s. 154.

<sup>299</sup> BERKİN, Konkordato, s. 57; TANRIVER, s. 154.

<sup>300</sup> TANRIVER, s. 155, s. 250 – 252.

Konkordato komiserinin, görevi nedeniyle öğrendiği sırların gizliliği sağlaması ve bu sırları koruması gerekmektedir (Yönetmelik m. 7 f. 1, c). Komiserin yasada kendisine verilen görevleri icra ederken birtakım sırlar öğrenmesi oldukça muhtemel bir durumdur. Zira komiser borçluyu ekonomik anlamda inceleyecek ve borçlunun işlemlerine nezaret edecektir. Komiser tarafından genel olarak bu yükümlülüğe uyulması gerekliliğinin yanı sıra alacaklılar toplantısında alacaklılar bilgilendirilirken, tasdik duruşmasında mahkeme aydınlatma görevi ifa edilirken ve mahkemeye tevdi edilecek rapor hazırlanırken ayrıca dikkat edilmesi gerekmektedir<sup>301</sup>. Komiser tarafından sır saklama yükümlülüğüne uyulmaması TCK m. 239<sup>302</sup>, da düzenlenen ticari sırrın<sup>303</sup> açıklanması suçunu oluşturarak, komiserin cezalandırılmasına<sup>304</sup> neden olacaktır<sup>305</sup>. Komiserin sır saklama yükümlülüğü komiserin görevi sona erdikten sonraki süreç içinde söz konusudur (Yönetmelik m. 7 f. 2).

Konkordato komiseri tarafından görevi ile ilgili elde edilen bilgilerin, kendisi, yakınları veya üçüncü kişilerin yararına doğrudan veya dolaylı bir menfaat elde etmek üzere kullanılması mümkün değildir (Yönetmelik m. 7 f. 1, ç). Komisere yüklenen bu yükümlülük komiserin görevi sona erdikten sonra dahi devam etmektedir (Yönetmelik m. 7 f. 2).

Konkordato komiserinin görev unvan ve yetkilerini kullanarak kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler lehine menfaat sağlamaması, hediye kabul etmemesi ve aracılıkta bulunmaması gerekmektedir (Yönetmelik m. 7 f. 1, d). Komiser için, görevi sona erdikten sonra da bu yükümlülük mevcuttur (Yönetmelik m. 7 f. 2).

Konkordato komiseri tarafından alacaklılar kuruluna ve diğer alacaklılar tarafından talepte bulunulduğunda diğer alacaklılara prosedürün seyri ve borçlunun malvarlığı

<sup>301</sup> **TANRIVER**, s. 158 – 159.

<sup>302</sup> TCK m. 239 f. 1: “*Sıfat veya görevi, meslek veya sanatı gereği vakıf olduğu ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgeleri yetkisiz kişilere veren veya ifşa eden kişi, şikâyet üzerine, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu bilgi veya belgelerin, hukuka aykırı yolla elde eden kişiler tarafından yetkisiz kişilere verilmesi veya ifşa edilmesi halinde de bu fıkraya göre cezaya hükmolunur*”.

<sup>303</sup> Ticari sır günümüzde, işletme, banka ve bu işletmelerin müşterilerinin sırlarını da içerisinde barındıracak şekilde geniş değerlendirilen bir kavram olarak ele alınmakta olup, ticari sır ile ilgili detaylı bilgi için Bkz. **TURANBOY**, Asuman, “Ticari Sır”, Prof. Dr. Tuğrul Ansay’a Armağan, Ankara 2006, s. 349.

<sup>304</sup> Bkz. aşağı. İkinci Bölüm, II, A, 6.

<sup>305</sup> **TANRIVER**, s. 159.

durumu hakkında bilgi verilmesi de konkordato komiserinin yükümlülükleri arasındadır. Konkordato komiseri, borçlunun malvarlığı durumu ve prosedürün başarıya ulaşip ulaşmayacağı hususunda alacaklıları aydınlatmakla da yükümlüdür. Bu yükümlülük komiserin bilgi alma yetkisinin karşısında bulunmakla birlikte, komiser tarafından bu yükümlülük yerine getirilirken yukarıda da bahsedilen sır saklama yükümlülüğüne de riayet edilmesi oldukça önem arz etmektedir<sup>306</sup>. Konkordato komiseri, bu yükümlülük kapsamında ve İİK m. 302 f. 7 uyarınca iltihak süresinin bitmesinden itibaren en geç yedi gün içinde prosedüre ilişkin tüm belgeleri, projenin kabul edilip edilmediğini ve tasdikinin uygun olup olmadığına dair gerekçeli raporunu da mahkemeye tevdi etmektedir<sup>307</sup>.

Komiserin ihbarda bulunma yükümlülüğü de söz konusudur. Bu yükümlülük komiser için cari olan bilgi verme yükümlülüğünü tamamlayıcı mahiyette olan bir yükümlülüktür. Zira konkordato komiseri, görevinin icra esnasında birçok bilgi ve belgeyi incelemekte, borçlu ve alacaklılar ile yakın temasta faaliyet göstermektedir. Bu hususta komiser, atandığı prosedüre istinaden gerçekleştirdiği görev esnasında hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu veya alacaklılardan birinin suç teşkil eden bir davranışını öğrenmesi hâlinde durumu derhal yetkili makamlara bildirmelidir. Konkordato komiseri tarafından bu yükümlülük hilafına olacak şekilde hareket edilmesi TCK m. 279 f. 1<sup>308</sup>’de düzenlenen kamu görevlisinin suç bildirmeme suçunun meydana gelmesine neden olacaktır<sup>309</sup>.

Konkordato komiserinin Yönetmelik’te belirtilen yükümlülüklerle aykırı davranması durumunda asliye ticaret mahkemesince görevi sonlandırılacaktır. Konkordato komiserinin görevinin sonlandırıldığı bilirkişilik bölge kuruluna derhal bildirilmeli ve yükümlülüğe aykırı davranışın suç teşkil ettiği hallerde Cumhuriyet başsavcılığına da suç duyurusunda bulunması gerekmektedir (Yönetmelik m. 7 f. 3).

---

<sup>306</sup> TANRIVER, s. 157.

<sup>307</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 465.

<sup>308</sup> TCK m. 279 f. 1: “Kamu adına soruşturma ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de yetkili makamlara bildirimde bulunmayı ihmal eden veya bu hususta gecikme gösteren kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır”.

<sup>309</sup> TANRIVER, s. 157, s. 275; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 465.

## 5. Konkordato Komiser Listesi ve Konkordato Komiserliği Sicili

Bilirkişilik bölge kurulu tarafından komiser adayının listeye kayıt için aranılan koşulları taşıdığı tespit edilirse, komiser adayı üç yıl süreyle listeye kaydedilecektir. Aksi durumun cari olması halinde başvuru reddedilerek, ret kararı ilgisine bildirilecektir. Konkordato komiserleri ancak tek bir listeye kaydolabilmektedirler. Yerleşim yeri, görev yeri veya iş yeri değişikliğinin cari olduğu durumlarda konkordato komiserleri tarafından başka bir bölgeye nakil talebi olanaklıdır<sup>310</sup>.

Bilirkişilik bölge kurulunca konkordato komiserliğine ilişkin olarak özel bir sicil tutulmakta ve bu sicil Yönetmelik m. 9'da düzenlenmektedir. Konkordato komiseri olarak prosedüre ataması gerçekteşirilen kişinin bilgileri, görevlendirildiği tarih, görevin sona ermesi ve buna ilişkin sebepler bilirkişilik bölge kurulları tarafından özel bir sicilde tutulmaktadır (Yönetmelik m. 9 f. 1). Bilirkişilik bölge kurulu tarafından tutulan bu sicil, bir kişinin aynı andan beşten fazla prosedüre atanmasının önlenmesi ve komiserlik görevine son verilme sebeplerinin takibinin sağlanması amacını taşımaktadır (Yönetmelik m. 9 f. 2).

Bir prosedüre komiser olarak atanan kişi, sicile kaydı hususunda atamayı gerçekteşiren mahkeme tarafından bağlı olduğu bölge adliye mahkemesinin kurulu bulunduğu yerdeki bilirkişilik bölge kuruluna derhal bildirilmektedir. Mahkeme tarafından gerçekteşirilen bu bildirim, görevlendirmeyi yapan mahkemenin adı ve dosya numarasını, komiserin adı ve soyadı ile Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını, komiserin yerleşim yeri ve iletişim bilgilerini, komiserin mesleği, uzmanlık alanı, çalıştığı kurum veya kuruluşun adını içerecektir (Yönetmelik m. 9 f. 3).

Prosedüre atanan konkordato komiserinin görevinin sona ermesi halinde bu durum atamayı gerçekteşiren mahkeme tarafından sona ermeye ilişkin sebepler ile birlikte derhal bilirkişilik bölge kuruluna bildirilecektir (Yönetmelik m. 9 f. 4).

---

<sup>310</sup> COŞKUN, s. 99.

Ayrıca konkordato komiserliği hususunda tutulan sicil, hâkim ve Cumhuriyet savcılarının erişimine açıktır (Yönetmelik m. 9 f. 5).

## **6. Konkordato Komiserlerinin Denetimi ile Konkordato Komiserlerinin Tazminat ve Cezai Sorumluluğu**

Konkordato prosedürünün tamamlanmasında ve en önemlisi tüm sürecin doğru ve hakkaniyetli bir şekilde yürütülmesinde konkordato komiserinin payı oldukça büyüktür. Komiser tarafından usûl ve yasa ile dürüstlük kurallarına aykırı bir işlem gerçekleştirilmesi durumunda, fiil ve aykırılığın niteliğine göre, komiserin denetlenmesi de oldukça önem arz etmektedir. Zira prosedürde oldukça önemli bir süje olan komiserin bağımsız, kontrolsüz ve kendi halinde bırakılarak sürecin devam ettirilmesi ve menfi veya müspet olarak sürecin neticelendirilmesi telafisi mümkün olmayacak zararları da beraberinde getirecek, ilgililerin hak kaybına uğramalarına sebep olacaktır<sup>311</sup>.

Konkordato komiserinin üzerinde asıl denetim görevini haiz organ, konkordato komiserinin borçlu hakkında verilen geçici mühlet kararı ile birlikte geçici komiser olarak atamasını gerçekleştiren asliye ticaret mahkemesidir. Asliye ticaret mahkemesi, borçlu veya alacaklıların bildirimini ile ya da re'sen konkordato komiserini görevden alabilmektedir. Asliye ticaret mahkemesi tarafından sahip olunan bu yetki, komiserin atamaya sebep olan niteliklerinin kaybı ve özellikle konkordato komiserinin objektif ve tarafsız olmayan tutumlarının mevcudiyeti durumunda kullanılmaktadır. Ayrıca konkordato komiserinin prosedüre atanması sebebi ile sahip olduğu görev ve yetkilerin, kendisi tarafından kötüye kullanıldığının tespiti durumunda da komiserin görevine son verilecektir. Ve yine konkordato komiseri tarafından, ataması gerçekleştirilen görevin gerekleriyle uyumsuz tutum ve davranışlarda bulunulması halinde de, asliye ticaret mahkemesi tarafından komiser uyumsuzluğun ağırlığına ve niteliğine göre görevini icra ederken daha dikkatli olması hususunda uyarılabilir veya ücretinden kesinti yapılabilir<sup>312</sup>.

<sup>311</sup> KALE, Sorularla Konkordato, s. 41.

<sup>312</sup> TANRIVER, 259; KALE, Sorularla Konkordato, s. 43; COŞKUN, s. 100.

Konkordato komiserleri bilirkişilik bölge kurulunca da denetlenmektedirler. Konkordato komiserleri, komiserliğe kabul için gerekli olan şartların kaybedilmesi veya bilirkişilik bölge kurulunca tutulan listeye kayıt tarihinde gerekli şartların bulunup bulunmadığının sonradan tespit edilmesi ile Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak görevin kabul edilmemesi veya görevin bırakılması, görevin gerektirdiği güven duygusuna zarar verici tutum ve davranışların söz konusu olması, Kanun ve Yönetmelikte belirtilen yükümlülüklerle aykırı davranılması hallerinde bilirkişilik bölge kurulu tarafından listeden çıkartılmaktadır<sup>313</sup>.

İİK m. 290 f. 4 hükmü uyarınca; “*Komiserin konkordatoya ilişkin işlemleri ile ilgili şikâyetler, asliye ticaret mahkemesi tarafından kesin olarak karara bağlanır*”. Bu hususta İİK m. 290 f. 3 hükmünde İİK m. 16 hükmüne atıf yapılarak konkordato komiserleri bakımından da İcra ve İflas Kanunu’ndaki şikâyet kurumunun işletileceği düzenlenmekte olup, İİK m. 16’da geçen “*İcra ve İflas daireleri*” ibaresinin “*konkordato komiseri*” şeklinde algılanması gerekmektedir<sup>314</sup>. Prosedüre katılan ilgililer tarafından şikâyet kurumu işletilerek, hukuki durumlarını haksız bir şekilde zarara uğratan komiser işleminin iptali veya düzeltilmesi talep edilmektedir. Prosedürün işletilmesi hususunda başvuruda bulunan ve hukuki yarara sahip olan kişi prosedürde şikâyet eden iken konkordato komiseri daima şikâyet edilen konumunda bulunmaktadır<sup>315</sup>. Bilindiği üzere, İİK m. 16’da düzenlenen şikâyet prosedürü esasen icra mahkemesi nezdinde cari olmaktadır. Ancak konkordato komiseri için şikâyet prosedürüne başvurulması durumunda görevli mahkemenin asliye ticaret mahkemesi olduğu ve asliye ticaret mahkemesince şikâyete ilişkin olarak verilen kararların da kesin nitelik arz ettiği yasa ile düzenlenmektedir<sup>316</sup>. Şikâyet kurumu, icra hukukunun yeknesak ve doğru uygulanmasına hizmet eden<sup>317</sup>, takip hukukuna ilişkin ve kendine özgü nitelikler arz eden bir kanun yoludur<sup>318</sup>. İİK m. 16 f. 1 hükmü uyarınca, işlemin kanuna aykırı olması veya işlemin hadiseye uygun bulunmaması sebepleri ile şikâyetin cari olduğu durumlarda; işlemin öğrenilme tarihinden itibaren yedi günlük

<sup>313</sup> COŞKUN, s. 100.

<sup>314</sup> KALE, Sorularla Konkordato, s. 42.

<sup>315</sup> TANRIVER, s. 261.

<sup>316</sup> Doktrinde yasada şikâyet mercii olarak prosedürün yürütülmekte olduğu asliye ticaret mahkemesinin görevli olup olmadığı hususunda açıklık bulunmadığı, ancak prosedüre bakan asliye ticaret mahkemesince şikâyetin değerlendirilmesinin isabetli olacağı belirtilmektedir (EROĞLU, s. 79 – 80).

<sup>317</sup> YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 31.

<sup>318</sup> PEKCANITEZ, Hakan / SİMİL, Cemil, İcra – İflâs Hukukunda Şikâyet, 2. Baskı, İstanbul 2017, s. 20 vd.; YILMAZ, Şerh, s. 92 – 93.

şikâyet süresi bulunmaktadır. İİK m. 16 f. 2’de ise bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı şikâyetlerin süreye tabi olmadığı düzenlenmektedir. Ayrıca prosedüre katılan ilgililer tarafından şikâyet gerçekleştirilirken, şikâyete ilişkin olan harç ve gider avansının da yatırılması gerektiği kabul edilmektedir. Zira şikâyet salt bir dilekçe ile gerçekleştirildiği aksi durumun, yapılan her komiser işlemine karşı kötü niyetli bir şekilde şikâyet yoluna başvurulması, mevcut hakkın kötüye kullanılmasına sebebiyet vereceği belirtilmektedir<sup>319</sup>.

Konkordato komiserlerinin, konkordatonun tasdiki duruşmasında da borçlu ve alacaklıların itirazları ile denetimleri de söz konusu olabilmektedir. Asliye ticaret mahkemesi İİK m. 304 hükmü uyarınca öncelikle komiseri dinleyecektir. Daha sonra konkordato komiserinin rapor ve faaliyetlerine itiraz edenleri de dinleyerek; bu kişilerin beyanlarının da tutanağa geçirilmesini sağlayacaktır. Bu sebeplerle komiserin prosedür süresince gerçekleştirdiği tüm işlemlerin nihai olarak denetime tabi tutulduğu yer tasdik duruşması olacaktır. Mahkeme konkordato komiserinin rapor ve faaliyetlerine itiraz edenlerin itirazları sonucunda, konkordato komiseri tarafından usûl ve yasaya aykırı bir işlem gerçekleştirildiğini tespit ederse, gereken hukuki, cezai ve disiplin işlemlerini başlatacaktır<sup>320</sup>.

İİK m. 290 f. 5 hükmünde, konkordato komiserinin sorumluluğu hususunda, İİK m. 227 f. 4 ve f. 5 hükümlerinin cari olduğu düzenlenmektedir. Konkordato komiserinin hukuki sorumluluğu hakkında İİK m. 290 f. 5’in atfı ile cari olan İİK m. 227 f. 4 hükmüne göre “*İflas idaresini teşkil edenler kusurlarından ileri gelen zarardan sorumludurlar. Bu davalara adliye mahkemelerinde bakılır*”. Söz konusu hüküm uyarınca, konkordato komiserlerinin kusurlarından kaynaklanan zararlardan bizzat sorumlu olduğu ve bu hususta açılacak olan davalarda adli yargı içerisinde bulunan mahkemelerin görevli olduğu belirtilmektedir. Buradaki görevli mahkeme asliye hukuk mahkemesi olmaktadır<sup>321</sup>. Yasa koyucu tarafından konkordato komiserinin sorumluluğu hususunda komiserin kişisel sorumluluğu<sup>322</sup> ilkesi benimsenmektedir<sup>323</sup>.

<sup>319</sup> EROĞLU, s. 79.

<sup>320</sup> TANRIVER, s. 260 – 261; KALE, Sorularla Konkordato, s. 43; COŞKUN, s. 100.

<sup>321</sup> ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 550; SARISÖZEN, s. 151.

<sup>322</sup> Konkordato komiserliği görevini yürüten kişinin görevini kötüye kullanması nedeniyle tahsil edilemeyen alacağın ödenmesi hususunda açılacak olan davanın genel mahkemede görüleceğine

Doktrinde; konkordato komiseri için de kıyasen uygulanabilecek olan İcra ve İflas Kanunu'nun “*sorumluluk*” kenar başlıklı 5. maddesi<sup>324</sup> uyarınca; konkordato komiserinin kusuru ile sebebiyet verdiği zararlara istinaden açılacak olan tazminat davalarının Adalet Bakanlığı aleyhine açılması ve neticeten devletin sorumluluğu ilkesinin benimsenmesi gerektiği savunulmaktadır. Bunun cari olması durumunda Anayasa m. 129<sup>325</sup> uyarınca da devlete karşı açılan dava neticesinde devletin zarar görene gerçekleştireceği ödemeler; zarara kusuru ile sebebiyet veren konkordato komiserinden rücu tazmin edilecektir. Devlet tarafından rücu hususunda açılacak olan söz konusu davalarda da yine asliye hukuk mahkemesinin görevli olduğunu kabul etmek gerekmektedir. Zira hukuki statü ve işlev bakımından kendisine benzetilen icra ve iflâs müdürleri bakımından devletin sorumluluğunun söz konusu olduğu bir sistemde, konkordato komiserleri için şahsi sorumluluk prensibinin benimsenmesi isabetli değildir<sup>326</sup>. Kanaatimizce de, devletin yargı organınca ataması gerçekleştirilen ve görev ve yetkileri yasa ile belirlenen bir kamu görevlisinin eylemlerinden doğan zararlardan bizzat sorumluluğundan ziyade devletin sorumluluğu ilkesinin uygulanması gerekmektedir. Bu durum hem prosedüre katılanların hem de komiserin lehinedir. Zira prosedüre katılanlar sorumluluk hususunda kıyası komiser ile mümkün olamayacak Adalet Bakanlığı gibi bir kamu hukuku süjesinden talepte bulunacakken, komiser de şahsi sorumluluğunun esas olmaması nedeniyle kendini daha güvende hissederek görevini ifa edecektir.

---

ilişkin bir Yargıtay kararı da bulunmaktadır: “*Dava dilekçesinde, konkordato komiseri görevi yapan davalının, görevini kötüye kullanması nedeniyle tahsil edilemeyen alacağın ödetilmesine karar verilmesi istenilmiştir. Mahkemece, davalının icra memuru hakkındaki hükümlere tabi bulunduğu gerekçesiyle ve Anayasa m. 129/5 hükmü uyarınca, husumet nedeniyle davanın reddine karar verilmiştir. Anayasa m. 129/5’de, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davalarının, ancak idare aleyhine açılabileceği benimsenmiştir. Ne var ki, bu kural mutlak olmayıp; idari yetkilerin kullanılma alanı ile eş anlatımla, idari işlem ve eylem niteliğini yitirmemiş davranışlar ile sınırlıdır. Özellikle, haksız eylemlerde (fili yol); kamu görevlisinin, Anayasa’nın bu güvencesinden yararlanma olanağı bulunmamaktadır. Somut olayda, davalının açıkça kişisel kusuruna dayanılmıştır. O nedenle, Anayasa m. 129/5 hükmünün göz önünde tutulabilmesi söz konusu değildir. Mahkemece, işin esasının incelenmesi yerine, anılan biçimde karar verilmiş bulunması, bozmayı gerektirmiştir.*” Y. 4. HD, 26.02.2003 T., 11398/1840 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).

<sup>323</sup> UYAR, s. 63.

<sup>324</sup> İİK m. 5: “*İcra ve İflas Dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan tazminat davaları, ancak idare aleyhine açılabilir. Devletin, zararın meydana gelmesinde kusuru bulunan görevlilere rücu hakkı saklıdır. Bu davalara adliye mahkemelerinde bakılır.*”

<sup>325</sup> Anayasa m. 129 f. 4: “*Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerinin kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir.*”

<sup>326</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 464; UYAR, s. 63; COŞKUN, s. 101.

Konkordato komiserinin cezai sorumluluğuna ilişkin olarak İİK m. 290 f. 5'in atfı ile cari olan İİK m. 227 f. 5 hükmüne göre; “İflas idaresini teşkil edenler Türk Ceza Kanununun uygulanmasında memur sayılırlar”. Söz konusu fıkranın konkordato komiseri hakkında kıyasen uygulama alanı bulması neticesinde, konkordato komiserinin görevi ile ilgili olarak gerçekleştirmiş olduğu eylemlerin Türk Ceza Kanunu uyarınca suç teşkil etmesi durumunda, kamu görevlisi gibi cezalandırılması söz konusu olmaktadır<sup>327</sup>. Doktrinde konkordato komiserinin TCK anlamında memur sayılmasının pratik açıdan da faydalı olduğu belirtilmiştir. Şöyle ki, TCK anlamında memur sayılan komiser, görevinin gereklerine uygun bir biçimde davranacak ve sorumluluklarının bilince hareket edecektir. Bu durum ise komiserin, özgü suçlardan olan görevi ihmal ve görevi kötüye kullanma suçlarını teşkil edebilecek fiillerden kaçınmasını sağlayacaktır. Ayrıca komiserin TCK anlamında memur sayılması komiserin mağdur konumda olabileceği birtakım suçların komisere karşı işlenmesi hususunda caydırıcı olacaktır. Zira mağdurun memur olması cezayı ağırlaştıracaktır<sup>328</sup>.

## **B. Alacaklılar Kurulunun Atanması**

7101 sayılı Kanun ile birlikte yapılan önemli değişikliklerden biri de mahkeme tarafından, borçlu hakkında verilen kesin mühlet kararı ile birlikte veya kesin mühlet süresi içinde alacaklılar kurulunun oluşturulabilmesine imkân tanınması hususudur. Türk hukukunda alacaklılar kurulundan ilk kez, İcra ve İflas Kanunu'ndaki 4949 sayılı Kanun değişiklikleri ile hukuk sistemimize giren malvarlığının terki suretiyle konkordatoya<sup>329</sup> ilişkin hükümler arasında bahsedilmiş ve akabinde 7101 sayılı Kanun ile adi konkordatoda da bir kurum olarak İİK m. 289 – 292'de düzenlenmiştir<sup>330</sup>.

<sup>327</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 464; ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 550; BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Özet – Konkordato Şerhi, s. 180.

<sup>328</sup> TANRIVER, s. 278.

<sup>329</sup> Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato Hakkında Detaylı bilgi için Bkz. yuk. Birinci Bölüm, I, A, 2.

<sup>330</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 78; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 468; BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Özet – Konkordato Şerhi, s. 169; BÖRÜ, Levent, “Adi Konkordatoda Alacaklılar Kurulu”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:9 Sayı:2, Yıl 2018, s. 343; SARISÖZEN, s. 155; ERDÖNMEZ, s. 199.

## 1. Alacaklılar Kurulunun Tanımı, Hukuki Niteliği ve Amacı

Alacaklılar kurulunu, konkordato başvurusunda bulunan borçlu hakkında görevli ve yetkili asliye ticaret mahkemesi tarafından kesin mühlet kararı verilmesi ile birlikte veya bu süre içerisinde; hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun alacaklılarının içerisinde belirli bir sayıyı geçmemek kaydıyla; konkordato komiserlerini denetlemek ve/veya konkordato komiserlerine tavsiyelerde bulunmak için *-kural olarak ihtiyari bazı durumlarda ise zorunlu olarak-* oluşturulan bir organ olarak tanımlamak mümkündür<sup>331</sup>. Belirtmek gerekir ki, alacaklılar kurulu yapı ve görev itibarıyla alacaklılar toplantısından oldukça farklı nitelikleri haiz bir kurumdur<sup>332</sup>.

Alacaklılar kurulunun hukuki niteliğine ilişkin olarak doktrinde farklı görüşler ileri sürülmektedir. Bu görüşler, alacaklılar kurulunun, alacaklılar tarafından vekil tayin edilen bir temsilci olduğu<sup>333</sup>, azaltılmış sürekli bir alacaklılar toplantısı olduğu<sup>334</sup>, mahkeme tarafından atanan ve kamusal işleve sahip bir organ olduğu<sup>335</sup> ve tüzel kişiliği bulunmayan ve kendine özgü bağımsız bir organ olduğuna ilişkin görüşlerdir. Doktrindeki hakim görüş olarak kabul edilen görüş, alacaklılar kurulunun, sadece alacaklıların temsilcisi olmaktan öte, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu ile diğer tüm ilgililerin de menfaatlerinin korunmasına hizmet eden, kendine özgü, bağımsız, atipik bir organ olduğunu ancak tüzel kişiliğinin bulunmadığını savunan son görüştür. Gerçekten de alacaklılar kurulunun prosedürde icra ettiği görevler ve denetiminin asliye ticaret mahkemesince gerçekleştirildiği dikkate alındığında, alacaklılar kurulunun kamusal bir işlevi haiz olduğu ve yargının bir organı olarak faaliyetlerini sürdürdüğü ortadadır. Ancak bu hususta önemle belirtmek gerekir ki,

<sup>331</sup> BÖRÜ, s. 341.

<sup>332</sup> ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 552.

<sup>333</sup> Alacaklılar kurulunun alacaklılar toplantısınca vekalet verilen bir temsilci olduğu hususundaki görüş, alacaklılar kurulunun alacaklılar toplantısında alacaklılar kendi aralarında belirleyecekleri kişilerden oluşması ve alacaklılar kurulu ile alacaklılar toplantısı arasında özel hukuk temelli bir vekalet ilişkisinin doğduğu düşüncesi kapsamında savunulmaktadır (BÖRÜ, s. 351).

<sup>334</sup> Alacaklılar kurulunun azaltılmış sürekli bir alacaklılar toplantısı olduğu hususundaki görüş, alacaklılar kurulunun, alacaklılar toplantısına göre prosedür boyunca dinamik, ancak birbiriyle aynı görevi üstlenen bir niteliğinin bulunması hususuna dayandırılmaktadır (BÖRÜ, s. 351).

<sup>335</sup> Alacaklılar kurulunun mahkeme tarafından atanan ve kamusal bir işleve sahip bir organ olduğu hususundaki görüş, alacaklılar kurulunun prosedürde alacaklıların temsilcisi olarak değil, kamusal bir fonksiyona sahip olarak mahkemeye hizmet eden bir organ olduğu düşüncesini savunmaktadır (BÖRÜ, s. 351).

her ne kadar bir yargı organı olarak görev ifa etmekte ise de alacaklılar kurulunun icra ve iflâs dairesi gibi resmi bir statüsü bulunmamaktadır<sup>336</sup>.

Borçlu hakkında cari olan konkordato prosedüründe alacaklılar kurulunun da bulunmasının temelinde, alacaklıların prosedürdeki yerinin güçlendirilmesi, komiser, mahkeme ve kurul arasında bir koordinasyon ve dengenin kurulmasının sağlanması amaçları bulunmaktadır. Kesin mühletin İİK m. 289 f. 4 hükmü uyarınca uzatılması ihtimalinin bulunması, alacaklıların alacaklarına uzun bir müddet ulaşamamalarına ve hak kayıplarına sebebiyet vereceğinden alacaklılar kurulunun oluşturulması ile alacaklıların prosedürde bir organ olarak etkin rol oynamaları; komiserin faaliyetlerine nezaret etmeleri, komisere tavsiyelerde bulunmaları ve komiseri denetlemeleri oldukça önem arz etmektedir. Gerek Türk hukukundaki gerekse yabancı ülkelerdeki hukuk sistemlerinde özellikle yeniden yapılandırma süreçlerine ilişkin olan yasa değişikliklerinde, alacaklıların prosedürde daha etkin olabilmelerini öngören düzenlemeler arttırılmaktadır. Bu hususta oldukça önem arz eden bir kurum olan alacaklılar kurulu, alacaklıların İİK m. 302 uyarınca mevcut olan alacaklılar toplantısına katılmaları haricinde direkt prosedüre dahil olabilmelerine imkân tanıyan ve prosedüre ilişkin sürecin hızlanmasına katkı sağlayacak oldukça önemli bir kurumdur. Alacaklıların konkordato prosedürüne dahil olmaları durumunda prosedür, daha hızlı ve etkili bir şekilde neticelenmektedir. Alacaklılar kurulunun mevcut olması, borçlunun işlemlerinin denetlenmesi hususunun yanı sıra alacaklıların haklarının korunarak, prosedürde gerçekleştirilen işlemlerin şeffaflığına da hizmet etmektedir<sup>337</sup>. Yukarıda da belirtildiği üzere, alacaklılar kurulu gibi bir kurumun mevcudiyetinden önce alacaklıların, projenin onaylanması hususunda cari olan alacaklılar toplantısı dışında prosedüre herhangi bir katılımları söz konusu olmamaktaydı. Kendi ekonomik durumlarını da ciddi oranda etkileyebilecek bir sürecin sadece son aşamasında sürece dahil olabilmenin mümkün olduğu bir sistemin, alacaklılar açısından ne kadar hakkaniyetli olacağı tartışmaya oldukça açıktır. Zira bu şekilde ilerleyen bir sistemde, alacaklıların menfaatlerinin de gereken oranda

---

<sup>336</sup> DELİDUMAN, Seyithan, İflâs Tasfiyesinde Alacaklılar Toplanması, Ankara 2002, s. 163; BÖRÜ, s. 351; ERCAN, s. 275; SARISÖZEN, s. 156.

<sup>337</sup> “Bu durum Amerikan hukukunda, alacaklılar kurulunun temel fonksiyonu olarak nitelendirilmekte ve şu özdeyişle açıklanmaktadır: “Davana göz kulak ol ve sesini çıkar” “to keep an eye on the case and make noise”” (BÖRÜ, s. 354).

korunamaması oldukça muhtemeldir<sup>338</sup>. Doktrinde, 7101 sayılı Kanun değişikliği öncesinde de alacaklılar toplanmasının, alacaklılar tarafından borçlunun mevcut durumu hakkında bilgi sahibi olunmasını sağladığı, bu kurumun prosedürdeki yerinin artırılmasının sürece pozitif katkı sağlayacağı ve netice itibarıyla alacaklılar kurulunun oluşturulmasının gerekliliği hususu belirtilmiştir<sup>339</sup>.

## 2. Alacaklılar Kurulunun Oluşturulması

İcra ve İflas Kanunu'nda geçici mühlet kararı ile birlikte veya geçici mühlet süresi içerisinde alacaklılar kurulunun oluşturulacağına ilişkin herhangi bir ibare bulunmamaktadır. Bu nedenle alacaklılar kurulunun konkordato prosedüründe ancak en erken kesin mühlet kararı ile birlikte oluşturulabileceğini belirtmek mümkündür. Bu durumun haklı bir nedene dayandığını belirtmek isabetli olacaktır. Zira kendisine konkordato teklifi ile gelmesi akabinde geçici mühlet kararını veren görevli ve yetkili asliye ticaret mahkemesinin; bu aşamada geçici mühlet hususunda karar verirken alacaklılar kurulu gibi bir ihtiyacın olup olmadığını, böyle bir ihtiyaç var ise de hangi alacaklıların bu kurulda yer alacağını tespit etmesi mümkün değildir<sup>340</sup>.

Alacaklılar kurulunun oluşturulması Yönetmelik m. 21'de düzenlenmekte olup, söz konusu hükme göre, *“Mahkeme tarafından kesin mühlet kararıyla birlikte veya en geç Kanunun 299 uncu maddesi gereğince alacaklıların alacaklarını bildirmesi ve Kanunun 300 üncü maddesi gereğince borçlunun alacaklılar hakkındaki beyanı alındıktan sonra, yedi alacaklıyı geçmemek, herhangi bir ücret takdir edilmemek ve tek sayıda olmak kaydıyla komiserin de görüşü alınarak alacaklılar kurulu oluşturulabilir. Bu durumda alacakları, hukuki nitelik itibarıyla birbirinden farklı olan alacaklı sınıfları ve varsa rehinli alacaklılar, alacaklılar kurulunda hakkaniyete uygun şekilde temsil edilir”*. Hükümde mahkeme tarafından hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya ilişkin kesin mühlet kararı verilmesiyle birlikte veya en geç borçlunun bildirilen alacaklar hakkındaki beyanı alındıktan sonra, komiserin de görüşü alınarak en fazla yedi kişi ve tek sayıda olacak şekilde bir alacaklılar kurulunun oluşturulabileceği, kurulun oluşturulacağı durumlarda alacakları hukuki

<sup>338</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 78 – 81; BÖRÜ, s. 344, s. 352; SARISÖZEN, s. 155 – 156.

<sup>339</sup> TANRIVER, Problemler, s. 264.

<sup>340</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 78.

nitelik olarak farklı alacaklı sınıfları ve varsa rehinle teminat altına alınmış alacakların kurulda hakkaniyete uygun bir şekilde temsil edileceği belirtilmektedir. Bu hususta komiserin görüşünün alınmasının temelinde, komiserin borçlu ile alacaklılar arasındaki ilişkin en iyi bilebilecek konumda olan kişi olması hususu bulunmaktadır. Kurul üyeleri komiserin görüşü alınmak suretiyle mahkemeye kendiliğinden atanabilecek olsa da, kurulun oluşturulması hususunda mahkemeye borçlunun veya alacaklıların taleplerini iletmeleri hususunda da herhangi bir sakınca bulunmamaktadır<sup>341</sup>.

Mahkeme tarafından oluşturulacak alacaklılar kurulundaki üye sayısının tek sayıda kararlaştırılmasındaki amaç, karar nisabında eşitliğin söz konusu olmasının engellenmek istenmesidir. Ayrıca kurulda yer alacak üye sayısına ilişkin olarak bir üst sınır belirlenmesinde; kurulun etkin bir şekilde çalışarak daha kolay karar alabilmesi amaçlanmaktadır<sup>342</sup>.

Alacaklılar kuruluna seçilen üyelerin görevlerini layığıyla yerine getirebilmeleri için ekonomik ve hukuki bilgi birikimlerinin de bulunması gerekmektedir. Konkordato talep eden borçlu ile herhangi bir ilişkisinin cari olmaması gereken alacaklılar kurulu üyelerinin, yalnızca kendi mensubu olduğu alacaklı sınıfı için değil, tüm alacaklıların menfaatlerine ve hatta borçlunun dahi menfaatine olacak şekilde faaliyette bulunmaları oldukça önem arz etmektedir<sup>343</sup>. Zira yukarıda da bahsedildiği üzere hukuki niteliği itibarıyla kamusal bir organ olarak açıklanan alacaklar kurulunun aksi şekilde davranmasının kabulü mümkün değildir.

Doktrinde “*alacakları, hukuki nitelik itibarıyla birbirinden farklı olan alacaklı sınıfları*” ibaresinden anlaşılması gereken hususa örnek olarak, işçiler, sosyal sigorta kurumları, emekli sandıkları, bankalar, dağıtıcı distribütörler, hizmet sektöründekiler ve ödünç veren alacaklılar gibi alacaklı sınıfları belirtilmektedir<sup>344</sup>. Alacaklılar kurulunun oluşturulduğu durumlarda rehinli alacaklılara ilişkin sınıfın da kurulda bulunması yasa uyarınca zorunlu kılınmaktadır. Zira gerek yasa gerekse

---

<sup>341</sup> BÖRÜ, s. 358.

<sup>342</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 79.

<sup>343</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 469; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 80.

<sup>344</sup> BÖRÜ, s. 360; SARISÖZEN, s. 156.

yönetmelikte alacaklılar kurulunda, adi alacaklılar ile rehinli alacaklıların farklı sınıflarda yer alacağı düzenlenmektedir. Alacaklılar kurulunun ihtiyari olarak kurulduğu durumlarda; mutlak suretle bir rehinli alacaklı kurulda bulunmak mecburiyetindedir. Ayrıca alacaklılar kurulunun zorunlu olarak teşkil ettirilmesine ilişkin olarak düzenlenen; Yönetmelik m. 22'nin 1. fıkrasında da hukuki nitelikleri birbirine benzer olan alacaklıların, aynı alacaklı sınıfında yer alacakları ve rehinli alacaklıların, rehnin kıymetini karşılayan tutardaki alacaklarının ayrı bir alacaklı sınıfı olarak kabul edileceği de düzenlenmekte ve gerek ihtiyari gerek zorunlu alacaklılar kurulu bakımından rehinli alacaklıların menfaatine olacak bir sistemin mevcut olduğu belirtilebilir<sup>345</sup>. Ancak belirtmek gerekir ki, alacaklılar kurulu oluşturulurken esasen alacağı güvence altına alınmış ve alınmamış alacaklılar olmak üzere iki ayrı sınıflandırma üzerinde durulmakta ve bu iki sınıfa ait temsilcilerin kurulda bulunmalarına dikkat edilmekle birlikte, adi alacaklılar bakımından kurul daha da fazla önem arz etmektedir. Zira rehinli alacaklılar zaten güvence altında bulunmaktadır<sup>346</sup>.

Doktrinde alacaklılar kuruluna seçilecek üyelerinin gerçek kişi değil de tüzel kişi olup olmayacağı hususuna ilişkin birtakım tartışmalar gerçekleştirilmişse de, hakim görüşün alacaklılar kuruluna tüzel kişilerin seçilebileceği yönünde olduğu belirtilmektedir<sup>347</sup>. Bu hususun tüzel kişilerin de en nihayetinde gerçek kişiler aracılığıyla iradelerini açıklamaları sebebiyle bir sorun teşkil etmemesi gerektiği ve mevzuatta konuya ilişkin herhangi bir açıklamanın yer almaması ve alacaklıların birçoğunun tüzel kişilerden oluşması ve bunların kurul dışında bırakılmasının prosedürün olumlu bir yönde ilerlemesine engel oluşturacağı hususları ile bu görüş savunulmaktadır<sup>348</sup>.

Yukarıda da belirtildiği üzere alacaklılar kurulunun oluşturulması esas itibarıyla ihtiyari bir durumdur. Ancak alacaklılar kurulunun mahkeme tarafından zorunlu olarak oluşturulacağı birtakım haller öngörülmekte ve bu haller Yönetmelik m. 22'de düzenlenmektedir. Yönetmeliğin “Alacaklılar kurulunun zorunlu olarak oluşturulacağı haller” kenar başlıklı 22. maddesinin 2. fıkrasına göre “En az üç

<sup>345</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 80.

<sup>346</sup> BÖRÜ, s. 361 – 362.

<sup>347</sup> BÖRÜ, s. 362.

<sup>348</sup> BÖRÜ, s. 362.

*alacaklı sınıfı bulunması kaydıyla, alacaklı sayısının iki yüz elliye veya alacak miktarının yüz yirmi beş milyon Türk Lirasını aşması hâlinde alacaklılar kurulunun oluşturulması zorunludur.” Söz konusu hüküm uyarınca en az üç alacaklı sınıfının bulunması ve alacaklı sayısının iki yüz elliden fazla olması veya alacak miktarının yüz yirmi beş milyon TL tutarından fazla bir tutarda olması halinde alacaklılar kurulu zorunlu olarak oluşturulacaktır<sup>349</sup>.*

### **3. Alacaklılar Kurulunun Görevleri ile Çalışma Usûl ve Esasları**

Alacaklılar kurulunun görevleri Yönetmelik m. 23’de düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, *“Alacaklılar kurulu, komiserin faaliyetlerine nezaret eder; komisere tavsiyelerde bulunabilir ve Kanunun öngördüğü hâllerde mahkemeye görüş bildirir. Alacaklılar kurulu komiserin faaliyetlerini yeterli bulmazsa, mahkemeden komiserin değiştirilmesini gerekçeli bir raporla isteyebilir. Mahkeme bu talep hakkında borçluyu ve komiseri dinledikten sonra kesin olarak karar verir”*. Söz konusu hükme göre, görevli ve yetkili asliye ticaret mahkemesi tarafından oluşturulması ihtiyari veya zorunlu olabilen alacaklılar kurulu, komiserin faaliyetine nezaret etmekte, komisere tavsiyelerde bulunabilmektedir. Alacaklılar kurulu ayrıca yasanın öngördüğü hallerde mahkemeye görüş de bildirmektedir (Yönetmelik m. 23 f. 1). Yasa ve yönetmelik hükümleri dikkate alındığında alacaklılar kurulunun, komiserin faaliyetlerini denetlemek, komisere tavsiyede bulunmak ve yasada belirtilen hallerde mahkemeye görüş bildirmek olmak üzere üç temel görevinin mevcut olduğundan bahsetmek olanaklıdır. Ancak, komiseri denetlemek ve komisere tavsiyelerde bulunma yetkileri kapsamında alacaklılar kurulunun, komisere talimat verme veya komiserin kararını veto etme gibi bir yetkisinden söz etmek olanaksızdır<sup>350</sup>.

Alacaklılar kurulunun esas itibarıyla icrai bir görevi bulunmamakta olup, denetleyici bir organ olarak prosedürde yer almaktadır. Zira gerek İİK gerekse Yönetmelik hükümlerinde alacaklılar kurulunun konkordato komiserinin faaliyetlerini denetlemekle görevli olduğu belirtilmektedir. Alacaklılar kurulunun sahip olduğu bu denetim yetkisi, konkordato komiserinin prosedüre ilişkin olan faaliyetlerinin görevli ve yetkili asliye ticaret mahkemesinin yanı sıra alacaklılar tarafından da kontrolünü

<sup>349</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 468.

<sup>350</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 83; ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 552; BÖRÜ, s. 363, s. 356; SARISÖZEN, s. 158.

sağlamaktadır. Alacaklılar kurulunun konkordato komiserini hangi usûl ve kapsamda denetleyeceği, somut konkordato prosedürüne göre değişiklik göstermektedir<sup>351</sup>.

Alacaklılar kurulu konkordato komiseri ve mahkeme ile iletişim halinde bulunan, kural olarak borçlu ile iletişimi söz konusu olmayan bir kuruldur. Alacaklılar kurulu ile borçlu arasındaki temas konkordato komiseri vasıtasıyla gerçekleşmektedir<sup>352</sup>. Konkordato komiserine tavsiye vermek de alacaklılar kurulunun görevleri arasında yer almaktadır. Bu hususa örnek olarak, alacaklılar kurulunun prosedür içerisinde, borçlunun malvarlığı unsurlarından hangilerinin satılıp satılmayacağı ve prosedürün borçlunun borçlarının tasfiyesine mi yoksa borçluya ait işletmenin iyileştirilmesine mi yöneleceği hususlarında komiserine tavsiyelerde bulunabileceği verilebilir. Komiser de konkordato prosedürü içerisinde gerçekleştireceği faaliyetler hususunda alacaklılar kurulunu bilgilendirir<sup>353</sup>.

Alacaklılar kurulu tarafından, bazı hususlarda asliye ticaret mahkemesine görüş bildirilmesi de alacaklılar kurulunun görevleri arasında yer almaktadır. Alacaklılar kurulu, yasada belirtilen hallerde asliye ticaret mahkemesine görüş bildirmektedir. Bu hususa örnek olarak; İİK m. 291 f. 2 uyarınca, asliye ticaret mahkemesi tarafından kesin mühletin kaldırılması hususunda karar verilmeden önce alacaklılar kurulunun davetinin ve İİK m. 292 f. 3 uyarınca, asliye ticaret mahkemesi tarafından borçlu hakkında cari olan kesin mühletin kaldırılarak borçlunun iflâsına karar verilmeden önce alacaklılar kurulunun davet edilerek dinlenmesinin zorunlu olması verilebilir<sup>354</sup>.

İİK m. 290 f. son hükmü uyarınca alacaklılar kurulunun, asliye ticaret mahkemesince prosedüre ilişkin olarak görevlendirilen konkordato komiserinin değiştirilmesini talep hakkı bulunmaktadır. Söz konusu hüküm ile mevcut olan konkordato komiserinin değiştirilmesini talep etme yetkisi, konkordato komiserine prosedüre ilişkin olarak tanınan yetkiler ve konkordato komiserinin prosedürdeki rolüne karşı, alacaklıların prosedür sürecindeki haklarının korunabilmesi hususunda oldukça önem

<sup>351</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 81. BÖRÜ, s. 363 – 364.

<sup>352</sup> Doktrinde, alacaklılar kurulunda yer alan üyeler ile konkordato komiseri arasındaki iletişimin etkin olabilmesi hususunda alacaklılar kurulunda yer alan üyeler içinden bir başkan üye seçilmesinin isabetli olacağı belirtilmektedir (BÖRÜ, s. 365).

<sup>353</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 83; BÖRÜ, s. 356 – 357; SARISÖZEN, s. 159.

<sup>354</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 82.

arz etmektedir. Ancak söz konusu yetkinin uygulamada etkin kullanılabilmesi, talebin reddi hususunda kanun yollarına başvurunun mümkün olmaması sebebi ile mümkün değildir. Alacaklılar kurulunca görevden alınması talep edilen konkordato komiserinin, görevden alınma talebinin cari olduğu asliye ticaret mahkemesince atanması ve söz konusu talebe istinaden yine bu mahkemece kesin bir karar verilmesi hakkaniyetli bir durum yaratmamaktadır<sup>355</sup>.

Alacaklılar kurulunun çalışma usûl ve esasları Yönetmelik m. 24’de düzenlenmekte olup, söz konusu hükme göre, “*Alacaklılar kurulu her ay en az bir kere toplanır. Alacaklılar kurulunun aylık olağan toplantıları komiser tarafından belirlenerek bildirilen gün ve yerde yapılır. Alacaklılar kurulu ayrıca üyelerinin salt çoğunluğunun talebi üzerine her zaman toplanabilir. Bu hâlde, yapılacak toplantıların komisere bildirilmesi zorunludur. Alacaklılar kurulu toplantıda hazır bulunanların oy çokluğuyla karar alır. Komiser toplantılarda hazır bulunarak alınan kararları toplantıya katılanların imzasını almak suretiyle tutanağa bağlar*”.

Yönetmelik hükmü uyarınca alacaklılar kurulu, her ay birden az olmamak üzere toplanmakta ve aylık olağan toplantı konkordato komiseri tarafından belirlenen gün ve yerde gerçekleştirilmektedir. Bunun yanı sıra alacaklılar kurulu, kurulda mevcut olan üyelerin salt çoğunluğu ile de her zaman toplanabilmektedir. Salt çoğunluk ile icra edilen toplantıların, toplantı akabinde konkordato komiserine bildirilmesi gerekmektedir. Alacaklılar kurulu tarafından icra edilen toplantılarda oy çokluğu ile karar alınmakta olup, konkordato komiseri toplantılarda hazır bulunup, toplantıda alınan kararları toplantıya katılan üyelerin imzasını alarak tutanağa bağlamaktadır<sup>356</sup>.

<sup>355</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 82; BÖRÜ, s. 365 – 366.

<sup>356</sup> ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 552.

### III. Konkordato Kesin Mühletinin Hukuki Sonuçları

#### A. Kesin Mühletin Borçlu Bakımından Hukuki Sonuçları

##### 1. Borçlunun Tasarruf Yetkisine İlişkin Sonuçlar

###### a. Borçlunun Komiser Nezaretinde Faaliyetlerine Devam Etmesi

İcra ve İflas Kanunu'nun "*kesin mühletin borçlu bakımından sonuçları*" kenar başlıklı 297. maddesinin 1. fıkrasına göre; "*Borçlu, komiserin nezareti altında işlerine devam edebilir. Şu kadar ki, mühlet kararı verirken veya mühlet içinde mahkeme, bazı işlemlerin geçerli olarak ancak komiserin izni ile yapılmasına veya borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetini devam ettirmesine karar verebilir*". Söz konusu fıkra uyarınca hakkında konkordato mühleti verilmiş olan borçlunun, prosedüre atanmış olan konkordato komiserinin denetimi altında işlemlerine devam edebileceği, ancak aksi bir durumun kesin mühlet kararı ile veya mühlet süresi içerisinde mahkemece düzenlenebileceği; bu hususta ise bazı işlemlerin konkordato komiserinin izni ile gerçekleştirilebileceği veya borçlunun tasarruf yetkisi tamamen kaldırılarak hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu yerine konkordato komiserinin işletmenin faaliyetini bizzat sürdürebileceği belirtilmektedir.

Hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya ilişkin mahkemece verilen kesin mühlet kararı ile birlikte borçlunun, tasarruf yetkisini tamamen kaybetmesi söz konusu değildir. Zira hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu prosedür boyunca faaliyetlerini devam ettirmektedir<sup>357</sup>. Söz konusu hükümde borçlunun, prosedür için atanan konkordato komiserinin denetimi altında işlerine devam edebileceği belirtilmekle birlikte (İİK m. 297 f. 1), borçlunun faaliyetlerine nezaret etmek hususu da komisere bir görev olarak yüklenmiştir (İİK m. 290 f. 2, b)<sup>358</sup>. Bu noktada söz konusu düzenleme ile, borçluya ilişkin olarak verilen kesin mühlet kararı ile birlikte borçlunun malvarlığı değerleri üzerindeki tasarruf yetkisini kaybetmediği,

<sup>357</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 83; TANRIVER, s. 69, s. 72; ERİŞ, s. 823; KURU, El Kitabı, s. 1466; KURU, İflas ve Konkordato, s. 433 – 434; BELGESAY, s. 21; BURULOĞLU / REYNA, s. 36, s. 45; YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 527; SARISÖZEN, s. 185; KALE, Sorularla Konkordato, s. 18; KALE, İsviçre İcra İflâs Kanunu, s. 164; KALE, 7101 sayılı Kanun, s. 236; YEŞİLOVA, Özetk – Konkordato Şerhi, s. 263; ERCAN, El Kitabı, s. 923.

<sup>358</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 457; ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 548; BELGESAY, Şerh, s. 277; ERİŞ, s. 823.

sadece sınırlandırıldığı belirtilebilir<sup>359</sup>. Bu husus iflâsta cari olan durumdan farklılık arz etmektedir<sup>360</sup>. Maddeye ilişkin Hükümet gerekçesinde de konkordato mühleti boyunca borçlunun, iflâstan farklı olarak, ticari faaliyetlerine devam etmesinin<sup>361</sup> öngörüldüğü belirtilmektedir<sup>362</sup>. İflas kurumunun söz konusu olması durumunda borçlu kural olarak tasarruf yetkisini tamamen kaybetmekte olup<sup>363</sup>, konkordatoda borçlu iflâsa kıyasla daha hafif bir yaptırımla karşı karşıya kalarak kaldırılmadığı müddetçe ve konkordato komiserinin denetimi altında tasarruf yetkisini korumaktadır<sup>364</sup>. Her ne kadar fıkranın birinci cümlesinde komiser nezaretinde işlemlere devam edileceği öngörülmekteyse de, fıkranın ikinci cümlesinde aksi durumun da cari olabileceği düzenlenmektedir. Şöyle ki, görevli ve yetkili asliye ticaret mahkemesince verilecek mühlet kararı ile birlikte veya mühlet içerisinde herhangi bir zamanda, asliye ticaret mahkemesi, borçlu tarafından gerçekleştirilmesi muhtemel bazı işlemlerin ancak konkordato komiserinin izni ile yapılabileceğini veya işletmenin faaliyetlerine borçlu değil de prosedüre atanan konkordato komiseri tarafından devam ettirileceği hususunda karar verebilir. Önemle belirtmek gerekir ki, komiserin tek başına borçlunun işletmesinin faaliyetini sürdürmesi hususu istisnai bir

<sup>359</sup> 7101 sayılı Kanun değişikliği ile birlikte doktrinde, fıkrada yer alan borçlunun komiserin nezareti altında işlemlerine devam edeceğine ilişkin olarak, nezaret etmek ifadesinden ne anlaşılması gerektiğinin açık olmadığı belirtilmektedir. Ancak her halükârda prosedüre atanan konkordato komiserinin hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu tarafından gerçekleştirilen tüm işlemler ile ilgili bilgi sahibi olmasının bu kapsamda sayılabileceği, İİK m. 297 f. 2’de sayılanlar ile geçerli olması komiser izni veya icazetine tabi kılınan işlemler haricinde borçlu tarafından gerçekleştirilen tüm işlemlerin geçerli olduğu da belirtilmektedir (ATALI, Murat, “Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, 4 Mayıs 2018, İstanbul, s. 96); Doktrinde ayrıca, İİK m. 297 f. 2’de sayılı yasak işlemler haricinde mahkeme tarafından da getirilen bir sınırlama bulunmadığı durumlarda, konkordato komiseri tarafından borçlunun tasarruf ehliyetini sınırlayacak nitelikte bazı işlemler hususunda yasak getirilemeyeceği belirtilmektedir (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 86).

<sup>360</sup> ÜSTÜNDAĞ, s. 192; SARISÖZEN, s. 185.

<sup>361</sup> Doktrinde borçlu tarafından mutad işlemlerin gerçekleştirilebileceği hususunun yanı sıra, komiser tarafından, borçlunun ticari faaliyetlerinin devamı hususundaki işlemlere izin verilmesi gerektiği ve bu işlemlere örnek olarak, ticari faaliyetlerin sürdürülmesi için ihtiyaç duyulan hammaddenin satın alınması, zorunlu tamiratların yapılması, anılan işlemlerin karşı tarafına peşin ödeme yapılması ve işletmenin iyileşebileceğine dair ciddi öngörü varsa kredi teminine izin verilmesi gösterilmektedir (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 74).

<sup>362</sup> İİK m. 297 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: “Maddeyle, mevcut Kanunun 290 ıncı maddesinde yer alan mühletin borçlu bakımından sonuçları düzenlenmektedir. Buna göre konkordato mühleti boyunca borçlunun, iflâstan farklı olarak, ticari faaliyetlerine devam etmesi öngörülmektedir. Fakat borçlu bu faaliyetlerine komiserin nezareti ile devam edecektir”.

<sup>363</sup> “...Diğer bir anlatımla, iflasın açılması da haciz gibi borçlunun tasarruf yetkisinin sınırlandırılmasına neden olmaktadır. Bu andan sonra müflis, yalnız iflas masasına girmeyen malları üzerinde serbestçe tasarruf edebilecektir. Örn. Tamamı haczedilmeyen mallar, şahsi çalışması karşılığında elde ettiği kazançlar ve onların sürrogatleri.” (YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 426); Ayrıca müflisin tasarruf yetkisi ile ilgili detaylı bilgi için Bkz. BAŞÖZEN, Ahmet, Müflisin Tasarruf Yetkisi, Ankara 2005, s. 121 vd.

<sup>364</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 83 – 84; ÜSTÜNDAĞ, s. 192.

durumdur. Mahkemece buna ilişkin olarak ayrıca bir karar verilmesi gerekmektedir<sup>365</sup>. Fıkradaki tüm düzenlemeler dikkate alındığında, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun tasarruf yetkisine ilişkin olarak tam bir sınırlamanın mevcut olduğundan bahsetmek mümkün olmasa da<sup>366</sup>; düzenlemenin, asliye ticaret mahkemesince verilen mühlet kararı ile birlikte alacaklıların birtakım haklardan mahrum kalmalarına karşılık olarak fedakârlığın denkleştirilmesinin sağlanması amacıyla gerçekleştirildiği<sup>367</sup> ve söz konusu sınırlama ile alacaklıların zararının artmamasının sağlandığı<sup>368</sup> ve borçlunun konkordato komiseri ile işbirliği içinde bulunmasının ise gerektiğinde mühletin kaldırılmasıyla sağlandığı<sup>369</sup> kabul edilmektedir.

## **b. Borçlunun Mahkeme İzni İle Yapabileceği İşlemler**

İİK m. 297 f. 2’de hakkında konkordato prosedürü yürütülmekte olan borçlu tarafından gerçekleştirilmesi yasaklanan birtakım işlemler düzenlenmektedir. Bunlar yukarıda izah edilen sınırlamalardan farklı olarak bizzat kanundan kaynaklı olan sınırlamalardır. Söz konusu hükme göre, *“Borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez, takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz. Aksi hâlde yapılan işlemler hükümsüzdür. Mahkeme bu işlemler hakkında karar vermeden önce komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorundadır”*. Fıkra uyarınca, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun, kendisine kesin mühlet kararını veren asliye ticaret mahkemesinin izni dışında, rehin hakkı kurması, kefil olması<sup>370</sup>, herhangi bir taşınmazını veya işletmesini devretmesi,

<sup>365</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 84.

<sup>366</sup> SARISÖZEN, s. 186.

<sup>367</sup> İİK m. 297’nin Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: *“Mühlet kararı verirken veya mühlet içinde mahkeme, bazı işlemlerin ancak komiserin izni yapılmasına veya borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetini devam ettirmesine karar verebilir. Mühlet kararı ile birlikte borçlunun tasarruf yetkisinin sınırlandığı söylenebilir. Konkordato mühleti içinde alacaklıların bazı haklarının ellerinden alınması (takip yasağı gibi) karşılığında, borçlunun tasarruf yetkisinin kısıtlanması bir anlamda fedakârlığın denkleştirilmesi olarak kabul edilebilir”*; Zira alacaklılar bakımından İİK m. 294 ve m. 295 ile söz konusu olan bir takım kısıtlamalar karşısında borçlunun sanki hiç konkordato talebi söz konusu olmamışçasına işlerine aynı şekilde devam etmesi pek tabii bir durum değildir (YEŞİLOVA, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 263).

<sup>368</sup> BELGESAY, Şerh, s. 277.

<sup>369</sup> YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 527.

<sup>370</sup> *“Kefaletin her türünde, söz konusu yasadık geçerliiyken, aynı sonuca yönelik ve hatta ondan daha ağır sair işlemler içinse (garanti sözleşmesinde veya avalde olduğu gibi) – tahdidi sayım karşısında – mahkeme kararını veya komiserlik talimatını beklemek uygun ve hatta kaçınılmaz olacaktır”* (YEŞİLOVA, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 269).

takyit etmesi ve karşılıksız tasarruflarda bulunması olanaksızdır. Fıkranın devamında söz konusu yasak işlemlere aykırılığın mevcut olması durumunda, söz konusu akitlerin hükümsüz olduğu da belirtilmektedir<sup>371</sup>. Mahkeme ayrıca, fıkroda sayılan yasak işlemlere ilişkin bir izin vermeden önce konkordato komiseri ile alacaklıların kurulunun görüşünü alacaktır. Fıkroda sayılan yasak işlemler konkordato komiserinin izni olsa dahi borçlu tarafından gerçekleştirilemeyecek işlemlerdir<sup>372</sup>. Fıkroda belirtilen işlemler için mutlak bir yasağın söz konusu olduğundan bahsetmek mümkün değildir<sup>373</sup>. Zira borçlu, fıkroda sayılan yasak işlemlerin tümünü görevli ve yetkili asliye ticaret mahkemesinin izni ile gerçekleştirebilmektedir. 4949 sayılı Kanun değişikliği öncesinde söz konusu hükme ilişkin mahkeme izni hususunda herhangi bir ibare bulunmamakta olup, değişiklik akabinde mutlak olan yasak borçlu lehine bir şekilde nispileştirilmiştir<sup>374</sup>. Fıkroda düzenlenen yasaklar kamusal bir düşünce üzerinde temellenmiş durumdadır. Bu nedenle de söz konusu yasakların herhangi bir başka makam tarafından bertaraf edilebilmesi mümkün değildir<sup>375</sup>.

Söz konusu düzenleme ile yasaklanan diğer bir ifade ile mahkemenin iznine tabi kılınan işlemlerin tamamının, borçlunun malvarlığının korunması ve netice itibarıyla alacaklıların menfaatlerinin korunarak, prosedürden zarar görmemelerinin sağlanması amacıyla düzenlendiği oldukça açıktır. Zira fıkroda yer alan tüm işlemler borçlunun malvarlığının ciddi oranda azalmasına sebebiyet verebilecek işlemler olup, işletmenin faaliyetlerine devamı hususunda rutin sayılabilecek işlemlerden de değildir. Fıkroda izne tabi olduğu belirtilen ve sayılan söz konusu işlemlerin kıyas veya yorum yolu ile genişletilmesi mümkün değildir. Zira yasa hükmünde belirtilen sınırlamalar, tahdidi bir nitelik arz etmektedir<sup>376</sup>. Bu noktada hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu hakkında taşınır malların satışı ve yine taşınır ve taşınmaz mallarının kiraya verilmesi hususunda herhangi bir yasağın söz konusu olmadığından bahsetmek pek tabidir<sup>377</sup>.

<sup>371</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 457; ÜSTÜNDAĞ, s. 191; AKYAZAN, s. 201; BURULOĞLU / REYNA, s. 37 – 38; YEŞİLOVA, Özet – Konkordato Şerhi, s. 264; ERCAN, El Kitabı, s. 923; ATALI, Konkordato, s. 96.

<sup>372</sup> KURU, İflas ve Konkordato, s. 434; BELGESAY, s. 21.

<sup>373</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 84; SARISÖZEN, s. 186; ERCAN, El Kitabı, s. 923.

<sup>374</sup> YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 528.

<sup>375</sup> POSTACIOĞLU, s. 58; BURULOĞLU / REYNA, s. 38.

<sup>376</sup> ÜSTÜNDAĞ, s. 192; ALTAY/ESKİOCAK, s. 121; YEŞİLOVA, Özet – Konkordato Şerhi, s. 267; SARISÖZEN, s. 187.

<sup>377</sup> ERCAN, El Kitabı, s. 924.

İİK m. 297 f. 2 hükmü oldukça açık olup, fıkra da sayılan ve yukarıda belirtilen işlemlerin gerçekleştirilmesinden önce görevli ve yetkili mahkemeden, söz konusu işlemlerin gerçekleştirilmesi hususunda izin alınması gerekmektedir. Fıkra da izne tabi kılınan işlemlerin izin alınmaksızın yapılması akabinde mahkemeden veya konkordato komiserinden icazet alınması yasak tasarrufu geçerli hale getirmeyeceği gibi, böyle bir icazet alınması mümkün de değildir.<sup>378</sup> Mahkemeden izin alınmaksızın gerçekleştirilen işlemler mutlak butlan ile sonuçlanmakta olup, söz konusu butlan durumunun borçlu, alacaklılar ve üçüncü kişiler tarafından ileri sürülebilmesi pek tabiidir<sup>379</sup>. Ayrıca belirtmek gerekir ki, fıkra da sayılmasına karşı olarak görevli ve yetkili mahkemeden izin alınmaksızın gerçekleştirilen işlemlerin tabi olduğu mutlak butlan durumunun, mühletin kaldırılması veya konkordatonun tasdik edilmemesi ile ortadan kalkarak, mahkemeden izin alınmaksızın gerçekleştirilen işlemlerin geçerli hale gelmesi söz konusu değildir<sup>380</sup>.

İİK m. 297 f. 2'nin son cümlesinde mahkemenin, fıkra da sayılan ve izne tabi kılınan işlemler hususunda bir karar vermeden önce, prosedüre atanan konkordato komiserinin ve bunun yanında var ise alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorunda olduğu düzenlenmektedir. Mahkeme tarafından bu hususta komiserin görüşünün alınması prosedür en sıcak ilişkinin bizzat komiser ile borçlu arasında yürütülmesi ve borçlu hakkındaki en detaylı bilgiye komiserin sahip olması hususlarından kaynaklanmaktadır. Alacaklılar kurulunun görüşünün alınmasının ise hukuki dinlenilme hakkı ile bağlantılı olduğunu düşünmekteyiz. Bunların yanı sıra önemle belirtmek gerekir ki, mahkemenin izin hususunda karar verirken, konkordato komiseri veya alacaklılar kurulunun görüşüne uyma gibi bir zorunluluğu bulunmamakta olup, mahkeme konkordato komiseri ve alacaklılar kurulu tarafından kendisine verilen görüşlerden faydalansa da nihai kararı kendisi vermektedir. Ancak mahkemenin, fıkranın son cümlesi uyarınca görüşleri alınması zorunlu kılınan konkordato komiseri ve alacaklılar kurulunun görüşünden farklı bir şekilde karar

---

<sup>378</sup> TANRIVER, Süha, "Konkordato Mühletin Kaldırılması", Yargıtay Dergisi, C. 21, S. 4 / 1991, s. 491 – 499; YEŞİLOVA, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 267; SARISÖZEN, s. 187.

<sup>379</sup> ÜSTÜNDAĞ, s. 193; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 85; BURULOĞLU / REYNA, s. 38.

<sup>380</sup> TANRIVER, s. 76; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 84; YEŞİLOVA, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 267 – 268; SARISÖZEN, s. 187.

vermesi durumunda, bu hususa gerekçesinde yer vermesi gerektiği doktrinde belirtilmektedir<sup>381</sup>.

Borçluya ilişkin olarak kesin mühlet kararı veren görevli ve yetkili asliye ticaret mahkemesi tarafından verilecek olan mühlet kararı ile birlikte *-gerekli görülmesi halinde-* fıkra da sayılan ve izne tabi kılınan işlemlerin bir kısmının yapılması hususunda baştan izin verilebilmesi hususu da olanaklıdır. Burada mahkeme, borçlu tarafından yasak işlemlerin tek başına gerçekleştirilebilmesi veya konkordato komiserinin izni ile gerçekleştirilebilmesi hususunda bir karar verebilecektir<sup>382</sup>.

### **c. Borçlunun Tasarruf Yetkisinin Kaldırılması**

İİK m. 297 f. 3 hükmünde, İİK m. 297’de öngörülen kısıtlamalar ile prosedüre atanmış olan konkordato komiserinin ihtarlarına aykırılığın neticesi düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre; *“Borçlu bu hükme yahut komiserin ihtarlarına aykırı davranırsa mahkeme, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini kaldırabilir veya 292 nci madde çerçevesinde karar verir”*. Fıkra da borçlu tarafından İİK m. 297’de belirtilen kısıtlamalara ilişkin olarak aykırı bir davranışın söz konusu olduğu durumlarda, görevli ve yetkili asliye ticaret mahkemesi tarafından borçlunun tasarruf yetkisinin kaldırılabilmesi veya yukarıda<sup>383</sup> detaylı olarak irdelenen İİK m. 292 hükmünün uygulanması sebebiyle borçlu hakkındaki mühlet kararı kaldırılarak, borçlu iflâsa tabi ise borçlunun iflâsına karar verileceği belirtilmektedir<sup>384</sup>.

Yukarıda da belirtildiği üzere konkordato prosedüründe borçlunun faaliyetlerini bizzat sürdürmesi esasken komiser denetim mekanizması görevini üstlenmiş

<sup>381</sup> PEKCANİTEZ / ERDÖNMEZ, s. 84; SARISÖZEN, s. 187 – 188.

<sup>382</sup> PEKCANİTEZ / ERDÖNMEZ, s. 84 – 85; İsv. İİK m. 298 f. 2’de mahkemenin yanı sıra alacaklılar kurulundan alınacak yetki ile de yasak tasarrufların gerçekleştirilebileceği hususu düzenlenmektedir (KAPLAN, s. 40).

<sup>383</sup> Bkz. yuk. Birinci Bölüm, III, B.

<sup>384</sup> Konkordato hukukuna ilişkin olarak 7101 sayılı Kanun değişiklikleri ile birlikte borçlu ve alacaklıların menfaatleri kadar ve hatta bu menfaatlardan daha da fazla borçlunun sahibi olduğu ticari işletmenin menfaatleri göz önünde bulundurulduğundan, değişiklik öncesinde fıkra metninde yer alan *“iyi niyetinden şüpheyi haklı gösterir bir hareket”* kriteri yeni düzenlemede söz konusu değildir (SARISÖZEN, s. 188); Bu hususa ilişkin olarak Bkz. İİK m. 297 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: *“Yeni düzenlemede borçlunun ve alacaklıların menfaatleri kadar ve hatta bu menfaatlardan de fazla ticari işletmenin menfaatlerine odaklanıldığından, mevcut Kanunun 290 ıncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “iyi niyetinden şüpheyi haklı gösterir bir hareket” kriteri kanuna alınmamaktadır”*.

konumdadır. Bu noktada komiser tarafından verilecek talimatlar ile borçlunun ticari faaliyetlerine devam edebilmesi hususunda komiser ile borçlunun yetkilerinin çatışmaması pek mümkün gözükmemektedir. Bu hususta söz konusu çatışma borçlu tarafından şikâyet prosedürünün işletilmesi ile asliye ticaret mahkemesi nezdinde giderilmeye, komiser açısından da talimatlara aykırılıktan kaynaklı İİK m. 297 f. 3 hükmü işletilmeye çalışılacaktır. Bu hususta çatışan bu yetkilere ilişkin olarak hangi kriterin baz alınacağı ve neye göre karar verileceği gerçekten de önem arz etmektedir. Doktrinde bu hususa ilişkin olarak prosedüre katılan tüm alacaklıların ortan yararına ve borçlunun malvarlığının korunmasına ilişkin genel amaç uğrunda talimatların hukuken korunması ve borçlu tarafından bu talimatlara uyulmamasının temel kriter olarak ele alınması gerektiği üzerinde durulmaktadır<sup>385</sup>. Ancak burada her halükârda prosedürün amacı ve prosedürün borçlunun tasarruf yetkisine olan yaklaşımı hilafına talimatların verilmesini, borçlunun hareket alanının komiserin talimatlarıyla tamamen sınırlandırılmasını kabul etmemek gerekmektedir. Tüm bunların yanı sıra doktrinde, konkordato komiserinin talimatları hilafına hareketlerin gerçekleştirildiği durumlarda daima borçlunun tasarruf yetkisinin tamamen kaldırılmasına karar verilmesinin gerekip gerekmediği hususu da tartışılmakla birlikte, bu hususa ilişkin olarak artan kademeli bir yaptırım uygulamanın yerinde olduğu kabul edilmiştir. Kanaatimizce de bu yaklaşım isabetlidir. Zira her aykırılığın benzer ağırlıkta olması olanaksızdır. Burada borçlu tarafından gerçekleştirilen aykırılığın hem niteliğine hem de niceliğine bakmak gerekmektedir. Tekrarlanmış veya birden fazla aykırılık teşkil edecek hareketler ile, prosedürün amacından tamamen uzak salt kötü niyetle izah edilebilecek aykırılıklar hususunda ağır, bunun dışında kalan hafif aykırılıklar hususunda ise daha hafif ve izne tabi kılma gibi tasarruf yetkisi sınırlamalarına gidilmesi isabetli olacaktır<sup>386</sup>.

---

<sup>385</sup> YEŞİLOVA, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 278.

<sup>386</sup> ALTAY / ESKİOCAK, s. 127 – 128; YEŞİLOVA, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 279.

#### **d. Borçlunun Tasarruf Yetkisine İlişkin Sınırlamalar ve Yasak İşlemler Hususunda Borçlu İle İşlem Yapan Üçüncü Kişilerin Durumu**

Mühlete ilişkin olarak verilen karar ile birlikte yukarıda belirtilen sınırlamalarının hangi andan itibaren başlayacağı hususu da oldukça önem arz etmektedir<sup>387</sup>. İİK m. 297 f. 2 hükmü uyarınca 4949 sayılı Kanun'da da cari olan borçlu hakkındaki yasakların, borçluya ilişkin olarak mühlet kararının verilmesi ile birlikte doğacağı kabul edilmektedir<sup>388</sup>. Burada önemli olan husus, mühlet kararının verilmesi akabinde borçlu tarafından üçüncü kişilerle birtakım işlemler yapılması durumunda bu işlemlerin akıbetlerinin ne olacağı ve işleme taraf olan üçüncü kişilerin hangi zaman diliminde iyi niyetli kabul edilip edilmeyeceği meselesidir<sup>389</sup>. İİK m. 297 f. 4 hükmünde İİK m. 297 f. 1'de belirtilen sınırlamalar ile İİK m. 297 f. 3'de düzenlenen borçlunun tasarruf yetkisinin kaldırılması hususlarının İİK m. 288 hükmü uyarınca ilan edilerek<sup>390</sup>, hükümde sayılı yerlere bildirileceği düzenlenmektedir<sup>391</sup>. İsviçre İcra ve İflas Kanunu'nda da Türk hukuku ile benzer bir düzenleme söz konusudur. İsv. İİK düzenlemesinde İİK m. 297 hükmü bir fıkra hariç olarak aynı şekilde düzenlenmektedir. İsv. İİK m. 298 f. 3'de düzenlenen ve Türk hukukunda mevcut olmayan söz konusu eksik fıkra iyi niyetli üçüncü kişilerin haklarının saklı tutulmasına ilişkindir. İsviçre hukukundaki söz konusu düzenlemede üçüncü kişilerin iyi niyetlerinin korunacağı benimsenmektedir. Türk hukukunda söz konusu duruma ilişkin olarak spesifik bir düzenlemenin bulunmamasının önemli bir eksiklik olmadığı kabul edilmektedir. Zira, borçluya ilişkin olarak verilen mühlet kararı akabinde borçlunun tasarruf yetkisinin sınırlandığından haberdar olunmadan, borçlu

---

<sup>387</sup> Postacıoğlu, 4949 sayılı Kanun değişikliğinden önceki dönemde tasarruf sınırlamalarına ilişkin hükümlerin ilandan sonra hüküm ifade edeceğini, takip yasaklarının ise mühlet kararının verilmesi ile birlikte derhal hüküm ifade ettiğini belirtmektedir (**POSTACIOĞLU**, s. 53- 54); Eriş, yine 4949 sayılı Kanun değişikliğinden önceki dönemde, kanunda sayılı yasak işlemler hususunda hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu tarafından karardan sonra ancak ilanda önce gerçekleştirilen işlemlerde üçüncü kişilerin iyi niyet durumlarına bakılarak bir karar verilmesi gerektiğini ifade etmektedir (**ERİŞ**, s. 824); Akyazan tarafından da, 4949 sayılı Kanun değişikliğinden önceki dönemde yasak işlemlerin ilandan itibaren başlayacağı belirtilmektedir (**AKYAZAN**, s. 201).

<sup>388</sup> **YEŞİLOVA**, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 270; **ERCAN**, El Kitabı, s. 923.

<sup>389</sup> **PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ**, s. 91.

<sup>390</sup> “...borçlu mühletin ilâından itibaren konkordato projesine dahil olacak, mal ve sair haklar üzerinde tasarrufla bulunamaz. Menkul mallarını rehnedemez, gayrimenküllerini satamaz, ipotek edemez, kefil olamaz, ivazsız tasarrufla bulunamaz veya bunlar dışında komiserin yasakladığı hususları yapamaz” (**ÜSTÜNDAĞ**, s. 193).

<sup>391</sup> Kuru, fıkra da sayılı yasakların borçlu hakkında verilen mühlet kararının ilanı ile başladığını belirtmektedir (**KURU**, İflas ve Konkordato, s. 435).

ile işlem yapan üçüncü kişilerin kötü niyetli kabul edilmesi olanaklı değildir<sup>392</sup>. İcra ve İflas Kanunu'nda açık bir düzenleme bulunmamasıyla birlikte, mahkeme tarafından verilen mühlet kararı ile söz konusu kararın ilanı arasında borçlu ile işlem gerçekleştiren üçüncü kişilerin iyi niyetlerinin korunacağı kabul edilmektedir.<sup>393</sup>

İİK m. 297 f. 2'de sayılan mühlet tarihinden itibaren söz konusu olacağına düzenlenmesine rağmen, bu hususun tartışılmasının gerektiği ve ilanın söz konusu olduğu durumlarda üçüncü kişilerin iyi niyetlerinin korunmasının mümkün olmadığından bahsettik. Ancak İİK m. 288 hükmü uyarınca gerçekleştirilecek ilan ile birlikte, hükümde, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu hakkındaki mühlet kararının ilgili yerlere bildirileceği hususu da düzenlenmektedir. Tapu siciline bildirim gerçekleştirilmemiş olduğu durumlarda, sicile güvenerek işlem gerçekleştirilen iyi niyetli üçüncü kişilerin haklarının korunup korunmayacağı hususunun da değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda 4949 sayılı Kanun öncesindeki dönemde doktrinde, tapuya bildirim gerçekleştirilmediği durumlarda iyi niyetli üçüncü kişilerin haklarının korunacağı kabul edilmiştir<sup>394</sup>. Doktrinde ayrıca, İİK m. 297 f. 2'de belirtilen yasak işlemlerin borçlu tarafından yapılması durumunda, mühlet tapuya şerh edilmemiş olsa dahi söz konusu işlemlerin yasa gereği geçersiz olduğu da belirtilmektedir. Ancak mühletin şerhi, borçlunun lehine yasak tasarrufu gerçekleştirdiği üçüncü kişi tarafından bir başka dördüncü kişi lehine işlem gerçekleştirilmesi durumunda söz konusu tasarrufun geçersiz olduğunun dördüncü kişiye karşı ileri sürülmesini sağlamaktadır. Zira borçlu tarafından üçüncü kişi ile gerçekleştirilen yasak işlem İİK m. 297 f. 2 uyarınca geçersiz olup, dördüncü kişi lehine gerçekleştirilen işlemde dördüncü kişinin iyi niyeti TMK m. 1023<sup>395</sup> uyarınca korunmaktadır. Bu görüş kapsamında mühletin şerhinin, esasen dördüncü kişinin iyi niyetini bertaraf açısından önemli olduğunu belirtmek olanaklıdır<sup>396</sup>.

Yukarıda izah edilen tüm hususlar ile birlikte, borçlu ile işlem yapan üçüncü kişilerin iyi niyetleri değerlendirilirken gerek İİK m. 297 f. 2 gerekse İİK m. 297 f. 1 c. 2'de

<sup>392</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 91 – 92; KAPLAN, s. 41.

<sup>393</sup> ERİŞ, s. 824; KURU, İflas ve Konkordato, s. 435; BELGESAY, Şerh, s. 278; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 92.

<sup>394</sup> AKYAZAN, s. 201; OLGAC, s. 1958.

<sup>395</sup> TMK m. 1023: “Tapu kütüğündeki tescile iyiniyetle dayanarak mülkiyet veya bir başka aynı hak kazanan üçüncü kişinin bu kazanımı korunur”.

<sup>396</sup> MUŞUL, s. 364 – 365; Y. 12. HD, 12.04.2017 T., 18006/2991; Y. 12. HD, 12.04.2017 T., 18005/2995 ([www.kazanci.com](http://www.kazanci.com)).

yer alan hallerde, üçüncü kişilerin gerçekten iyi niyetli olup olmadıklarının tespitinin oldukça önemli olduğundan bahsetmek gerekir. Bu hususta mühlet kararının ilanı önemli bir fonksiyona sahip olmakla birlikte, mühlet kararının verilmesi ile bu kararın ilanı arasındaki geçen sürede borçlu ile işlem yapan üçüncü kişilerin durumunun ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir. Söz konusu ara dönemde, üçüncü kişi tarafından borçluya ilişkin olarak verilen mühlet kararından haberdar olunması durumu söz konusu ise, üçüncü kişi tarafından yasada belirtilen kısıtlamalardan haberdar olunmaması veya borçlu tarafından söz konusu işlemin yapılmasına yetkili olduğuna güvenme hakkının bulunduğu belirtilmesi mümkün değildir. Tüm bunların yanı sıra konkordato komiseri tarafından borçluya ilişkin olarak getirilen kısıtlamalar akabinde üçüncü kişilerin iyi niyetlerinin tartışılması gerekmemektedir. Hakkında konkordato prosedürü söz konusu olan borçlunun, konkordato komiserinin talimatları hilafına yaptığı işlemler geçerliliğini korumakta olup, İİK m. 308/c, f. 2<sup>397</sup> hükmü uyarınca da söz konusu işlemlerden doğan borçlar tasdik edilen konkordatoda taraflar açısından bağlayıcı nitelik taşır<sup>398</sup>.

## **2. Borçlunun Malvarlığına İlişkin Olarak Defter Tutulması ve Rehinli Malların Kıymet Takdiri**

Konkordato mühletinin verilmesi akabinde prosedüre ilişkin olarak atanan konkordato komiserinin defter tutmakla ve rehinli malların kıymet takdirini gerçekleştirmekle görevli olduğundan yukarıda<sup>399</sup> bahsedilmişti. Bu husus İcra ve İflas Kanunu'nun "*Defter tutulması ve rehinli malların kıymetinin takdiri*" kenar başlıklı m. 298 f. 1'de düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre "*Komiser, görevlendirilmesini müteakip borçlunun mevcudunun bir defterini yapar ve malların kıymetlerini takdir eder. Borçlunun başka yerlerde malları varsa bu muamele o yer icra dairesi marifetiyle yaptırılabilir*". Söz konusu hüküm uyarınca prosedüre atanan konkordato komiseri, görevli ve yetkili asliye ticaret mahkemesince prosedüre atanmasını müteakip, derhal hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun sahip olduğu malların defterini yaparak, borçlunun mallarının değerlemesini yapar<sup>400</sup>.

<sup>397</sup> İİK m. 308/c, f. 2: "*Bağlayıcı hâle gelen konkordato, konkordato talebinden önce veya komiserin izni olmaksızın mühlet içinde doğan bütün alacaklar için mecburidir*".

<sup>398</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 92.

<sup>399</sup> Bkz. yuk. İkinci Bölüm, II, A, 3.

<sup>400</sup> TANRIVER / DEYNEKLİ, s. 56; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 466; KURU, İflas ve Konkordato, s. 441; ARSLAN / YILMAZ /

Aslında ticari defter tutmakla yükümlü olan tacirler bakımından İİK m. 298 hükmü ile talep olunan hususların defter kayıtlarından ve bilançolardan anlaşılması olanaklıdır. Ancak doktrinde yasa koyucu tarafından söz konusu hükmün düzenlenmesindeki amacın hem defter tutmakla yükümlü olmayan borçluların da malvarlığına ilişkin değerlerin tespitini gerçekleştirmek hem de kaydi değil fiili değerlerin öğrenilmesinin istenmesi olduğu belirtilmektedir<sup>401</sup>. Defter tutma<sup>402</sup> hususunda yasada ayrıca deftere yazılacak malların kıymetlerinin de takdir edileceği belirtilmekle birlikte, söz konusu ibare mevcut olmasaydı dahi yine de kıymet takdiri yapılması gerekliliğinden bahsetmek mümkün olurdu. Zira defter tutma doğası itibarıyla aynı zamanda bir kıymet takdiri yapılması gerekliliğini beraberinde getiren bir faaliyettir<sup>403</sup>.

Deftere kaydı söz konusu olan malların başka bir yerde bulunması durumunda ise başka yerde bulunan malların değerlemesi istinabe yolu ile o yer icra dairesi tarafından yapılır<sup>404</sup>. Konkordato komiseri tarafından, başka yerde bulunan mala ilişkin olarak o yer icra dairesi haricinde herhangi bir kurum veya kişinin görevlendirilerek kıymet takdirinin gerçekleştirilmesi olanaklı değildir<sup>405</sup>. Ayrıca belirtmek gerekir ki, yasada konkordato komiserine istinabe ile kıymet takdirinin yapılmasını sağlama yetkisi verilmişse de, istinabe ile kıymet takdirinin gerçekleştirilmesi zorunluluk arz etmemektedir<sup>406</sup>.

Borçlunun mallarının defterinin tutularak, söz konusu mallara ilişkin olarak kıymet takdirinin gerçekleştirilmesi, konkordatonun tasdikinden önceki dönemde konkordato komiseri tarafından yapılacak ön hazırlıklardan olup, söz konusu işlemler de konkordato komiseri tarafından gerçekleştirilen ön hazırlıklardan en

---

**TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI**, s. 550 – 551; **ERİŞ**, s. 825; **BELGESAY**, s. 23; **OLGAÇ**, s. 1966.

<sup>401</sup> **ATALI**, Konkordato, s. 105.

<sup>402</sup> Defter tutma ile kastedilen hususun hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun aktif masasının tespiti olduğu belirtilmektedir (**ÜSTÜNDAĞ**, s. 194 – 195); Buruloğlu / Reyna tarafından, konkordatoda defter tutma hususundaki temel amacın iflâstan farklı olarak, konkordato şartlarının oluşup oluşmadığının tespitine yönelik olduğu belirtilmektedir. Zira iflâsta defter tutumundaki temel amaç malların muhafaza altına alınarak, alacaklıların korunmasıdır (**BURULOĞLU / REYNA**, s. 43).

<sup>403</sup> **YEŞİLOVA**, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 288.

<sup>404</sup> **ÜSTÜNDAĞ**, s. 194; **KURU**, İflas ve Konkordato, s. 441; **ERİŞ**, s. 825; **BURULOĞLU / REYNA**, s. 43; **ATALI**, Konkordato, s. 106.

<sup>405</sup> **ALTAY / ESKİOCAK**, s. 191.

<sup>406</sup> **YEŞİLOVA**, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 288.

önemlidir<sup>407</sup>. Konkordato komiseri de yasa da kendisine verilmiş ve prosedüre ilişkin olarak oldukça büyük bir öneme sahip bu işlem hususunda bilirkişiden destek alması da olanaklıdır<sup>408</sup>. Borçluya ait malvarlığının defteri tutulurken kural olarak piyasadaki rayiç değerlerin ve hali hazırda devam eden bir işletmedeki değerlerin esas alınması gerekmektedir. Bu husustan farklı olarak malvarlığının terki suretiyle gerçekleştirilen konkordato prosedürlerinde<sup>409</sup> malların tasfiye değerlerinin esas alınması söz konusu olmaktadır<sup>410</sup>. Zira malvarlığının terki suretiyle konkordatoda iflâs benzeri bir durum söz konusu olup, borçlunun iyileşmesi, ticari faaliyetlerine devam etmesi gibi bir durum söz konusu değildir.

Konkordato komiseri veya bilirkişi tarafından takdir edilecek rehinli mallar dışındaki malların kıymetlerine itiraz edilip edilemeyeceğine ilişkin yasa da herhangi bir açık hüküm bulunmamaktadır. Doktrinde, borçlu veya alacaklıların bu hususta itirazda bulunabilecekleri, itirazın dikkate alınmaması durumunda da şikâyet prosedürünün işletilebileceği kabul edilmektedir<sup>411</sup>. Kanaatimizce de komiser tarafından hazırlanan defter ve bu defterde yer alan malların kıymetlerine ilişkin borçlu ve/veya alacaklıların itirazda bulunabilmeleri gerekmektedir. Zira prosedürün selameti açısından da söz konusu malların değerlerinin doğru bir şekilde tespit edilmesi oldukça önemli olup, bu itirazlar prosedüre katılan tüm ilgililerin menfaatlerindedir.

Borçlu tarafından ileri sürülen ödeme teklifinin, borçlunun varlıkları ile orantılı olması gerekmektedir<sup>412</sup>. Bu nedenle de borçlunun aktif ve pasif malvarlığının doğru bir biçimde belirlenmesi prosedür açısından oldukça önemlidir<sup>413</sup>. Borçlunun malvarlığının aktiflerini, sahip olduğu taşınır ve taşınmaz tüm malları, paraya çevrilebilecek olan tüm hak ve alacakları da oluşturmaktadır. Borçlu tarafından talep

---

<sup>407</sup> İİK m. 298 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: “Konkordatonun tasdiki yargılamasından önce komiserce yapılacak ön hazırlıklar bulunmaktadır. Bu hazırlıkların en önemlisi, borçlunun mallarının defterinin kaydedilmesi ve bu malların kıymetlerinin belirlenmesidir. Konkordato komiseri, görevlendirilir görevlendirilmez borçlunun mallarının defterini tutarak bütün bu malların değerlemesini yapacaktır. Şayet borçlunun malları başka bir yerde ise bu değerlendirme malların bulunduğu yer icra dairesince yapılabilecektir. Komiserin yapacağı kıymet takdirinde, rehinli mallar ayrı bir önem arz eder”.

<sup>408</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 466; YEŞİLOVA, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 288.

<sup>409</sup> Bkz. yuk. Birinci Bölüm, I, A, 2.

<sup>410</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 466.

<sup>411</sup> ERİŞ, s. 825.

<sup>412</sup> Bkz. yuk. Birinci Bölüm, I, A, 2.

<sup>413</sup> SARISÖZEN, s. 191.

edilen konkordatoya ilişkin olarak başvuru hususunda gerekli evraklardan olan bilançoda, borçlu tarafından sahip olunan aktif malvarlığının gösterilmesi zorunluluk arz etmektedir<sup>414</sup>. Konkordato komiseri tarafından tutulan defter ile borçlunun mahkemeye sunmuş olduğu projede herhangi bir çelişkinin söz konusu olması durumu borçlunun dürüstlüğünün tartışılmasına sebebiyet vereceğinden defter tutma hususunda komiserin titizlikle faaliyet sürdürmesi önem arz etmektedir. Zira dürüstlüğün esas olduğu bir prosedür için böylesine bir çelişkinin tespiti mahkeme tarafından verilecek kararlara tesir edebilecek niteliktedir<sup>415</sup>.

Borçlunun malvarlığına ilişkin olarak tutulan defterde; alacaklılar tarafından da birtakım kayıtlar söz konusu olmaktadır. Söz konusu kayıtlar alacaklıların alacaklarının bildirimine ilişkindir. Alacaklı tarafından gerçekleştirilen alacak kayıt talebi, dilekçe ile yapıldıysa kayıt defterine ayrıca bir imza atılmaksızın alacak deftere işlenmektedir. Alacak kayıt talebinin dilekçe ile cari olmadığı hallerde, kaydın işlendiği sayfa veya sayfaların her birinin konkordato komiseri ve kayıt talebi söz konusu olan alacaklı tarafından imzalanması gerekmektedir<sup>416</sup>.

Borçluya ait mallardan üzerinde istihkak iddiası söz konusu olan mallarda bu iddialar ile birlikte kabul edilerek, deftere yazılmaktadır. Malı, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun defterine kaydedilmiş olan üçüncü kişinin konkordato komiserine karşı istihkak iddiasında bulunması veya şikâyet yoluna başvurması gerekmemekte olup, söz konusu başvurunun yapılması olanaklı da değildir<sup>417</sup>.

Deftere kayıt söz konusu olurken, borçlunun sahip olduğu malvarlığının eksiksiz bir şekilde tespit edilmesi gerekmektedir<sup>418</sup>. Fakat belirtmek gerekir ki, prosedüre atanmış olan konkordato komiserinin, icra müdürlerinin sahip olduğu yetkiden farklı olarak borçluya ilişkin olarak zor kullanma yetkisi bulunmamaktadır<sup>419</sup>. Konkordato komiseri tarafından, borçluya ilişkin olarak zor kullanma yetkisinin bulunmamasını

---

<sup>414</sup> ALTAY / ESKİOCAK, s. 156.

<sup>415</sup> ERİŞ, s. 825.

<sup>416</sup> ALTAY / ESKİOCAK, s. 203.

<sup>417</sup> KURU, El Kitabı, s. 1471; KURU, C. IV, s. 3671; ALTAY / ESKİOCAK, s. 152; YEŞİLOVA, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 287.

<sup>418</sup> YEŞİLOVA, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 287.

<sup>419</sup> POSTACIOĞLU, s. 72; YEŞİLOVA, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 287.

bir eksiklik olarak değerlendirmemek gerekmektedir<sup>420</sup>. Zira konkordato prosedürü borçlunun dürüst ve samimi talebi ile söz konusu olmaktadır. Borçlunun samimi ve dürüst olmadığı bir konkordato prosedürünün ne şekilde sonuçlanacağı da izahtan vareste olup, borçlu tarafından konkordato komiserine yardımcı olunmayarak, zor kullanmayı gerektirecek bir durumun söz konusu olduğu varsayımında İİK m. 292 hükmü uyarınca borçlu yaptırıma tabi olacaktır<sup>421</sup>.

Konkordato komiseri tarafından, hakkında konkordato prosedürü söz konusu olan borçlunun malvarlığının tespitine ilişkin olarak gerçekleştirilen komiserlik işleminin, iflâs prosedüründekine benzer bir mühürleme ve muhafaza altına alma olarak görülmemesi gerekmektedir. Zira hakkında konkordato prosedürü söz konusu olan borçlu, müflis sıfatını haiz değildir<sup>422</sup>.

Rehinli malların kıymet takdirine ilişkin olarak düzenlenen İİK m. 298 f. 2 hükmüne göre, “Komiser rehinli malların kıymetinin takdirine ilişkin kararını alacaklıların incelemesine hazır bulundurur; kıymet takdiri kararı alacaklılar toplantısından önce yazılı olarak rehinli alacaklılara ve borçluya bildirilir”. Söz konusu hüküm uyarınca, prosedüre ilişkin olarak atanan konkordato komiseri, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun rehinli mallarının kıymetini takdir ederek, söz konusu kıymet takdiri kararını alacaklıların incelemesine hazır bulundurur. Konkordato komiseri ayrıca, rehinli malların kıymet takdirine ilişkin kararı, alacaklılar toplantısı öncesinde yazılı bir şekilde rehinli alacaklılar ile borçluya bildirmektedir. Söz konusu hükmün işletilmesi prosedürün neticelendirilmesi açısından oldukça önem arz etmektedir. Hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun üzerinde rehin yükü bulunan mallarının kıymeti, konkordatoya tabi adi bir alacağın<sup>423</sup> kalıp kalmayacağı en nihayetinde prosedürün neticelendirip neticelendirilemeyeceği ile ilgilidir<sup>424</sup>. Zira rehinli malların belirlenecek değerine göre, rehin hakkı sahibi alacaklının teminat

<sup>420</sup> YEŞİLOVA, ÖzteK – Konkordato Şerhi, s. 287.

<sup>421</sup> POSTACIOĞLU, s. 72; KURU, C. IV, s. 3672; TANRIVER, Konkordato Komiser, s. 168; BELGESAY, Şerh, s. 279; YEŞİLOVA, ÖzteK – Konkordato Şerhi, s. 287.

<sup>422</sup> BURULOĞLU / REYNA, s. 43; KURU, C. IV, s. 3671; YEŞİLOVA, ÖzteK – Konkordato Şerhi, s. 287.

<sup>423</sup> Rehinle teminat altına alınmış olan alacakların rehin konusu mal ile karşılanmayan kısmı konkordatoya tabidir. Diğer bir deyiş ile rehinle teminat altına alınmış olan alacakların teminatsız kalan kısmı adi bir alacak gibi değerlendirilerek prosedüre tabi kılınmaktadır (ERİŞ, s. 826).

<sup>424</sup> YEŞİLOVA, ÖzteK – Konkordato Şerhi, s. 285.

dışı kalan alacağı süresinde bildirilmiş olmak kaydı ile konkordato projesinin kabulü için aranan çoğunluğun hesabında dikkate alınacaktır<sup>425</sup>.

İİK m. 298 f. 3’de rehinli malların kıymet takdirine ilişkin olarak bir itiraz prosedürü düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, “İlgililer, yedi gün içinde ve masrafını önceden vermek kaydıyla, mahkemeden rehinli malların kıymetini yeniden takdir etmesini isteyebilirler. Eğer yeni kıymet takdiri bir alacaklı tarafından istenmiş ve takdir edilen kıymet, kayda değer bir şekilde değişmişse alacaklı borçludan masraflarının ödenmesini talep edebilir”. Fıkra uyarınca, prosedür içerisinde yeri olan ilgililerin, yasa da belirtilen yedi günlük süre içerisinde, masraflarını ödeyerek rehinli mallara ilişkin gerçekleştirilen kıymet takdirinin tekrarlanmasını talep imkânı söz konusudur. Fıkroda yer alan yedi günlük süre hususunda Hükümet gerekçesinde, rehinli alacaklı veya borçlunun konkordato komiseri tarafından kendilerine kıymet takdirinin bildirildiği tarihin esas alınacağı diğer ilgililer için ise öğrenme tarihinden itibaren yedi günlük sürenin söz konusu olduğu belirtilmektedir<sup>426</sup>. Fıkranın ikinci cümlesinde de, rehinli mallara ilişkin gerçekleştirilen kıymet takdirinin tekrarlanması talebinin bir alacaklı tarafından gerçekleştirildiği ve tekrar neticesinde takdir edilen rehinli mal kıymetinin kayda değer bir şekilde değiştiği durumlarda, talep sahibi alacaklıya borçludan kıymet takdirinin tekrarlanması hususundaki masrafları talep etme hakkı verilmektedir. Söz konusu fıkra uyarınca kıymet takdiri masraflarının alacaklı tarafından alınabilmesi durumu hakkaniyetle bağdaşsa da, masrafların talep edildiği şahsın takdire herhangi bir katılımı cari olmayan borçlu olması hakkaniyete aykırı bir durum ortaya koymaktadır. Zira konkordato komiseri tarafından defter tutumu sırasında gerçekleştirilen ilk kıymet takdiri tamamen konkordato komiserinin tasarrufudur. Hâl böyle iken söz konusu fıkra uyarınca alacaklının talebini konkordato komiserine yöneltmesinin yerinde ve hakkaniyete uygun olacağı doktrinde belirtilmektedir<sup>427</sup>. Ayrıca yasa hükmünde belirtilen “kayda değer” ibaresinin somut malvarlığına göre değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Zira

<sup>425</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 466.

<sup>426</sup> İİK m. 298 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: “...Maddenin ikinci fıkrası gereğince, komiser rehinli malların da kıymetini takdir eder ve bu takdir ettiği bedeli alacaklılar toplantısından önce rehinli alacaklılara ve borçluya yazılı olarak bildirir. Her ilgili, (şayet bu ilgililer rehinli alacaklı veya borçlu ise komiserin kıymet takdirini kendilerine bildirmesinden itibaren, diğer ilgililer ise öğrenme tarihinden itibaren) yedi gün içinde ve masrafları önceden karşılamak kaydıyla, asliye ticaret mahkemesinden rehinli malların kıymetinin yeniden takdir edilmesini talep edebilir. Eğer yeni kıymet takdiri bir alacaklı tarafından istenmiş ve takdir edilen kıymet, kayda değer bir şekilde değişmişse alacaklı borçludan masraflarının ödenmesini talep edebilecektir”.

<sup>427</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 467.

malvarlığının sahip olduğu ekonomik değerin, kayda değer artış ve azalışlara daha çok sebebiyet vereceği açıktır.

İİK m. 298 f. 4 hükmü eski yasa döneminde söz konusu olmayan ve 7101 sayılı Kanun ile düzenlenmiş olan yeni bir hükümdür. Söz konusu hükme göre, “*Rehinli taşınmaz malların bu madde kapsamındaki kıymet takdiri, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca gayrimenkul değerlendirme uzmanlığı lisansı ile yetkilendirilen kişilere yaptırılabilir*”. Fıkra uyarınca, rehinli gayrimenkullerin İİK m. 298 kapsamındaki kıymet takdirlerinin, SPK lisanslı gayrimenkul değerlendirme uzmanlarınca yaptırılabilmesi düzenlenmektedir<sup>428</sup>. Yasa metninde söz konusu olan “*yaptırılabilir*” ibaresi, TBMM Adalet Komisyonunda gerçekleştirilen görüşmelerde öncelikle “*yaptırılır*” şeklinde gündeme getirilmiştir. Ancak SPK lisanslı gayrimenkul değerlendirme uzmanlarına başvurunun zorunlu kılınmaması açısından yasadaki şekilde ibare revize edilmiş olup, bundan kaynaklı bir şekilde SPK lisanslı gayrimenkul değerlendirme uzmanlarına başvurunun zorunlu olmadığı, konkordato prosedürüne atanmış olan konkordato komiserinin bu hususta takdir hakkının bulunduğu ileri sürülmektedir. Ancak önemle belirtmek gerekir ki, yasa koyucunun asıl iradesinin söz konusu düzenlemeye uyulmasına yönelik olduğu kabul edilmektedir. Bu düşüncenin temelinde, söz konusu ibarenin bir olasılığa değil, yeterliliğe ve başarıyla sonuç almaya yönelik olduğu, konkordato komiserinin de fıkroda söz konusu hükmü uygulayarak işlemi başarı ile tamamlayabileceği hususu savunulmaktadır<sup>429</sup>.

## **B. Kesin Mühletin Alacaklılar Bakımından Hukuki Sonuçları**

### **1. Takiplerin Durması ve Yeni Takip Yasağı**

Kesin mühletin alacaklılar bakımından hukuki sonuçlarından biri olan takiplerin durması ve yeni takip yasağı hususu İİK m. 294 f. 1’de düzenlenmektedir. Söz konusu hükmün ilgili kısmına göre; “*Mühlet içinde borçlu aleyhine 21/7/1953 tarihli ve 683 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur...*”. İİK m. 294 f. 1 hükmü uyarınca, hakkında konkordato prosedürü cari olan

<sup>428</sup> ATALI, Konkordato, s. 106.

<sup>429</sup> YEŞİLOVA, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 289.

borçlu hakkında kesin mühlet kararı verilmesi ile birlikte, mühlet süresi içerisinde borçlu aleyhine 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere herhangi bir takip yapılması mümkün değildir. Söz konusu kural iflâs yolu ile gerçekleştirilecek takipler için de geçerlidir<sup>430</sup>. Söz konusu hüküm ile öngörülen takiplerin durması ve takip yasağı hususlarının, mahkemece verilen mühlet kararında ayrıca belirtilmesi gerekmemektedir<sup>431</sup>. Ayrıca borçlu hakkında mühlet kararından önce başlatılmış olan takiplerde söz konusu fıkra uyarınca durmakta olup, alacaklılar tarafından söz konusu takiplere devam edilmesi olanaklı değildir<sup>432</sup>. Fıkra ile alacaklıların haklarının sınırlandırıldığı, alacaklıların menfaatlerine olmayacak şekilde bir düzenleme gerçekleştirildiği görülmektedir. Ancak bu şekilde bir düzenlemenin altında, konkordato mühleti içinde hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun rahat hareket ederek, alacaklılarının baskısı söz konusu olmaksızın teklif ettiği projeyi hayata geçirebilmesi ve faaliyetlerine devam edebilmesi amacı bulunmaktadır<sup>433</sup>. Kanaatimizce de söz konusu düzenleme, prosedürün hayata geçirilmesine büyük katkı sağlamaktadır. Zira konkordato prosedürü çerçevesinde alacaklıları ile anlaşarak borçlarını tasfiye etmeye çalışmakta olan borçlunun, alacaklıları kendisine takip gerçekleştirmektedirken bu anlaşma<sup>434</sup> zeminini sağlaması pek olanaklı değildir. Ayrıca alacağın tahsili hususunda cebri icra yoluna başvuran alacaklıların da konkordato prosedürü çerçevesinde gerçekleşecek bir anlaşma ile indirim yoluna gitmeleri veya borçluya bir vade vermeleri pek ihtimal dahilinde

<sup>430</sup> KURU, İflas ve Konkordato, s. 431.

<sup>431</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 93.

<sup>432</sup> Yargıtay'ın konkordato mühleti içerisinde konulan haczin geçersiz olduğuna ilişkin bir kararı bulunmaktadır: "...Bu durumda, mahkemece, birleşen 2012/215 E. sayılı dosyada, şikâyet dilekçesi içeriğine göre garameye katılan diğer alacaklılara da husumet yöneltilmeden hüküm kurulması doğru olmamış ise de, bu dosyada ...'nin 23.02.2007 tarihli haczinin konkordato mehli içerisinde konulması nedeniyle geçersiz olduğu..." Y. 23. HD, 03.03.2016 T. 5782/1324 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).

<sup>433</sup> İİK m. 294 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: "Maddeyle, kesin mühleti alacaklılar bakımından sonuçları düzenlenmektedir. Bu sonuçlar, geçici mühlet bakımından da geçerlidir. Maddeyle, kesin mühlet içinde alacaklıların haklarında bazı sınırlamalar yapılmaktadır. Alacaklıların haklarında yapılan bu sınırlamaların temel nedeni, konkordato mühleti içinde borçlunun rahat hareket edebilmesi ve alacaklıların baskısı altında olmadan konkordato projesinin hayata geçirilebilmesi için faaliyetlerine devam edebilmesinin sağlanmasıdır. Maddenin ilk fıkrasında Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamayacağı ve evvelce başlamış takipler dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamayacağı ve evvelce başlamış takiplerin de duracağı belirtilmektedir. Kanunun mevcut 289 uncu maddesinde de borçlu aleyhine takip başlatılamayacağı, başlamış takiplerin de duracağı belirtilmekteydi. Takip yasağının en temel gerekçesi, borçlunun bu süreçte konkordato müzakerelerine hazırlık yapabilmesine olanak sağlanması ve alacaklıların baskısından kurtularak iyileşme olanağının kendisine verilmesidir".

<sup>434</sup> Belgesay da konkordato mühleti içerisinde borçlu aleyhine takip yapılamaması durumunun borçlu ile alacaklıları arasında müzakere imkânı sağladığına ilişkin görüş bildirmiştir (BELGESAY, s. 18).

değerlendirilemez. Borçlu lehine cari olan takip yasağı ve mevcut takiplerin durması ile birlikte alacaklılar, alacaklarını tahsil edebilmek hususunda pek bir imkâna sahip olamamaktadır. Tam da bu durum konkordato prosedürü çerçevesinde anlaşmanın sağlanmasını kolaylaştırır mahiyettedir. Ayrıca belirtmek gerekir ki, fıkrada belirtilen takip yasağı ve mevcut takiplerin durmasına ilişkin hükümlerin icrai nitelik kazanabilmesi için, mühlet kararının ilanı gerekmemektedir. Bu hususta mahkeme tarafından verilen mühlet kararı ile birlikte takiplerin durması ve yeni takip yasağı derhal söz konusu olmaktadır<sup>435</sup>.

Fıkra ile söz konusu olan yeni takip yasağı ve mevcut takiplerin durmasına ilişkin düzenlemenin, alacaklılar arasında eşitliğin sağlanması ve korunması amacı da bulunmaktadır<sup>436</sup>. Zira İİK m. 294 f. 2 hükmü uyarınca “*Adi ve rehinli alacakların sırası*” kenar başlıklı İİK m. 206 hükmünün birinci sırasında<sup>437</sup> sayılı imtiyazlı alacaklılar ile aşağıda<sup>438</sup> detaylıca incelenen ve “*Kesin mühletin rehinli alacaklılar bakımından sonuçları*” kenar başlıklı İİK m. 295 hükmü uyarınca alacaklıları rehinle teminat altına alınmış alacaklılar haricinde tüm alacaklılar bakımından borçluya karşı takip yasağı ve mevcut takiplerin durması durumu söz konusudur<sup>439</sup>. Bu durum da alacaklıların birbirlerine karşı avantajlı bir durumda olmalarına engel teşkil etmektedir. Zira böyle bir takip yasağının öngörülmemesi varsayımında, alacaklılardan biri tarafından konkordato prosedürü cari olan borçluya karşı başlatılan veya devam olunan bir takip ile borçluya ait malvarlığı değerlerinin önemli bir kısmının haciz yolu ile elde edilmesi söz konusu olacak ve diğer alacaklıların prosedür sonunda elde edecekleri malvarlığı ciddi oranda azalarak alacaklılar arasındaki eşitlik ortadan kalkacaktır<sup>440</sup>.

<sup>435</sup> KURU, İflas ve Konkordato, s. 429; BURULOĞLU / REYNA, s. 29, s. 36; OLGAÇ, s. 1957.

<sup>436</sup> KALE, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 207; ALTAY / ESKİOCAK, s. 101 – 102.

<sup>437</sup> İİK m. 206 f. 4’de yer alan birinci sıra alacakları şu şekildedir: “*Birinci sıra: A) İşçilerin, iş ilişkisine dayanan ve iflâsın açılmasından önceki bir yıl içinde tahakkuk etmiş ihbar ve kıdem tazminatları dahil alacakları ile iflâs nedeniyle iş ilişkisinin sona ermesi üzerine hak etmiş oldukları ihbar ve kıdem tazminatları, B) İşverenlerin, işçiler için yardım sandıkları veya sair yardım teşkilatı kurulması veya bunları yaşatılması amacıyla meydana gelmiş ve tüzel kişilik kazanmış bulunan tesislere veya derneklere olan borçları, C) İflâsın açılmasından önceki son bir yıl içinde tahakkuk etmiş olan ve nakden ifası gereken aile hukukundan doğan her türlü nafaka alacakları*”; Konkordato mühleti içerisinde takipler bakımından işçilere tanınan istisnaya ilişkin olarak detaylı bilgi için Bkz. ARSLAN, s. 261 vd.

<sup>438</sup> Bkz. aşı. İkinci Bölüm, III, B, 9.

<sup>439</sup> BELGESAY, Şerh, s. 278; ÜSTÜNDAĞ, s. 192; AKYAZAN, s. 200; OLGAÇ, s. 1956 – 1957; KALE, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 207.

<sup>440</sup> KALE, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 207, s. 210 – 211; ALTAY / ESKİOCAK, s. 101 – 102.

Yukarıda da bahsedildiği üzere fıkranın uygulanması hususunda yasa da iki temel istisnaya yer verilmiştir<sup>441</sup>. Bunlar İİK m. 206 hükmünün birinci sırasında sayılı alacaklar ile rehinle teminat altına alınmış olan alacaklardır. Bu iki durumda yeni takip yasağı ve mevcut takiplerin durması söz konusu olmamakta olup, alacaklıların yeni takip başlatmaya veya mevcut takiplerine devam etmeye hakları bulunmaktadır. Tam bu noktada belirtmek gerekir ki, alacağı İİK m. 206 hükmünün birinci sırasında sayılı durumda olan bir alacaklının, hakkında mühlet kararı bulunan bir borçluya karşı iflâs yolu ile takip gerçekleştirmesi olanaksızdır<sup>442</sup>. İstisna teşkil eden söz konusu alacaklarda, rehinli alacaklılar bakımından fıkra hükmünün cari olmadığı belirtilse de, bu alacaklar bakımından İİK m. 295 hükmü uyarınca muhafaza tedbirlerinin alınması ve rehinli malların satışının gerçekleştirilmesi olanaklı değildir. Ancak İİK m. 206 hükmünün birinci sırasında belirtilen alacaklılar bakımından muhafaza tedbirlerinin alınması da malların satışının gerçekleştirilmesi de mümkündür<sup>443</sup>. Belirttiğimiz bu iki istisnanın yanı sıra borçlu hakkında verilen mühlet kararından sonra, komiser onayıyla doğmuş alacaklar bakımından da istisnanın cari olduğu kabul edilmekte olup, bu husus tasdik edilen konkordatonun borçlu hakkında verilen mühlet tarihinden önce doğmuş olan alacaklar için mecburi olması durumu ile izah edilmektedir<sup>444</sup>.

<sup>441</sup> KURU, İflas ve Konkordato, s. 431.

<sup>442</sup> ERİŞ, s. 814; YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 526.

<sup>443</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 455 – 456; Konkordato geçici mühleti ile tedbir kararı veren ticaret mahkemesinin imtiyazlı alacaklar yönünden verdiği ihtiyati tedbir kararının sadece muhafaza tedbirleri ile satışın önlenmesine yönelik olduğu, işçilik alacağına dayalı olarak takip başlatılabileceği ve haciz işlemi gerçekleştirilebileceği hususunda güncel bir istinaf mahkemesi kararı bulunmaktadır: “...Samsun Asliye Ticaret Mahkemesinin 19/06/2018 tarihli ara kararının 7/c maddesi uyarınca “İİK’nun 206/1. maddesinde yazılı imtiyazlı alacaklar için haciz yolu ile takip yapılabileceğine, mühlet sırasında rehinle temin edilmiş alacaklar nedeni ile muhafaza tedbirleri alınmasının ve rehinli malın satışının yapılmasının ihtiyati tedbir yolu ile önlenmesine” dair karar verildiği görülmektedir. Başka bir anlatımla; imtiyazlı alacaklar yönünden ihtiyati tedbir kararı sadece muhafaza tedbirleri ile satışın önlenmesine yönelik olup, bu alacağa dayalı olarak takip başlatılabileceği gibi haciz işlemi yapılmasına da engel bir durum yoktur. Yukarıda da belirtildiği üzere, sınırlı yetkili İcra Mahkemesi’nce ihtiyati tedbir kararının yorum yoluyla genişletilerek tedbir kararı içeriğinde yer almayan haciz işleminin yapılmamasına yönelik bir sonuç çıkarılması mümkün değildir. Bir başka deyişle icra mahkemesi genel mahkemeden verilen tedbir kararını sadece tedbir kararında yer alan haliyle değerlendirmek zorunda olup tarafların tedbirin genişletilmesi ya da değiştirilmesi konusunda talepleri varsa bu taleplerini kararı veren mahkemeye iletmeleri gerekir. Açıklanan gerekçeyle; mahkemesince de tüm bu yönler gözetilerek şikâyetin reddine karar verilmesinde bir isabetsizlik bulunmamaktadır” Samsun BAM., 4. HD, 27.03.2019 T., 917/988 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).

<sup>444</sup> KURU, İflas ve Konkordato, s. 429 – 430; ERİŞ, s. 813; Konkordato mühleti içerisinde söz konusu olan tüm işlemlerden kaynaklı borçların konkordatoya tabi olmayacağı ve takip yasağından etkilenmeyeceğinden bahsetmek olanaksız olup, komiserin onayı olmaksızın mühlet içerisinde doğan borçlar bakımından da konkordatonun mecburi olması durumu söz konusudur. Zira bu hususa ilişkin olarak düzenlenen İİK m. 308/c f. 2 hükmüne göre, “Bağlayıcı hâle gelen konkordato, konkordato

Bilindiği üzere bir borçlu aleyhine gerçekleştirilen icra takibi akabinde borçlu tarafından İİK m. 74<sup>445</sup> hükmüne göre mal beyanında bulunulması gerekmektedir. Borçlunun yasa ile kendisine yüklenmiş bu yükümlülük hilâfına davrandığı durumlarda alacaklının borçlu hakkında İİK m. 76<sup>446</sup> hükmü uyarınca tazyik hapsi talep edebilmesi mümkündür. Ancak hakkında mühlet kararı söz konusu olan borçlunun, aleyhine takip gerçekleştirilememesi ve mevcut takiplerin durması sebebiyle mal beyanında bulunması olanaksızdır. Hâl böyle iken alacaklıların da bu kapsamdaki şikâyetleri borçlu aleyhine netice doğurmayacaktır<sup>447</sup>.

İflâs yolu ile gerçekleştirilecek takipler bakımından takip yasağı mutlak bir nitelik taşımaktadır. Zira yukarıda belirtilen ve takip yasağının istisnalarını teşkil eden alacaklar bakımından fıkranın cari olmaması hususu salt haciz ve rehnin paraya çevrilmesi yolu ile gerçekleştirilecek takipler bakımından uygulanmaktadır. Haciz ve rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takibin söz konusu olabildiği istisna alacaklar bakımından iflâs yolu ile takiplerin gerçekleştirilmesi mümkün olmayıp, bu alacaklar bakımından İİK m. 294 f. 1 hükmü iflâs yolu ile gerçekleştirilecek takipler bakımından uygulanabilmektedir<sup>448</sup>.

Fıkırada düzenlenen yeni takip yapılması hususundaki yasak ile mevcut takiplerin durmasına ilişkin kural bir kamu düzeni kuralı olarak nitelendirilmektedir<sup>449</sup>. Ve belirtmek gerekir ki söz konusu kural, sadece borçlunun malvarlığına yönelik olan takipler bakımından geçerlidir. Örnek vermek gerekirse, hakkında konkordato prosedürü cari olan ve bu hususta hakkında mühlet kararı verilmiş olan borçluya karşı İİK m. 272 vd. maddelerde düzenlenen kiraya verilmiş olan taşınmazların

---

*talebinden önce veya komiserin izni olmaksızın mühlet içinde doğan bütün alacaklar için mecburidir” (ALTAY / ESKİOCAK, s. 103).*

<sup>445</sup> İİK m. 74: “Mal beyanı, borçlunun gerek kendisinde ve gerek üçüncü şahıslar yedinde bulunan mal ve alacak ve haklarında borcuna yetecek miktarın nevi ve mahiyet ve vasıflarını ve her türlü kazanç ve gelirlerini ve yaşayış tarzına göre geçim membarlarını ve buna nazaran borcunu ne suretle ödeyebileceğini yazı ile veya şifâhen icra dairesine bildirmesidir”.

<sup>446</sup> İİK m. 76: “Mal beyanında bulunmayan borçlu, alacaklının talebi üzerine beyanda bulununcaya kadar icra mahkemesi hakimi tarafından bir defaya mahsus olmak üzere hapisle tazyik olunur. Ancak bu hapis üç ayı geçemez”.

<sup>447</sup> MUŞUL, s. 378 – 379; Yargıtay 8. Ceza Dairesi’nin kararlarında da hakkında konkordato mühleti verilmiş olan borçlunun mal beyanında bulunmamasının cezai yaptırıma sebebiyet vermeyeceği ve mühlet tarihinin ne zaman verildiğinin mahkemece araştırılması gerektiği belirtilmektedir: Y. 8. CD, 10.09.1991 T., 7258/7892; Y. 8. CD, 24.05.2000 T., 8523/9542 ([www.kazanci.com](http://www.kazanci.com)).

<sup>448</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 457.

<sup>449</sup> AKYAZAN, s. 200.

tahliyesine yönelik takip yapılması olanaklı olduğu gibi, mühlet kararından önce bu hususta başlatılan bir takip söz konusu ise de borçluya yönelik olarak gerçekleştirilen bu takip durmayacaktır. Burada bu sonuca varılmasına sebep teşkil eden durum, İİK m. 272 vd. maddelerde düzenlenen hükümler uyarınca gerçekleştirilecek olan cebri icra prosedüründe, takibe konu kiralanan taşınmazın borçluya ait olmaması, borçlunun ilgili taşınmazın sadece kiracısı olmasıdır. Bu durum dikkate alındığında, borçluya ait bir malvarlığına ilişkin olarak gerçekleştirilen bir takip söz konusu olmadığı için hakkında konkordato mühleti verilmiş olan borçlunun alacaklılarının, zarar uğrama ihtimalinden bahsetmek pek mümkün değildir. Ayrıca yeni takip hususundaki yasak ve mevcut takiplerin durması durumunun sadece hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu için söz konusu olduğu dikkate alındığında, hakkında konkordato mühleti verilen borçludan başka müşterek borçlu veya müteselsil kefiller var ise, bu kişiler için takip yapılabilmesi olanaklıdır<sup>450</sup>.

Doktrinde, taşınmazın tahliyesi hususunda cari olan ilamlı icra takiplerinin de borçlu hakkında verilen konkordato mühleti içerisinde gerçekleştirilebileceğini, daha önce gerçekleştirilmiş olan takiplere ise devam edilebileceğini ağırlıklı olarak kabul edilmektedir. Ancak, hakkında konkordato prosedürü söz konusu olan borçlu hususunda İİK m. 269 vd. hükümlerine göre ilamsız tahliye talepli icra takibi yapılması olanaklı değildir. Zira söz konusu takibin iki yönü bulunmaktadır. Bunlardan biri borçlunun tahliyesine yönelik, diğeri ise ödenmemiş kira borçlarına ilişkindir. Söz konusu takibin diğer yönü dikkate alındığında, borçlunun malvarlığına yönelik bir cebri icra prosedürünün de takipte söz konusu olması nedeni ile, İİK m. 294 f. 1’de düzenlenen takip yasağı ve mevcut takiplerin durması söz konusu olmaktadır<sup>451</sup>.

İİK m. 30 f. 3<sup>452</sup> hükmü uyarınca bir işin yapılmamasına dair olan ilamların icrasına ilişkin olarak başlatılan takipler bakımından ise, ilamda yapılmaması öngörülen hususun, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun malvarlığına ilişkin

---

<sup>450</sup> **KURU**, İflas ve Konkordato, s. 427, s. 433; **ERİŞ**, s. 813 – 814; **KALE**, Özet – Konkordato Şerhi, s. 209 – 210.

<sup>451</sup> **KURU**, İflas ve Konkordato, s. 427; **KURU**, El Kitabı, s. 1461; **KALE**, Özet – Konkordato Şerhi, s. 210.

<sup>452</sup> İİK m. 30 f. 3: “İlâm, bir işin yapılmamasına mütedair olduğu takdirde icra dairesi tarafından ilâmın hükmü borçluya aynı müddetli bir emirle tebliğ olunur. Bu emirde ilâm hükmüne muhalefetin 343 üncü maddedeki cezayı müstelzim olduğu yazılı”.

olmadığı durumlarda icra takibi başlatılması veya daha önce başlatılan icra takibine devam edilebilmesi hususunda bir sınırlama bulunmamaktadır. Aynı şekilde borçlu hakkında verilmiş olan mühlet süresi içerisinde, İİK m. 25 vd.<sup>453</sup> düzenlenen çocuk teslimine ilişkin olarak verilen ilamların icrası hususunda da, borçlu aleyhine yeni takip başlatılabilmekte ve daha önce başlatılmış olan takiplere devam edilebilmektedir<sup>454</sup>.

Hakkında konkordato prosedürü cari olan ve kendisi için mühlet kararı verilen borçluya karşı başlatılan veya mühlet kararından önce başlatılmakla mühlet kararı sonrasında devam olunan takipler ile cebri icra prosedürü dahilindeki tüm icra işlemleri batıl<sup>455</sup> kabul edilmekle birlikte, söz konusu takipler ve icra işlemlerine ilişkin butlan durumunun re'sen göz önüne alınması gerekmektedir<sup>456</sup>. Alacaklılar tarafından her ne kadar takip talebinde bulunulsa da, takip talebi akabinde icra organlarınca borçluya gönderilmek üzere hazırlanan ve nitelik itibarıyla bir icra işlemi olan ödeme emrinin borçluya tebliği edilmemesi, borçlu hususunda cari olan mühletin re'sen dikkate alınması gerekmektedir<sup>457</sup>. Tüm bu hususlara rağmen hakkında mühlet kararı söz konusu olan borçluya ödeme emri gönderilmesi durumunda, gönderilen ödeme emrinin İİK m. 16<sup>458</sup> hükmü uyarınca şikâyete konu edilerek, borçluya gönderilen ödeme emrinin iptal edilmesi gerekmektedir<sup>459</sup>. Bu gibi durumlarda takibin iptalinin mi yoksa sadece icra organlarınca re'sen dikkate alınması gereken ve borçluya karşı yasaya aykırı olarak gerçekleştirilen icra işleminin mi iptal edilmesi gerektiği hususu tartışmalıdır. İİK m. 287 hükmünün gerekçesinde takip yasağı ve mevcut takiplerin durması hususunda, alacaklılar tarafından takip talebinde bulunulabileceği ancak icra dairesince alacaklı tarafından verilen takip talebine istinaden hakkında konkordato mühleti bulunan borçluya

<sup>453</sup> Söz konusu hükümler sırasıyla “Çocuk teslimi” kenar başlıklı İİK m. 25 ve “Çocukla şahsi münasebet tesisine dair ilâmın icra” kenar başlıklı İİK m. 25/a hükümleridir.

<sup>454</sup> **KALE**, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 210.

<sup>455</sup> “Bu yasağa aykırı olarak yapılacak olan takip muameleleri batıldır” (ÜSTÜNDAĞ, s. 189 – 190); **KURU**, İflas ve Konkordato, s. 428; **ALTAY / ESKİOÇAK**, s. 104.

<sup>456</sup> **KURU**, İflas ve Konkordato, s. 428.

<sup>457</sup> **ERİŞ**, s. 813; **KALE**, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 211 – 212; **ALTAY / ESKİOÇAK**, s. 104.

<sup>458</sup> İİK m. 16: “Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere icra ve iflâs dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hâdiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikâyet olunabilir. Şikâyet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır. Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikâyet olunabilir”.

<sup>459</sup> **KALE**, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 212.

ödeme emri gönderilmemesi gerekliliği belirtilmektedir<sup>460</sup>. Madde gerekçesinden yola çıkılarak, bu gibi durumlarda sadece ödeme emrinin yani icra dairesince gerçekleştirilen icra işleminin iptal edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır<sup>461</sup>. Doktrinde bu hususta takibin iptalinin söz konusu olması gerektiği de savunulmaktadır<sup>462</sup>. Kanaatimizce, söz konusu işlem neticesinde gerçekleştirilen şikâyete istinaden şikâyet mercii tarafından, takibin iptaline karar verilmesi isabetli olacaktır. Zira fıkra hükmü oldukça açık olup; hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya ilişkin olarak verilen mühlet kararı akabinde maddedeki istisnalar haricinde takip gerçekleştirmek veya mühlet kararından önce gerçekleştirilen takibe devam edebilmek mümkün değildir. İİK m. 294 f. 1’de düzenlenen takip yasağı ve mevcut takiplerin durması hususuna ilişkin olarak geçici mühletin sonuçlarının düzenlendiği İİK m. 288’in gerekçesinde belirtilen şekilde bir durumun mümkün olmaması gerekir. Hâl böyle iken, yasa hükmü hilafına bir şekilde takip başlatılması neticesinde salt ödeme emrine ilişkin bir iptal kararı verilmesi pratikte pek fark doğurmayacak olsa da, hükme aykırılığın yaptırımı hususunda yetersiz kalacaktır. Bu nedenle söz konusu şikâyet akabinde yasaya aykırılığa uygun bir yaptırım olacak şekilde takibin iptaline karar verilmesinin uygun olacağı kanaatindeyiz<sup>463</sup>.

<sup>460</sup> İİK m. 288 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: “Yalnız, buradaki yasaklama icra ve iflâs takibinin başlatılmaması olarak değil, başlatılıp yürütülememesi, örneğin ödeme emri gönderilememesi olarak anlaşılmalıdır”.

<sup>461</sup> KALE, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 212.

<sup>462</sup> BUDAK / TUNÇ YÜCEL, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 152.

<sup>463</sup> İİK m. 297’de öngörülen takip yasağının takiplerin başlatılmaması değil, başlatılıp yürütülememesi olarak algılanmasının olanaklı olmadığı ve bu kapsamda takibin iptalinin gerektiğine ilişkin güncel bir istinaf mahkemesi kararı bulunmaktadır: “İİK.nun 297. maddesinin gerekçesinde, maddeye yapılan atfın sınırlı şekilde anlaşılması gerektiği, mahkemenin gerekli görür ise borçlu aleyhine başlatılmış veya talepten sonra başlatılacak icra ve iflâs takiplerinin durdurulmasına veya yasaklanmasına da karar verebileceği ifade edilmiş ve buradaki yasaklamanın icra iflâs takibinin başlatılmaması değil, başlatılıp yürütülememesi, örneğin ödeme emri gönderilememesi olarak anlaşılması gerektiği belirtilmiş ise de, kanunun açık hükümleriyle uyumlu olmayan bu durumun 288 ve 294 maddeleri dikkate alınarak değerlendirilmesi gerekmektedir. 288/1.madde hükmüne göre geçici mühlet kesin mühletin sonuçlarını doğurur. 294. maddeye göre kesin mühletin sonuçlarından biri borçlu aleyhine yeni takip yapılamaması ve yapılan icra takiplerinin durmasıdır. Kanun hükmü gereğince ortaya çıkacak takip yasağının “icra iflâs takiplerinin başlatılmaması değil, başlatılıp yürütülmemesi, örn; ödeme emri gönderilmemesi olarak anlaşılması” mümkün değildir. İcra dairelerinin geçici mühlet kararından haberdar olması, borçlunun geçici mühlet kararını icra dairelerine ibraz etmesiyle gerçekleşebilecektir. Her halükârda eğer geçici mühlet kararını veren Asliye Ticaret Mahkemesi nezdinde (süresiz) şikâyet yoluyla iptal edilebilecektir. Gerekçedeki bu ifadenin bu ihtimali öngördüğü kabul edilmelidir. (Yeni Konkordato Hukuku – S. ÖZTEK – A.C. BUDAK – M. TUNÇ YÜCEL – S. KALE – B. YEŞİLOVA, Adalet, Ankara – 2018, age. Sh. 152). Bu genel açıklamalardan sonra 297.madde gerekçesinden hareketle ilk derece mahkemesince talebin takip hukukuna ait olduğu gerekçesi ile için esas incelenmeksizin reddi doğru olmamıştır. Mahkemece bu yönde bir karar verilmelidir...” İst. BAM., 17. HD, 22.11.2018 T., 2675/1954 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)); Yargıtay tarafından çeşitli kararlarda, mühlet içinde gerçekleştirilen takibin iptalinin gerektiği, konkordatonun reddi söz konusu olsa dahi bu sonucun ortadan kalkmayacağı belirtilmektedir: “...Gerçekten takipten önce icra tetkik merciince borçluya konkordato mehli verildiği,

## 2. Kesin Mühletin Borçlu Hakkındaki Mevcut Hacizlere Etkisi

İİK m. 294 f. 5 hükmünde hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya ilişkin olarak mühlet kararı verilmesi durumunda konkordato mühletinden önce gerçekleştirilmiş olan mevcut hacizlerin akıbeti düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, “*Hacizli mallar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde 186 ıncı madde hükmü uygulanır*”. Fıkra uyarınca, borçlu hakkında mühlet kararı verilmesinden önceki hacizler hakkında, iflâsın açılmasının mevcut hacizlere etkisini düzenleyen “*İhtiyaten veya icraen haczedilen şeyler*” kenar başlıklı İİK m. 186<sup>464</sup> hükmü niteliğine uygun düştüğü ölçüde uygulanacaktır<sup>465</sup>. Bu kapsamda borçlu hakkında konkordato mühleti verilmesi ile mevcut hacizlerin varlıklarını koruyacağını ve kaldırılmayacağını belirtmek mümkündür. Doktrinde, İİK m. 294 f. 1’in atfı ile söz konusu olan İİK m. 186 hükmünün kıyasen ne şekilde uygulanabileceğinin tespitinin zor olduğu, bunun yerine konunun açık bir şekilde düzenlenmesinin daha yerinde olacağı belirtilmektedir<sup>466</sup>.

Fıkranın kıyasen uygulanmasına göre, konkordato mühletinden önceki bir tarihte başlatılan takip ile konkordato mühletinden önce haciz tatbik edilmesi durumunda mühletten önce paraya çevirme işlemi gerçekleşirse, söz konusu bedel alacaklıya ödenecektir<sup>467</sup>. Fıkroda bahsi geçen söz konusu mevcut hacizler, borçlu hakkında konkordatonun tasdikine karar verilmesi veya borçlu hakkında cari olan konkordato

---

*bilahare mehlşn uzatıldığı ve konkordatonun tasdik edildiği anlaşılmaktadır. İİK. ’nun 289. maddesi hükmüne göre rehinli alacaklar ile 206. maddenin 1. sırasında yazılı alacaklar için haciz yoluyla yapılan takipler müstesna olmak üzere mühlet içinde borçlu aleyhine hiçbir takip yapılamaz. Mercice bu yön gözetilerek, borçlu hakkında yapılan takibin iptaline karar vermek gerekirken, itirazın reddi isabetsizdir” Y. 12. HD, 26.01.1993 T., 11960/1317 (ALTAY / ESKİOCAK, s. 569 – 570); “İİK. ’nun 289. Maddesinde açıklandığı gibi, rehinli alacaklar müstesna olmak üzere mühlet içinde borçlu aleyhine hiçbir takip yapılamaz. Tetkik konusu olayda borçluya 23.05.1983 tarihinde konkordato mehli verilmiş olmasına rağmen, mehil içinde 26.05.1983 tarihinde takip yapılmıştır. Konkordato isteğinin bilahare reddedilmiş oluşu, mühlet içerisinde yapılan takibe geçerlilik vermez. Bu husus nazara alınmadan itirazın reddedilmesi isabetsizdir” Y. 12. HD, 26.09.1985 T., 1586/7531 (ALTAY / ESKİOCAK, s. 542); Yine benzer bir karar için Bkz. Y. 12. HD, 06.10.1989 T., 2378/11740 ([www.kazanci.com](http://www.kazanci.com)).*

<sup>464</sup> İİK m. 186: “*İhtiyaten haczedilmişmiş mallarla iflâs açıldığı zaman paraya çevrilmemiş mahcuz mallar masaya girer. İflâsın açılmasından evvel paraya çevrilmiş bulunan mahcuz malların bedeli, 138 ila 144 üncü maddeler hükümlerine göre haciz koyduran alacaklılara paylaşılır. Artan kısım iflâs masasına intikal eder*”.

<sup>465</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 456; MUŞUL, s. 392; ATALI, Konkordato, s. 98.

<sup>466</sup> ATALI, Konkordato, s. 98.

<sup>467</sup> KURU, İflas ve Konkordato, s. 428 – 429; ALTAY / ESKİOCAK, s. 108; KALE, 7101 sayılı Kanun, s. 235; Buna ilişkin bir Yargıtay kararı için Bkz. Y. 12. HD, 18.06.2002 T., 12184/12107 ([www.kazanci.com](http://www.kazanci.com)).

mühletinin kaldırılarak borçlunun iflâsına karar verilmesi ile bu kararın kesinleşmesi neticesinde düşmektedir. Bu noktada belirtmek gerekir ki, borçlu hakkında söz konusu olan mühlet kararının kaldırılmasının sebebi İİK m. 291 hükmü uyarınca borçlunun ekonomik durumunun iyileşmesinden kaynaklanıyor<sup>468</sup> ise mevcut hacizlerin sahibi olan alacaklılar, söz konusu icra takiplerine devam ederler<sup>469</sup>.

Doktrinde ayrıca mahkeme tarafından prosedürün kolay işletilebilmesi ve özellikle mühletten elde edilecek yararın artması hususlarında, geçici hukuki koruma tedbiri olarak söz konusu hacizli malların üzerindeki hacizler mevcut kalmak şartı ile borçluya teslimine karar verilebilmesi gerekliliğinden de bahsedilmektedir<sup>470</sup>.

### 3. Kesin Mühletin İhtiyati Tedbir ve İhtiyati Haciz Kararlarına Etkisi

Kesin mühlet kararının ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararlarına olan etkisi İİK m. 294 f. 1’de düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, “...ihtiyatî tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanmaz...”. 7101 sayılı Kanun değişikliği öncesi dönemde söz konusu fıkra “ihtiyatî tedbir” ibaresi bulunmamaktadır. Böylelikle hakkında mühlet kararı söz konusu olan borçluya ilişkin olarak ihtiyati haciz kararlarının yanında ihtiyatî tedbir kararlarının da uygulanamayacağı açıkça düzenlenmiş

<sup>468</sup> Bkz. yuk. Birinci Bölüm, III, A ve B.

<sup>469</sup> SARISÖZEN, s. 176.

<sup>470</sup> ATALI, Konkordato, s. 98; KALE, 7101 sayılı Kanun, s. 234 – 235; İcra tetkik mercii tarafından da bir kararda, mühletten önce haczedilen taşınır malların, üzerindeki hacizler saklı kalmak kaydıyla komiserlik gözetiminde borçluya yediemin olarak tesliminin kurumun esprisine uygun bir önlem olacağı belirtilmiştir: “Dâvacının Mahkememize hitaben verdiği dava dilekçesi ile yukarıda tarafları ve mevzuu gösterilen dava açılmış olmakla, yapılan yargılama sonunda: İstanbul 13. İcra Memurluğu’nun 1988/3071 sayılı dosyası ile yapılan takibe şikâyet yolu ile itiraz eden borçlu vekili 28.3.1988 tarihinde muhafaza altına alınan mahçuz malların hacizli olarak borçlu şirket yetkilisine yediemin sıfatı ile teslim edilmesini açıkça talep eden komiserlik isteminin reddine dair memurluk işlemlerinin iptalini istemiştir. İcra dosyası getirilmiş ibraz edilen belgeler dosya içine alınmış borçlu hakkında ihtiyati haczin 23.3.1988 tarihinde yapıldığı ve konkordato mehil kararının ise 24.3.1988 tarihinde verildiği her ne kadar İİK.’nun 289. maddesinde mehil içerisinde takip yapılamayacağı, yapılan takiplerin ise duracağı belirtilmiş ise de maçuzların yediemin olarak konkordato komiserine teslim edilmesinde bir usulsüzlük bulunmamaktadır, komiser nezaretinde borçlu çalışmaya devam edeceği gibi alacaklının bu mallar üzerinde mehil içerisinde herhangi bir tasarrufu da olmayacaktır. Bu sebeple şikâyet haklı görülmesiyle, GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ: Konkordato komiserliğinin isteminin REDDİNE DAİR 28.3.1988 tarihli kararın kaldırılmasına, muhafazanın kaldırılarak mahçuz malların şirket yetkilisine görevin suiüstimali halinde doğacak neticeleri de anlatılmak suretiyle yediemin sıfatıyla teslimine peşin alınan harcin mahsubu ile yeniden harç alınmasına imkân olmadığına, isteğin mahiyeti nazara alınarak mahkeme masrafi ücreti vekalet hususunda karar ittihazına yer olmadığına kanun yolları açık olmak üzere karar verildir” İst. 6. İ.T.M.H., 30.03.1988 T., 421/435 (ALTAY / ESKİOCAK, s. 547 – 548).

bulunmaktadır. Fıkra ile getirilen bu kısıtlama, takip yasağının cari olduğu tüm alacaklar için hüküm ifade etmektedir<sup>471</sup>.

Söz konusu düzenleme, amaç itibarıyla takip yasağındaki gibi borçluya hareket serbestisi sağlanarak, prosedürün kolaylıkla ve etkin bir şekilde tamamlanmasına ilişkindir<sup>472</sup>. Zira hakkında konkordato prosedürü işlemekte olan ve kendisine ilişkin olarak mühlet kararı verilen borçluya karşı ihtiyati tedbir veya ihtiyati haciz kararı tatbik edilmesi, sürecin bloke edilmesine neden olacak ciddi bir durumdur<sup>473</sup>.

İİK m. 294 f. 1 hükmü uyarınca kendisine konkordato mühleti verilmiş borçlu hakkında ihtiyati haciz kararlarının alınabileceği ancak alınan söz konusu kararların uygulanamayacağı belirtilmektedir. İhtiyati haciz kararı alan alacaklıların, söz konusu karara istinaden icra takibi başlatmaları mümkün olmakla birlikte, söz konusu takibe ilişkin olarak tamamlama merasimi kapsamında borçluya ödeme emri gönderilmesi mümkün değildir. Bu duruma sebep teşkil eden husus takip talebinin bir icra takip işlemi olmamasıdır<sup>474</sup>. Söz konusu hüküm hilâfına olacak şekilde, alacaklı tarafından tamamlayıcı merasim kapsamında başlatılan icra takibine istinaden icra müdürlüğünce borçluya ödeme emrinin gönderilmesi hususunun süresiz şikâyete konu edilmesi ve icra mahkemesince gerçekleştirilecek inceleme neticesinde de iptali gerekmektedir<sup>475</sup>.

İhtiyati haciz kararının bir icra takip işlemi olup olmadığı da tartışmalı durumdadır<sup>476</sup>. Doktrinde, ihtiyati haciz kararının bir icra takip işlemi olduğundan bahisle, mühlet

---

<sup>471</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 94.

<sup>472</sup> İİK m. 294 f. 1 gerekçesinin ihtiyati tedbir ve ihtiyati hacze ilişkin olan kısmında, borçlu hakkında verilen mühlet içerisinde ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararlarının uygulanmamasına neden olarak, takip yasağında söz konusu olan benzer sebeplerin söz konusu olduğu belirtilmektedir: “...İlgili fıkroda ayrıca, borçluya karşı ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararlarının uygulanamayacağı da hükme bağlanmaktadır. Mühlet içinde ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararlarının uygulanmamasının sebebi, takip yasağındaki sebeple benzerlik taşımaktadır...”; İhtiyati haczin tatbiki hususunun tartışmalı hâlde olduğu eski yasa döneminde de Buruloğlu / Reyna, mühletin amaç itibarıyla hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluyu koruma amacı güttüğünü bu sebeple de ihtiyati haczin borçluyu sarsacağından bahisle ihtiyati haczin tatbik edilmemesi gerekliliğini savunmaktaydı (BURULOĞLU / REYNA, s. 32).

<sup>473</sup> KALE, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 216.

<sup>474</sup> ALTAY / ESKİOCAK, s. 106; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 94; SARISÖZEN, s. 171.

<sup>475</sup> KALE, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 216 – 217.

<sup>476</sup> MUŞUL, s. 403 – 413; İcra takip işlemi kural olarak, icra organları tarafından borçluya karşı gerçekleştirilen, cebrî icranın ilerlemesini sağlayıcı nitelikteki işlemlere denilmekte olup, bu kapsamda bir işlemin icra takip işlemi olarak nitelendirilebilmesi, söz konusu işlemin icra organları aracılığıyla gerçekleştirilmesi, borçluya karşı yapılması ve cebrî icranın ilerlemesini sağlayacak

süresi içerisinde ihtiyati haciz kararı verilemeyeceği belirtilmektedir<sup>477</sup>. Yargıtay ise bu görüşten farklı olarak ihtiyati haczin bir icra takip işlemi olmadığını, tedbir mahiyetinde bir işlem olduğunu kabul etmektedir<sup>478</sup>. İhtiyati haczin bir icra takip işlemi sayılıp sayılmadığı hususu borçlu hakkında konkordato mühleti verilmesi akabinde söz konusu kararın alınıp alınamayacağı ve tatbiki açısından önem arz etmektedir.

Yukarıda izah edilen tüm hususların yanı sıra Yargıtay HGK<sup>479</sup> tarafından 16.01.2000 tarihli bir kararda konkordato mühleti içerisinde ihtiyati haciz kararının tatbik edilebileceği belirtilmiş olmakla, kanaatimiz bu görüşün aksinedir. Zira İİK m. 294 f. 1 hükmünde açıkça ihtiyati haciz kararlarının tatbik edilemeyeceği diğer bir ifade ile uygulanamayacağı belirtilmektedir. Hâl böyle iken yasa hükmü hilâfına cari olan içtihattan ziyade açık yasa hükmünün dikkate alınarak, ihtiyati haczin uygulanamaması gerekmektedir<sup>480</sup>.

---

nitelikte olması koşullarının varlığına bağlı olduğu belirtilmektedir (PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 5); Ayrıca bu hususa ilişkin olarak Bkz. YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 25.

<sup>477</sup> KURU, İflas ve Konkordato, s. 430; Belgesay, ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbirin icra takip işlemi olmadığını savunmaktadır (BELGESAY, s. 21); Yıldırım / Deren Yıldırım tarafından da alacaklının talebini teminat altına almaya ilişkin olan ihtiyati tedbir ile ihtiyati haczin icra takip işleminin konusunu oluşturamayacağı belirtilmektedir (YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 25).

<sup>478</sup> Y. 12. HD, 01.12.2011 T., 8456/25747 ([www.kazanci.com](http://www.kazanci.com)); İstinaf mahkemesi de güncel bir kararında ihtiyati haczin bir icra takip işlemi niteliğinde olmadığını belirtmiştir: “...Talep, ihtiyati hacze ilişkindir. Dairemiz önüne gelen uyuşmazlık ise ihtiyati haciz kararına itirazın reddine yöneliktir. İtiraza dayanak yapılan İstanbul Anadolu 2. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2018/1076 esas sayılı dosyasında verilen ara kararda her türlü ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz ve muhafaza işlemleri de dahi tüm takip işlemlerinin yapılmasının ihtiyati tedbir yoluyla durdurulmasına karar verilmiş ise de, ihtiyati haciz geçici hukuki himaye tedbiri olup icra takip işlemi niteliğinde değildir. Yargıtay'ın yerleşik uygulamaları da bu yöndedir. Dolayısıyla anılan tedbir kararı ihtiyati haciz kararı verilmesine engel teşkil etmez. Mahkemece açıklanan bu hususlar gözetilerek yazılı şekilde karar verilmesi usûl ve yasaya uygundur. Hal böyle olunca usûl ve yasaya uygun olan ilk derece mahkemesi kararına yönelen itiraz edenler ... ve ... Tesisat Taahhüt İnşaat Müşavirlik Ticaret Limited Şirketi vekilinin istinaf talebinin reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur” İst. BAM., 16. HD, 07.02.2019 T., 222/266 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).

<sup>479</sup> Y. HGK, 16.02.2000 T., 12-49/94 ([www.kazanci.com](http://www.kazanci.com)).

<sup>480</sup> İstinaf mahkemesinin de konu ile ilgili güncel bir kararında mühlet içerisinde ihtiyati haciz kararının verilebileceği ancak tatbik edilemeyeceği belirtilmektedir: “Mahkemece, yargılamanın HMK'da düzenlenen usûl kurallarına uygun olarak yapılmış olmasına, kamu düzenine aykırılık hallerinin bulunmamasına, dosya kapsamındaki bilgi, belge ve toplanan deliller değerlendirilip yasal düzenlemelere uygun isabetli, yeterli gerekçeyle karar verilmiş olmasına, ileri sürülen istinaf sebepleri dikkate alındığında mahkeme kararında usûl ve esas yönünden yasaya aykırılığın olmamasına ve özellikle borçlu için konkordato mühleti verilmesinin ihtiyati haciz kararı verilmesine engel olmayıp verilen ihtiyati haciz kararlarının mühlet içinde uygulanmasını durduracağına göre...” Ank. BAM., 22. HD, 07.02.2019 T., 111/152; Ayrıca benzer kararlar için Bkz. İst. BAM., 14. HD, 31.10.2019 T., 150/129; İst. BAM., 14. HD, 01.11.2018 T., 1710/1220 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).

Borçlu hakkında konkordato mühleti verilmesinden önce verilen ihtiyati haciz kararlarının<sup>481</sup>, borçlu hakkında söz konusu olan mühletin kaldırılmasından sonra tatbik edilmesi olanaklıdır<sup>482</sup>. Zira aşağıda<sup>483</sup> da detaylı olarak inceleneceği üzere, konkordato mühleti süresince, bir takip işlemi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşürücü süreler işlememektedir<sup>484</sup>. Burada şu husus üzerinde durmakta fayda bulunmaktadır. Borçlu hakkında verilen mühlet kararından önce tatbik edilmiş olan ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbirler hususunda, söz konusu ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbirler kaldırılırken, alacaklı tarafından tatbik edilen ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbire ilişkin hakkın saklı tutulması ve tatbik konusu olmuş malların borçlunun kendisine veya konkordato komiserine yedi emin olarak bırakılması, borçlu tarafından alacaklıların menfaatleri hilafına söz konusu malları elinden çıkarması ihtimalinin bertaraf edilmesi bakımından oldukça önem arz etmektedir<sup>485</sup>.

İhtiyati haciz ve ihtiyati tedbirlerin tatbikine ilişkin fıkra düzenlenen yasa, konkordato mühleti içerisinde konkordato komiserinin izni ile doğan olan alacaklar ve İİK m. 206 hükmünün birinci sırasında belirtilen imtiyazlı alacaklar bakımından cari değildir. Zira yukarıda<sup>486</sup> da belirtildiği üzere bu alacaklar bakımından takip yasağı da söz konusu değildir. Doktrinde fıkra belirtilen kısıtlamaya tabi olmayan alacaklılara verilen bu yetki ile, konkordato sürecinin, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu aleyhine olacak şekilde zorlaştırıldığı ileri sürülmektedir. Bu düşüncenin temelinde borçlunun zaten, bu alacaklı gruplarına konkordatonun tasdik şartlarına ilişkin olarak düzenlenen İİK m. 305 f. 1 b. (d)<sup>487</sup> hükmü uyarınca teminat gösterme zorunluluğunun bulunması ve bunun yanı sıra söz konusu alacaklı grupları bakımından takip yasağının da öngörülmemesi bulunmaktadır<sup>488</sup>.

---

<sup>481</sup> Mühlet kararının ihtiyati haciz kararının icrasından sonra verildiği hallerde, yedi gün içerisinde tamamlayıcı merasim kapsamında takip veya dava açılması gerektiği belirtilmektedir. Mühlet süresi içerisinde hakkında konkordato mühleti verilmiş olan borçlu aleyhine takip başlatılması ve dava açılabilmesi olanaklıdır. Yeni takip başlatılabilmesi, takip talebinin bir icra takip işlemi olmamasından kaynaklanmaktadır (**KURU**, İflas ve Konkordato, s. 430 – 431).

<sup>482</sup> **ALTAY / ESKİOCAK**, s. 106; **KALE**, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 217.

<sup>483</sup> Bkz. aşağıda. İkinci Bölüm, III, B, 4.

<sup>484</sup> **KURU**, İflas ve Konkordato, s. 430; **KALE**, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 217.

<sup>485</sup> **KALE**, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 217.

<sup>486</sup> Bkz. yukarıda. İkinci Bölüm, III, B, 1.

<sup>487</sup> İİK m. 395 f. 1 b. (d): “206 nci maddenin birinci sırasındaki imtiyazlı alacaklıların alacaklarının tam olarak ödenmesinin ve mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçların ifasının, alacaklı bundan açıkça vazgeçmedikçe yeterli teminata bağlanmış olması (302 nci maddenin altıncı fıkrası kıyasen uygulanır)”.

<sup>488</sup> **KALE**, 7101 sayılı Kanun, s. 233; **KALE**, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 217.

#### 4. Kesin Mühletin Zamanaşımı ve Hak Düşürücü Sürelere Etkisi

İİK m. 294 f. 1 hükmünde borçlu hakkında verilen konkordato kesin mühletinin zamaşımı ve hak düşürücü sürelere etkisi düzenlenmektedir. Düzenleme uyarınca borçlu hakkında verilen mühlet kararı ile birlikte, takip işlemi ile kesilme imkânı söz konusu olan zamaşımı süreleri ve hak düşürücü sürelerin konkordato mühleti süresince işlemeyeceği hususu belirtilmektedir<sup>489</sup>. Söz konusu fıkrada kastedilen hususun zamaşımı süresi bakımından söz konusu sürenin durması, hak düşürücü süre bakımından ise sürenin korunması olduğu kabul edilmektedir<sup>490</sup>.

Ayrıca fıkrada işlemeyeceği ön görülen sürelerin, İİK m. 294 f. 1 uyarınca takip yasağına tabi olmayan, istisnai hükümlerden faydalanarak borçlu hakkında konkordato mühleti söz konusu olmasına rağmen takip gerçekleştirebilen ve mevcut takiplerine devam eden kişiler için mutlak bir şekilde cari olmadığı kanaatindeyiz. Zira söz konusu alacaklılar konkordato mühletine rağmen alacaklarının tahsili hususunda takip başlatabilmekte ve mevcut takiplerine devam edebilmektedirler. Mühlete rağmen borçlu aleyhine takip başlatabilecek veya mevcut takiplerine devam edebilecek alacaklıların, ayrıca mühlet süresince zamaşımı ve hak düşürücü sürelerden etkilenmemeleri durumunda; mevcut düzenleme, bu alacaklılar lehine ek fayda doğuran bir düzenleme olarak karşımıza çıkar ve hakkaniyetle bağdaşmazdı. Ayrıca belirtmek gerekir ki, konkordato prosedürü dahilinde mevcut mühlet kararına rağmen yapılması yasaca olanaklı kılınan işlemler hususunda söz konusu fıkra hükmü uygulanmayacaktır<sup>491</sup>.

<sup>489</sup> **POSTACIOĞLU**, s. 53; **KURU**, İflas ve Konkordato, s. 430; **ERİŞ**, s. 814; **BELGESAY**, s. 21; **BELGESAY**, Şerh, s. 278; **BURULOĞLU / REYNA**, s. 37, s. 95; **AKYAZAN**, s. 201; **YILDIRIM / DEREN YILDIRIM**, s. 526; **MUŞUL**, s. 378; **ATALI**, Konkordato, s. 97; **ALTAY / ESKİOCAK**, s. 115; Bu husustaki Yargıtay kararları için Bkz. Y. 12. HD, 20.11.1966 T., 11409/11483; Y. 12. HD, 20.11.1975 T., 8182/9868; Y. 12. HD, 20.05.1976 T., 5039/6246; Y. 12. HD, 12.11.1990 T., 4179/11364; Y. 12. HD, 27.05.1993 T., 5158/9951; Y. 12. HD, 02.10.1996 T., 10746/11548 ([www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com)).

<sup>490</sup> Borçlu hakkında verilen konkordato mühleti ile birlikte alacaklıların menfaatleri hilafına olacak şekilde, birtakım sonuçlar düzenlenmiştir. Bunların başında da alacaklıların istisnalar hariç olmak üzere hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya karşı takip yapamamaları yani takip yasağı gelmektedir. Alacaklılar aleyhine olan söz konusu durumun yanında borçlu hakkında verilen mühlet kararı ile birlikte, zamaşımı ve hak düşürücü sürelerin işleyerek alacaklıların daha da aleyhine olacak bir durumun yaratılması oldukça tartışma doğuracak, çelişkili bir hüküm olurdu (**AKİL**, Cenk, “Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları (28.02.2018 Tarih ve 7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişikliklere Göre)”, TBB, S. 141, Mart – Nisan 2019, s. 244).

<sup>491</sup> **AKİL**, s. 244; Doktrinde Postacıoğlu, fıkrada yer alan hükmün mutlaklık arz ettiğini belirterek, dava açmanın mümkün olduğu ve bu şekilde zamaşımının kesilebileceği hallerde de zamaşımı ve hak düşürücü sürelerin işlemeyeceğini belirtmektedir (**POSTACIOĞLU**, s. 53).

Zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin mühlet boyunca işlememesi hükmü, hükmün lafzında da belirtildiği üzere konkordato mühleti ile sınırlıdır. Bu nedenle takibe konu edilecek alacağın zamanaşımına uğrayıp uğramadığı hususunda konkordato mühleti içerisinde geçen sürenin kalan zamanaşımı süresine eklenmesi söz konusu olmaktadır<sup>492</sup>.

## 5. Kesin Mühletin Konusu Para Olmayan Alacaklara Etkisi

Konkordato mühletinin konusu para olmayan alacaklar üzerindeki etkisi İİK m. 294 f. 7’de düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, “*Konusu para olmayan alacaklar, alacaklı tarafından, ona eşit kıymette para alacağına çevrilerek komisere bildirilir. Şu kadar ki borçlu, komiserin onayıyla taahhüdün aynen ifasını üstlenmekte serbesttir*”. Fıkra uyarınca hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya verilen mühlet akabinde, borçlunun para dışındaki alacaklarının alacak hakkı sahibi tarafından para dışındaki alacağa denk bir miktarda paraya çevrilerek<sup>493</sup> konkordato komiserine bildirileceği, bunun yanı sıra borçlunun da konkordato komiserinin onayını alarak aynen ifayı üstlenme olanağının bulunduğu da belirtilmektedir. Fıkra uyarınca paraya çevrilen alacak nitelik itibarıyla bir konkordato alacağını oluşturmakta olup, konkordato prosedürü uyarınca alacaklısına ödenecektir<sup>494</sup>.

İİK m. 294 f. 7 hükmü Türk hukukunda mal vermek suretiyle konkordato<sup>495</sup> yapmanın zor olduğu düşüncesine dayanmaktadır<sup>496</sup>. Söz konusu fıkranın, İİK m. 198’de düzenlenen iflâsın açılması ile birlikte para dışındaki alacakların paraya çevrilmesi hükmüne benzetilmesi mümkün olup<sup>497</sup>, söz konusu düzenleme ile, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu aynen ifa yükümlülüğü olan

<sup>492</sup> AKİL, s. 244; Karş. KURU, C. IV, s. 3645; ALTAY / ESKİOCAK, s. 208.

<sup>493</sup> BELGESAY, s. 15; ATALI, Konkordato, s. 101; ALTAY / ESKİOCAK, s. 118; İsviçre hukukunda İsv. İİK m. 297 f. 9 hükmü uyarınca maddi nitelik taşıyan alacakların, komiserin bilgi vermesi ve talebi üzerine para alacağına dönüştürüleceği ve burada İsv. İİK m. 211 f. 1 hükmünün kıyasen uygulanacağı düzenlenmektedir. Türk hukukundan farklı olarak İsviçre hukukunda paraya çevirme yetkisi alacaklıda değil konkordato komiserindedir (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 102 – 103; KAPLAN, s. 37).

<sup>494</sup> KALE, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 226.

<sup>495</sup> Mal vermek suretiyle konkordato ile malvarlığının terki suretiyle konkordatonun aynı şeyler olmadığında ilişkin düşünce için Bkz. KURU, C. IV, s. 3893; BURULOĞLU / REYNA, s. 149; Eski yasa döneminde Kuru ve Eriş’in görüşleri, Yargıtay tarafından caiz görülen mal vermek suretiyle konkordatonun Türk hukuku açısından caiz olmadığı yönündedir (KURU, C. IV, s. 3895; ERİŞ, s. 863).

<sup>496</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 102.

<sup>497</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 103; KALE, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 224.

borcundan para karşılığında kurtulabilmekte, bu da konkordato prosedürünün başarısına katkı sunmaktadır<sup>498</sup>. Konkordato komiserince söz konusu talebe istinaden verilen onay ancak, borçlu tarafından gerçekleştirilecek olan aynen ifanın prosedüre ve alacaklılara katkı sağlayacağıının öngörülmesi ile mümkün olacak olup, konkordato komiseri tarafından bu hususa ilişkin olarak verilen kararın asliye ticaret mahkemesine şikâyet yolu ile taşınabilmesi olanaklıdır.

Hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun alacaklılarının arasındaki eşitliği sağlama amacı da bulunan söz konusu fıkra uyarınca alacaklı tarafından bildirilen para dışı edimin para karşılığının ne şekilde değerlendirileceği hususu önem arz etmektedir. Alacaklı tarafından gerçekleştirilen paraya çevirme işlemi akabinde bildirilen rakamın konkordato komiserince reddi gibi bir durum söz konusu olmayıp, alacaklı tarafından bildirilen rakamın konkordato komiserince kaydedilmesi zorunluluk arz etmektedir<sup>499</sup>.

## **6. Kesin Mühletin Yabancı Para Alacaklarına Etkisi**

Hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun alacaklılarından bazılarının alacağıının yabancı para birimlerine ilişkin olması pek muhtemeldir. Zira günümüzde gerçekleştirilen ithal ürün satışlarına ilişkin olarak döviz ile ödeme oldukça sık bir şekilde kullanılmaktadır. İİK’da konkordato borçlusundan döviz alacağı olan alacaklıların alacaklarını ne şekilde bildireceğine ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır<sup>500</sup>. Doktrinde, alacaklı tarafından alacak bildiriminin TL şeklinde yapılabileceği ve bu kapsamda da alacaklıya gerçekleştirilecek olan ödemenin TL ile yapılmasının gerektiği belirtilmekle birlikte<sup>501</sup>, TL ile bildirim hangi tarihteki kur üzerinden gerçekleştirileceğine ilişkin görüş birliği bulunmamaktadır.

---

<sup>498</sup> AKİL, s. 249;

<sup>499</sup> Konkordato komiserince, alacaklı tarafından bildirilen rakamın sıhhati sorgulanmaktaysa veya danışıklı ve diğer alacaklıların menfaatleri hilafına olacak şekilde bir bildirim söz konusu ise, konkordato komiseri tarafından bu husustaki görüş, rapor ile bildirilmelidir (KALE, Öztek – Konkordato Şerhi, s. 224 – 226).

<sup>500</sup> İsviçre hukukunda, iflâs dışı konkordato bakımından döviz alacağıının ülke parasına çevrilmesi hususunda herhangi bir gereklilik bulunmadığı kabul edilmektedir (PEKCANİTEZ, Yabancı Para, s. 261).

<sup>501</sup> PEKCANİTEZ / ERDÖNMEZ, s. 56; UYAR, s. 105; Doktrinde Pekcanitez, yasada konkordatoya tabi alacakların TL olarak talep edilmesi veya TL olarak ödenmesi hususunda herhangi bir zorunluluğun mevcut olmadığını belirtmekle birlikte, konkordato kurumunun amacını da göz önünde bulundurarak döviz kurundaki dalgalanmalardan kaynaklı bir şekilde borçlunun mağduriyetinin artmaması açısından, para dışında kalan alacakların para alacağına çevrilmesinde

Doktrinde bir görüş, konkordato borçlusundan döviz alacağı olan alacaklıya ödemenin, alacaklı tarafından bildirilen alacağın kayıt tarihindeki kur üzerinden yapılacağı yönündedir<sup>502</sup>. Bu düşüncenin temelinde mühlet ile cari olan takip yasağı ve mevcut takiplerin durmasına ilişkin düzenlemede olduğu gibi alacaklılar arasındaki eşitliğin sağlanması<sup>503</sup> ve döviz kurundaki ani bir değişiklik ile tasdik hususuna ilişkin olarak prosedüre katılan tüm ilgililerin emek ve mesailerini ile taraf menfaatleri açısından aksinin kabul edilemeyeceği hususlarının söz konusu olduğu belirtilmektedir<sup>504</sup>. Bu konuda tarafımızca da katılan ikinci bir görüş, yabancı para alacağının çevirisinin, İİK m. 299 hükmünde belirtilen on beş günlük alacak kayıt süresinin son günündeki kur üzerinden gerçekleştirileceği yönündedir<sup>505</sup>. Üçüncü bir görüş ise, borçlu hakkında verilen mühlet karar tarihindeki kur üzerinden yabancı paranın çevrilmesinin isabetli olacağı yönündedir<sup>506</sup>. Bu konudaki son görüş, dövizin TL'ye çevrilmesi hususunda zaman olarak tüm alacaklılar bakımından ortak bir tespit gerçekleştirilmesi hususuna değinerek, TL'ye çevirinin konkordatonun mahkemece tasdik edildiği anda yapılması gerektiğini savunmaktadır<sup>507</sup>.

## 7. Kesin Mühletin Faizlere Etkisi

Konkordato mühletinin faizlere olan etkisi İİK m. 294 f. 3'de düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, "*Tasdik edilen konkordato projesi aksine hüküm içermediği takdirde kesin mühlet tarihinden itibaren rehinle temin edilmemiş her türlü alacağı faiz işlemesi durur*". Fıkra uyarınca, hakkında konkordato prosedürü cari olan ve mühlet kararı verilmiş olan borçlunun borçlarına faiz işlemesinin mühlet süresince duracağı belirtilmektedir. Söz konusu kuralın istisnasına da yine fıkra içerisinde aynı cümlede yer verilmekte olup, konkordato projesinde aksi durumun kararlaştırıldığı rehinle teminat altına alınmamış alacaklar ile rehinle teminat altına alınmış alacaklar bakımından faiz işlemeye devam etmektedir. Rehinle teminat altına alınmış alacaklar

---

olduğu gibi yabancı para alacaklarının da TL'ye çevrilmesi gerektiğini savunmaktadır (PEKCANITEZ, Yabancı Para, s. 263).

<sup>502</sup> MUŞUL, s. 455.

<sup>503</sup> PEKCANITEZ, Yabancı Para, s. 261.

<sup>504</sup> MUŞUL, s. 456.

<sup>505</sup> ÖZTEK, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 315 vd.

<sup>506</sup> TANRIVER, s. 222 – 223; TANRIVER / DEYNEKLİ, s. 103.

<sup>507</sup> Pekcanitez, bu hususa gerekçe olarak tasdik anında gerçekleştirilen çevirinin, tüm alacaklılar bakımından ortak bir anda çeviri yapılmasını sağlayacağını belirtmektedir (PEKCANITEZ, Yabancı Para, s. 264); PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 156.

bakımından rehin sözleşmesinde belirtilen faiz oranında faiz işleyecektir<sup>508</sup>. Ayrıca fıkra uyarınca cari olan faizlerin durması hususunda, borçlu için verilen konkordato mühletinin kaldırıldığı durumlarda, faizin geçmişe yönelik etki doğuracak şekilde işlemeye devam edeceği belirtilmektedir<sup>509</sup>.

Hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun, borcuna ilişkin olarak rehlin üçüncü bir kişi tarafından verildiği durumlarda söz konusu olabilmektedir. Böyle durumlarda hakkında konkordato prosedürü söz konusu olan borçlunun borcuna ilişkin olarak faiz mühlet içerisinde işlemeye devam etmemektedir. Bu durumun temelinde söz konusu borca istinaden verilen rehlin bizzat borçlu tarafından verilmesi gerekliliği bulunmaktadır<sup>510</sup>.

Borçlunun imtiyazlı alacaklarına ilişkin olarak söz konusu hükmün uygulanıp uygulanmayacağı hususu doktrinde tartışmalı durumdadır. İmtiyazlı alacaklar bakımından fıkranın uygulama alanı bulup bulmayacağı meselesi İsviçre hukukunda da tartışmalı olmakla birlikte fıkra lafzı dikkate alınarak, faizlerin durması gerektiği kabul edilmektedir<sup>511</sup>. Türk hukukunda doktrinde konkordato komiserinin onayı ile doğan borçların yanı sıra konkordatoya tabi olmayan imtiyazlı alacaklar bakımından da faiz işlemeye devam edeceği; söz konusu borçlara istinaden gerçekleştirilen icra takiplerinde faizin de talep edilebileceği belirtilmektedir<sup>512</sup>.

## **8. Kesin Mühletten Önceki Müstakbel Alacağın Temlikinin Hükümsüzlüğü**

Borçlu hakkında verilen konkordato kesin mühletinin, kesin mühletten önceki müstakbel alacağın devri sözleşmesine olan etkisi İİK m. 294 f. 6'da düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, *“Konkordato mühletinin verilmesinden önce, müstakbel bir alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise, bu devir hükümsüzdür”*. Fıkra uyarınca, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya ilişkin olarak verilen mühlet kararından önceki alacağın devri sözleşmesinden kaynaklı

<sup>508</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 456; YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 527; ALTAY / ESKİOCAK, s. 107.

<sup>509</sup> YILDIRIM / DEREN YILDIRIM, s. 527; KALE, Sorularla Konkordato, s. 23; KALE, Özetk – Konkordato Şerhi, s. 218.

<sup>510</sup> KALE, Özetk – Konkordato Şerhi, s. 218.

<sup>511</sup> KALE, Özetk – Konkordato Şerhi, s. 219.

<sup>512</sup> UYAR, s. 84 – 85.

devredilmiş olan alacağın, mühlet kararının verilmesinden sonra doğması durumunda söz konusu devrin hükümsüz olduğu belirtilmektedir<sup>513</sup>. Fıkra hükmünün uygulamada oldukça büyük sorunlara sebep olacağı doktrinde ifade edilmektedir. Zira söz konusu hükümden kaynaklı olarak, müstakbel alacağın temlikine ilişkin olarak gerçekleştirilen kredilendirme hususunda tereddütler meydana gelerek, çoğu kredi ilişkisi sürecin başından itibaren olanaksız hale gelecektir<sup>514</sup>.

Madde gerekçesinde, söz konusu hükmün İsv. İİK m. 297 f. 4 ile uyumlu olarak hazırlandığı, söz konusu hükmün konkordato prosedürüne dahil olan alacaklıların korunması amacı ile düzenlendiği, söz konusu amaca tasarrufun iptali dava yolu ile de ulaşılabileceği; ancak bunun zaman bakımından sorunlar teşkil edeceği belirtilmektedir<sup>515</sup>.

Söz konusu fıkranın uygulanmasında, temliki söz konusu olan alacağın muaccel hale geldiği tarih dikkate alınmamakta olup, temlike konu alacağın doğduğu tarih önem arz etmektedir. Temliki cari olan alacak, borçlu hakkında mühlet kararının verilmesinden sonra doğmuş ise söz konusu alacağın temliki sözleşmesi fıkra uyarınca geçersiz hale gelecektir. Bu halde de mühletten sonra doğmuş ve temlike konu alacak borçluya ait sayılarak, konkordato prosedürüne dahil olan alacaklılara ödenecektir. Bu hususta önemle belirtmek gerekir ki, alacağın temlikine konu olan alacağın doğduğu tarih borçlu hakkında verilen kesin mühletten önceki bir tarih ise ve bununla birlikte, söz konusu alacağın muaccel hale geldiği tarih borçlu hakkında verilen kesin mühletten sonraki bir tarihe tekabül ediyor ise söz konusu alacağın temliki geçerliliğini koruyacak ve söz konusu alacak temlik alanın olacaktır<sup>516</sup>. Bu

<sup>513</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 456; ARSLAN / YILMAZ / TAŞPINAR AYVAZ / HANAĞASI, s. 548; MUŞUL, s. 394; ATALI, Konkordato, s. 100; ALTAY / ESKİÖCAK, s. 110; UYAR, s. 91.

<sup>514</sup> SARISÖZEN, s. 177.

<sup>515</sup> İİK m. 294 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: “Maddenin altıncı fıkrasıyla, İsviçre İcra ve İflas Kanununun konkordato mühleti verilmesinden evvel yapılan ve ileride doğacak alacağın devrine ilişkin olan sözleşmelerin, devredilen alacağın konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğması halinde hükümsüz olacağı hakkındaki mehz Kanununun 297 nci maddesinin dördüncü fıkrasıyla uyumlu bir düzenleme yapılmaktadır. Bu hükmün amacı borçlunun konkordato alacaklılarının müracaat edebileceği malvarlığını korumaktır. Her ne kadar bu fıkra ile elde edilmek istenen amaca 277 ve devamı maddelerinde düzenlenen tasarrufun iptali davası ile de ulaşılabileceği düşünülürse de, tasarrufun iptali davası şartlarının (özellikle aciz vesikası alma şartının) pek çok olayda gerçekleştirilemeyeceği dikkate alınarak İsviçre İcra ve İflas Kanunundaki çözüm şeklinin daha uygun olduğu sonucuna varılarak, yedinci fıkra düzenlenmektedir”.

<sup>516</sup> Bu hususta detaylı bilgi için Bkz. PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 101 – 102; ERDÖNMEZ, Konkordato, s. 140.

durumda söz konusu alacağın konkordato prosedürüne dahil edilerek, prosedüre dahil olan alacaklılara tahsis edilmesi mümkün değildir.

## 9. Kesin Mühletin Rehinli Alacaklılar Bakımından Sonuçları

Kesin mühletin rehinli alacaklılar bakımından sonuçları İİK m. 295’de düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, “*Mühlet sırasında rehinle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınamaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez*”. Fıkra uyarınca, İİK m. 294 f. 1’de belirtilen mühletten sonra borçlu aleyhine yapılacak takiplere ilişkin cari olan takip yasağının rehinle teminat altına alınmış alacaklar için söz konusu olmadığı, bu hususta rehlin paraya çevrilmesi yolu ile takibin başlatılabileceği ve mühlet kararından önce başlatılmış olan takiplere devam edilebileceği belirtilmektedir. Fıkroda ayrıca, yeni başlatılacak veya devam edilecek olan mevcut takiplerde borçlunun mallarının muhafaza edilemeyeceği ve satışının da rehinli alacaklılar tarafından talep edilemeyeceği belirtilmektedir<sup>517</sup>.

İflâs ertelemenin cari olduğu dönemde, iflâs erteleme prosedüründe rehinli alacaklılar tarafından başlatılan takibe ilişkin olarak satışın önlenmesi ancak borçlu tarafından faizleri de karşılayacak oranda teminat gösterilmesi ile mümkün olmaktadır. 7101 sayılı Kanun ile birlikte konkordato prosedürüne ilişkin olarak getirilen düzenleme, iflâs erteleme kurumunda cari olan duruma kıyasla rehinli alacaklılar açısından daha elverişsiz bir düzenleme olup, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu hakkında verilen mühlet kararı borçlu tarafından herhangi bir teminat gösterilmesine gerek olmaksızın rehlin paraya çevrilmesi yolu ile başlatılan takipleri durdurmaktadır<sup>518</sup>.

<sup>517</sup> Söz konusu düzenleme 7101 sayılı Kanun öncesinde İİK m. 289’da mühletin alacaklılar bakımından sonuçlarının arasında düzenlenmekteydi. 7101 sayılı Kanun ile birlikte rehinli alacaklılara ilişkin olan düzenleme ayrı bir madde olarak düzenlenmiştir (SARISÖZEN, s. 180); Esasen kesin mühletin alacaklılar bakımından sonuçlarının sadece birini düzenlemekte olan İİK m. 295 hükmünün ne amaçla İİK m. 294’ün bir fıkrası olarak değil de ayrı bir madde olarak düzenlendiği hususunda, söz konusu ayrı madde de düzenleme meselesinin rehinli alacaklıların konkordato prosedüründeki yerleri ve önemlerine binaen gerçekleşmiş olabileceği düşünülmektedir (YEŞİLOVA, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 229); Belirtmek gerekir ki, İİK m. 295 hükmü amaç itibarıyla, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun rehinli takiplerle dahi sıkıntıya girmemesine ilişkin olarak düzenlenmiştir (ALTAY / ESKİOCAK, s. 115).

<sup>518</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 33; SARISÖZEN, s. 180.

İcra ve İflas Kanunu'nun "Kiracılara haber verme" kenar başlıklı 150/b hükmü<sup>519</sup> uyarınca, "Rehin, kiraya verilmiş bir taşınmaz ise icra müdürü, alacaklının talebi üzerine takibin kesinleşmesini beklemeden kiracıları da takipten haberdar eder ve işleyecek kiraların icra dairesine ödenmesini emreder. Şu kadar ki, bu şekilde işlem yapılması 132<sup>520</sup> ve 135<sup>521</sup> inci maddelerdeki hakları ortadan kaldırmaz. Kiracı ihtara rağmen kira paralarını icra dairesine yatırmazsa hakkında 356 ncı madde hükmü kıyasen uygulanır". Bu hususta alacağı rehin ile teminat altında bulunan alacaklının, hakkında konkordato prosedürü cari olan ve lehine mühlet kararı verilmiş durumda bulunan borçludan rehne konu malın satışı ile tahsil edemediği alacağını söz konusu hüküm uyarınca tahsil edip edemeyeceğinin değerlendirilmesi meselesi üzerinde durulmalıdır. Zira söz konusu mesele iflâs ertelemesinin yürürlükte olduğu dönemde de oldukça fazla tartışma konusu olmuş, içtihatlar konu edilmiştir. İflas ertelemenin söz konusu olduğu dönemde de iflâs ertelemesi bakımından İİK m. 150/b hükmünün uygulanarak, rehinli alacaklının kesinleşmiş icra takibine konu taşınmaza ilişkin olarak elde edilen kira gelirlerinden alacağını tahsil etmesi Yargıtay<sup>522</sup> nezdinde kabul edilmiştir. Söz konusu hükme ilişkin sonuca, konkordato mühleti içerisinde, kesinleşmiş icra takibinde satış talep edemeyen rehinli alacaklı içinde ulaşıp ulaşılamayacağını değerlendirilmesi gerekmekte olup, doktrinde söz konusu icra takibinin kiracılara bildiriminden üçüncü şahıslar nezdinde cari olan alacaklara ilişkin olan İİK m. 89 anlamında bir bildirim olarak kabul edileceği görüşü kabul edilmektedir<sup>523</sup>.

<sup>519</sup> İİK m. 150/g uyarınca cari olacak m. 92 f. 3 ile m. 93 hükümleri gündeme gelebilecek olan icra dairesi tarafından kiracılara bildirimde bulunularak işleyecek kira bedellerinin icra dairesine ödenmesi ile icra dairesi tarafından taşınmaza ilişkin olarak mahsullerin toplanması için gerekli tedbirlerin alınması hususu ayrıca İİK m. 150/b'de de söz konusu olup, bu kapsamda mükerrer bir düzenlemeden bahsedilmesi olanaklıdır (YEŞİLOVA, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 241).

<sup>520</sup> İİK m. 132: "Alacak bir taşınmaz ile temin edildikten sonra borçlu o taşınmaz üzerinde alacaklının rızası olmaksızın bir irtifak hakkı yahut bir taşınmaz mükellefiyeti tesis ederse bu tesis alacaklının hakkına tesir etmez ve alacaklı taşınmazın o hak ile birlikte veya o haktan ari olarak artırmağa çıkarılmasını isteyebilir. Taşınmaz haktan ari olarak satılıp ta bedeli alacaklının alacağından fazla çıkarsa o hakkın takdir edilecek kıymeti ödenmek üzere bedelin fazlası hak sahibine tesis edilir".

<sup>521</sup> İİK m. 135: "Taşınmaz alıcıya ihale edilip bedeli alındıktan sonra alıcı namına tescil edilmesi için (134) üncü maddede yazılı müddete riayet edilerek tapuya müzekkere yazılır. Taşınmaz borçlu tarafından veya hacizden evvelki bir tarihte yapıldığı resmi bir belge ile belgelenmiş bir akte dayanmayarak başkaları tarafından işgal edilmekte ise onbeş gün içinde tahliyesi için borçluya veya işgal edene bir tahliye emri tebliğ edilir. Bu müddet içinde tahliye edilmezse zorla çıkarılıp taşınmaz alıcıya teslim olunur".

<sup>522</sup> İlgili kararlar için Bkz. Y. 12. HD, 21.02.2006 T., 144/3220; Y. 12. HD, 20.03.2017 12827/4194 ([www.kazanci.com](http://www.kazanci.com)).

<sup>523</sup> YEŞİLOVA, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 242; SARISÖZEN, s. 180.

Borçlunun borcuna ilişkin olarak verilen rehlin bizzat borçlunun kendisi tarafından verilmesi gibi bir zorunluluk bulunmamaktadır<sup>524</sup>. Zira TMK m. 881 f. 2<sup>525</sup> hükmü uyarınca konkordato borçlusunun borcuna ilişkin olarak üçüncü bir kişinin malı üzerinde alacaklı lehine rehin hakkı kurulması olanaklıdır. Borçlu için alacaklı lehine malvarlığı üzerinde rehin hakkı kurulan üçüncü kişinin sorumluluğu rehne konu malın satış bedeli ile sınırlı bir şekilde bulunmaktadır<sup>526</sup>. Konkordato prosedüründe her rehin hakkı sahibi alacaklının, prosedür bakımından ve borçluya karşı olarak rehinli alacaklı olarak sayılması olanaklı değildir. Rehin hakkı sahibi olan alacaklı rehne konu malın üçüncü bir kişi tarafından verildiği durumlarda, üçüncü kişi karşısında rehinli alacaklı konumundayken, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu karşısında adi alacaklı olarak bulunmaktadır<sup>527</sup>. Bu bağlamda konkordato prosedüründe rehinli alacaklının tanımını, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun malları ile alacağı güvence altına alınmış olan alacaklılar olarak gerçekleştirmek isabetli olacaktır<sup>528</sup>. Rehinli alacaklının, alacak hakkının adi yönü de dikkate alındığında, alacağının tamamını kaydettirmek suretiyle prosedüre dahil olmayı sağlaması olanaklıdır. Rehne konu malın maliki üçüncü kişi tarafından, borca ilişkin ödeme gerçekleştirilmesi durumunda rücu hakkına sahip olunmakta olup, üçüncü kişinin söz konusu rücu hakkına dayanarak erteleyici koşul ile kayıt yaptırarak prosedüre dahil olması mümkündür. Rehin hakkı sahibi alacaklı tarafından prosedüre ilişkin olarak kaydın cari olduğu hallerde, rehinli malın maliki üçüncü kişi hususunda erteleyici koşulun gerçekleştiğinden bahsedilemeyeceği için, üçüncü kişi tarafından gerçekleştirilecek kayıta herhangi bir dayanak söz konusu olmayacaktır<sup>529</sup>.

İflas erteleme cari olduğu dönemde, rehne konu malvarlığı değerlerinin üçüncü kişi tarafından verildiği durumlarda mülga İİK m. 179/b f. 2<sup>530</sup> hükmümüm

<sup>524</sup> AKİPEK, Jale / AKINTÜRK, Turgut / ATEŞ, Derya, Eşya Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 2018, s. 787 – 788.

<sup>525</sup> TMK m. 881 f. 2: “İpoteğe konu olacak taşınmazın, borçlunun mülkiyetinde bulunması gerekmez”.

<sup>526</sup> SİRMEN, A. Lale, Eşya Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2017, s. 625 – 627; AKİPEK / AKINTÜRK / ATEŞ, s. 788.

<sup>527</sup> YEŞİLOVA, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 235 – 236.

<sup>528</sup> ALTAY / ESKİOCAK, s. 117, 306; YEŞİLOVA, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 236.

<sup>529</sup> ÖZTEK, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 318; SARISÖZEN, s. 180 – 181.

<sup>530</sup> İİK mülga m. 179/b f. 2: “Ertelene sırasında taşınır, taşınmaz veya ticari işletme rehniyle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir; ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınmaz ve rehinli malın

uygulanması ile ilgili olarak<sup>531</sup>, ipoteğin paraya çevrilmesi hususunda başlatılan takiplerde, borçlu ile üçüncü kişi arasında mevcut olan zorunlu takip arkadaşlığı kapsamında, borçlu için geçerli olan mülga İİK m. 179/b, f. 2 hükmündeki yasağın, taşınmazın sahibi olan üçüncü kişi için de cari olacağı Yargıtay<sup>532</sup> tarafından kabul edilmiştir. Doktrinde, söz konusu içtihatların konkordato kapsamında değerlendirilmesi gerektiği üzerinde durularak, yürürlükte olan İİK m. 295 hükmünün üçüncü kişiler için tatbikinde, iflâs ertelemesinin yürürlükte olduğu dönemde verilen içtihatlar ile paralel bir sonuca varmanın olanaklı görülmediği düşünülmektedir. Bu kapsamda da söz konusu yasağın amaç itibarıyla borçlu hakkında verilen konkordato mühleti içerisinde borçlunun malvarlığı değerlerinin, dolayısıyla da konkordato prosedürünün korunmasına ilişkin olduğu, rehin konusu malın üçüncü kişiye ait olduğu durumlarda söz konusu yasak ile amaç arasında bir ilgi kurmanın mümkün olmadığı belirtilmektedir.<sup>533</sup>

Doktrinde her ne kadar yukarıda izah edilen sonuçlara varılmışsa da; kanaatimiz, İİK m. 295 hükmü uyarınca takip yasağı hususundaki istisnanın, rehinli malın kime ait olup olmadığına bakılmaksızın borçlunun tüm rehinli alacakları bakımından söz konusu olduğu yönündedir. Zira İİK m. 295 hükmünde, rehinli malın kim tarafından verildiği değil, borçludan olan alacağın rehinle teminat altında bulunup bulunmadığı hususu üzerinde durulmaktadır.

Borçlunun mallarından hapis hakkına tabi olanlarının defterinin tutulması da mühlet akabinde olanaklı değildir. Zira hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun mallarının defterinin tutulması da bir muhafaza tedbiri niteliğinde olup, İİK m. 295 kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.<sup>534</sup>

---

*satışı gerçekleştirilemez. Bu durumda erteleme süresince işleyecek olup mevcut rehinle karşılanamayacak faizler teminatlandırılmak zorundadır”.*

<sup>531</sup> Ayrıntılı bilgi için Bkz. **PEKCANITEZ**, Hakan / **SİMİL**, Cemil, “Asıl Borçlu Hakkında Verilen İflâsın Ertelenmesi Kararı Üçüncü Kişiye Ait İpotekli Taşınmazın Satışına Engel Olur mu? (Karar İncelemesi)”, Prof. Dr. İlhan Uluşan’a Armağan, C. II, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel Sayısı, C. 15, S. 2, Ankara 2016, s. 435 – 450.

<sup>532</sup> İlgili kararlar için Bkz. Y. 12. HD, 12.10.2015 T., 24266/24277; Y. 12. HD, 12.12.2016 T., 21747/25308; 12. HD, 22.12.2016 T., 22397/25866; Y. 12. HD, 18.04.2016 T., 6031/11382 ([www.kazanci.com](http://www.kazanci.com)).

<sup>533</sup> **YEŞİLOVA**, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 236 – 237.

<sup>534</sup> **TANRIVER**, 4949 sayılı Kanun, s. 77; **SARISÖZEN**, s. 181.

Yukarıda izah edilen hususların yanı sıra İcra ve İflas Kanunu'nun "*Rehinli malların muhafaza ve satışı ile finansal kiralama konusu malların iadesinin ertelenmesi*" kenar başlıklı m. 307<sup>535</sup> ile m. 295 hükmünün birbirleri ile karıştırılmaması gerekir. Zira İİK m. 295 hükmü borçlu hakkında kesin mühletli kararı verilmesinden sonraya ilişkin bir hüküm olmakla birlikte, İİK m. 307 hükmü borçlu hakkında cari olan konkordato prosedüründe konkordatonun tasdikinden sonraki döneme ilişkindir.<sup>536</sup>

### C. Adi Konkordatoda Takas

Esas itibarıyla Türk Borçlar Kanunu m. 139 ile m. 145 arasında ele alınan takası, birbirlerine karşı hem alacaklı hem de borçlu sıfatını haiz karşılıklı iki tarafın, birbirlerine olan borçlarının karşılıklı olarak muaccel halde bulunduğu ve bu borçların aynı cinsten iki borç olduğu durumlarda, borçlulardan birinin tek taraflı irade beyanı ile karşı tarafa olan borcunu sona erdirmesi olarak tanımlamak mümkündür<sup>537</sup>.

<sup>535</sup> İİK m. 307: "*Borçlunun talebi üzerine, tasdik kararında rehinli malın muhafaza altına alınması ve satışı, karardan itibaren bir yılı geçmemek üzere aşağıdaki şartlarla ertelenebilir. a) Rehinli temin edilen alacak konkordato talebinden önce doğmuş olmalıdır. b) Rehinle temin edilen alacağın konkordato talep tarihine kadar ödenmemiş faizi bulunmamaktadır. c) Borçlu rehinli malın, işletmenin faaliyeti için zorunlu olduğunu ve paraya çevrilmesi durumunda ekonomik varlığının tehlikeye düşeceğini yaklaşık olarak ispat etmiş olmalıdır. Rehinli malın muhafazası ve paraya çevrilmesinin ertelenmesi hâlinde satış isteme süresi işlemez. Borçlunun talebi üzerine, tasdik kararında finansal kiralama konusu malların iadesi, karardan itibaren bir yılı geçmemek üzere aşağıdaki şartlarla ertelenebilir. a) Borçlu finansal kiralama sözleşmesinin aynen ifasını 294 üncü maddenin yedinci fıkrası uyarınca üstlenmiş olmalıdır. b) Finansal kiralamadan doğan kira alacağı konkordato talebinden önce doğmuş olmalıdır. c) Ödenmemiş kira borcu, üç aylık tutarı aşmamalıdır. d) Bu erteleme nedeniyle finansal kiralama konusu malın değer kaybından kaynaklanabilecek zarar, teminat altına alınmış olmalıdır. e) Borçlu finansal kiralama konusu malın işletmenin faaliyeti için zorunlu olduğunu ve iade edilmesi durumunda ekonomik varlığının tehlikeye düşeceğini yaklaşık olarak ispat etmiş olmalıdır. Birinci ve üçüncü fıkrada belirtilen alacaklılar yazılı görüşlerini konkordatonun tasdikine ilişkin duruşmadan önce sunmaya davet edilirler; bu alacaklılar ayrıca tasdik duruşmasına çağırılırlar. Borçlu, rehinli veya finansal kiralama konusu malı rızasıyla devreder, iflâs eder veya ölürse, erteleme kendiliğinden hükümsüz hâle gelir. Konkordatoyu tasdik eden mahkeme, ilgili alacaklının talebi üzerine ve borçluyu da davet ederek aşağıdaki hâllerden birinin varlığının yaklaşık olarak ispat edilmesi kaydıyla erteleme kararını kaldırır. a) Borçlu ertelemeyi yanlış bilgiler vermek suretiyle elde etmişse. b) Borçlunun serveti ve gelirleri artmış ve borçlu, ekonomik varlığını tehlikeye sokmadan borcu ödeyebilecek hâle gelmişse. c) Rehinli malın paraya çevrilmesi veya finansal kiralama konusu malın iadesi, borçlunun ekonomik varlığını artık tehlikeye sokmayacaksa*".

<sup>536</sup> SARISÖZEN, s. 181.

<sup>537</sup> ARAL, Fahrettin, Türk Borçlar Hukuku'nda Takas, Ankara 2010, s. 21.

Adi konkordatonun, bozucu yenilik doğuran bir hak<sup>538</sup> olan takasa ilişkin etkileri ise İİK m. 294 f. 4’de düzenlenmektedir. İlgili fıkra 7101 sayılı değişiklik öncesinde de mevcut olup, söz konusu hükme göre, “*Takas bu Kanunun 200 ve 201 inci maddelerine tâbidir. Bu maddelerin uygulanmasında geçici mühletin ilânı tarihi esas alınır*”. Fıkra uyarınca hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu hakkında verilen mühlet kararı sonrasında ileri sürülecek takas beyanlarının, iflâsta takasa ilişkin olan İİK m. 200 ile iflâsta takasa itiraza ilişkin İİK m. 201’e tabi olduğu ve söz konusu hükümler uygulanırken de borçlu hakkında verilen geçici mühletin ilan tarihinin esas alınacağı belirtilmektedir<sup>539</sup>. Söz konusu fıkra dikkate alındığında iflâs hukukunda cari olan sıkı takas yasaklarının konkordato kurumunda da cari olduğu görülmektedir. Zira alacaklıların mevcut olan takas hakları, söz konusu fıkra uyarınca oldukça fazla sınırlandırılmış ve ancak söz konusu fıkroda belirtilen iflâsta takasa ilişkin hükümler uyarınca takas kurumu kullanılabilir<sup>540</sup>. Bu hususta söz konusu hükümlere atfın cari olması ve söz konusu hükümlerin uygulanmasında geçici mühlet tarihinin esas alınması tesadüfi bir nitelik arz etmemekte olup, iflâsın açılması ile hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya geçici mühlet verilmesi benzer özellikler taşımaktadır<sup>541</sup>.

İcra ve İflâs Kanunu’nun iflâsta takasa ilişkin olarak düzenlenen “*Takas*” kenar başlıklı 200. maddesinin birinci fıkrasına göre, “*Alacaklı alacağını müflisin kendinde olan alacağı ile takas edebilir. Aşağıdaki hallerde takas yapılamaz. 1 – Müflisin borçlusu iflâs açıldıktan sonra müflisin alacaklısı olursa; 2 – Müflisin alacaklısı iflâs açıldıktan sonra müflisin veya masanın borçlusu olursa; 3 – Alacaklının alacağı hamile muharer bir senede müstenit ise*”. Söz konusu fıkra İİK m. 294 f. 4’ün atfı ile konkordato prosedürü kapsamında değerlendirildiğinde, alacaklılardan birinin geçici mühlet kararının ilanından sonra hakkında konkordato prosedürü işlemekte olan borçludan alacaklı olmuş ise veya borçlu hakkında verilen geçici mühlet kararının ilanından sonra hakkında konkordato prosedürü işlemekte olan borçluya borçlanmış

<sup>538</sup> **DEVELİOĞLU**, Hüseyin Murat, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’na Göre Takas, Kavram, Takas Beyanında Bulunma Hakkının Oluşum Şartları ve Kullanılması, Takasın Hukuki Sonuçları, 2. Baskı, İstanbul, 2012, s. 12.

<sup>539</sup> **PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES**, Ders Kitabı, s. 456; **YILDIRIM / DEREN YILDIRIM**, s. 527; **MUŞUL**, s. 391; **ATALI**, Konkordato, s. 100.

<sup>540</sup> **KALE**, İsviçre İcra İflâs Kanunu, s. 164; **KALE**, Özetek – Konkordato Şerhi, s. 219; İflâsta takas yasakları ile ilgili detaylı bilgi için Bkz. **ÖZKAYA FERENDECİ**, Hamide Özden, İflas Hukukunda Takas, İstanbul 2013, s. 217 vd.; **ALTAY**, Sümer, Türk İflas Hukuku, C. 2, İstanbul 2004, s. 1132 – 1134.

<sup>541</sup> **SARISÖZEN**, s. 175.

ise veya takas beyanında bulunmak isteyen alacaklının hakkında konkordato prosedürü cari olan borçludan olan alacağı hamiline yazılı bir senede dayanmakta ise, takas kurumunun kullanılması mümkün değildir. Söz konusu hüküm uyarınca konkordatoda takasın mümkün olmadığı haller dikkate alındığında, borçlu hakkında verilen mühlet kararı içerisinde alacaklı tarafından takastan faydalanılması, ancak alacaklı ile borçlunun birbirlerinden olan alacaklarının her ikisinin de geçici mühlet kararının ilanından önce doğmuş olması ile mümkündür. Başka bir deyiş ile, adi konkordato içerisinde takas kurumu işletilirken, geçici mühlet kararının ilan tarihi esas alınarak, bu tarihten önceki alacaklar takas kuruma dahil edilebilecek, bu tarihten sonraki alacaklar ise takas kuruma dahil edilemeyeceklerdir<sup>542</sup>. Hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya, geçici mühletin ilan tarihinden daha sonraki bir tarihte borçlanan kişiler, konkordatoya yazılı alacakları ile sonradan oluşan borcunu tamamıyla değil, konkordatoda kendisine düşen pay oranında takasa tabi tutabilmektedirler<sup>543</sup>.

İİK m. 200 f. 2'ye göre ise; *“Anonim, limited ve kooperatif şirketlerin iflâsları halinde esas mukavele gereğince verilmesi lazımgelen hisse senedi bedellerinin henüz ödenmemiş olan kısımları veya konması taahhüt edilen ve fakat konmamış olan sermayeler bu şirketlerin borçlarıyla takas edilemez”*. Söz konusu fıkra uyarınca, borçlu hakkında verilen konkordato mühleti içerisinde, şirketlerin ana sözleşmeleri uyarınca ödenmesi gerekli ancak henüz ödenmemiş pay senedi bedelleri ile taahhüt edilmiş olmasına karşı henüz yerine getirilmemiş sermaye artırımına ilişkin taahhütlerin konkordato talep eden şirketin borçları ile takası mümkün değildir.

Hakkında konkordato prosedürü işlemekte olan borçlu ile konkordatoya kayıt yaptıran alacaklıların takas edilebilecek karşılıklı alacaklarının bulunduğu durumlarda, takas kurumu işletildikten sonra geriye kalan bakiye tutarın konkordatoya kaydı gerçekleştirilerek, söz konusu bakiye tutarın nisapta dikkate alınması gerekmektedir<sup>544</sup>. Zira alacaklı, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçludan olan alacağını, borcu ile takas gerçekleştirerek konkordato komiserine

---

<sup>542</sup> SARISÖZEN, s. 175.

<sup>543</sup> ALTAY / ESKİOCAK, s. 312; SARISÖZEN, s. 175.

<sup>544</sup> ALTAY / ESKİOCAK, s. 192; SARISÖZEN, s. 174.

bildirir<sup>545</sup>. Ayrıca bu hususta belirtmek gerekir ki hakkında konkordato prosedürü cari olan borçludan alacaklı olan kişinin, mevcut olan alacağını konkordato komiserine bildirirken takas hakkını ileri sürmediği durumlarda da, konkordatonun tasdikinden sonra takas ileri sürmesi olanaklıdır<sup>546</sup>. Alacağını konkordatonun tasdikinden sonra borcu ile takas edecek olan alacaklı, konkordatonun tasdiki hususunda kabul oyu kullanmış ise, tasdik edilen konkordatoda kendisine düşen pay oranında takas gerçekleştirebilmektedir. Alacaklı tarafından konkordatonun tasdiki hususunda red oyu kullanılmış ise takas, alacaklının hakkında konkordato prosedürü cari olan borçludan olan alacağının tamamına ilişkin olarak gerçekleştirilebilir<sup>547</sup>.

Hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun, takası kabil olan alacak ve borçlarından, borçlarını konkordato pasifinde, alacaklarını ise konkordatonun aktifinde belirttiği durumlarda; takas kurumunun işletilmesi akabinde konkordato borçlusundan alacaklı olacak olan kişilerin, hakkaniyete aykırı bir şekilde yüksek oy miktarına sahip olmaları ve bu kapsamda çoğunluk oy oranının da etkilenmesi söz konusu olabilmekte ve bu husus sakıncalı görülmektedir. Yargıtay<sup>548</sup> bu hususta, borcun tamamen ödenmesi ile alacağın konkordatoya tabi bir şekilde ifaya tabi tutulmasını doğru bulmamakta olup, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu tarafından aktif ve pasif durumun bildiri sırasında takas beyanının ileri sürülmesi zorunlu kılınmaktadır. Hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu tarafından söz konusu takas beyanının ileri sürülmediği durumlarda da, konkordato prosedürünü yürüten makamlar nezdinde takas kurumunun bir mahsup işlemi olarak gerçekleştirilmesini öngörmektedir<sup>549</sup>.

İİK m. 201'e göre; "*Müflisin borçlusu iflâsın açılmasından evvel alacaklısının aciz halinde bulunduğunu bilerek masanın zararına kendisine veya üçüncü bir şahsa takas suretiyle bir menfaat temin etmek için müflise karşı bir alacak ihdas ederse bu takasa mahkemede itiraz olunabilir*". Söz konusu hüküm İİK m. 294 f. 4 hükmünün atfı ile dikkate alındığında, hakkında konkordato prosedürü cari olan ve buna istinaden mühlet kararı verilmiş olan borçlunun borçlusu, borçlu hakkında verilen

<sup>545</sup> ULUKAPI, Konkordato, s. 92; SARISÖZEN, s. 174.

<sup>546</sup> ULUKAPI, Konkordato, s. 92; SARISÖZEN, s. 174 – 175.

<sup>547</sup> ULUKAPI, Konkordato, s. 92; PEKCANİTEZ / ERDÖNMEZ, s. 156; SARISÖZEN, s. 175.

<sup>548</sup> Söz konusu karar ve detaylı bilgi için Bkz. ALTAY / ESKİOCAK, s. 313.

<sup>549</sup> ALTAY / ESKİOCAK, s. 313; SARISÖZEN, s. 175 – 176.

geçici mühlet kararının ilanından önce, alacaklısının konkordato talebinden bulunduğu bilerek konkordato prosedürüne tabi olacak alacaklıların zararına olacak şekilde, kendisine veya üçüncü kişilere takas suretiyle menfaat elde etmek için, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya karşı bir alacak ileri sürerse, söz konusu takasa mahkeme nezdinde itiraz edilebileceği belirtilmektedir. Doktrinde İİK m. 201 hükmüne aykırı bir şekilde hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun borçlusu tarafından gerçekleştirilen takasa konkordato komiseri tarafından asliye ticaret mahkemesi nezdinde itiraz edilebileceği savunulmaktadır<sup>550</sup>. Doktrinde ayrıca, konkordato komiseri tarafından bu hususta yapılması gerekenin takasa ilişkin bağımsız bir itiraz değil, konkordato komiseri tarafından alacaklılara zarar verme kastıyla gerçekleştirilen söz konusu takas işlemine raporda yer verilmesi ve gerekirse de hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya ilişkin verilmiş mühletin kaldırılmasının talep edilmesi olduğu da savunulmaktadır<sup>551</sup>.

#### **D. Kesin Mühletin Davalara Etkisi**

İcra ve İflas Kanunu'nda borçlu hakkında verilen mühlet kararı ile birlikte, borçlu hakkında mevcut olan davalara ne olacağına ilişkin açık bir düzenleme söz konusu değildir. Mevzu olan İsv. İİK m. 297 f. 5 hükmü dikkate alındığında, hükümde; hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya ilişkin olarak verilen mühlet kararı ile birlikte, acele hususlar haricinde konkordatoya tabi alacaklılara ilişkin olarak açılan hukuk davaları ile idari yargıda görülen davaların duracağı belirtilmektedir. Mevzu kanunda yer alan söz konusu hükme göre, hakkında konkordato prosedürü söz konusu olan borçluya karşı açılan davaların görüldüğü mahkemelerin, borçlu hakkında verilen mühlet kararından haberdar olur olmaz re'sen davanın görülmesini durdurmaktadır. Bu hususta borçlunun mahkemeyi, hakkında verilen mühlet kararı ile ilgili olarak derhal bilgilendirmesi isabetli olacaktır<sup>552</sup>. Türk hukukunda doktrinde, borçlu hakkında verilen mühlet kararı ile birlikte, iflâs davaları hariç<sup>553</sup> yeni dava

<sup>550</sup> MUŞUL, s. 391 – 392.

<sup>551</sup> SARISÖZEN, s. 176.

<sup>552</sup> SK SchKG – Umbach – Spahn / Kesselbach / Bossart, Art. 297, N. 13 – 15 (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 96'dan naklen).

<sup>553</sup> Eriş, Yargıtay tarafından da benimsenmiş mühlet süresi içerisinde iflâs davalarının açılmayacağı yönündeki görüşe karşı çıkmaktadır. Bu kapsamda yasada bu yönde bir hüküm bulunmadığından ve iflâs kararının verilmesinden sonra dahi konkordato talebinde bulunmanın mümkün olduğundan bahsetmektedir(ERİŞ, s. 814 – 815); Buruloğlu / Reyna da doğrudan doğruya iflâs davası açılması hususunda herhangi bir yasağın söz konusu olmadığı ancak konkordato neticesinin bekletici mesele yapılması gerekliliğini savunmaktadır(BURULOĞLU / REYNA, s. 34); Muşul da iflâs davası

açılmasında herhangi bir tahdidin söz konusu olmadığı savunulmaktadır<sup>554</sup>. Hakkında konkordato prosedürü söz konusu olan borçluya karşı mühlet içerisinde yeni davalar açılabilen, mevcut davalara ise devam edilebilmektedir<sup>555</sup>. Hakkında konkordato prosedürü cari olan ve lehine mühlet kararı verilmiş borçlu aleyhinde iflâs davası açılmaması, söz konusu iflâs davasının iflâs takibinin devam niteliğinde bir dava olması sebebinden kaynaklanmaktadır<sup>556</sup>. Duran iflâs davalarına da, konkordato mühletinin kaldırılması kararı veya konkordato talebinin reddine ilişkin kararın kesinleşmesi ile devam edilebilmektedir<sup>557</sup>.

Yukarıda izah edilen hususların yanı sıra itirazın kaldırılması ve itirazın iptali prosedürleri bakımından da mühletin etkilerinin değerlendirilmesi gerekir. Yukarıda<sup>558</sup> belirtildiği üzere borçlu lehine olarak verilen mühlet kararı ile birlikte yasadaki istisnalar saklı kalmak kaydı ile alacaklılar aleyhine takip yasağı ve mevcut takiplerin durması durumu söz konusuydu. Borçluya ilişkin olarak verilen kesin mühlet kararından önce alacaklı tarafından takip başlatıldığı ve söz konusu takibe borçlu tarafından itiraz edilerek takibin durdurulmasının sağlandığı durumlarda, mühlet kararından sonra alacaklı tarafından İİK m. 67 veya m. 67 ve m. 67/a'daki hukuki çareler kullanılarak, borçlunun itirazının bertaraf edilebilmesinin mümkün olup olmadığı hususu da tartışılmaktadır<sup>559</sup>. İsviçre hukukunda söz konusu hususa ilişkin olarak olumlu cevap verilmekte olup, mühlet süresi içerisinde itirazın kaldırılması ve itirazın iptali yargılamalarına devam edilebileceği ancak mahkemece mühlet süresi içerisinde itirazın kaldırılması veya iptaline ilişkin olarak karar verilemeyeceği kabul edilmektedir. Söz konusu düşüncenin temelinde, itirazın kaldırılması veya iptali hususunda yargılama gerçekleştiren mahkeme tarafından verilecek karar ile itirazın kaldırılması veya iptali cari olursa, takibe devam edilerek

---

derdest iken konkordato başvurusunda bulunulduğu hallerde, konkordato neticesinin bekletici mesele yapılması gerekliliğini savunmaktadır (MUŞUL, s. 355).

<sup>554</sup> ÜSTÜNDAĞ, s. 190 – 192; KURU, El Kitabı, s. 1486; KURU, İflas ve Konkordato, s. 431 ve s. 433; ALTAY / ESKİOCAK, s. 113; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 97; UYAR, s. 102; ATALI, Konkordato, s. 99 – 100.

<sup>555</sup> PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 456; POSTACIOĞLU, s. 54; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 97; ÜSTÜNDAĞ, s. 190 – 191; ULUKAPI, s. 101; UYAR, s. 102.

<sup>556</sup> Altay / Eskiocak, iflâs davalarının iflâs takibinin devamı niteliğinde olması hususunun yanı sıra, konkordatonun borçlunun iflâstan kurtulmasını amaçlayan bir kurum olması nedeniyle mühlet içerisinde borçluya iflâs davası açılmasının hukuk mantığı ile bağdaşmadığını da belirtmektedir (ALTAY / ESKİOCAK, s. 113).

<sup>557</sup> KURU, İflas ve Konkordato, s. 431; KALE, Sorularla Konkordato, s. 21; UYAR, s. 102.

<sup>558</sup> Bkz. yuk. İkinci Bölüm, III, B, 1.

<sup>559</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 95.

hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun malvarlığına haciz konulması gündeme geleceği, bu durumun da yasada öngörülen yasak<sup>560</sup> ile bağdaşmayacağı düşüncesi mevcuttur. Türk hukukunda ileri sürülmekte olan bir görüşe göre de, söz konusu husus olumlu olarak değerlendirilmektedir. Söz konusu görüş, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya ilişkin olarak verilen mühlet kararından sonra da itirazın iptali davası açılabileceği ve daha önce açılmış olan davalara devam edilebileceğini ancak mühlet süresi içerisinde itirazın iptali hususunda karar verilmesi durumunda alacaklı tarafından söz konusu karar ile takibe devam edilemeyeceği yönündedir<sup>561</sup>. İflas erteleme kurumunun cari olduğu dönemde de gerek doktrin gerekse Yargıtay içtihatlarında erteleme süresinde derdest davalara devam edilebileceği fakat devam edilen söz konusu davalara ilişkin ilamların icraya konulamayacağı kabul edilmekteydi<sup>562</sup>. Doktrinde de Türk hukukunda benimsenen söz konusu görüşün İsviçre hukukunda cari olan bekletici mesele yapılması hususundan daha isabetli olduğu belirtilmektedir<sup>563</sup>. Zira, söz konusu yargılamalar neticesinde verilecek olan kararlar prosedüre ilişkin olarak nisabın belirlenmesine katkı sağlamakta olup<sup>564</sup>, ayrıca prosedürün başarı ile sonuçlanmadığı ve borçlunun iflâsına hükmedildiği durumlarda alacaklılığın tespitine de fayda sağlamaktadır<sup>565</sup>.

Hakkında konkordato mühleti verilmiş olan borçlunun gerçekleştirmiş olduğu işlemlere karşı tasarrufun iptali davası açılıp açılmayacağı hususunda da yasada herhangi bir açıklık bulunmamaktadır. Bununla birlikte doktrinde, konkordato başvurusunda bulunan borçlunun, aciz halinde olduğunu veya borca batık duruma düştüğünü beyan ederek geçici mühlet talep ettiği dikkate alınarak, borçluya karşı bu davanın açılabileceği belirtmektedir. Bu kapsamda da komiser izni ile gerçekleştirilen işlemler ile İİK m. 297 f. 2 kapsamında kalan ve mahkeme izni ile gerçekleştirilen işlemlere karşı iptal davası açılıp açılmayacağı hususu ayrıca değerlendirilmiştir. Burada da komiser izni ile gerçekleştirilen işlemler ile İİK m. 297 f. 2 kapsamında kalan ve mahkemece izin verilen işlemlere<sup>566</sup> ilişkin olarak

<sup>560</sup> Bkz. yuk. İkinci Bölüm, III, B, 1.

<sup>561</sup> KURU, El Kitabı, s. 1462; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 95.

<sup>562</sup> KURU, El Kitabı, s. 1179; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 95; Bu hususa ilişkin bir karar için Bkz. Y. 19. HD, 12.05.2010 T., 9814/5958 ([www.kazanci.com](http://www.kazanci.com)).

<sup>563</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 95 – 96.

<sup>564</sup> ALTAY / ESKİOCAK, s. 113; PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 96.

<sup>565</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 96.

<sup>566</sup> İİK m. 297 f. 2’de belirtilen işlemlerde mahkemenin izninin söz konusu olmadığı durumlarda tasarrufun iptali davası açılmaması, bu işlemlerin zaten geçersiz işlem sayılması ile açıklanmaktadır.

davanın açılacağı; mahkemece izin verilmediği durumlarda ise davanın açılmayacağı sonucuna varılmaktadır<sup>567</sup>.

### **E. Kesin Mühletin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları**

Konkordato kesin mühletinin sözleşmeler bakımından sonuçları İİK m. 296'da düzenlenmekte olup, söz konusu hüküm, iki ayrı fıkrada sözleşmelere ilişkin olarak iki ayrı durumu düzenlemektedir. Bunlardan ilki birinci fıkrada düzenlenen üçüncü şahıslar tarafından, borçlu ile sözleşmelerinde bulunan birtakım hükümlerin kullanılmaması diğer bir ifade ile fıkrada belirtilen sözleşme hükümlerinin uygulanmamasına ilişkindir. İkinci hususu düzenleyen ikinci fıkrada ise hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya oldukça önemli bir yetki verilmekte olup, söz konusu fıkra ile borçlu aşağıda da detaylı irdelenecek durumlarda birtakım sözleşmelerin feshini talep hakkı tanınmaktadır.

İİK m. 296 f. 1 hükmüne göre, *“Sözleşmenin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmelerde yer alıp da borçlunun konkordato talebinde bulunmasının sözleşmeye aykırılık teşkil edeceğine, haklı fesih sebebi sayılacağına yahut borcu muaccel hâle getireceğine ilişkin hükümler, borçlunun konkordato yoluna başvurusu durumunda uygulanmaz. Sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunmasa dahi sözleşme, borçlunun konkordatoya başvurduğu gerekçesiyle sona erdirilemez”*. Söz konusu fıkra uyarınca borçlunun taraf olduğu sözleşmelerde mevcut olan; borçlunun konkordatoya başvurusunun bağitlanmış olan sözleşmeye aykırılık teşkil edeceği, karşı tarafa fesih hakkı vereceği veya borçlu ile bağitlanmış olan sözleşmeden kaynaklı borçların vadesini getireceğine<sup>568</sup> ilişkin hükümlerin uygulanmayacağı belirtilmektedir. Önemle belirtmek gerekir ki, fıkrada yer alan söz konusu hükümlerin uygulanmayacağı hususundaki *“uygulanmaz”*

<sup>567</sup> ERDÖNMEZ, Güray, “Konkordato Mühleti Alan Borçlunun Yaptığı Hukuki İşlemlere Karşı Tasarrufun İptali Davası Açılabilir mi?”, [blog.lexpera.com.tr](http://blog.lexpera.com.tr).

<sup>568</sup> Bu hususta bankalar ile yapılan kredi sözleşmelerinde sıklıkla rastlanan, borçlu tarafından konkordato talebinin söz konusu olması durumunda sözleşmeden kaynaklı borcun muacceliyetine ilişkin hükümler de borçlu lehine olacak şekilde geçersiz hale gelecektir (KALE, Öztekin – Konkordato Şerhi, s. 254).

ibaresinin, TBK anlamındaki “geçersizlik” olarak anlaşılması gerektiği kabul edilmektedir<sup>569</sup>.

Söz konusu fıkra, İcra ve İflas Kanunu’nun “*Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Yeniden Yapılandırılması*” başlığı altında bulunan, “*Kararın sonuçları*” kenar başlıklı 309/r maddesinin üçüncü fıkrasından<sup>570</sup> esinlenmek suretiyle İİK m. 296 f. 1’de yer almıştır<sup>571</sup>. Madde gerekçesinde ayrıca borçluya temel mal ve hizmet sağlayan sözleşmelerin devamının sağlanmasının amaçlandığı ve hakkında konkordato prosedürü işletilmekte olan ve buna ilişkin olarak mühlet kararı verilen borçluya ait işletmenin faaliyetlerine devam etmesinin istendiği ve bu hususta önem arz eden sözleşmelerin de borçlu tarafından söz konusu olan konkordato talebinden önceki koşullar ile devam ettirilmesine imkân sağlanması hususları belirtilmektedir<sup>572</sup>.

Söz konusu hüküm ile, borçlu ile bağitlanmış sözleşmeleri bulunan alacaklıların, prosedürün en başından tasarlamak suretiyle tasdik edilme ihtimali bulunan konkordato teklifinin önüne geçmeleri engellenmiş bulunmaktadır. Doktrinde fıkroda yer alan sözleşme kavramının geniş bir şekilde yorumlanması gerektiği belirtilmekte olup, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun taraf olduğu kredi sözleşmeleri başta olmak üzere borçlunun tarafı olduğu ve sahip olduğu işletmenin devamı hususunda önem arz eden tüm sözleşmelerin bu kapsamda değerlendirilmesinin gerektiği belirtilmektedir<sup>573</sup>. Yasa hükmünde ve gerekçesinde konkordato projesinden etkilenip etkilendiğine bakılmayacağına ilişkin ibarenin

<sup>569</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 104; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, Ders Kitabı, s. 458; KALE, ÖzteK – Konkordato Şerhi, s. 253 – 254; ERDÖNMEZ, Konkordato, s. 140; SARISÖZEN, s. 182; UYAR, s. 96.

<sup>570</sup> İİK m. 309/r f. 3: “*Projeden etkilenip etkilendiğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu sözleşmelerde projenin tadiline veya feshine yol açabilecek veyahut borçlunun yeniden yapılandırma yoluna başvurmasının temerrüt hali oluşturacağına ya da akde aykırılık teşkil edeceğine ilişkin hükümler bulunması hâlinde, bu hükümler borçlunun yeniden yapılandırma yoluna başvurması durumunda uygulanmaz*”.

<sup>571</sup> İİK m. 296 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: “*Maddeyle, kesin mühletin sözleşmelerin sona erdirilmesi bakımından sonuçları düzenlenmektedir. Bu hüküm, Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanununun 309/r maddesinden esinlenilerek konkordato kurumu içine alınmaktadır*”.

<sup>572</sup> İİK m. 296 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: “*Bu hüküm uyarınca, borçlunun tarafı olduğu sözleşmelerde, konkordato talebinde bulunması halinde sözleşmenin borçlu aleyhine sona erdirileceğine ilişkin hükümler bulunması halinde bu hükümler geçersiz kabul edilecek ve uygulanmayacaktır. Söz konusu sözleşme hükümlerinin uygulanmaması için sözleşmenin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilendiğine bakılmayacaktır. Bu şekilde özellikle borçluya temel mal veya hizmet sağlayan sözleşmelerin devam etmesine imkân sağlanmaktadır*”.

<sup>573</sup> SARISÖZEN, s. 182.

bulunduğu dikkate alındığında, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu ile imzalanmış hizmet sözleşmelerinin de İİK m. 296 f. 1 kapsamında değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılabilecektir. Bu kapsamda hakkında konkordato prosedürü söz konusu olan borçlu ile iş sözleşmesi akdetmiş olan işçilerin, iş sözleşmelerinde açık hüküm bulunsa dahi iş sözleşmelerini feshetmeleri mümkün değildir<sup>574</sup>.

7101 sayılı Kanun ile İcra ve İflas Kanunu'nda söz konusu olan değişiklikler ile birlikte Türk Borçlar Kanunu'nun "*İfa güçsüzlüğü*" kenar başlıklı 98. maddesi<sup>575</sup> kapsamında, aciz halinde bulunan tarafın, sözleşmenin diğer tarafına teminat vermesi gerektiğine ilişkin hükmün uygulanması söz konusu değildir. Zira İİK m. 296 f. 1 hükmü uyarınca TBK m. 98'de düzenlenen teminat verme zorunluluğu ortadan kalkmış bulunmaktadır<sup>576</sup>.

Doktrinde Altay / Eskiocak, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya ilişkin olarak geçici mühlet kararı verilmesinden önce akdedilmiş ve sürekli borç ilişkisi doğuran sözleşmelerde edimin, mühlet kararından sonra da konkordato prosedürüne göre değil tam olarak ödenmesi gerektiğini savunmaktadır. Sözleşmeye konu edimlerin bir kısmının borçlu hakkında verilen geçici mühlet kararından sonra doğduğu, bu hususta ise konkordato komiserinin izni veya mahkemenin onayına ihtiyaç bulunmadığı da belirtilmektedir<sup>577</sup>. Doktrinde aksi görüşte bulunan ve tarafımızca da görüşüne katılan Sarısözen, yasada açık hükmün söz konusu olduğunu, borçlu hakkında verilen mühlet kararından sonra ancak konkordato komiserinin onayı ile söz konusu borcun prosedür dışı kalabileceğini ve bu kapsamda tam olarak ödenebileceğini, konkordato komiserinin onayının bulunmaması durumunda söz konusu borcun konkordatoya tabi olması gerektiğini savunmaktadır. Bu görüşünü de bu hususta yasada belirtilen genel kuraldan uzaklaşmayı gerektirir herhangi bir istisna hükmünün bulunmadığı hususuna dayandırmaktadır<sup>578</sup>.

<sup>574</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 104 – 105; ARSLAN, s. 260 – 261.

<sup>575</sup> TBK m. 98: "*Karşılıklı borç yükleyen bir sözleşmede, taraflardan birinin borcunu ifada güçsüzlüğe düşmesi ve özellikle iflâs etmesi ya da hakkındaki haciz işleminin sonuçsuz kalması sebebiyle diğer tarafın hakkı tehlikeye düşerse bu taraf, karşı edimin ifası güvence altına alınuncaya kadar kendi ediminin ifasından kaçınabilir. Hakkı tehlikeye düşen taraf, ayrıca uygun bir sürede istediği güvence verilmezse sözleşmeden dönebilir*".

<sup>576</sup> ALTAY / ESKİOCAK, s. 315.

<sup>577</sup> ALTAY / ESKİOCAK, s. 314 – 315.

<sup>578</sup> SARISÖZEN, s. 183.

İİK m. 296 f. 2’de ise konkordato kesin mühletinin sözleşmelere olan etkilerinden ikincisi düzenlenmektedir. Söz konusu hükme göre, “*Borçlu, tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen sürekli borç ilişkilerini, komiserin uygun görüşü ve mahkemenin onayıyla herhangi bir zamanda sona erecek şekilde feshedebilir. Bu çerçevede ödenmesi gereken tazminat, konkordato projesine tabi olur. Hizmet sözleşmelerinin feshine ilişkin özel hükümler saklıdır*”. Fıkra uyarınca hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya, kendisine ilişkin olarak verilen mühlet kararı sonrasında prosedürün amacına ulaşmasını engeller mahiyetteki sürekli borç ilişkilerinin sonlandırılmasını talep etme hakkı tanınmaktadır. Borçluya fıkra ile tanınan fesih hakkı konkordato komiserinin görüşü alınarak ve mahkemenin onayı ile söz konusu olmaktadır. Fıkra uyarınca feshin cari olduğu durumlarda ortaya çıkacak tazminatın projeye tabi olacağı ve hizmet sözleşmelerinin feshine ilişkin özel hükümlerin de saklı olduğu belirtilmektedir. 7101 sayılı yasa ile değişik İİK m. 296 hükmünün gerekçesinde söz konusu fıkranın, borçluya ağır yük getirmekte olan sürekli borç ilişkilerinden borçluyu kurtarmak amacıyla düzenlendiği belirtilmektedir<sup>579</sup>. Söz konusu hüküm ile hakkında konkordato prosedürü cari olan borçluya, ekonomik durumunu iyileştirmesine engel teşkil eden ve sürekli borç ilişkisi doğuran sözleşmelerini, sözleşmenin karşı tarafının zararını karşılamak suretiyle söz konusu sözleşmeyi feshetme imkânı tanınmakta olup, söz konusu fıkra esasen şekli nitelik arz eden İcra ve İflas Kanunu’nun maddi hukuka müdahale etmemesine ilişkin olan genel kuraldan ayrılan, istisnai bir özellik arz etmektedir<sup>580</sup>.

---

<sup>579</sup> İİK m. 296 Hükümet gerekçesinin ilgili kısmı: “*Maddenin son fıkrasıyla, kesin mühletin konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen sürekli borç ilişkileri bakımından sonuçları düzenlenmektedir. Konkordatonun amacına ulaşabilmesi için uzun zamana yayılan ve piyasa koşullarının değişmesi sebebiyle ekonomik bakımdan borçlu için külfetli bir hale gelen sürekli borç ilişkilerinden borçlunun kurtarılabilmesi gereklidir. Günümüz iflâs ve konkordato hukukunun temel araçlarından biri olan “işletmeyi külfetli hale gelen sürekli borç ilişkilerinden kurtarma” müessesesi İsviçre İcra ve İflas Kanunu tarafından da 2013 yılında yapılan konkordato reformu ile kabul edilmiştir. Bu madde, İsviçre İcra ve İflas Kanununun bu konuyla ilgili 297/a maddesinden iktibas edilmiştir. Madde gereğince borçlunun tarafı olduğu sürekli sözleşmeler, borçlunun iyileşmesine olumsuz etkilerinin bulunması halinde, karşı tarafın zararının karşılanması koşuluyla her zaman sona erdirilebilecektir. Bu fesih, olağanüstü bir fesih imkânıdır. Sözleşmenin feshedilmesi sebebiyle, akdin karşı tarafına ödenecek tazminat alacağı, konkordato tasdik edildiği takdirde konkordatoya tabi bir alacak olarak kabul edilecektir. Taraflar tazminat miktarı konusunda anlaşamadıkları takdirde tazminat alacağı çekişmeli alacak haline gelecektir. Sürekli sözleşmelerin sona erdirilmesi komiserin onayına tabi olacaktır. Komiser, bu hakkın kötüye kullanılmasına mâni olmak amacıyla ancak konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen sözleşmelerin feshilerine onay verecektir. Buradaki tek istisna ise hizmet sözleşmeleridir. Hizmet sözleşmelerinin bu şekilde sona erdirilmesi mümkün değildir*”.

<sup>580</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 105.

Hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun sürekli borç ilişkileri ile bağlı halde bulunmasının, ekonomik durumunu iyileştirmesi ile bağdaşmadığı, söz konusu sözleşmelerin borçlunun işletmesinin değişimini veya yapılandırılmasını engellediği ve borçlunun nakit ihtiyacını arttırdığı doktrinde belirtilmektedir. Zira yukarıda belirtilen madde gerekçesi de bu hususu destekler mahiyettedir. Bu kapsamda da borçlu, fıkra hükmünden faydalanmak suretiyle uzun süreli ve kendisi açısından elverişsiz sözleşmelerini sona erdirerek, prosedürü daha iyi bir şekilde işletip, ekonomik durumunu daha fazla iyileştirme ihtimaline sahip olmaktadır<sup>581</sup>.

İİK m. 296 f. 2 ile borçluya tanınmakta olan söz konusu fesih yetkisinin, hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlu tarafından kötüye kullanılmasının engellenmesi de oldukça önem arz etmektedir. Hakkında konkordato prosedürü mevcut olan borçlunun mevcut durumunun iyileşmesini engeller mahiyetteki sürekli borç ilişkilerinin fıkra kapsamında sonlandırılması gerekmekte olup, borçlunun prosedürün sonunda ne şekilde bir sonuç ile karşılaşacağını bilmediği durumlarda bu yetkinin kötüye kullanıldığından söz edilmesi olanaklı değildir. Ancak söz konusu durumun aksine borçlu tarafından işletilmekte olan prosedürün malvarlığının terki suretiyle gerçekleştiği veya borçlunun iflâs edeceğinin açıkça belli olduğu durumlarda borçlu tarafından söz konusu fıkradaki yetkinin kullanılması mümkün değildir. Nitekim salt borcun tasfiyesi hususunda bir prosedür işletmekte olan borçlunun İİK m. 296 f. 2 kapsamındaki yetkiyi kullanmasına izin verilmemesi gerekmektedir. Fıkranın borçlu tarafından kötüye kullanıldığı durumlarda hakkın kötüye kullanımına ilişkin yasa hükümlerinin işletilmesinde herhangi bir beis bulunmamaktadır<sup>582</sup>.

Yukarıda da belirtildiği üzere, İİK m. 296 f. 2 hükmündeki yetkinin borçlu tarafından kullanılabilmesi için konkordato komiserinin uygun görüşü ile mahkemenin onayı gerekmektedir. Komiserin bu husustaki görüşü söz konusu fıkranın kötüye

---

<sup>581</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 105; İsviçre İcra ve İflas Kanunu'nda da söz konusu fıkranın benzeri bulunmakta olup (İsv. İİK m. 297a), İsviçre doktrininde, fıkra belirtilen ifadenin oldukça açık bir manâya sahip olduğu, fıkra belirtilen yetkinin kullanılması için söz konusu sürekli borç ilişkilerinin hakkında konkordato prosedürü cari olan borçlunun iyileşmesini engelleyici, zorlaştırıcı veya geciktirici mahiyette olması gerektiği ifade edilmektedir (PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 107).

<sup>582</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 106 – 108; ERDÖNMEZ, Konkordato, s. 141.

kullanılmasının engellenmesi bakımından oldukça önem arz etmektedir<sup>583</sup>. Konkordato komiseri tarafından, yasa uyarınca kendisine verilmiş olan takdir yetkisine istinaden, borçlu tarafından İİK m. 296 f. 2 uyarınca fesih yetkisinin kullanımına ilişkin olumsuz görüş bildirmesi durumunda borçlu tarafından şikâyet yolunun kullanılması olanaklıdır<sup>584</sup>.

İİK m. 296 f. 2'nin devamında hizmet sözleşmelerinin söz konusu hükme istinaden feshinin mümkün olmadığı düzenlenmektedir<sup>585</sup>. Fıkroda son cümlede istisna olarak belirtilen hizmet sözleşmelerinin, fıkra kapsamında belirtilen diğer sözleşmeler gibi borçlu tarafından sonlandırılması söz konusu değildir<sup>586</sup>.

---

<sup>583</sup> KALE, İsviçre İcra İflâs Kanunu, s. 165; SARISÖZEN, s. 183 – 184.

<sup>584</sup> PEKCANITEZ / ERDÖNMEZ, s. 108.

<sup>585</sup> İİK m. 296 Hükümet gerekçesinde m. 296 f. 2 kapsamında cari olan fesih yetkisinin tek istisnasının hizmet sözleşmeleri olduğu, hizmet sözleşmelerinin söz konusu fıkra kapsamında feshinin olanaklı olmadığı belirtilmektedir: “...Buradaki tek istisna ise hizmet sözleşmeleridir. Hizmet sözleşmelerinin bu şekilde sona erdirilmesi mümkün değildir”.

<sup>586</sup> SARISÖZEN, s. 184.

## SONUÇ

Çalışmamızda konkordato kurumunda kesin mühlet ve mühletin sonuçlarına ilişkin olarak hukuki çerçeve çizilmeye çalışılmış, bu kapsamda kesin mühletin hukuk dünyasında ne gibi sonuçlar doğurduğu irdelenmeye çalışılmıştır. Öte yandan kuruma ilişkin genel hususlar üzerinde de durularak, çalışmada, güncel yargı kararları ile birlikte güncel uygulamanın da açıklığa kavuşturulabilmesi hususunda gayret sarf edilmiştir.

Kuruma ilişkin olarak doktrinde birçok tanımlama gerçekleştirilmiş olsa da, konkordatoyu, borçlunun alacaklıları ile bir anlaşma gerçekleştirerek, bu anlaşmanın mahkemece tasdiki ile birlikte hüküm ifade eden ve borçlunun borçlarının tasfiyesine hizmet eden bir kurum olarak tanımlamanın yerinde olduğu sonucuna varılmıştır. Hukuki nitelik itibarıyla doktrinde tartışma yaratsa da, kurumun kanundaki şartların yerine getirilmesi ile cebri icra prosedürlerinin yerini alan, iflâsa nazaran daha hafif, hem borçlu hem de alacaklıların yararını gözeten bir kolektif cebri icra kurumu olduğu hakim görüş olarak kabul edilmiştir. Konkordato kurumunun gerçekten de kolektif bir etki yarattığı yadsınamaz bir gerçektir. Zira kurumun işletilerek konkordatonun mahkemece tasdik edilmesi borçlunun tüm borçlarına ve alacaklılarına ilişkin genel bir etki yaratmaktadır. Bunun yanı sıra her ne kadar iki kurumda borçların tasfiyesine hizmet etse de, konkordato, iflâstan oldukça farklı özellikleri bünyesinde barındırmaktadır. En önemlisi konkordato kurumu, *-malvarlığının terki suretiyle konkordato hariç-* bir yeniden yapılandırma prosedürüdür. İflâs için ise böyle bir yeniden yapılandırma amacından söz edilmesi mümkün değildir.

Konkordatoya başvuru hususunda başvuruya eklenecek belgeler İİK m. 286'da açıkça düzenlenmekte ve hükümde sayılı belgelerin eksiksiz tespiti ile birlikte de geçici mühlet kararının derhâl verilebileceği belirtilse de, geçici mühlet içerisinde borçluda kurumdan fayda sağlayabilecek herhangi bir emarenin söz konusu olmadığı durumlarda alacaklıların zarara uğramaması hususlarının da mahkemece gözetilmesinin, kök ve ek olmak üzere toplam geçici mühlet süresinin borçlu nezdinde doğrudan bir hakmış gibi değerlendirilmemesi gerektiğinin önemi çalışmamızda değerlendirilmiş olup, aynı hususlar kesin mühlet süresi bakımından

da geçerlidir. Ancak kesin mühlet, komiser raporu ve mahkemece prosedürün başarıya ulaşma şansının görüldüğü durumlarda verildiğinden ve geçici mühletten farklı olarak; salt şekli bir denetim cari olmadığından bu sorunların aşılmasının daha kolay olabileceği düşünülmektedir.

Birinci bölümde incelenen kısımlardan biri olan kanun yollarına ilişkin olarak ise alacaklıların ciddi oranda menfaatleri hilâfına hükümlerin söz konusu olduğu hususu tespit edilmiştir. Her ne kadar amaç itibarıyla prosedürün sekteye uğramaması kapsamında bu düzenlemeler getirilmişse de, kötü niyetli kimselerin bu düzenlemelerden faydalanarak, alacaklıların zararına olacak şekilde prosedürü işletmeye devam edebilmeleri olasıdır. Bu hususta itiraz prosedürlerinin artırılması, zaman alacak kanun yolu prosedürlerinden ziyade, daha basit ve kompleks olmayan prosedürlerin kuruma katılması oldukça isabetli olacak ve kuruma katılan tüm ilgililerin menfaatlerinin eşit bir şekilde korunmasına fayda sağlayacaktır.

Çalışmamızın ikinci bölümü, konkordatoda kesin mühlet aşamasındaki organlar ile kesin mühletin hukuki sonuçlarına hasredilmiş olup; burada öncelikle konkordato komiserinin atanması hususu detaylıca irdelenmeye çalışılmıştır. Prosedürde konum itibarıyla adeta bir orkestranın şefine benzetilmiş olan komisere ilişkin genel bilgilerden bahsedilmiş, komiserin geçici mühlet ile birlikte prosedüre atanmasını müteakip, ne gibi görevleri, hak ve yükümlülükleri olduğu hususları üzerinde durulmuştur. Burada da prosedüre atanacak komiser veya komiserlerin, bilgi ve tecrübe açısından donanımlı olmaları gerektiği ve görevlerini titizlikle yerine getirmelerinin sürece oldukça katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir. Ayrıca konkordato komiserlerinin sorumlulukları hususunda AY m. 129'da düzenlenen devletin sorumluluğu ilkesinin benimsenmemiş olmasının doğru olmadığı, hem komiser hem de prosedüre katılan ilgililer açısından sakıncalarının söz konusu olduğu izah edilmeye çalışılmıştır.

Adi konkordato bakımından yeni bir kurum olan alacaklılar kurulu da çalışmamızın ikinci bölümünde incelenmiş, alacaklıların sürece dahil olmaları ve menfaatlerini daha efektif bir şekilde korumaları hususunda kurulun ne kadar önemli olduğu bu bölümde değerlendirilmiştir.

Çalışmamızda kesin mühletin hukuki sonuçları borçlu ve alacaklılar bakımından ayrıca değerlendirilmiş, borçlunun faaliyetlerine komiser nezaretinde devam etmesi ve iflâstaki gibi tam bir tasarruf tahdidinden bahsedilememesi hususu da borçlu bakımından sonuçlar başlığı altında incelenmeye çalışılmıştır. Burada İİK m. 287 f. 1 hükmünde belirtilen geçici mühlet kararının verilmesi ile birlikte, mahkemenin İİK m. 297 f. 2'deki hâller de dahil olmak üzere, borçlunun malvarlığının korunması için gerekli gördüğü tedbirleri alması hususu üzerinde de durulmuştur. Buna örnek olarak İİK m. 287'nin Hükümet gerekçesinde, alacaklılar tarafından borçluya takip yapılmaması hususunda bir yasağa, mahkemece tedbir mahiyetinde karar verilebilmesinin olanaklı olduğu belirtilmiştir. Tarafımızca bu hükümde İİK m. 297 f. 2'e atıf yapılmasının ve gerekçede de alınabilecek örnek tedbirler olarak takip yasağı hususuna değinilmesinin gerekli olmadığı düşünülmektedir. Zira İİK m. 288 f. 1 hükmünde, geçici mühletin kesin mühletin hukuki sonuçlarını doğurduğu açıkça ifade edilmiştir. İİK m. 297 f. 2'de kesin mühletin sonuçlarından zaten biridir. Bunun yanı sıra İİK m. 294 f. 1'de de takip yasağı hususu düzenlenmekte, yine bu husus da kesin mühletin hukuki sonuçlarındandır. Hâl böyle iken kanaatimiz, bu düzenlemelerin borçlu ve alacaklıları hakkında geçici mühlet bakımından da cari olduğunun kabulü önünde, herhangi bir aksi durumun söz konusu olmadığı yönündedir.

Bunların yanı sıra borçlunun tasarruf yetkisindeki kısıtlama ve yasaklara rağmen birtakım tahdide giren işlemlerde bulunması durumunda bu işlemlerin akıbetinin ne olacağı ve üçüncü kişilerin iyi niyetlerinin korunup korunmayacağı noktasında, üçüncü kişilerin gerçekten iyi niyetli olup olmadıklarının öncelikle tespiti ve bu kapsamda da ilan vb., üçüncü şahısların mühletten haberdar olmalarına ilişkin prosedürlerin yerine getirildiği zamanların değerlendirilmesinin önem arz ettiği, iyi niyeti bertaraf edecek hususların değerlendirilmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Zira yasadan kaynaklanan yasak işlemler hususunda üçüncü kişilerin iyi niyetlerinin korunmaması hakkaniyetten uzak bir sonuca varılmasına sebebiyet verecektir.

Kesin mühletin alacaklıları ilgilendiren hukuki sonuçları bakımından ise, İİK m. 294 f. 1'de düzenlenen yeni takip yasağı ve mevcut takiplerin durması hususuna ilişkin olarak çalışmamızda geniş bir değerlendirme yapılmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda mevcut takiplerin durması ve yeni takip yapılamaması hususunda İİK m. 287'nin

Hükümet gerekçesinde belirtilen mevcut takiplerin durması ve yeni takip yapılamaması hususunda anlaşılması gerekenin, icra takip işleminin gerçekleştirilememesi olduğu şeklindeki ifadenin yerinde olmadığı değerlendirilmiş, açık kanun hükmü hilâfına ve başka hükmün gerekçesinde belirtilen hususların yeniden düzenlenmesinin karışıklığa mahâl verilmesinin önüne geçeceği değerlendirilmiştir. Zira güncel Bölge Adliye Mahkemesi kararları da bu husus ile uyumlu bir şekilde yeni takip yapılamamasına ilişkin hükmün salt icra takip işlemi olarak değerlendirilemeyeceği yönündedir.

Kesin mühletin borçlu hakkındaki mevcut hacizlere etkisi de çalışmamızda incelenmiştir. Bu hususta İİK m. 186 hükmünün kıyasen uygulanacağı düzenlenmektedir. Bu kapsamda da mevcut hacizler ve alınan muhafaza tedbirleri geçerliliklerini koruyacak ancak satış istenemeyecektir. Borçlu hakkında herhangi bir muhafaza tedbirinin uygulanması talep edilmemişse de, mühlete ilişkin karar akabinde bunun talebi de mümkün olmayacaktır. Burada belirtmek gerekir ki, mühlet kararından önce paraya çevrilen mahcuz malların bedelleri, ilgili takip alacaklısına ödenecektir.

Öte yandan İİK m. 294 f. 1 uyarınca mühlet kararı ile birlikte ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararlarının tatbik edilememesi söz konusudur. Bu hususun da konkordato borçlusuna hareket serbestisi sağlanarak, prosedürün hızlı bir şekilde neticelendirilmesi amacıyla gerçekleştirilmesi söz konusudur. Fıkroda ayrıca bir takip işlemi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin işlemeceği düzenlenmektedir. Bu husus ise alacaklıların lehine olan nadir hükümlerden biridir. Esasen konkordato borçlusu aleyhinde takip yasağı ve mevcut takiplerin durmasına ilişkin düzenleme dikkate alındığında; zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin durması son derece makul ve dengeleyici bir düzenlemedir.

Kesin mühlet kararı ile birlikte konusu para olmayan alacakların, alacaklı tarafından ona eşit kıymette bir para alacağına çevrilerek konkordato komiserine bildirileceği, ancak komiserin onayı ile konusu para olmayan alacağa ilişkin olarak konkordato borçlusunun aynen ifayı üstlenebileceği hususları da çalışmamızda değerlendirilmiştir. Bu kapsamda da söz konusu hükmün kötüye kullanımının ihtimal dahilinde olduğu, komiserin ve prosedüre katılan diğer ilgililer tarafından

gerektiğinde birtakım prosedürlerin işletilerek hak kaybının önlenmesinin gerektiği belirtilmiştir.

Konkordato borçlusunun alacaklılarına yabancı para borcunun olduğu durumlarda, alacaklılar tarafından ilgili tutarın yabancı para olarak bildirilip bildirilemeyeceği hususuna ilişkin olarak ise, yasada herhangi bir açıklık bulunmasa da; yabancı paranın TL olarak bildirilmesinin gerektiği, bildirim hususunda ise hangi tarihteki döviz kurunun dikkate alınacağına ilişkin olarak herhangi bir görüş birliği bulunmasa da, tarafımızca bu konuda yabancı para alacağının çevirisinin, İİK m. 299 hükmünde belirtilen on beş günlük alacak kayıt süresinin son günündeki kur üzerinden gerçekleştirilmesinin daha uygun olacağı düşünülmüştür.

Borçlu hakkında verilen mühlet kararı ile birlikte her türlü alacağı faiz işleminin duracağına ilişkin İİK m. 294 f. 3 hükmü de çalışmamızda incelenen başlıklar arasındadır. Bu hususta iki temel istisna mevcut olup, bunlardan biri tasdik edilen konkordato projesinin aksine bir hükmü ihtiva ettiği durumlar ile rehinle teminat altına alınmış olan alacaklardır.

Adi konkordato bakımından takasın mümkün olabilmesi hususunda iflâstaki gibi sıkı takas yasaklarının söz konusu olduğu ve bu kapsamda da İİK m. 294 f. 4 hükmünün atfı ile İİK m. 200 ve m. 201 hükümlerinin cari olduğu ve söz konusu hükümlerin uygulanmasında geçici mühlet ilan tarihinin esas alınacağına değinilmiştir. İİK m. 200'in kıyasen uygulanması ile belirtmek mümkün ki, mühlet verilen borçlunun borçlusu, mühletten sonra alacaklı hale gelmişse; mühlet verilen borçlunun alacaklısı, mühletten sonra borçlu hale gelmişse; alacaklının alacağı hamile yazılı bir senede dayanmakta ise takas yapılması mümkün değildir.

Mühlet kararının davalara ilişkin olarak ne gibi bir etki doğurduğu hususunda yasada herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Bununla birlikte doktrinde, iflâs davaları hariç olmak üzere, mühlet içerisinde yeni dava açılabilmesi ve mevcut davalara devam edilebileceği kabul edilmekte, ancak dava neticesinde elde edilen ilâma dayanılarak takip gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı belirtilmektedir.

Çalışmamızda son olarak, kesin mühletin sözleşmeler bakımından ne gibi hukuki sonuçlar doğurduğu değerlendirilmiştir. Buna ilişkin olarak İİK m. 296'da, iki farklı durum değerlendirilerek bir düzenleme gerçekleştirilmiştir. Prosedürün sekteye uğramaması amacı da taşıyan İİK m. 296 hükmünün birinci fıkrası uyarınca, borçlunun tarafı olduğu sözleşmelerde yer alan ve borçlunun konkordatoya başvurusu ile mühlet almasının sözleşmenin diğer tarafı açısından haklı fesih sebebi sayılacağına, sözleşmeye aykırılık meydana getireceğine veya borcu muaccel hâle getireceğine ilişkin şartlar geçersiz olarak kabul edilmektedir. Ayrıca İİK m. 296 f. 2 hükmü ile borçluya kendisi açısından konkordatonun başarıya ulaşmasını engelleyecek mahiyetteki sürekli borç ilişkisi doğuran sözleşmeleri feshetme imkânı sunulmuştur. Burada komiserin onayının alınması da gerekmekte, hizmet sözleşmeleri bakımından ise fıkranın uygulanması mümkün değildir.

Yukarıda izah edilen tüm açıklamalar ile birlikte genel kanaatimiz kurumun, doğru işletildiği durumlarda özellikle birçok şirkete fayda sağlayacağı ve şirketleri iflâstan kurtaracağı yönündedir. Hukuki uyuşmazlıklarda dahi çoğunlukla hedefin sülh merkezli bir şekilde problemlerin çözümü olduğu ve en kötü sülhun dahi mevcut bir uyuşmazlıktan daha iyi neticeleri beraberinde getireceği göz önüne alındığında kurumun katılanlara fayda sağlayabileceği kuşkusuzdur. Bu noktada kötüye kullanımın önüne geçilmesi, geçici ve kesin mühletin amaç ve hız itibarıyla doğru kullanılıp kullanılmadığının düzenli aralıklarla kontrol edilmesi önem arz etmektedir. Burada mahkeme ve komiserin görevlerini usul ve yasaya uygun olarak ifa etmeleri, gerektiğinde de uzman kişilerden ayrıca faydalanmaları gerekmektedir.

## KAYNAKÇA

**AKİL**, Cenk, “Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları (28.02.2018 Tarih ve 7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişikliklere Göre)”, TBBD, S. 141 / 2019, s. 227 – 252.

**AKİL**, Cenk, “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Tasfiye Memuru”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 61 S. 3 / 2012, s. 819 – 858.

**AKİPEK**, Jale / **AKINTÜRK**, Turgut / **ATEŞ**, Derya, Eşya Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 2018.

**AKYAZAN**, Sıtkı, İcra ve İflâs Kanunundaki Yeni ve Değişik Hükümler Üzerinde İnceleme ve Açıklamalar, Ankara 1965.

**ALTAY**, Sümer / **ESKİOCAK**, Ali, 7101 Sayılı Kanun’la Yapılan Düzenlemelerin Işığında Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku, 4. Baskı, İstanbul 2018.

**ALTAY**, Sümer, Türk İflas Hukuku, C. 2, İstanbul 2004.

**ALANGOYA**, Yavuz, Sermaye Şirketlerinde Yeniden Yapılandırma, Konkordato – Uzlaşma – İflasın Erteleme, İBY, İstanbul 2006, s. 11 – 16.

**ANSAY**, Sabri Şakir, Hukuk İcra ve İflâs Usûlleri, 4. Baskı, Ankara 1956.

**ARAL**, Fahrettin, Türk Borçlar Hukuku’nda Takas, Ankara 2010.

**ARAT**, Ayşe / **ERCAN ÖZLER**, Meltem, “Konkordato – İbra İlişkisi Çerçevesinde Konkordatonun Bir Tür İbra Olup Olmadığı Sorunu”, Terazi Hukuk Dergisi, C. 13, S. 145 / 2018, s. 14 – 28.

**ARSLAN**, Aziz Serkan, “Konkordato Mühletinin İşçi Alacaklarına Etkisi”, TBBD, S. 142 / 2019, s. 249 – 272.

**ARSLAN**, Ramazan / **YILMAZ**, Ejder / **TAŞPINAR AYVAZ**, Sema / **HANAĞASI**, Emel, İcra ve İflâs Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2018.

**ATALAY**, Oğuz, “Konkordato Reformu Hakkında Değerlendirmeler”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, 4 Mayıs 2018, İstanbul 2018 (Konkordato).

**ATALAY**, Oğuz, “Konkordato Hukukundaki Değişiklikler”, Bankacılar Dergisi, S. 47 / 2003, s. 99 – 106.

**ATALI**, Murat, Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2017 (Atalı, Pekcanitez Usûl).

**ATALI**, Murat / **ERMENEK**, İbrahim, İcra ve İflas Hukuku (Takip Hukuku I – Takip Hukuku II), Ankara 2018.

**ATALI**, Murat, “Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, 4 Mayıs 2018, İstanbul 2018, s. 85 – 110 (Konkordato).

**AYDEMİR**, Efrail, Konkordato ve Yeniden Yapılandırma, 2. Baskı, Ankara 2019.

**BALCI**, Şakir, Türk Hukukunda Konkordato, İzmir 2007.

**BAŞÖZEN**, Ahmet, Müflisin Tasarruf Yetkisi, Ankara 2005.

**BELGESAY**, Mustafa Reşid, İcra ve İflâs Hukuku, Konkordato – İflâs – İptal Davası – Tahliye, 2. Baskı, İstanbul 1953.

**BELGESAY**, Mustafa Reşit, İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, 2. Baskı, İstanbul 1949 (Şerh).

**BERKİN**, Necmeddin, İflâs Hukukunda Konkordato, İstanbul 1949 (Konkordato).

**BERKİN**, Necmeddin, İflâs Hukuku, İhtiyati Haciz – Kira ve Tahliye – İbtal Davası – Konkordato – İflâs Suçları – Fevkalâde Mühlet ve Tâtil, 4. Baskı, İstanbul 1972.

**BİLGİN**, Mahmut, İflâs, İflâsın Ertelenmesi, Konkordato ve Yargılama Usulü, 2. Baskı, Ankara 2016.

**BÖRÜ**, Levent, “Adi Konkordatoda Alacaklılar Kurulu”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, S. 2 / 2018, s. 341 – 372.

**BUDAK**, Ali Cem / **TUNÇ YÜCEL**, Müjgan, “İflas, Tasarrufun İptali Davası ve Konkordato İle İlgili 2013 Tarihli İsviçre İcra ve İflas Kanunu Değişiklikleri”, MİHDER, C. 11, S. 31 / 2015, s. 21 – 38.

**BURULOĞLU**, Enver / **REYNA**, Yuda, Konkordato Hukuku, İstanbul 1968.

**BÜLBÜL**, Duran, Hukuki ve Mali Yönleriyle Konkordato, Ankara 2019.

**COŞKUN**, Mahmut, Konkordato ve İflas, 2. Baskı, Ankara 2019.

**ÇUKACI**, Yusuf, Cahit, Konkordato, Ankara 2019.

**DELİDUMAN**, Seyithan, İflâs Tasfiyesinde Alacaklılar Toplanması, Ankara 2002.

**DELİDUMAN**, Seyithan, “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato”, <http://www.e-akademi.org/makaleler/sdeliduman-4.htm>, S. 28 / 2004 (Konkordato).

**DEVELİOĞLU**, Hüseyin Murat, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’na Göre Takas, Kavram, Takas Beyanında Bulunma Hakkının Oluşum Şartları ve Kullanılması, Takasın Hukuki Sonuçları, 2. Baskı, İstanbul 2012.

**DURAK**, Yasemin, “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato”, İBD, C. 88, S. 6 / 2014, s. 337 – 363.

**ERCAN**, İbrahim, İcra ve İflas Hukukunda Mal Varlığının Terki Suretiyle Konkordato, Konya 2008.

**ERCAN**, İsmail, Uygulamacılar İçin İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 4. Baskı, Ankara 2019 (El Kitabı).

**ERDÖNMEZ**, Güray, “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Alacaklılar Kurulunun Görev ve Yetkileri”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 1/2003, s. 199 – 222.

**ERDÖNMEZ**, Güray, “Yeni Konkordato Düzenlemesi Hakkında Bazı Tespitler”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, 4 Mayıs 2018, İstanbul 2018 (Konkordato).

**ERDÖNMEZ**, Güray, “Konkordato Mühleti Alan Borçlunun Yaptığı Hukuki İşlemlere Karşı Tasarrufun İptali Davası Açılabilir mi?”, [blog.lexpera.com.tr](http://blog.lexpera.com.tr).

**ERİŞ**, Gönen, Uygulamalı İflâs ve Konkordato Hukuku, Ankara 1991.

**ERİŞ**, Gönen, En Son Değişikliklerle Gerekçeli – Açıklamalı – İçtihatlı İcra ve İflas Kanunu, Ankara 2005.

**EROĞLU**, Orhan, Uygulamada Konkordato, 2. Baskı, İstanbul 2019.

**ERTEN**, Alper Efe, Mali Durumu Bozulan Sermaye Şirketlerinin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması, Ankara 2006.

**ERUYGUR**, K. Halûk, Yedieminlik, Ankara 2008.

**GÖKGÖZ**, Ahmet / **AKGÜL**, Alper, Mali ve Hukuki Yönleriyle Konkordato Soru – Cevap, Ankara 2018.

**GÖZLER**, Kemal, İdare Hukuku, C. 1, 2. Baskı, Bursa 2009.

**GÖZLER**, Kemal, İdare Hukuku, C. 2, 2. Baskı, Bursa 2009.

**HÜDAYIOĞLU**, Behçet, 538 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikleriyle İcra ve İflas Kanunu ve Tatbikatı – Yargıtay Kararlarıyla, Ankara 1967.

**KALE**, Serdar, Sorularla Konkordato (İflas Dışı ve İflas İçi Adi Konkordato), İstanbul 2017 (Sorularla Konkordato).

**KALE**, Serdar, “İsviçre İcra İflâs Kanununun Adi Konkordato Hükümlerine Genel Bir Bakış”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 4 (2) / 2017, s. 153 – 169 (İsviçre İcra İflâs Kanunu).

**KALE**, Serdar, “7101 Sayılı İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflas Dışı Adi Konkordato”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 5 (1) / 2018, s. 213 – 268 (7101 sayılı Kanun).

**KAPLAN**, İbrahim, İsviçre İcra ve İflâs Hukukunun Borçların Ertelenmesine (Konkordatoya) İlişkin Malvarlığı Yönetimi Sözleşmesi Hükümleriyle Mukayeseli Olarak Yeni Türk Konkordato Hukuku, Ankara 2019.

**KARADENİZ**, Hasan, Yasal Düzenlemeli ve Uygulama Örneklili Konkordato, Ankara 2018.

**KARSLI**, Abdurrahim, İcra ve İflas Hukuku, 3. Baskı, İstanbul 2014.

**KUMKALE**, Rüknettin Konkordato, 4. Baskı, Ankara 2019.

**KURU**, Baki, İcra ve İflas Hukuku, Tamamen Yeniden Yazılmış Üç Misli Genişletilmiş 3. Baskı, C. IV, İstanbul 1997 (C. IV).

**KURU**, Baki, İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, Ankara 2013 (El Kitabı).

**KURU**, Baki, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 2. Baskı, Ankara 2018 (İstinaf Sistemi).

**KURU**, Baki, İflas ve Konkordato Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 1988 (İflas ve Konkordato).

**KURU**, Baki, Hukuk Muhakemeleri Usûlü, C. 3, 6. Baskı, İstanbul 2001 (Usûl).

**MUŞUL**, Timuçin, 28.02.2018 Tarih ve 7101 Sayılı Kanunla İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Yeni Düzenlemeye Göre; İflâs ve Konkordato Hukuku, Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırma, Ankara 2018.

**MUŞUL**, Timuçin, İcra ve İflâs Hukuku Esasları, 6. Baskı, Ankara 2017 (İcra ve İflâs Hukuku).

**OĞUZMAN**, Kemal / **SELİÇİ**, Özer / **OKTAY ÖZDEMİR**, Saibe, Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), 17. Baskı, İstanbul 2018.

- OLGAÇ**, Senai, İcra – İflâs, C. 2, Ankara 1978.
- ONAR**, Sıddık Sami, İcra Hukukunda Temel Bilgiler, İstanbul 1968.
- ORUÇ**, Murat, Konkordato Uygulama Rehberi, İstanbul 2018.
- ORUÇ**, Murat / **ÇATIĞKAŞ**, Özgür / **ŞUEKİNCİ**, Cafer, Hukuki ve Mali Yönleriyle Konkordato, İstanbul 2019.
- OY**, Osman, Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato, İstanbul 2009.
- OY**, Osman / **OY**, Onur, (7101) Sayılı İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapan Kanun Kapsamında Konkordato, İstanbul 2018.
- ÖNAY**, Işık, Yenileme, İstanbul 2016.
- ÖNEN**, Ergun, “İflastan Sonra Konkordato”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 8, S. 3 / 1976, s. 77 – 100.
- ÖZEKES**, Muhammet, “Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, 4 Mayıs 2018, İstanbul 2018 (Konkordato).
- ÖZEKES**, Muhammet, İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler, Ankara 2009.
- ÖZEKES**, Muhammet, Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2017 (ÖZEKES, Pekcanitez Usûl).
- ÖZKAN**, Hasan, Açıklamalı – İçtihatlı İcra ve İflas Davaları ve Tatbikatı Konkordato (m. 285 – 309/ü), İstanbul 2014.
- ÖZKAYA FERENDECİ**, Hamide Özden, İflas Hukukunda Takas, İstanbul 2013.
- ÖZTEK**, Selçuk / **BUDAK**, Ali Cem / **TUNÇ YÜCEL**, Müjgan / **KALE**, Serdar / **YEŞİLOVA**, Bilgehan, Yeni Konkordato Hukuku, 1. Baskı, Ankara 2018 (Yazar, Öztek – Konkordato Şerhi).
- PEKCANITEZ**, Hakan, Medenî Usûl ve İcra – İflâs Hukukunda Yabancı Para Alacaklarının Tahsili, 3. Baskı, Ankara 1998 (Yabancı Para).

**PEKCANITEZ**, Hakan / **ATALAY**, Oğuz / **SUNGURTEKİN ÖZKAN**, Meral / **ÖZEKES**, Muhammet, İcra ve İflas Hukuku, 11. Baskı, Ankara 2013.

**PEKCANITEZ**, Hakan / **ATALAY**, Oğuz / **SUNGURTEKİN ÖZKAN**, Meral / **ÖZEKES**, Muhammet, İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 5. Baskı, İstanbul 2018 (Ders Kitabı).

**PEKCANITEZ**, Hakan / **ERDÖNMEZ**, Güray, 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, İstanbul 2018.

**PEKCANITEZ**, Hakan / **SİMİL**, Cemil, “Asıl Borçlu Hakkında Verilen İflâsın Ertelenmesi Kararı Üçüncü Kişiyeye Ait İpotekli Taşınmazın Satışına Engel Olur mu?(Karar İncelemesi)”, Prof. Dr. İlhan Uluslan’ a Armağan, C. II, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel Sayısı, C. 15, S. 2, Ankara 2016, s. 435 – 450.

**PEKCANITEZ**, Hakan / **SİMİL**, Cemil, İcra – İflâs Hukukunda Şikâyet, 2. Baskı, İstanbul 2017.

**POSTACIOĞLU**, İlhan E., Konkordato Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 1965.

**SARISÖZEN**, M. **SERHAT**, 7101 sayılı Kanun Kapsamında İcra İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler (7155 Sayılı Kanun Kapsamındaki Değişikliklerle), 3. Baskı, Ankara 2019.

**SEÇKİN**, Sinan / **ÜSTÜN**, Gül, “İdari İşlemler Takdir Yetkisi ve Gerekçe İlkesi”, **MÜHFAD**, S. 21 / 2016, s. 509 – 533.

**SEROZAN**, Rona, Medeni Hukuk, Genel Bölüm / Kişiler Hukuku, 7. Baskı, İstanbul 2017.

**SİRMEN**, A. Lale, Eşya Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2017.

**ŞİMŞEK**, Edip, İcra ve İflas Kanunu Açıklamalar ve İçtihatlar, Ankara 1989.

**TANRIVER**, Süha, İflas Dışı Adi Konkordatoya İlişkin Temel Problemler ve Çözüm Arayışları, MİHBİR 13. Antalya Toplantısı – 09 – 10 Ekim 2015, Ankara 2017, s. 247 – 268 (Problemler).

**TANRIVER**, Süha, Konkordato Komiseri, Ankara 1993.

**TANRIVER**, Süha, Medenî Usûl Hukuku, C. I, 2. Baskı, Ankara 2018.

**TANRIVER**, Süha, “Konkordato Mühletinin Kaldırılması”, Yargıtay Dergisi, C. 21, S. 4 / 1995, s. 491 – 499.

**TANRIVER**, Süha, “Konkordato Mühletinin Uzatılması”, TBBD, C. 7, S. 3 / 1995, s. 409 – 413.

**TANRIVER**, “Konkordato Prosedürünün Islahı İle İlgili Bazı Düşünceler”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 50, S. 3 / 2001, s. 1 – 9.

**TANRIVER**, Süha, “4949 sayılı İcra ve İflas Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’ un Adi Konkordato ile İlgili Hükümlerde Getirmiş olduğu Değişikliklerin Tespiti ve Değerlendirilmesi, TBBD, S. 51 / 2004, s. 67 – 90 (4949 sayılı Kanun).

**TANRIVER**, Süha, “Hukuk Yargısı (Medeni Yargı) Bağlamında Adil Yargılanma Hakkı”, TBBD, S. 53 / 2004, s. 191 – 215.

**TANRIVER**, Süha / **DEYNEKLİ**, Adnan, Konkordatonun Tasdiki, Ankara 1996.

**TAŞPINAR**, Sema, “Adî Konkordato Hakkında İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, Bankacılık ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 22, S. 2 / 2003, s. 49 – 92.

**TAŞPINAR AYVAZ**, Sema, İcra – İflâs Hukukunda Yeniden Yapılandırma, Ankara 2005.

**TİKVEŞ**, Özkan, İçtihatlarla Açıklamalı İcra ve İflâs Kanunu (Şerh), İstanbul 1990.

**TOROSLU**, M. Vefa, Hukuksal ve Finansal Açından Konkordato, Ankara 2019.

**TUNÇ YÜCEL**, Müjgan, “İflas İçi Konkordato Konusunda Uygulamada Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 107 – 108 / 2013, s. 25 – 38.

**TURANBOY**, Asuman, “Ticarî Sır”, Prof. Dr. Tuğrul Ansay’a Armağan, Ankara 2006, s. 349 – 369.

**ULUKAPI**, Ömer, İcra ve İflas Hukuku, Konya 2015.

**ULUKAPI**, Konkordatonun Feshi, Konya 1998 (Konkordato).

**UYANIK**, Atilla, Konkordato, Ankara 2018.

**UYAR**, Talih, “Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları”, Terazi Hukuk Dergisi, C. 4, S. 40 / 2009, s. 39 – 47.

**UYAR**, Talih, Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri, 2. Baskı, Ankara 2019.

**UYAR**, Talih, ““Konkordato” Nasıl Talep Edilir? Nasıl İncelenir? Nasıl Sonuçlandırılır? (Konkordato Süreci)”, İBD, C. 92, S. 6 / 2018, s. 15 – 35 (Konkordato Süreci).

**UYAR**, Talih / **UYAR**, Alper / **UYAR**, Cüneyt, İcra ve İflâs Hukuku Rehberi, C. 2, 3. Baskı, Ankara 2015.

**ÜSTÜNDAĞ**, Saim, İflâs Hukuku (İflâs, Konkordato, İptal Davaları), İstanbul 1986.

**YILDIRIM**, Kamil / **DEREN YILDIRIM**, Nevhis, İcra ve İflas Hukuku, 7. Baskı, İstanbul 2016.

**YILMAZ**, Ejder, Hukuk Sözlüğü, 10. Baskı, Ankara 2011.

**YILMAZ**, Ejder, İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, Ankara 2016 (Şerh).

**YILMAZ**, Ejder, “İflâs ve Konkordato Uygulamasıyla İlgili Bazı Sorunlar Üzerine Düşünceler”, Makaleler (1973 – 2013), C. I, Ankara 2014, s. 725 – 738 (Düşünceler).

## **Elektronik Kaynaklar**

[www.dergipark.gov.tr](http://www.dergipark.gov.tr) (E.T. 08.07.2019).

[www.e-akademi.org](http://www.e-akademi.org) (E.T. 08.07.2019).

[www.e-uyar.com](http://www.e-uyar.com) (E.T. 08.07.2019).

[www.hsk.gov.tr](http://www.hsk.gov.tr) (E.T. 08.07.2019).

[www.istanbul.edu.tr](http://www.istanbul.edu.tr) (E.T. 08.07.2019).

[www.jurix.com.tr](http://www.jurix.com.tr) (E.T. 08.07.2019).

[www.kazanci.com](http://www.kazanci.com) (E.T. 08.07.2019).

[www.lexpera.com](http://www.lexpera.com) (E.T. 08.07.2019).

[www.tuik.gov.tr](http://www.tuik.gov.tr) (E.T. 08.07.2019).